COSTEL VASILESCU

REVOLUȚIE



SAU... DIVERSIUNE ?!

Caracal - 2013

COSTEL VASILESCU

DECEMBRIE '89

REVOLUŢIE SAU... DIVERSIUNE ?!

CARACAL 2013

Coordonator: VASILE BUJOR

Referent ştiinţific - Prof. JEANA PĂTRU

Tehnoredactare - DAN FILIP

Corectură - SABINA-ELENA VASILESCU

__Romanaţenilor, cu gând bun…__

UN PETIC DE ISTORIE

Datoria faţă de istorie, de memoria locurilor pe care le bătătorim, m-a îndemnat să imortalizez o pagină controversată din epopeea mersului prin vreme. Pentru a se şti. Pentru a lua aminte. Pentru a înţelege o realitate şi a nu lăsa loc interpretărilor. Pentru ca, din identitatea generaţiilor, să alungăm legenda.

O fac cu ajutorul oamenilor de cuvânt care mi-au oferit mărturii, declaraţii, relatări despre fapte şi întâmplări la care au fost părtaşi sau le-au cunoscut în substanţa lor.

Fiecare, şi toate la un loc, oferă o imagine a unui fenomen, o pârghie de analiză veridică pentru istorici, o clipă de meditaţie, un prilej de reevaluare, o posibilitate de a ne cunoaşte mai bine cine suntem. Faptul că, la peste 20 de ani, multe s-au uitat şi au intrat într-o stare de amorţeală, îmi întăreşte convingerea că demersul meu este benefic.

Am lăsat materialul crud, exprimările degajate, naturale, iar înregistrarea în pagină fără selecţiuni.

Strădania a fost maximă, reuşita parţială!

Chiar şi aşa, o bucată de adevăr şi realitate înseamnă mult mai mult decât nimic…

Autorul

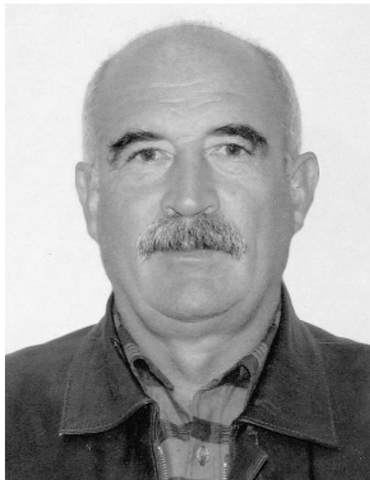


"Dacă o generaţie poate avea un merit, apoi meritul este acela de a fi un credincios agent al istoriei, de a purta sarcinile impuse cu necesitate de locul pe care îl ocupă în înlănţuirea timpurilor"

Mihai Eminescu



DRUMUL SPRE ADEVĂR



...Pe cât de simplu de parcurs, pe atât este de dificil şi de greu de determinat conştiinţa de a apuca pe calea adevărului. Pentru că adevărul este crud şi dureros, iar omul preferă căile... întortocheate (ale compromisului). Pecetea de om bun, tolerant şi ospitalier (pe care, adesea, vrem să o nuanţăm ca trăsătură ce ne defineşte care cu justificare poate reliefa şi specificitatea unui grup social, sau popor), atunci când este în discordanţă cu adevărul, nu constituie o virtute. Din contră!

Falsitatea din noi (puşi în faţa unui fapt notoriu, de necontestat, preferăm ocolişurile în exprimare), bâlbele în decizii, declaraţii de complezenţă - neacoperite în realitate, vorbele în doi peri - pentru a evita substanţa subiectului, răspunsuri duplicitare ori în coadă de peşte. Sunt răul care (mai devreme ori mai târziu, dar indubitabil) ne cotropeşte; şi, sub imperiul sancţiunii, îşi cere **dreptul la adevăr.**

Complicitatea noastră, lipsa de curaj, eludarea a ce e drept şi adevărat, frica derivată din lipsa de educaţie sunt carenţele cu care ne-am obişnuit să convieţuim, *"principii"* nesănătoase, cauzatoare a multor nenorociri în evoluţie.

Cu prea mare lejeritate şi nonşalanţă evităm pronunţarea directă, ocolim esenţialul, omitem fenomenul important şi, astfel, devenim prizonierii propriilor opinii. Obişnuinţa devine regulă, iar cu timpul - convingere; de aici decurge seria nemulţumirilor, contradicţiilor, conflictelor cărora nu le găsim explicaţii. Explicaţiile sunt în starea noastră meschină, în discordanţa dintre gând, pe de o parte, vorbă şi faptă pe de alta.

Tocmai în acest context, cartea de faţă se vrea o **dovadă de adevăr,** momentul istoric pe care-l conturează având dreptul la lumină. În hăţişurile unei conjuncturi dominată de dezinformare, confuzie şi ipocrizie, mărturisirile dintre aceste coperţi vor să fie un strop de speranţă, un detaliu - deloc de neglijat - în evaluarea şi interpretarea clipelor din decembrie '89, o dovadă fără echivoc. Este motivul pentru care m-am alăturat proiectului, susţinându-l şi încurajindu-l! Găsesc de cuviinţă că am obligaţia faţă de cunoscuţi, de comunitate şi neam de **a rosti adevărul.**

Prin declaraţii necenzurate, promovăm opinii, întâmplări, gesturi, comportamente, consideraţii (simple, directe, crude, reale) care relevă o stare de fapt, starea de fapt a unui episod deloc de neglijat - din istoria României, cu bunele şi relele sale, cu riscuri, cu sentimente, cu lacune şi insatisfacţii, cu atitudini care reliefează limitele noastre, greşelile poate chiar şi un oarecare

grad de laşitate, perversitate, demagogie. La scara istoriei (a istoriei apropiate, dar şi în perspectiva timpului), numai aşa ne putem regla ritmul mersului demn, înainte. Recunoaşterea greşelilor reprezintă cea mai eficientă profilaxie şi reţeta forte de însănătoşire. Ca individ, dar şi ca naţiune!

Decembrie ’89 a fost un extemporal naţional! Colegii mei retrăiesc clipele - prin mărturisire; de aceea, ne grăbim să le lăsăm pildă spre evaluare şi dreaptă retrospectivă. Nimeni - mai concret şi fidel - nu poate lăsa amintiri, concluzii, trăiri. Pentru că sunt parte din istoria pe care au scris-o!

Angajarea mea derivă din cel mai nobil sentiment de solidaritate cu poporul român! Este un risc de conştiinţă numai aparent, filonul meu educaţional preferând - în locul unor poveşti plăcute adevăruri lucide (oarecum o reverie inexplicabilă - în vremuri zbuciumate - poate, dar pe care o doresc, faptic, molipsitoare la scară naţională!).

Din lipsurile asumate, din greşelile - unele inerente, altele conştientizate - din înţelegerea că totul este perfectibil rezidă verticalitatea această stare de care este atâta nevoie. Este pilonul evoluţiei!

Sunt un luptător pe altarul adevărului, comportament care provine din fire sau formaţie. Îl găsesc în gena de român-moldovean (din plaiurile Rogojeniului) care n-a acceptat compromisul, îl percep în sămânţa şi spiritul bunicului meu Mohor Gheorghe Bujor cel care s-a autointitulat prefect de Covurlui, în perioada aspră a anului 1907, când răscoala curgea ca o apă tulbure, dezlănţuită de la Flămânzi, pe Valea Prutului (până la noi, unde s-au adunat toate satele de pe Valea Horincei: Murgeni, Cavadineşti, Vădeni, Cârja, Suceveni, Găneşti, Bereşti şi Oancea, unde răsculaţii au fost opriţi de jandarmi), el asumându-şi rolul de conducător. A fost arestat împreună cu cel mai bun tovarăş al său (aşa se spune la noi prietenilor, amicilor de ispravă), cu moş Costache şi a pătimit opt ani în puşcărie la Doftana.

Nevoia de adevăr găsesc în tata, cel smuls din aşternut, de lângă noi în anul 1957 - pentru că nu şi-a abandonat agoniseala în favoarea colectivului, momentele în care ciracii stăpânirii comuniste au intrat, noaptea, cu pistoalele peste noi - să ne dezmoştenească şi să ne înfometeze, când l-au împins în dubă, când din faţa primăriei - a fost pornit spre Periprava, împreună cu Ţiu şi cu Lupu, unde un an şi şase luni au tăiat la stuf - pentru c-au crezut în libertate, nu pot avea corespondent în cuvinte.

E pilda mea de ostaş - format la şcoala curajului şi dedicaţiei pentru ţară - care, nici o clipă, n-am ezitat să zbor - acolo unde ţara mi-a cerut, să decolez în ploaie de gloanţe - fără să-mi permit (şi nici măcar să gândesc) să pun întrebări, să manifest pentru o nouă democraţie. Atât cât s-a putut, iar destăinuirile din carte sunt îndreptar spre mai mult.

Este mesajul meu spre ştiinţa şi conştiinţa nepoţelului Andrei, în ale cărui convingeri şi fapte aş vrea să mă regăsesc!

A fost pornirea mea lăuntrică pe care am declarat-o, conştient, atunci când am fondat şi dăruit Romanaţiului un nou suflu de gândire prin ziarul ***REÎNTREGIREA,*** al cărui nume - simbol, pe zi ce trece, mă ispiteşte şi-l consider

tot mai potrivit. (Ziarul adevărului - într-o clipă de răscruce, de necesitate istorică, căruia colectivul de redactori şi colaboratori i-au dat dimensiunea exactă a zilelor şi previziunilor, singurul - din toată paleta existenţială a presei Oltului de Jos - care s-a exprimat clar, direct, critic motivat împotriva comportamentului şi carenţelor funcţionale ale administraţiei în exerciţiu; Un serviciu necondiţionat şi fidel adus cititorilor, istoriei pentru că ziarul este cronicarul, mărturisitorul şi dăltuitorul clipei).

Nu intru în substanţa lucrării (dealtfel, o cronică a evenimentelor - din care deducem greşeli şi ironii ale sorţii, o totală discordanţă între declaraţiile sforăitoare ale regimului şi acoliţilor săi şi trăirile în câmpul tactic, complicităţi, absurdităţi, o slabă pregătire psihică şi fizică, o dotare materială insuficientă).

Mai mult, este evidentă tendinţa spre crimă, trădare, debusolare a trupelor, laşitate, insubordonare, frică. Încă nu vreau să cred că parvenitismul, neloialitatea, meschinăria sunt flageluri care macină, pe dinăuntru, spiritul naţiei româneşti.

Caracalul, Romanaţiul, România şi armata sa, au nevoie de adevăr - spre limpezirea paşilor în viitor.

Caracalul a fost unul din epicentrele evenimentelor din Decembrie '89: numai şi câteva subiecte cutremură, dacă le consemnăm fie doar ca titlu de jurnal: **„Aeroportul Deveselu - cap de pod între comandourile arabe şi regimul comunist";** „Măcel pe strada Craiovei'; ***„Paraşutiştii fac legea în Timişoara";*** *„Tancurile de la Caracal în marş spre Capitală";* **„Anghel părăseşte corabia";** „Terorişti la Reşca"; ***„Soldatul Dumitraşcu este împuşcat, căpitanul Burcea are creierii pe asfalt!";*** *"Manea Mănescu şi Bobu - captivi la aviaţie";* **"Aviatori romanaţeni puşi să localizeze terorişti în cimitirul Ghencea";** *"Ordin pentru doborârea morii din Comanca";* ***"Trenul cu contrarevoluţionari pleacă spre Banat";*** "Gărzile patriotice din fabrici pun mâna pe bâte"; **"Traian Iliescu ascultă Europa Liberă, Popescu ameniţă cu trecerea în rezervă, Dumitru mângâie tabloul lu' Ceauşescu, Fugaciu este deghizat pe tren - partidul se clatină…pentru moment!";** *"Cum de nu avem morţi?!,* **este nedumerirea lu' Harpailă";** "La Caracal, în piaţă, nu s-a strigat ***„Jos comunismul!"***

În esenţă, cartea se vrea subiect de meditaţie. Şi acţiune!

Comandor aviator Vasile Bujor
Consilier municipal

RADU CEL FRUMOS

"Radu cel Frumos" a fost un indicativ de alarmare al forţelor armate care însemna declanşarea stării de luptă parţiale - în toate componentele militare ale sistemului naţional de apărare, pe întreg teritoriul ţării.

Alarma de luptă parţială însemna trecerea în stare de război a tuturor unităţilor militare ale ministerului apărării naţionale, ministerului de interne şi securităţii statului.

Denumirea de stare de luptă *parţială* rezidă din faptul că aceasta nu presupunea şi punerea în aplicare a planului de mobilizare generală.

Pentru alarma de luptă cu mobilizare generală a fost instituit planul de alarmare sub indicativul **"Ștefan cel Mare"**

Alarma de luptă şi tipul acesteia era decretată de şeful statului - în calitate de comandant suprem al forţelor armate şi preşedinte al Consiliului de Apărare al Republicii Socialiste România.

Indicativele ***"Radu cel Frumos"*** şi **"Ștefan cel Mare",** cât şi cele care însemnau alarma de exerciţiu sau orice altă stare de operativitate, aveau caracter de uz intern şi presupuneau o anumită doză de protecţie şi secret.

Erau instituite, ca denumire codificată, de către Marele Stat Major pentru o perioadă nelimitată (schimbarea acestora fiind determinată de o relativă rutină, de deconspirarea în medii ostile ori modificarea planurilor de operaţii - la nivel central). Alarma de luptă este o stare de forţă majoră.

În ultimii 70 de ani a fost decretată (decât) de două ori:

- în 1968, determinată fiind de invazia militară (din 21 august, a Uniunii Sovietice şi a patru aliaţi - din componenţa Tratatului de la Varşovia) în Cehoslovacia şi crearea unui pericol iminent pentru România;

- în decembrie 1989, în conjunctura schimbării regimului politic în ţara noastră.

În 1968, trupele militare au rămas în unităţi peste o lună de zile (unele au fost dispuse, cu tehnica de luptă, cu precădere pe frontiera de est). Şi forţe din Regimentul mecanizat de la Caracal au fost dislocate în teritoriu, iar Regimentul de Tancuri - aflat în rezerva strategică a Diviziei şi Armatei - a efectuat acţiuni de cercetare şi recunoaştere pe malul Dunării.

Regimentul de aviaţie a fost în stare de disponibilitate - cu toate avioanele echipate cu armament de toate categoriile, gata de intervenţie unde situaţia impunea.

În 1989, indicativul Radu ce Frumos a fost lansat către toţi militarii - în ziua de 17 decembrie 1989 – duminica - în jurul orelor 19.00.

DUPĂ 20 DE ANI...

„Aerodromul Deveselu a fost punctul cel mai fierbinte al Olteniei - în timpul desfăşurării evenimentelor din Decembrie 1989, împreună cu regimentele de paraşutişti, mecanizate, tancuri, subunităţile de radiolocaţie, artilerie antiaeriană şi gărzile patriotice constituind o componentă decisivă, ce a determinat şi impus cursul mişcării naţionale de abandonare a societăţii socialiste. Aici au fost concentrate forţe militare şi civile de luptă şi apărare (batalion de tancuri, companii de TAB-uri, infanterişti, baterii de artilerie antiaeriană, paraşutişti, companii de gărzi patriotice); au fost aduşi, pentru reţinere în stare de arest, liderii comunişti Emil Bobu şi Manea Mănescu; 50 de avioane supersonice, înarmate cu toată gama de armament şi muniţie (rachete, bombe, proiectile reactive nedirijate, proiectile de tun), au fost pregătite şi gata de luptă; au fost executate misiuni de recunoaştere, de interceptare şi atac; militarii de la Deveselu au contribuit, practic şi ideologic, la iniţierea, coagularea şi impunerea mişcării CADA; în angrenajul imensei desfăşurări de forţe, a fost evidentă dezinformarea şi diversiunea.

La Deveselu, în mod criminal, s-a vrut sânge şi măcel! Dumnezeu a vegheat, Dumnezeu, pentru o clipă, a fost aviator!"

(Din ziarul REÎNTREGIREA nr. 12/2011)

UN FEL DE JURNAL

AERODROMUL DEVESELU ŞI REGIMENTUL 91 AVIAŢIE VÂNĂTOARE ÎN CONTEXT NAŢIONAL

Duminică, 17 dec. 1989

Ora 14,15: În contextul evenimentelor de la Timişoara, generalul Vasile Milea - Ministrul Apărării Naţionale - ordonă *"alarmă de exerciţiu"* pe întreg teritoriul judeţului Timiş**.**

Ora 17,00: Nicolae Ceauşescu a purtat o teleconferinţă cu autorităţile locale, în urma căreia a dat ordin să se deschidă foc asupra civililor - după nerespectarea somaţiei: ***"Începând de astăzi, toate unităţile ministerului de interne, inclusiv miliţia, trupele de securitate şi unităţile de grăniceri vor purta armament de luptă, inclusiv gloanţe. Fără discuţie, cu respectarea regulamentelor şi normelor legale de somaţie conform legilor, Constituţiei. Dar, oricine atacă un ofiţer, un soldat, trebuie să primească riposta. Oricine intră într-un Consiliu popular, într-un sediu de partid sau sparge un geam la un magazin trebuie să primească riposta imediat! Nici***

un fel de justificare”

Ora 17,15: Şi la Deveselu, comandantul şi grupa operativă - din statul major - sunt chemaţi la unitate.

Ora 18,45: Generalul Vasile Milea transmite ordinul „**Radu cel Frumos”.** Imediat, şi la Regimentul 91 aviaţie-vânătoare şi unităţile adiacente, dispuse pe Aerodromul Deveselu, se pune în aplicare planul de luptă conform indicativului Radu cel Frumos. Cadrele militare sunt alarmate urgent şi se prezintă în unităţi. Se suspendă concediile de odihnă. În jurul orei 19,30, pe platoul unităţii domneşte incertitudinea. Militarii sunt uimiţi de instituirea acestei situaţii; nu văd elementele şi motivele ce o determină şi impune.

Toţi militarii ridică armamentul individual - care constă din pistolete *“Carpaţi” 7,65* pentru ofiţeri şi maiştri militari de aviaţie şi pistol mitralieră 7,62 pentru subofiţeri şi militari în termen, fără muniţie. Într-o informare aleatorie, şeful de stat major - maiorul Grosu Mircea precizează că se pune accentul pe apărarea terestră, în dispozitivele cunoscute.

Prima noapte: se instituie patrule şi plantoane fără un obiectiv verosimil, clar; fiecare militar trece noaptea pe unde găseşte, în locuri improvizate, în dispozitivul de dispunere; piloţii sunt comasaţi la Celula de alarmă. Cadrele care locuiesc în colonie, la Blocuri, merg noaptea acasă.

Luni, 18 dec. 1989

Orele dimineţii: Nicolae Ceauşescu, înainte de a pleca în Iran, la reşedinţa de la Palatul Primăverii are discuţii separate, cu: Tudor Postelnicu – ministrul de interne; Iulian Vlad - şeful Securităţii; Vasile Milea – ministrul apărării naţionale.

Nelinişte nedeclarată, păreri şi…încep să vină ştiri despre Timişoara. Cei care au mers acasă au avut posibilitatea să asculte Radio Europa Liberă. Discuţiile devin mai tensionate, orizontul este incert. Soseşte în unitate o companie de TAB-uri, în cadrul planului de cooperare.

Ora 9,05: Nicolae Ceauşescu pleacă spre Republica Islamică Iran - unde efectuează o vizită de prietenie şi semnează Programul pe termen lung pentru dezvoltarea colaborării economice, comerciale şi tehnice dintre cele două ţări. Pentru prima dată, aeronava prezidenţială (a şefului statului) este escortată, la plecare, de patru aeronave militare Mig21, în spaţiul aerian şi al apelor teritoriale din Marea Neagră. În vizită este însoţit şi de generalul Iosif Rus, comandantul aviaţiei militare.

O patrulă de însoţire a fost pregătită şi pe aerodromul Deveselu.

Marţi, 19 dec. 1989

Zvonurile devin certitudini! Paraşutiştii pleacă spre Timişoara, îmbarcaţi (de pe aerodrom) într-o flotilă de avioane AN-26, înarmaţi. Misiune nedefinită. Avioanele sosesc unul după altul şi, în paralel, autobuzele şi camioanele cu militarii paraşutişti, în zona de est a pistei de decolare – aterizare. Decolarea are loc în jurul orelor 17,30.

Seara, la front, comandantul regimentului, lt. col. Harpailă Constantin, informează că nu există nici-o problemă deosebită, doar că ***“prezenţa în***

unitate este motivată de vizita preşedintelui Nicolae Ceauşescu în Iran şi, cum de fiecare dată se dublează serviciul de luptă şi se instituie serviciul de permenenţă, acum s-a luat măsura, suplimentară, de a se da alarmă de luptă şi a rămâne tot personalul la datorie".

Informarea este considerată drept hilară. Sunt aduse paturi la locurile de dispunere a subunităţilor.

Miercuri, 20 dec. 1989

Ora 15: Nicolae Ceauşescu se înapoiază din Iran. În spaţiul aerian şi apele teritoriale, avioane militare escortează aeronava prezidenţială.

Imediat organizează o teleconferinţă, în care expune implicarea SUA, URSS şi Ungariei în evenimentele petrecute în ultimele zile.

În acest moment se prefigurează trimiterea gărzilor patriotice înarmate împotriva forţelor destabilizatoare din Timişoara.

Ora 19.00: Într-o cuvântare televizată, flancat de Manea Mănescu şi Ion Dincă, Nicolae Ceauşescu condamnă manifestaţiile de la Timişoara şi ordonă măsuri drastice de represiune. Proclamă stare de necesitate pe tot cuprinsul judeţului Timiş. Face apel la raţiune, la implicarea tuturor forţelor de ordine, la măsuri imediate de instaurare a liniştii, de eliminarea a grupurilor iredentiste, şovine care vor destabilizarea ţării.

Orele 17,00 - 24,00: În unităţile economice din Caracal (întreprinderile de: Vagoane, Tricotaje, Anvelope, Conserve, Fabrica de mobilă, Fabrica de prestări servicii şi producţie, ISCIP) muncitorii sunt chemaţi la locurile de muncă, nominalizaţi, instruiţi, echipaţi cu uniforme de gărzi patriotice şi dotaţi cu mijloace de lovire (bâte, bastoane de cauciuc). Ordinul este transmis de primul secretar, Anghel Gheorghe. Coordonator din partea Biroului judeţean PCR Olt este numit secretarul Damian Munteanu.

Confecţionarea obiectelor de lovire se face sub directa supraveghere a secretarilor comitetelor de partid, responsabililor politici din Biroul orăşenesc PCR Caracal, a ofiţerilor de securitate.

Aprovizionarea cu pâine, apă, brânză, a luptătorilor se face sub supravegherea cadrelor de miliţie şi securitate. Aproape de miezul nopţii, subunităţile de gărzi patriotice afluiesc spre gara Caracal. După miezul nopţii, trenul (în care au urcat şi detaşamente din Corabia) a pornit în direcţia Timişoara. Li s-au alăturat unităţi de contrademonstranţi din Craiova, Calafat, Segarcea. Alt tren a plecat din gara Slatina.

Tensiunea creşte, evenimentele se precipită şi în rândul locuitorilor.

În cursul nopţii sunt transmise telegrame, atât către unităţile militare, cît şi spre organele de partid judeţene, locale şi din întreprinderi, prin care se dispune organizarea de adunări de informare şi luarea de atitudine împotriva destabilizatorilor de la Timişoara, de a se exprima susţinerea politicii partidului. La Comitetele de partid, cele mai luminate creere caută soluţii.

În poziţiile de apărare din extremităţile aerodromului, transportoarele autoamfibii blindate sunt instalate pentru tragere şi atac. Militarii infanterişti şi-au construit adăposturi comune şi individuale.

Joi, 21 dec. 1989

Ora 9,00: Muncitorii din Oltenia au fost primiţi în, Gara de Nord a Timişoarei, de către reprezentanţi ai grupurilor de manifestanţi - unde li s-a explicat situaţia şi au fost duşi în centrul Timişoarei. Li s-a dat hrană şi au fost cazaţi în căminele studenţeşti. O parte dintre ei s-a alăturat timişorenilor, alţii s-au întors acasă, pentru a răspândi vestea victoriei de la Timişoara.

Ora 10,00: În garnizoana Deveselu este organizată o adunare, cu tot personalul, în care sunt înfierate faptele antisociale, antiromâneşti, iredentiste, fasciste şi imperialiste de la Timişoara, adunare organizată de Comitetul de partid şi comandantul unităţii, la ordinul factorilor politici din eşaloanele superioare. S-au ocupat de organizare, având drept ghid telegrama semnată de secretarul Consiliului Politic al Comandamantului Aviaţiei Militare - colonel Andrei Berescu: Comitetul de partid, prin secretarii Pop Petru, Dumitru Teodor, Nicola Tudor, Tănase Teodor, Creţan Constantin şi comandantul regimentului, lt. col. Harpailă Constantin. Au luat cuvântul, permanent, acoliţii şi trâmbiţaşii de serviciu.

Atmosfera este încordată. Adunarea nu şi-a atins scopul.

Ora 12.00: La Bucureşti începe Mitingul de sprijinire a politicii duse de Nicolae Ceauşescu;

Ora 12.40: La circa un minut de la începerea discursului lui Nicolae Ceauşescu se aude o explozie în mulţime, iar demonstranţii încep să se agite. Nicolae Ceauşescu e debusolat;

Ora 12.54: Emisia radio-tv este întreruptă;

Ora 13.00: Încep manifestaţiile anticomuniste în principalele oraşe ale ţării;

Ora 15.00: Autorităţile ripostează în forţă, violent;

Ora 16,45: Încep să se tragă focuri de armă asupra manifestanţilor, în Bucureşti.

Regimul se zdruncină din temelii.

Deveselu: Mitingul este urmărit la televizor. În unitate, oficial, nimeni nu vorbeşte şi nu trage concluzii cu voce tare. Noapte apăsătoare. Curiozităţile cresc! Părerile sunt împărţite. Deja, oamenii îşi pun întrebări de viaţă şi de moarte. Viaţa de ostaş e mai complexă! Deja, militarii, vis a vis de incidentele de la Timişoara, sunt blocaţi psihic - privind o eventuală ripostă (împotriva cetăţenilor din alte zone sau chiar local) şi modul de acţiune.

CUM, NU AVEM MORŢI!?

Vineri, 22 dec. 1989

Ora 8,30: Într-o şedinţă fulger cu câţiva generali, Nicolae Ceauşescu îl acuză pe generalul Milea de trădare;

Ora 9,20: Ministrul Apărării, generalul Milea, se împuşcă în sediul CC şi moare câteva ore mai târziu;

Deveselu: Este un moment de mare tensiune şi nedumerire. Orizontul este incert!

Ora 9,54: Prin Nota Telefonică nr 35, generalul Eftimescu (adjunctul şefului Marelui Stat Major) ordonă trupelor venite din ţară în Bucureşti: *"Toate unităţile armatei execută numai ordinele comandantului suprem. Toate unităţile din Târgovişte şi Mihai Bravu se concentrează în Bucureşti, în cazărmile din Şoseaua Olteniţei";*

Ora 10.40: Generalul Victor Atanasie Stănculescu, numit în locul generalului Milea, dă ordin unităţilor militare să se retragă în cazărmi;

Ora 11.00 până la 12,00: Manifestanţii ocupă Piaţa Palatului şi forţează intrarea în Comitetul Central;

Ora 12,06: Ceauşescu Nicolae şi soţia sa, Elena, decolează - de pe acoperişul Comitetului Central - cu elicoperul pilotat de colonelul Vasile Maluţan, la sugestia generalului V.A.Stănculescu;

Deveselu: În unitate, se trece la înarmarea personalului cu pistoale mitralieră şi muniţie nelimitată. Încep zvonuri, ştiri şi scenarii fantastice, alimentate şi de curentul informativ-diversionist efectuat prin televiziune:

- vor face arabii cap de pod prin aerodromul nostru, pentru a veni în sprijinul regimului comunist şi al dictatorului;
- un avion este decolat pentru a identifica poziţia elicopterului cu cuplul Ceauşescu şi, eventual, pentru a-l doborî;
- sosesc gărzile patriotice;
- se trece la amplasarea aeronavelor în start, la echiparea acestora cu dispozitivele de lansare a rachetelor şi a bombeleor, la aprovizionarea cu muniţie a armamentului de bord.

Ora 18,20: S-au tras primele focuri de armă, în Piaţa Palatului, în Bucureşti, marcând debutul confruntărilor cu teroriştii. Un semnal la care se raportează şi tresare toată ţara.

Seara: Începe vacarmul! Lipsa de coordonare şi comandă şi ideile diversioniste au determinat declanşarea focului în toate direcţiile, cu toate armele: trag gărzile patriotice, cu ZB-urile; fronturile de apărare sunt amplasate fără o logică strategică; trag militarii şi civilii din zona escadrilelor, de la staţiile de radiolocaţie, din preajma punctului de comandă, hangar, din apărarea concentrică, de la pădure şi Casa Armatei; trag şi bateriile de artilerie.

Oamenii sunt speriaţi, nu au experienţă, sunt debusolaţi chiar de comandanţi; Lt. colonelul Harpailă anunţă că regimentul va fi atacat: ba de elicoptere, ba de paraşutişti, ba de regimentul de securitate de la Drăgăşani. Aproape toată noaptea, Deveselu e haos şi iad! Se aşteaptă ca morţii să fie cu zecile, după o exprimare plastică: *"o să-i urcăm în camioane ca pe baloţi!"*

Din fericire, nimeni nu a fost împuşcat. Poate într-un exces de zel sau inocentă sinceritate, comandantul unităţii este uimit şi exclamă cu năduf: ***Cum, nu avem morţi!?***

Sâmbătă, 23 dec. 1989

Ziua: Vine, în sprijin, Batalionul de tancuri de la Regimentul mecanizat.

Militarii răsuflă uşuraţi. Soldatul Nichita mărturiseşte lu' Balea: *"Tovarăşe maistru, mi-e frică să vină noaptea!"* Şi vine, ca un nor duşmănos. O singură lovitură şi vacarmul se declanşează. Sunt aşteptaţi, cu spaimă, duşmanii. Maiorul Grosu anunţă că avem pierderi mari la poarta doi, unde se dau lupte grele! Tancurile brăzdează tot perimetrul.

Seara, orele 20,00-22,00: În amurg, din cauza unei diversiuni, militarii proprii trag asupra camionului în care se aflau piloţi;

Bobu şi Mănescu sunt aduşi, prin întuneric, cu un elicopter la Deveselu. Pericolul creşte, determinat de prezenţa acestora.

Lipsa de comunicare duce la deschiderea focului, de către lt. maj. Sandu Eugen – Şarpe asupra elicopterului care-i adusese pe Bobu şi Mănescu, la întoarcere. Veştile despre *"stoluri"* de elicoptere care vin să atace aerodromul şi Caracalul nu mai contenesc.

Lt. colonel Bujor este decolat cu misiune deasupra Bucureştiului, iar trupele proprii trag proiectile asupra sa. La fel i se întâmplă lu ' Tihon.

Conducerea şi comanda se limitează la două personaje: Harpailă şi Grosu.

Duminică, 24 decembrie 1989

Se impun măsuri pentru limitarea tragerilor cu armamentul. Anunţ şi ordin general: se va deschide focul numai în caz de atac real iminent!

Oamenii se mai uşurează. Încep să se coaguleze grupuri de iniţiativă şi acţiune. Este controlat biroul ofiţerului de contrainformaţii. Deja se aduc reproşuri şefului de stat major, pentru modul defectuos de organizare a apărării terestre.

Luni, 25 dec. 1989

În cursul dimineţii, patru avioane supersonice Mig 21, de la Regimentul 91 aviaţie-vânătoare Deveselu, înarmate, sunt decolate - pentru a efectua misiune de observare şi atac asupra eventualilor terorişti, aflaţi la Cabana prezidenţială din pădurea Reşca. Se deschide foc de intimidare asupra obiectivului cu proiectile reactive şi o aripă a clădirii este lovită.

Ziua cea mare! Ziua de Crăciun. Ziua uciderii lui Nicolae şi Elena Ceauşescu. Ziua în care începe blestemul asupra poporului român! Poporul tolerant de până mai ieri este radical şi şi-a ieşit din minţi. Oamenii, deopotrivă militari şi civili, se uită la televizor, se uită în dreapta şi-n stânga şi nu zic nimic.

Lucrurile s-au mai calmat pe teren, dar s-au agitat spiritele.

Până în Anul Nou şi după...

Încep oamenii să aibă curaj. Deja încep să aibă orizont, chiar dacă nu aşa clar. Comandantul este chemat la ordine. Sunt verificate fişele de operaţii şi nici nu mai sunt găsite. Sau, poate nici n-au existat! Secretarului Consiliului Politic (maiorul Pop Petre), rămas fără obiectul muncii - prin respingerea unanimă, i se dă de înţeles că loc de muncă în unitate nu-şi mai găseşte. Se fac liste de schimbare a comandantului unităţii şi înlocuirea acestuia.

Sâmbătă, 30 dec. 1989

Ora 17,00: Un avion de transport de la Baza aeriană Otopeni aterizează

în capătul de est al pistei. Sub pază întărită, sunt aduşi, din comandament, Emil Bobu şi Manea Mănescu şi îmbarcaţi. Avionul decolează, cap compas Bucureşti.

Ianuarie 1990

Lupte de culise, deschise, pe faţă. Se întocmesc tabele, se cuantifică semnături - prin care se cere schimbarea comandantului şi îndepărtarea din unitate a secretarului Consiliului politic.

Se fac adunări prin care se desemnează (prin influienţă şi uneltire) militarii propuşi pentru avansare la excepţional.

Primii doi proscrişi (căpitanii Manicea Viorel şi Anghel Ion) sunt trecuţi în rezervă. Primul, ofiţer cu aprovizionarea, pentru proasta gestionare a sectorului în timpul evenimentelor; al doilea, ofiţer de contrainformaţii militare, pentru excesul de zel în exercitarea misiunii.

Februarie 1990

Prin maiorul Bujor Vasile, se formează grupul coordonator, sub impulsul unei largi susţineri, de aderare la Comitetul de Acţiune pentru Democratizarea Armatei (CADA). Militarii vor democraţie, deschidere, comandanţi de valoare şi dotare pe măsura necesităţilor unei armate moderne.

12 februarie 1990: Comitetul CADA, format din exponenţii militarilor din unităţi militare din: Timişoara, Alba Iulia, Bucureşti, Otopeni, Topraisar, solicită, în Piaţa Victoriei, dialog cu conducerea Guvernului şi a ţării şi promovarea unui set de valori pentru democratizarea şi modernizarea armatei.

13 februarie 1990: Îmbarcaţi în autoturisme, peste o sută de aviatori de la Deveselu pornesc pe drumul Bucureştiului. Ajung în Piaţa Victoriei şi, împreună cu cadre din alte unităţi, de la Academia Militară Tehnică, plus celebrul (devenit proverbal) Lupoi îşi susţin reprezentanţii care fac parte din CADA şi se află la discuţii cu potentaţii vremii: Ion Iliescu, Petre Roman, Gelu Voican-Voiculescu.

Zac într-o ploaie păcătoasă şi scandează, ciuciulete împotriva generalului Militaru - aflat la cârma armatei, a altor ocupanţi de funcţii care erau cu viclenie vânate.

Deveselu: Vestea respingerii dialogului şi existenţa unei potenţiale acţiuni de arestare a Comitetului ajung în unitate. Asemenea timişorenilor, personalul navigant şi tehnic de la Deveselu pregăteşte şi înarmează o patrulă de avioane cu care, la momentul potrivit, vor survola Bucureştiul pentru a semnala voinţa sa.

14 februarie 1990: Încă un grup masiv, de peste o sută de cadre militare - de la aerodromul Deveselu, merge la Bucureşti, exprimându-şi solidaritatea, alăturându-se miilor de militari din Piaţa Victoriei.

....

-Ion Iliescu refuză întâlnirea cu CADA;

- Este înlocuit, de la conducerea ministerului apărării, generalul Nicolae Militaru.

- Generalul Victor Atanase Stănculescu e numit ministru al apărării.

- Generalii Rus şi Stănculescu vin la Deveselu, în etape diferite.

Bujor cere demisia generalului Rus, de la Conducerea Comandamentului Aviaţiei Militare. Generalului Stănculescu i se solicită dotarea regimentului cu tehnică performantă. Acesta ridică din umeri.

Începe modernizarea avionului Mig 21, iar aeronavele aparţinând Deveselului sunt direcţionate spre unităţile de la Borcea şi Bacău.

Cad mai multe avioane. Merg pe lumea cealaltă piloţii: Deaconescu, Popa, Truşcă, Scrobotă, Băloi.

Anul 2000

Începe restructurarea. Personalul este mutat, treptat, spre alte regimente. Se zboară tot mai rar. Juncu se dovedeşte un comandant imatur care nici nu vrea să acţioneze în favoarea Deveselului, prin comportamentul lui făcând regimentul inofensiv şi de neglijat.

Colonelul Dogaru participă la destrămarea unităţii; şi la propriu, şi la figurat!

Din bravul, măreţul şi de temutul regiment de la Deveselu au rămas memoria şi numele!

După 20 de ani...

Vise spulberate, o imensă valoare materială şi spirituală pusă la mezat pe doi arginţi blestemaţi, praf şi pulbere! Bălării pe locurile de glorie, conştiinţe înalte transformate în relicve ale indiferenţei, generaţii lipsite de mândria de a fi şi a şti!

Un corp de comandanţi (incapabil de a rezona la filonul zestrei native şi demnităţii naţionale a poporului român, aflat la cheremul unei clase de politicieni troglodiţi) a dus armata la pieire; şi prin ea, ca simbol, ţara. N-au ştiut şi n-au avut interes să lupte, să argumenteze trăinicia bărbăţiei prin stagiul militar, valoarea bunurilor cumpărate cu sudoare, sentimentul de libertate şi patriotismul care prin armată se clădeşte, fără tăgadă... A dispărut memoria celor de ieri, imboldul de a sluji ţara cu pasiune şi devoţiune.

* * * * *

PROLOG

Ce a fost, cum a fost, de ce şi încotro sunt întrebări pe care nu le putem acoperi în substanţa şi dimensiunile lor; de aceea, ne bizuim pe colegii, prietenii, comandanţii şi subordonaţii noştri (cei pentru care **Aerodromul Deveselu** a fost **acasă,** acolo, în plai de câmpie, sub larmă de decibeli şi burniţă de ploaie mustind dorul inimii de glie, aleile, văzduhul şi orice fir de iarbă fiind hrănite cu dorinţele şi tinereţea lor!) Numai împreună suntem un tot!

„...ŞI EU ÎL URĂSC, DAR LASĂ-L ACOLO!”

Activist PCR Dumitru Theodor

“Munca” activiştilor de partid din unităţile militare s-a manifestat diferit: cu aplomb şi curaj, cu spirit patriotic şi implicare - precum la UM 01256 (multe episoade justificând concluzia) şi foarte tacit şi viclean, la limita minimă a comunicării cum a fost la UM 01905 Deveselu (slujbaşii partidului postându-se pe un loc oscilant, cu şansă de plasare şi adaptare în orice circumstanţă).

De fapt, aceasta era şi atitudinea şefilor din eşaloanele superioare: de la nivelul Consiliului politic al Aviaţiei Militare, în afară de telegrama prin care se ordona organizarea de adunări de susţinere a politicii partidului, doar telefonul din noaptea de 23 decembrie, al colonelului Stanca (fost secretar cu propaganda la C. Av. M, activat din rezervă după fuga lui Nicolae Ceauşescu), a mai “spart liniştea” şi a surprins; un apel mai mult de complezenţă, fără un mesaj concret.

“PETRE”, FĂ-TE CĂ MUNCEŞTI!

Secretarul Comitetului PCR din regiment, lt. col. Pop Petru, era (de fel) un individ destul de închistat, dar foarte duşmănos şi tăcut. Totdeauna munca, ***activitatea lui s-au limitat la a nu face nimic.***

O secvenţă este de reţinut, pentru grotescul comic ce-l reflectă: în noaptea de 23, când au fost aduşi Bobu şi Mănescu şi au fost introduşi în birourile de la etajul comandamentului, Pop l-a însoţit pe Harpailă ca un căţel. Drumul, de la intrarea în comandament până acolo, sus, trecea pe lângă santinela de la drapelul unităţii, iar pe perete, în imediata apropiere, era un panou de afişaj, cu realizări ale armatei, care conţinea şi fotografii cu Nicolae Ceauşescu în vizită la Canalul Dunăre-Marea Neagră. Intempestiv, Pop a luat baioneta de la soldatul din postul de gardă; tabloul era prins în nişte agrafe, iar Pop le-a demontat, cu avânt proletar, şi a pus afişul jos. Surprinderea şi stupefacţia au fost halucinante: în primul rând pentru că el, care n-a bătut un cui, s-a apucat să dărâme; cel care, până ieri, intona cultul personalităţii secretarului general, pe ale cărui state de plată era şi în numele căruia vorbea, îşi aruncă azi, idolul la coşul istoriei!

CARACTER ŞI...CARACTERE!

Cei care erau deconectaţi şi foarte degajaţi, ca stare (nici nu avea ce să le preseze conştinţa) erau căpitanii: Creţan Constantin - instructor cu propaganda, al Comitetului de partid - şi Tănase Teodor - secretar al Comitetului UTC, pe unitate.

Aceştia intră în birou la lt. col. Dumitru Theodor – secretar, cu organizarea, al Comitetului de partid; Tănase se urcă pe un scaun, ia tabloul lu’

Ceauşescu din perete şi-l pune jos. Dumitru Teodor îl pune la loc. Iarăşi, Tănase dă tabloul jos, iar Dumitru nu mai rezistă şi se văicăreşte: ***“Băi, Tăsică băi, şi eu îl urăsc, băi; dar lasă-l, bă, acolo, în perete, că nu se ştie!…”***

O scenă de râsu-plânsu care devoalează un caracter de toată jena…Adică, în străfundul sufletului îl urăşti, dar preferi să-i stai la picioare şi să-I aduci osanale.

DERAPAJE DE CONŞTIINŢĂ

Cu o lună înainte de prăbuşire, activiştilor de la Deveselu nu le venea să creadă că fenomenul se va produce şi în România!

Ei, care au fost totdeauna deasupra maselor - prin optică şi privilegii, au spus că *“au făcut ce a făcut toată lumea”*; sau, mai exact, *„s-au dat cu masele!”*

Întrebare: ***O cangrenă generalizată de labilitate psihică sau un comportament de laş, tipic românesc?***

*   *   *   *   *

EU SUNT PRIETEN CU DUMNEZEU!

Adjutant şef Mircea POPEL

Mi-a plăcut să citesc, iar dacă la Revoluţie m-a impresionat ceva, a fost moartea lu’ Ceauşescu. Răspund concret, la obiect, am fost membru de partid; dar nu sunt un retrograd, să nu-mi dau seama. Comunismul a făcut numai bine; a greşit în unele puncte, eu am citit Capitalul lu’ Marx din scoarţă în scoarţă. Taică’meu a fost ofiţer, a moştenit o bibliotecă şi eu îl am pe numărul 11. Aşa m-am format, m-am autoeducat! Înţelegeţi? Momentul cel mai tragic şi cel mai emoţionant a fost când l-au împuşcat pe Ceauşescu. Mi-au dat lacrimile, iar colegii mei săreau în sus de exuberanţă. De ce? Fiindcă la mine nu are efect psihotronicul, a fost război psihotronic, i-a influenţat pe toţi, erau beţi prin unitate: planşetistele dansau cu soldaţii, şi alte fenomene; Goran, Dumnezeu să-l ierte, trăgea cu automatul spre Centrul de emisie, Amza Viorel (de la noi, un ameţit) trăgea spre el, şi tot aşa! Se putea să fie victime!

La un moment dat, dacă vreţi să vă spun o secvenţă (fără nici-o omisiune), sună telefonul: ***“Locotenent colonel Harpailă sunt!”*** *„Să trăiţi tovarăşe comandant, sunt... adjutant în aviaţia supersonică!”* ***„Măi Popele, aţi prins pe cineva?”***

Ascultaţi întrebările, vi le spun mot-à-mot: *“N-am prins pe nimeni!”;* ***“A murit cineva?”;*** *„Nu!”*

Mi-a închis telefonul.

Ce deducem de aici? Contrainformatorul, comandantul unităţii - care ajunge peste doi-trei ani general, secretarul de partid (ajungs ceea ce ştim) au fost pe mână cu aceşti aşa-zişi revoluţionari, cu Iliescu în frunte, care au distrus

ţara şi o distrug în continuare. La ora actuală, tot serviciile secrete, nu trebuie să ne ferim de nimeni… Asta este concluzia mea! Aş avea multe să le dezvolt, dar n- are sens… Eu v-am spus aşa, *minimum de cuvinte, maximum de sens*, cum zicea Mark Twain.

A fost **o diversiune ordinară,** pentru a-l îndepărta pe Ceauşescu; aici au servit toate serviciile secrete, fiindcă era o forţă Ceauşescu. Şi va fi recunoscut, vă spun eu. Cine era România? Domn`e, dacă refuzi clauza naţiunii celei mai favorizate! Numai de la dezideratul ăsta să pleci! Ce ţară i-a mai refuzat pe americani? Cum să ne vadă, ăştea, bine pe noi? Şi nu ne vor vedea bine, până nu ne vor îngenunchea... Baza aeriană de la Deveselu nu e un lucru benefic, domn`e!... Suntem o ţintă, domnule! Ăştea sunt părerile mele...

.... Nu ştiu dacă Grosu a fost în gaşca lor. El vine, la un moment dat, în Centrul de emisie; şi a oprit un TAB, acolo. Cine se duce la el? N-a avut nimeni curaj; m-am dus eu - însoţit de un sergent şi, când am ajuns la jumătatea distanţei, TAB-ul a plecat spre direcţia Corabia...

Am avut viziunea mea. Mi-am dat seama... Atâta mi-a fost teamă, să nu mor ca prostu' împuşcat d'un dobitoc. I-am şi spus căpitanului Popescu (după două zile mi-am dat seama ce se întâmplă, fiecarea are păreri, pe mine nu mă derutează... numai Dumnezeu dacă vrea: dar nu, **Dumnezeu mă iubeşte**, eu sunt prieten cu Dumnezeu, vorbesc serios), i-am spus: *Domn`e căpitan, eu nu mai fac de pază... nu mai fac, stau degeba şi consum muniţie...*

Eu, în Decembrie atuncea, am tras numai două cartuşe: am reglat pistolul-mitralieră şi am tras într-un stâlp dezafectat (pac, pac). Atât, şi ăia înroşeau ţevile armelor şi consumau muniţie. Scurt pe doi! **N-a fost nici-o revoluţie!**

...Şi contrainformatorul Anghel a ajuns şef la Slatina, secretarul de partid - mare psiholog la Comisariat, iar Harpailă - general, în trei ani de zile, de la locotenent colonel.

Ei au ştiut de această lovitură de stat!

Eu sunt un om practic, iar trecând în sfera impresiilor, asta este părerea mea (nu trebuie să mă judecaţi şi nici să ziceţi ca mine, dacă n-am dreptate nu e nici-o problemă).

...Uniunea Europeană e un fiasco, vă spun pe scurt aşa, e un kitsch, o aiureală, ştiu eu ce vor... Ideea lu' Hitler a fost preluată de Angela Merkel - pentru a domina, ei sunt cei mai puternici... dar nu durează mult. Dumnezeu a creat om, familie, gintă, trib, popor, naţiune cu specificul ei. **Asta e vrerea lui Dumnezeu!** Eu sunt român, domn`e! Eu îmi iubesc ţara! I-aş împuşca pe toţi care au condus ţara! Uitaţi unde am ajuns! Toţi au vrut să ajungem piaţă de desfacere şi mână de lucru ieftină. **Ăsta e noul colonialism!**

Eu admir cultura prusacă, dar ce n-a reuşit Hitler cu război (nici Napoleon, Cezar, Alexandru cel Mare şi alţi anticrişti, în urmă cu zeci şi sute de ani), au reuşit acum, cu metode perfecţionate, urmaşii lor: să cucerească economic şi, implicit, şi politic...

* * * * *

NOTĂ TELEFONICĂ

Unitatea Militară 02580 Bucureşti
Către
Unitatea Militară 01905 Deveselu

Precizări privind organizarea şi desfăşurarea de adunări ale personalului:

În ziua de 21.12.1989, în MU, unităţi şi formaţiuni vor avea loc adunări în care să se condamne faptele grave care au avut loc la Timişoara.

Activitatea se desfăşoară întrunit, cu întregul personal.

Adunările vor fi deschise de comandanţii unităţilor care vor prezenta, în spiritul cuvântării tovarăşului Nicolae Ceauşescu - rostită în seara zilei de 20.12.1989 la posturile tv. şi radio, caracterul fascist, naţionalist, iredentist şi şovin al elementelor grave care au avut loc la Timişoara.

În cadrul adunărilor vor lua cuvântul 5 - 7 participanţi, generali şi ofiţeri, maiştri militari, subofiţeri, militari în termen, elevi şi p.m.c. care vor exprima:

- adeziunea deplină la poziţia fermă a partidului şi a statului nostru - exprimată în cuvântarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu din 20.12.1989, privind apărarea cuceririlor revoluţionare, independenţei, integrităţii teritoriale ale RSR;
- condamnarea fermă a actelor teroriste, fasciste, provocatoare, produse de grupuri huliganice aflate în slujba cercurilor reacţionare, imperialiste, iredenţioniste, şovine prin care se urmăreşte destabilizarea vieţii sociale, politice, dezmembrarea teritorială a României, distrugerea patriei noastre socialiste;
- să se sublinieze faptul că armata a acţionat (în urma atacurilor violente, împotriva unităţilor militare, săvârşite de elemente huliganice şi teroriste) în conformitate cu prevederile jurământului militar şi Constituţia ţării, îndeplinindu-şi cu cinste datoria faţă de patrie, partid şi popor;
- să se exprime hotărârea fermă a personalului, de la general la soldat, de a acţiona, împreună cu întregul popor, pentru a apăra - chiar cu sacrificiul vieţii - independenţa, suveranitatea, şi integritatea teritorială ale României socialiste, hotărârea de a îndeplini măreţele programe de dezvoltare a patriei (pe calea socialismului şi comunismului), adoptate de marele forum al comuniştilor români, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român.

În încheierea adunărilor se vor adopta moţiuni, în care se vor exprima angajamentele personalului de a sluji patria, de a apăra cu fermitate şi consolida cuceririle revoluţionare, socialiste ale poporului român.

Se va sublinia hotărârea, neabătută, de a acţiona strâns uniţi în jurul partidului, al secretarului său general, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, în făurirea şi apărarea orânduirii socialiste.

Cuvântul comandantului să fie mobilizator şi să se întindă pe aproximativ 10 minute.

Cei de alte naţionalităţi să fie pregătiţi să ia şi ei cuvântul.
Moţiunile să fie scurte şi mobilizatoare.
Adunările să fie temeinic pregătite.
Activităţile se desfăşoară între orele 07.00 - 14.00.
La terminarea acţiunii se va raporta la BIRUINŢA 138.

/Secretarul Consiliului politic al Aviaţiei militare
Lt. col. Andrei Berescu

a tr 1/179 urgent op 45 la ora 04.05
r. trsdv1/179 u op1 la ora 04.05

* * * * *

M-A AJUTAT DUMNEZEU

Dialog cu lt. col. Tihon Alexandru

...Omul e pasager pe aici (şi popa zice că: să-l lăsăm că a plecat în altă parte, teoria şi credinţa omului fiind că a plecat acolo unde e mai bine); pentru că, plecând din iadul ăsta - unde ai griji, munceşti, când zici că e mai bine, îţi dă altul la picioare, unde clipele de satisfacţie sunt infime - faţă de griji şi nevoi (asta e discutabil, dar cert este că amprenta celor rele este mult mai puternică, în raport cu fericirea - care trece imediat, uneori). Glumind, ***"revoluţia"*** despre care vrei să vorbim poate reprezintă şi ***o frântură din Turnu Babel,*** prezentat în Biblie...

Rep.: Aţi fost în miezul evenimentelor, aţi fost navigatorul-şef al Regimentului de aviaţie de la Deveselul, lt. colonel, pilot de înaltă clasă, aveţi capacitatea să comentaţi, să trageţi concluzii...

Tihon Alexandru: Noi am fost îngrădiţi undeva, limitaţi... să ştii că aviatorii sunt un pic, dacă nu chiar mai mult, privaţi de nişte forme de acces la esenţa evenimentelor la care ei înşişi participă, care derivă din misiunea ingrată de a sta acolo, lângă obiect (n.a. avion), de a se sălta, a-şi îndeplini misiunea şi a veni la loc, pe când ceilalţi militari...deci, jocurile nu le fac aviatorii. Aviatorul este pumnul; iar pumnul, ca să plece să ajungă în barba cuiva, comportă mai multe elemente.

Informaţiile sunt foarte puţine pentru că... noi, materialul volant, zburătorii, am fost izolaţi, am fost trimişi la Celulă şi... s-a terminat. Personalul navigant, la cel mai înalt nivel (locţiitori, navigator-şef, comandanţi de escadrile, cu excepţia comandantului) nu a participat la luarea deciziilor. Personalul tehnic se ocupa cu deservirea şi de asemenea era izolat, cei care manevrau tot ţesutul „revoluţiei" fiind comandantul aviaţiei - care dădea pricazul şi pricazul (n.a.

ordinul, în limba rusă) era preluat de comandantul regimentului, Harpailă şi şeful de stat major, Grosu Mircea. Nimeni, pe noi ceilalţi, nu ne-a pus în temă cu ceva. Iliescu Dumitru, ca locţiitor pentru zbor, era între noi; şi, de cele mai multe ori când era cazul, sărea în punctul de dirijare a zborului, pe când locul lui trebuia să fie lângă comandant. Şi navigatorul-şef, la fel. S-a invocat faptul că eram cu licenţa la zi, adică examenele şi controalele în termen! Asta a fost un moft care n-avea nimic de-a face cu situaţia de luptă. ***În situalia de luptă, deosebită, aviatorul care nu făcuse controlul la trei luni, dar zburase vreo zece ani în condiţii grele, trebuia să zboare, indiferent că-şi rupe gâtul, scopul era îndeplinirea misiunii.*** Păi, dacă nu avea controalele la zi, tu de ce îl ţineai la serviciu?

Starea aceasta nu a existat "din eroare!" Cum "din eroare", când toate veneau în cascadă! Nu e admisibil ca eu, comandant, să stau bine-mersi în birou, ca belferu, iar ăia îşi rup gâtul pe aerodrom.

Cel mai evident aspect: era ordin de la Bucureşti că *"nimic nu se ridică, se trage în tot ce zboară". A*tunci, de ce sunt decolate două avioane de la Deveselu? Că veneau elicoptere să atace! Care elicoptere? Dar sistemele de informare, sistemele de descoperire ce făceau? Bine, a fost bruiaj, eu sunt de acord că există tehnică-tehnică; dar să nu uităm că matematica, oricât de avansată ar fi, se bazează pe cărămizile: adunarea, scăderea, înmulţirea şi împărţirea. E bine?

Când era ordin de la generalul Rus Iosif (n.a. comandantul aviaţiei): *"tot ce zboară, se doboară!*", cine a dat voie, cu a cui aprobare au fost ridicate avioanele de la Deveselu, în noaptea de 23 decembrie 1989? Cu a cui aprobare am fost eu ridicat şi adus la aterizare să se tragă în mine, începând de la staţia îndepărtata şi până la apropiata?

Norocul a fost că am gândit-o de sus şi n-am venit pe unde se aşteptau băieţii să vin, am venit prin altă parte, cu nişte scheme făcute pe ultima sută de metri; adică nu poţi veni să scoţi trenul, flapsul, la apropiată şi să-l pui în pistă, încărcat cu combustibil, cu rezervoare suplimentare, proiectile... norocul a fost de la Cel de sus.

Eu am avut şi frică, am încredere în chestia asta că sunt un creştin, eu nu văd religia aceasta aşa cum este descrisă; însă am o treabă, domnule, am o credinţă, cred că am acolo un susţinător moral, asta a fost treaba. În rest, ce? Voiai să mă împrăştii pe câmp? Spuneai pe urmă că am fost un prost şi am fost găurit, aşa cum s-a întâmplat şi cu avionul de transport, aşa cum a fost şi cu elicopterele…M-a ajutat Dumnezeu!

Rep: Era nevoie de victime?

T.A.: Normal că era nevoie de victime; iar motive de eschivare şi motivare se găseau cu duiumul.

Eu ***n-am stat să mă gândesc când am decolat, eu eram în slujba ţării,*** aveam un jurământ, era menirea mea să fac o treabă,… Nu trebuia să pun eu întrebări, deciziile veneau de sus. Cine a dat aprobare? Cine a venit cu ideea că vin mii de elicoptere? Şi dacă vin, ce să facă MIG-ul 21, la ora 11 noaptea,

împotriva unor elicoptere, avea sistem de ochire pe timp de noapte? Aveai sistem de bombardament pe timp de noapte? De ce să plece un avion noaptea, pe timp senin, încărcat la maximum cu petrol, armament, bombe, muniţie şi după decolare, i se comunică să vină imediat la aterizare? Cum să vii cu atâta încărcătură! Cum îţi imaginezi, pe timp de război, un avion pe cerul patriei, senin sticlă, cu forţajul aprins? Te dobora cine voia!

Sunt întrebări multe, iar răspunsuri de asemenea. Nu m-am aplecat mult pe chestiunea asta, n-am stat să dezgrop morţii… Nici să caut victime, nici…Vremurile au trecut, lucrurile au avansat cu aşa rapiditate, încât sunt convins de nişte treburi sută la sută.

Sunt convins de *mânăreală*, şi de acea forţă ocultă, de cele 24 de protocoale ale Sionului…care nu sunt basme.

Rep: Sunt responsabili care ar fi trebuit să dea socoteală?

T.A.: **Comandantul este responsabil de tot ce s-a întâmplat!** Dacă n-a ştiut, era obligatoriu să pună întrebări. Dacă noi greşim, au ei răspunsurile. La regimente, ei au fost simpli executanţi; dar trebuiau să întrebe! Cum pot eu să-mi condamn nişte colegi la moarte, la surghiun? Asta era întrebarea esenţială. ***Ordinele nu sunt vorbe în vânt!***

Rep.: S-o luăm cu emoţiile începutului...

T.A.: Indicativul Radu cel Frumos nu m-a surprins. Ce, veniseră turcii şi noi nu ştiam? Aici era linişte şi pace.

În momentul în care, noaptea aia, s-au tras 30 000 de cartuşe, plus altele de la artilerie, tancuri şi gărzile patriotice (într-o veselie de ziceai că eşti la parada de artificii), iar eu, după ce am aterizat şi am văzut ce s-a întâmplat şi mi-am dat seama că era o mare cacealma, ***o prostie pusă la cale ca să se poată susţine (la un moment dat) o teorie,*** m-am dus, m-am băgat în pijamale şi m-am culcat. În timpu ăsta, s-au tras sute de proiectile de artilerie...

M-a scârbit momentul ăla...

... Nu, nu eram un pilot obişnuit, dar nu s-a pus problema de a aranja jocurile, de a face (noi) un nucleu constituit aleatoriu, dar bine definit, o joncţiune faţă de comanda regimentul lui. Noi eram acolo, pur şi simplu, nişte oameni care aşteptam ordine, oameni care făceam parte din toată atmosfera aia de acolo: şi, la rândul nostru, eram şi noi îngrijoraţi şi apăsţi de atmosferă. N-aveam gând de a propune oameni în structuri... Treaba era de a lua măsuri, exact ca într-un caz de forţă majoră, să-ţi aperi pielea şi să-ţi faci şi datoria, nu ne interesau jocurile; pentru că, pe moment, oamenii nu şi-au dat seama ce se întâmplă după cortină şi s-a mers pe bună credinţă.

Noi eram la Celulă, eram o mână de piloţi clasa I şi de la comandă; şi, de-abia după ce ştirile au început să mai transpire, din cazarmă spre pistă, atuncea s-a auzit că, după 23, după arestarea lui Ceauşescu, se pun la cale mişcări de schimbări (atunci lumea s-a trezit şi şi-a pus întrebări cu privire la poziţia lui Harpailă). ***De ce el a stat numai în birou şi n-a venit niciodată în mijlocul celor de la Celulă?*** Nici prin unitate n-a ieşit. El dădea ordine. El a fost un fel de releu. Cu bună ştiinţă, că dacă nu eşti releu cu bună ştiinţă, (ori mai

scurtcircuitezi ori nu transmiţi nimic), eşti defect.

Atunci au început mişcări, dar de la cei de jos, pentru că au fost nemulţumiţi, privind ***inactivitatea şi implicarea dubioasă a lu' Harpailă şi a lu' Grosu în evenimentele reale*** care se desfăşurau pe teren, nu în birou.

... Politruci adevăraţi au fost un Pop, un Mocanu. Nicola a fost şi el acolo, dar a fost băiat isteţ şi a mirosit mersul lucrurilor.

Cei care au fost acolo, era Pop (care ***a fost, şi ăsta şulfă,*** deşi stătea mai mult pe partea asta, dar a dat-o la pace şi a zis: să fim foarte circumspecţi, să nu ne angrenăm, să nu facem jocul altora, într-un fel calea de mijloc, omu` şi-a dat seama că e bine să fie alunecos: dacă rămân tot ăştea e bine mersi, dacă vin alţii n-au ce să-mi zică); mai era dobitocu' ăla de Dumitru, sau cum dracu îl chema... un incapabil.

Rep: O părere avizată asupra evenimentelor?

T.A.: ... ca tactician pot să apreciez că schema a fost foarte bine pusă la punct. Toată activitatea care a fost asupra României a fost bine gândită şi mult timp s-a lucrat la ea. Ruşii au lucrat la unison cu americanii, să nu crezi că ăştea îşi vor da vreodată-n cap; decât, în cel mai rău caz, dacă se va adeveri adevărata apocalipsă... În rest, îşi împart... Nu uita, harta Europei a fost, dintotdeauna, trasată înainte de conflicte.

*Rep.: Ordinele care se dădeau**: "Au aterizat trei elicoptere la Slăveni, urmează să fiţi atacaţi din moment în moment";** sau: **"La poarta doi se dau lupte grele, avem pierderi mari!"…***

T.A.: Toate aceste ordine, tot ce comportă acţiuni de luptă trebuie să fie consemnate într-un jurnal; dar, dacă eu, Rus, îţi dau ordin să nu le treci...şi vedem noi...

Rep.: Ei, Harpailă şi Grosu, ştiau că nu este adevărat sau le propagau conştient; şi în ce scop?

T.A.: Ei ştiau! De ce au dat ei asemenea ordine? Dar dacă aveau ordin să creeze?

Rep: Se poate aşa ceva, la Deveselu?

T.A.: De ce să nu se poată? Eu ţin minte un moment pe care am să i-l spun numai omului ăluia, în faţă, când mă va întreba: se stătea cu puşca la umăr, culcaţi undeva, şi-l aud dintr'odată: *"inamicul în faţă, foc",* trage un foc de armă şi a început vacarmul. Poate să fie şi la întâmplare, dar a fost unul care a creat un moment. Eu cred că a fost un moment creat atunci când a trebuit, când a fost necesar, pentru că toate treburile astea se urmăresc. Conducătorul urmăreşte câmpul de luptă, declanşarea, încetarea ostilităţilor, asta e materie distinctă care se face în academie. Păi, eu, ca şef de stat major sau comandant, nu pot să înţeleg, să nu ştiu ce se petrece la o sută de metri de mine! Comunic că se dau lupte grele, fără să ascult afară că nu e nici-un foc de armă, nu dau telefoane să mă informez sau să întreb şefii de dispozitive… Că avem pierderi mari! Cine a raportat pierderile? Prin ce s-au raportat?

Rep.: Atunci, întreb mai franc: prostie sau diversiune?

T.A.: **Lucrătură!** Nu poţi să consideri prostie pentru cei ce au stat acolo

şi au tras...Trebuie să iei mai mulţi factori în analiză, printre care factorul psihic care contează extraordinar de mult. Când cineva îţi inoculează un tablou care te priveşte, deja îl vezi ca şi existent; psihic, te apasă greu. După ce pe un om l-ai dominat psihologic, e ca şi cum l-ai fezandat şi poţi să-l toci cum doreşti.

Toată acţiunea care a fost - după părerea mea - a fost din exterior, în colaborare cu ai noştri.

Rep.: Pomovarea lu' Harpailă să fi avut legătură cu aşa ceva, să fi constituit o recompensă?

T.A.: Crezi tu că nu erau alţii mult mai capabili? Ce a făcut Harpailă, în fond şi la urma urmei, să ajungă general? De ce nu l-a făcut general pe ăla de la Borcea (care era şi deştept şi zbura ca nimeni altul), pe Luca? De ce l-au făcut pe Harpailă general? Cum şi-a permis, ulterior, Harpailă să intre, şi să poată intra, în jocul piramidal Caritas? Unde sunt informaţiile? Cine primeşte informaţiile? Cine le culege? Cine le dă?

Vorba ăluia: *dacă nu suntem în familie, se duce dracu judeţu'! Altfel, înflorim!*

*** * * * ***

NU PUTEM SĂ UITĂM CE AM FOST!

- colocviu camaraderesc-

"Au crezut că-i execut!"; "…s-au dus să-şi sustragă dosarele"; "Am primit ordin: răspunzi cu viaţa!"; "Harpailă a fost executantul scenariului…"; "Îi escortam cu luminile stinse"; "…paraşutiştii au beneficiat!"

Bujor Vasile, comandor: Uite de ce am venit; noi ne-am gândit să scoatem o carte care să înfăţişeze activitatea noastră, extra sarcinile cotidiene. Nu putem să uităm ce am fost, chiar dacă am vrea. La decembrie '89 mă refer. E viaţa noastră, acolo…

Costică Pârlogea, maistru militar, viceprimar, comuna Traianu: Să ştiţi că aşa este. Eu, înainte de armată, am fost strungar; şi, o parte din mine a rămas acolo, anumite imagini mă însoţesc şi în vis…

Cârjan Ion, sublocotenent: Vă spun sincer că toată noaptea am visat numai aviaţie, mă şi gândeam: cum, bă, şi după 17 ani de când am ieşit la pensie…

C.P.: Eu mă imaginez ba la unitate, ba la hangar, pe la Celulă; ş'acuma, când te uiţi spre Celulă se vede... Chiar, ce s-a făcut acolo?

B.V.: Se lucrează la sistemul antirachetă; acolo, în zona Celulei, vor fi buncărele...

C.P.: Am auzit că distrug pista?

B.V.: Nu, n-au de ce! Au distrus, în sensul că fac ceva pe o bretea de legătură dintre pistă şi calea de rulaj, cea de la punctul de alimentare din est. Pista le trebuie să rămână operativă. Aci vin avioanele cu contingentele, cu alimentarea şi deservirea, aparatura, logistica şi alte aspecte pe care noi nici nu le bănuim...

Dar, despre carte, ce se vrea şi cum va fi, vă informează domnul Vasilescu.

C.Vasilescu: Domnilor, o carte nu poate fi generală, şi pentru că aviaţia, e un domeniu prea ampl;, de aceea, noi ne axăm pe fenomenul revoluţia din '89. Şi, dumneavoastră fiind persoane cu o anumită implicare şi notorietate, nu puteţi lipsi din economia lucrării. Subliniez, doar, că noi vrem aspecte sincere, adevărate, dramatice şi chiar de un anumit haz sau notă comică, pentru că viaţa este şi un joc, până la urmă...

Am pornit de la ideea că aici, la Deveselu, a fost (poate) punctul cel mai fierbinte al evenimentelor: au fost aduse forţe, forţele proprii au fost la capacitate maximă, iar concentrarea şi riscul - evidente; plus că aici au fost aduşi Bobu şi Mănescu...

Negrilă Marian, maior, azi colonel şi primar al comunei Traianu: Şapte zile şi şapte nopţi am stat cu ei. Unul a fost cazat în primul birou pe stânga, spre comandant (aici a fost Manea Mănescu), iar Emil Bobu - în ultimul birou pe stânga, unde stăteau planşetistele. Erau separaţi. Am vorbit cu ei, pentru că pe mine m-a numit Harpailă responsabil cu paza şi securitatea lor.

Atunci, în prima seară, pe 23 când au fost aduşi, i-am dezbrăcat la piele - pentru că trebuia să-i schimb, le-am luat hainele şi le-am pus la mine în biroul de via a vis, în saci de folie, aveau căciuli de astrahan şi ghete de piele fină, nu ca bocancii noştri. I-am îmbrăcat în pijamale albastre, de soldat, iar ei au crezut că-i execut. Le-am spus că nu facem aşa ceva, iar Bobu (care am înţeles că, acum, trăieşte pe undeva - într-o comună din judeţul Buzău) mi-a promis: ***"Domnu ofiţer, dacă tovarăşul o să scape cu viaţă, vă promit că am să vă pun ministrul apărării naţionale. Dacă scap cu viaţă şi tovarăşul se va întoarce".*** *Era disperat şi se agăţa de orice speranţă.*

Manea Mănescu se vedea, avea un grad de cultură mai ridicat, vorbea limbi străine; chiar se străduia să evidenţieze aceasta, dar avea o boală de prostată avansată, mergea des la W.C., nu putea să urineze. Am sunat la Bucureşti, la Comitetul Central, mi-a dat nişte numere de telefon, am sunat şi eu, şi Tănase Teodor - care era cu UTC-ul. Am sesizat că Mănescu nu-l agrea pe Bobu.

L-am arestat şi pe Anghel Ion, securistul

...L-am dus noaptea, atunci, am lăsat la mine în birou pistolul mitralieră cu 120 de cartuşe - patru încărcătoare -, aveam şi pistoletul Carpaţi, se anunţau fel şi fel de variante şi scenarii.

Harpailă Constantin era comandant; nu ştiţi că noaptea, pe 22 decembrie, l-am arestat pe Anghel Ion – CI-stul unităţii şi l-am ţinut, şi pe el, sub arest în biroul unde aveau ăştea biblioteca.

B.V.: Când l-aţi arestat pe Anghel, pentru mine este o enigmă (că imediat ce l-aţi arestat, Iliescu a deschis biroul şi fişetele lu' Anghel. Primul lucru, s-au dus direct la dosare, să-şi vadă dosarele şi să le sustragă). M-am gândit: mă, nu cumva a fost o acţiune deliberată cu arestarea, tocmai pentru a facilita pătrunderea la dosare?

N.M.: Domne comandor, eu eram şeful biroului cifru; şi, în noaptea aia, am primit nişte documente - între care ordinul generalului Militaru care preluase conducerea ministerului apărării naţionale şi a ordonat arestarea ofiţerilor de contrainformaţii. Iar Harpeilă mi-a ordonat să-l bag după gratii, spunându-mi: ***Nu dai voie să intre nimeni aici, execuţi foc!***

L-am ţinut, iniţial, şi la mine în birou, pentru că a avut nişte discuţii contradictorii cu Harpailă (eu am intrat în birou la comandant şi avea discuţii foarte aprinse cu Anghel). I-am şi zis lu' Anghel să o termine, să rezolve problema altfel; până la urmă, i-am spus: "*Băi, băiatule, tu vezi că eu am consemnul meu şi nu stau prea mult la discuţii cu tine, părăseşte zona - că aici eşt sub incidenţa sectorului meu".* Discuţia era pe documente, şi ultimul, adică ***Anghel, venise să-l aresteze***! I-am spus: "*Nu te opune, că dacă te opui o păţeşti, situaţia e la nivel de ţară, stai un pic",* şi până la urmă a înţeles.

Am primit ordin, şi pe direcţia mea, ***să răspund de ei, adică de Bobu şi Mănescu, cu viaţa.*** Şi eu ce trebuia să fac! Am fost între ciocan şi nicovală... I-am şi zis, ulterior, lu' Harpailă: *"De ce, domne comandant, ai zis despre mine, când s-a pus problema să fiu avansat, că am fost cu comuniştii". Dacă vă executam eu atunci, nu era mai bine? Asta e drept mulţumire că v-am salvat viaţa?"*

C.I.: Iar răspunsul lui?

N.M.: A tăcut! D'asta nici nu vrea să se întâlnească cu mine, pentru că atunci, când a fost să-mi dea dreptul meu, adică avansarea la excepţional pentru ce făcusem... Dacă se întorcea Ceauşescu, nu eram eu executat?

B.V.: Eu îmi aduc aminte de lista asta cu cei avansaţi la excepţional, că a intervenit şi Scrobotă şi m-a rugat frumos să-l las pe el, că pe mine şi aşa mă face colonel…

Am fost în slujba comuniştilor?

N.M.: Eu, atunci ,am avut un gust amar. M-am şi întrebat: De ce am riscat, măi; aveam fetiţa de un an şi putea să rămână orfană, mă împuşcau şi n-o mai vedeam niciodată. Uite, paraşutiştii au beneficiat! Păi, de ce nu se pune semnul egal între unii şi alţii? Mie mi-au spus că am fost în slujba comuniştilor! Păi, atunci Lucescu care i-a şi apărat la proces!

A fost pericol! Atunci când am plecat puţin, să mă schimb, Dorneanu (care era cu Opriţa) s-a împuşcat în picior.

Vreau să subliniez că, atunci când i-a adus, erau camerele pregătite cu paturi şi lenjerie, i-am îmbrăcat în pijamale de soldaţi, eu i-am dezbrăcat de hainele lor. I-am verificat peste tot, că se vorbea că au emiţătoare pe ei, prin tocuri... Aveau haine deosebite, erau cineva la vremea aia.

Harpailă m-a numit să răspund de ei; eu am refuzat în prima fază că nu

e misiunea mea să mă ocup de treaba asta, iar el mi-a zis: Ascultă-mă, **îţi ordon. E situaţie de luptă şi ştii ce presupune ordinul dat şi neexecutat!**

C.I.: Aţi fost acolo, în creierul unităţii, unde se afla şi aparatul de partid. Care era starea de spirit acolo, ce vorbeau, ce planuri îşi făceau slujitorii comunismului falimentar?

N.M.: Ei nu credeau. Le era teamă. Şi Pop, şi ăştelalţi, mâinile lui dreapta şi stânga, plus Creţan şi Tănase. Ei nu credeau că, Ceauşescu va fi executat. Revin şi spun că am avut o discuţie cu Bobu, pe 25, după ce i-au executat. M-am dus şi le-am spus: "**Pe tovarăşul l-au executat!"** Iar Bobu a întrebat: *"E adevărat, tovarăşu` ofiţer?"*

Eu aşa am vorbit cu ei, pe acest ton, pentru că mă gândeam: …dacă se schimbă calimera şi lucrurile nu sunt clare; şi nu ştiu dacă ne executa pe toţi, dar pe mine, sigur! Dacă eu aveam atitudinea să-i fi lovit? Pentru că subofiţerul Opriţa era mai larg la gură şi vorbea la per tu cu ei: *"Hai, hai, dezbracă-te, că şi aşa, uită-te cu ce facem căldură!"*

Adusese nişte ciocălăi din GAZ, erau umezi de ieşeau un fum şi miros de bălegar, de te înfunda. *„Uite aşa trăim noi, nu ca voi!"*

L-am chemat şi l-am apostrofat: *"băi, ăsta a fost omu` de casă al lui Ceauşescu şi nu ştii cum se învârte roata…"* Bobu a observat şi mi-a zis: *"Lăsaţi tovarăşu' ofiţer, lăsaţi că nu mă supăr...,* ***dar totuşi, nu ne executaţi?"*** *„Nu vă executăm, tovarăşe ministru!",* (n.a. secretar), l-am asigurat eu.

C.V.: Dormea cineva cu ei în cameră?

N.M.: Permanent era un subofiţer în preajma lor, nu puteau să facă nicio mişcare neobservaţi. Aveam schimb din trei în trei ore, cu regim de santinelă; aveam caporal de schimb, iar eu eram în biroul - meu care era la doi paşi, şi eram, în orice clipă, în supravegherea lor.

De ce au fost aduşi tocmai la Deveselu?

B.V.: Eu am o nedumerire legată de faptul că, la proces, în interogatoriu, ei au declarat că, în timpul desfăşurării evenimentelor, s-au aflat în Bucureşti. Pentru mine a fost şi rămâne o mare enigmă! De ce n-au recunoscut? Pentru că aici vine o a doua întrebare: De ce au fost aduşi tocmai la Caracal?

N.M.: Nu poţi să ştii conjunctura din momentul acela, ce s-a întâmplat pe Otopeni sau ce ordine s-au dat...

B.V.: Eu am convingerea că tu ştii ceva…

C.P.: Pe ei, din Comitetul Central i-a adus…

C.V.: Nu, de la Snagov de unde i-a abandonat Maluţan…

B.V.: I-a adus de la Titu (n.a. aerodromul Boteni, unde se afla un regiment de elicoptere). Colegul meu de promoţie, Diaconu, a fost pilotul elicopterului şi n-a vrut să stea de vorbă cu mine, ca şi cum nu ne-am fi cunoscut. Efectiv, n-a vrut să stea de vorbă cu mine... Mai târziu, încoace, mi-a spus că i-a luat de la Titu, a zburat şi fără luminile de poziţie, în zbor i s-a comunicat locul de aterizare...

N.M.: Cine, Rus era comandantul aviaţiei?

B.V.: Da, Rus era, dar ei s-au şi văzut, că nu sunt coincidenţele aşa şi avansarea de urgenţă a lu' Harpailă la gradul de general şi pe funcţie grasă...

N.M.: L-au făcut pe el, iar pe mine m-au lăsat pe margine (că dacă l-aş întâlni, i-aş spune: Domnule general, meritai să te împuşc noaptea, atunci, mureai colonel post mortem, nu ştia nimeni cine te-a împuşcat; dar, aşa e în viaţă, aşa am fost învăţaţi: să ascultăm de comandanţi, că ei au simţul bunei măsuri. Da! de unde!)

C.V.: Vi s-a părut ceva curios în comportamentul lui?

N.M.: Nu, n-a ridicat tonul niciodată…

B.V.: El a fost dirijat în permenenţă…

N.M.: El intra în birou la el, domnule comandor, încuia uşa şi discuta, cu voce săzută, la telefon. El n-a vorbit niciodată în prezenţa mea. Anghel, CI-stul, a intrat în conflict cu el, după cum am văzut, atunci s-a pus problema cu documentele, l-am şi auzit când i-a zis, a reproş: ***"Tovarăşe comandant, ăştea au trădat cauza noastră, a comunismului!"***

Trebuia să fie victime!

B.V.: Poate nu era a comunismului, poate aveau alte ordine şi planuri, cu alte cauze, ceea ce denotă că a fost, din timp, preconizat un alt program, doar de ei cunoscut. Cum adică, la un semnal să se deschidă focul din mai multe puncte şi să se ajungă la un vacarm general. Ăştea au fost gândite. Trebuiau să fie victime, să se justifice măsurile extreme!

N.M.: Lu' Harpailă i-a fost şi frică, era terminat, nu mai ştia ce e cu el!

B.V.: Acuma, vrem, nu vrem, trebuie să recunoaştem că el a făcut parte din structura asta…

N.M.: La un moment dat, i s-au impus condiţii, dacă vrea să reziste, să fie comandant...

B.V.: Mie mi se pare inadmisibil ca, având toate serviciile la dizpoziţiile, toate informaţiile, să dai, de unul singur, ordin să se tragă la poarta de intrare, că vin teroriştii, că la poarta doi se duc lupte grele, că pe strada Craiovei curge sânge! Cum explicaţi?

N.M.: Domne, singura explicaţie e că a primit ordin să ducă lucrurile în aşa sens. Eu l-am simţit, la un moment dat, că se detaşează şi nu vrea ca eu să ştiu de nişte ordine primite. Am vrut să intru în birou, dar uşa era încuiată, iar el vorbea la telefon în şoaptă. Eu cred că el n-a avut nici o colaborare bună cu Grosu, pentru că şeful pregătirii de luptă şi şeful operaţiilor se subordonează şefului de stat major. Aceste două compartimente se ocupă, strict, de pregătirea luptei.

Dezinformarea trupelor, un act criminal

Cât priveşte acţiunea de a dezinforma trupele, chiar din neştiinţă, tot dezinformare se numeşte, că i-a pus pe tanchişti să doboare moara de la Comanca, să plece cu tancul în oraş, să vorbească de lupte imaginare; înseamnă că aşa au primit ordin.

C.I.: Sunt convins că se voiau victime la Deveselu!

C.P.: Dezbină, destabilizează şi stăpâneşte...

C .V.: Care era atmosfera în comandament?

N.M.: Era o anarhie totală, fiecare cum putea să se apere, să se fofileze. Păi, când din Punctul de comandă s-a anunţat că “vin 33 de elicoptere din direcţia Craiova, pregătiţi-vă de luptă, că vor ataca comandamentul”, îmi aduc aminte că erau toţi acolo; iar Socol, comandantul Divizionului de artilerie, a plecat primul şi, după el, toţi ceilalţi, a rămas comandamentul gol. Vă daţi seama ce senzaţie am avut eu, atunci când a trebuit să rămân lângă cei doi, că nu puteam să-i abandonez. Unul singur a mai rămas, maiorul Mitică Gojgar, Dumnezeu să-l odihnească, cu el m-am întâlnit prin bezna aia.

La Comitetul de partid, nu-mi dau seama… Cu Pop nu eram în relaţii bune, iar Dumitru stătea băgat acolo, în biroul lui. Ei amândoi se întâlneau, dar ce şuşoteau, nu ştiu.

Atunci când s-a dat alarma de luptă, pe comandant nu l-a luat pe nepregătite. El era deja, era în unitate, chemase mai înainte grupa operativă, între care şi pe mine, ca ofiţer cu cifrul pe unitate. Era informat şi ***m-a chemat la el, spunându-mi că am să primesc o telegramă şi să i-o prezint numai lui. Era indicativul Radu cel Frumos.***

Contrainformatorii au ştiu mai înainte. Aveau informaţii pentru că aveau şi informatori. Pe Gică Botea ştii cine l-a lucrat, cine era informator şi dădea despre el relaţii? Măria Cioablă!

C.V.: Cum catalogaţi toată acţiunea, în ansamblu, de la Deveselu?

N.M.: Scenariu. Făcut în anumite condiţii de anumiţi oameni. Mai marii noştri comandanţi, inclusiv cei de la Bucureşti, de la noua conducere care se prefigura.

B.V.: Corect!

N.M.: Serviciile speciale au ştiut totul şi au colaborat şi cu cei din afară.

B.V.: Acţiunile au fost gândite la Comandamentul Aviaţiei, în ceea ce priveşte aviaţia; iar Harpailă a fost un simplu executant şi transmiţător de ordine. D-aia au fost răsplătiţi cu grade, funcţii şi titluri de eroi…

N.M.: Aşa e în viaţă! Bine că am scăpat cu viaţă! Puteam să fiu şi mort! M-au folosit şi au vrut să scape de mine.

Aici n-am putut să mai descifrez, că nu mai aveam legături, şi am plecat la paraşutişti, la omologul meu cu materialele respective; m-am băgat într-un butoi de tablă, pe platforma de la maşină, şi **s-a tras asupra mea, atunci, noaptea. În unitatea mea!**

Ordinele strict confidenţiale s-au discutat între ei, în birou. Şi-au rezolvat treaba. Bobu şi Mănescu au plecat după o săptămână, au ajuns la tovarăşii lor, la tovarăşul Iliescu şi la colegii lor de partid.

Au venit aici pe 23 decembrie, la orele 19,30; i-a adus elicopterul, erau cu nişte batiste pe cap.

Eu i-am ridicat de la elicopter

B.V.: Eu i-am recunoscut pe amândoi, în momentul în care au coborât din elicopter. Eu am primit ordin de la Harpailă să-i ridic de la elicopter, mi-a precizat să transmit ordinul lui de a intra toată lumea de la Celula de alarmă în

clădire.

I-am băgat în microbuz, în care era decât şoferul, iar eu, cu camionul în care se aflau patru militari înarmaţi în caroserie şi unul în cabină, plus şoferul, îi escortam. M-i s-a dat ordin să circulăm cu luminile stinse.

N.M.: De la microbuz i-a preluat Harpailă şi mi i-a dat mie, în grijă. Ăştea au fost lucrurile. Şi uite, după 20 de ani, ce se întâmplă; tot ei la putere, tot ei fac cărţile, tot lor le e bine, de Iliescu se ştia că el va fi, aşa şi ministrul apărării... ***A fost un scenariu, dar cu pierderi de vieţi omeneşti, ceea ce nu e bine deloc.***

*   *   *   *   *   *

C.V.: La hangar, care era situaţia?

C.P.: Noi eram izolaţi, nu prea aveam tangenţă cu ştirile. Şedeam în tranşee. Era o incertitudine, pentru că nu spunea nimeni, nimic. Inginerul Constantin era şef la hangar. Ne-a dat ordin să scotocim tot GAZ-ul, să băgăm cartuş pe ţeava automatului. Atunci am băgat şi eu cartuş, pentru că la revoluţie eu n-am tras. Am căutat prin toate glugile, prin pomi şi canale, şi n-am găsit nimic. Din trei în trei ore, schimbam gărzile în şanţurile de apărare, zi şi noapte, pe frig şi ninsoare. A fost şi pericol. Cărămidă Dumitru, nu era cât p'aci să se împuşte cu Achim! Era băgat mai în faţă, în mărăcini, iar Achim - când a văzut mişcând - a pus arma la ochi; iar Cărămidă a strigat: ***"Nu trage!"***

La fel şi Bălan ăla mare, namila; îl băga în dizpozitiv, iar el: *"Al dracu cu mă'sa care s-o duce*!" Îi plasau şefii în zig-zag, intercalaţi, pentru eficienţa apărării, d'aia a fost şi pericol... şi de afară, şi dintre noi!

N.M.: A fost şi pierdere mare de muniţie: Socol, de la artilerie, a raportat că a fost folosit un vagon de proiectile! Pentru nici-un terorist, nici măcar un câine mort!

B.V.: Ce e drept că a fost şi spectacol, trist, e adevărat!

C.P.: Referitor la artilerie, să vă spun o întâmplare: Patrula un tanc, de la Grupu' Tehnic, prin faţa hangarului: iar un bezmetic de la noi, n-a avut de lucru şi a tras în tanc. 'Ăi din tanc au slobozit o ghiulea, de a asurzit totul, parcă a crăpat ceru`. Maistrul Truşcă Constantin, care era în faţă, a desfăcut uşa hangarului şi, când a luat-o la fugă prin întuneric, era un morman de ciment praf, s-a împiedicat în el, l-a despicat prin două, s-a făcut tot una... O săptămână a curăţat ăsta la haine şi la puşcă, nici nu se mai cunoştea că e om sau drac! Era albă puşca, iar el ***era ca în desene animate...***

CRED CĂ ŞEFII NOŞTRI AU ŞTIUT!

Maior Aurel Ghencea

Eram la Deveselu, m-a pus Grosu să organizez apărarea la punctul de control, pentru că a primit Harpailă informaţia că la noapte o să fim atacaţi de Batalionul de Securitate de la Drăgăşani. Acum eram în amurg, a doua noapte de la fuga lui Ceauşescu.

I-am şi zis că de ce m-a pus acolo, că după atribuţii eram şeful biroului operaţii, trebuia să fiu în punctul de comandă, să notez toate ordinele, rapoartele, misiunile ş.a.m.d.; Dar, m-a luat din punctul de comandă, mi-a spus că răspund cu capul dacă pătrunde ceva în unitate. Mi-au şi dat amănunte, să merg la ceferist, era nea Petrică din Fărcaşele, să-i comunic să nu ridice bariera decât la ordinul meu. Au tras, atunci, în neştire cei de la transmisiuni, a avut probleme şi trenul care venea de la Corabia; şi, abia pe la ora unu, a venit un TAB care se rătăcise (a rămas şi în pană, o luase către Corabia, au început şi cei de la pădure - care erau sub comanda maiorului Nicolae, s-a rătăcit şi a întârziat), practic era din compania de infanterie de la Regimentul Mecanizat (care urma să vină în sprijinul nostru, să apere aerodromul).

Aveam glonţ pe ţeavă, l-am postat strategic pe ofiţerul Petruş de la cadre, cu care eram în echipă; aveam grupele organizate pe două fronturi de apărare... L-am somat şi i-am cerut parola, comandantul TAB-ului a deschis trapa şi mi-a dat-o. El ştia, făcuse recunoaşterea aici.

Ăsta a fost, chipurile, batalionul de Securitate; poate ***a fost un aranjament...***

...M-am gândit şi la faptul că ei au vrut să mă îndepărteze din punctul de comandă; şi uite că nu m-a împuşcat nimeni, pentru că sunt tot felul de oameni, unii responsabili, alţii frustraţi... Totul se plăteşte în viaţă!

...***A fost diversiune***...şi prostie destulă! A tras un ofiţer cu ochelari până s-a roşit ţeava puştii!

Concluzia mea, după atâta vreme, e că au fost, în primul rând, şi elemente d'ale noastre interne, de la Batalionul cercetare-diversiune, în adâncimea frontului de la Buzău; paraşutişti care amplasau dispozitive luminoase în preajma unităţilor militare.

Nu venea rusu` şi cu americanu` să se ocupe, practic, de aşa ceva...

Rep.:Să fi fost şi ai noştri implicaţi în aşa ceva?

G.A.: Da, bineînţeles! Păi, eu am fost cu Grosu, cu TAB-ul, în toate locurile din cazarmă şi împrejurimi şi n-am găsit nimic...

Dar ***cred că şefii noştri au ştiut!*** Nu ne-au chemat, în preajma Congresului al XIV-lea, la Casa Armatei, pe toată lumea, mai puţin organele de serviciu, adunare organizată de ofiţerii de contrainformaţii care ne-au zis: ***"vă rog să spuneţi toate nemulţumirile, fără nici o rezervă",*** când s-a ridicat şi doctorul nostru: dar şi că, în anul ăla, tot securitatea a influenţat pentru a nu mai fi avansaţi ofiţerii superiori şi a crea nemulţumiri în rândul armatei, să vadă

atitudinea armatei, dacă este pro sau împotriva lui Ceauşescu.

E părerea mea, şi sunt şi argumente... Oricum, Ceauşescu tot cădea!

Am convingera că ***toţi comandanţii au ştiut chestiunile care se pregătesc:*** aşa, obscur şi clandestin pentru mulţi, au ştiut, au fost chemaţi la Bucureşti, şi...

...Păi, când am raportat câte zeci de mii de cartuşe s-au tras şi s-au consumat în primele două - trei nopţi, mi-au zis cei de la comandament: *"Băi, Ghenca, păi înseamnă că, dacă va fi ceva real, voi nu mai aveţi muniţie!"*

Noi nu am avut experienţă, pentru că a fost acţiune subversivă şi pe care, practic, armata n-o învăţa şi nu o avea prefigurată în manuale. Războaiele ăştea speciale, răzmeriţele, dacă se pot numi aşa, clandestine, obscure, au mult neprevăzut. Mai ales la aviaţie.

Cred că unii se şi distrau. Păi, dacă n-am mai putut să ies din sala cu mese, din cauza tragerii cu armamentul în neştire şi în nu se ştia ce!

…Emil Bobu şi Manea Mănescu au fost aduşi la noi pentru păstrare, i-am văzut când i-a adus; iar nouă ne-a ordonat să intrăm în birouri şi să stingem luminile. Eu eram acolo, când a primit Bujor ordin (sau s-a oferit) să vină cu ei, de la pistă, de la elicopter, şi să-i bage în birouri separate. Când comandantul era cu Grosu, în birou, eram şi eu acolo; şi m-a dat afară, să nu aud şi să cunoască numai un grup limitat (de militari) persoanele respective.

A doua zi, a venit curier special, cu medicamente, de la Spitalul Militar Central din Bucureşti, pentru Manea Mănescu. Erau supravegheaţi de subofiţerii: Opriţa, Dorneanu, Vânătoru şi Mihuţ; se roteau ca santinele şi erau coordonaţi de căpitanul Petre Sidian. Le aducea mâncarea acolo. Voiau meniu special, dar, până la urmă, au fost alocaţi la drept de hrană ca soldaţii. I-a ţinut, aici, cam o săptămână, pentru protecţie, pentru că a primit ordin Harpailă de la Comandantul aviaţiei cred, ţin minte cuvintele exact: ***"Răspunzi cu capul de pachetele, sau coletele, astea!"*** Vorbeau codificat. Adică, de ce? Să nu se întâmple ceva. Deci, s-a ştiut, rândul doi să fie protejat. Au fost multe chestii insinuate... Nu se întâmpla aşa, dacă... mie mi-a părut rău că au murit, în prima etapă, tinerii ăia...dar, după ce l-au omorât pe Ceauşescu, de ce a mai murit lume, nu e de vină Iliescu? De ce, domne, dacă au fost împuşcaţi unii care au luptat pentru el… o harababură…păcat de tinerii ăia!

Am ajuns, după 24 de ani , oameni care au muncit 40 de ani să aibă pensie sub 10 milioane lei vechi? Îţi vine să plângi! Sunt bucuros că a început justiţia să lucreze. Sunt magistraţii ăştea tineri, cu altă mentalitate. Nu se mai poate!

Rep.: De ce transmitea Grosu prin telefon: „Se dau lupte grele la poarta doi, avem pierderi mari!"

G.A: I-auzi! Un om, responsabil şi cu funcţia lui, nu trebuia să zică treaba asta: de aici, trag concluzia că a fost în scop precis. Că s-o fi îndeplinit sau nu, asta e altă problemă.

Unele se ştiu, altele nu se vor şti nici în 50 de ani de aici încolo.
Adevărul adevărat!

AM APĂRAT LOCUL DE MUNCĂ, NECONDIŢIONAT!

Sublocotenent Sandu Marin

Sunt dezamăgit că puteam să fiu mort! S-a primit ordin ca toate avioanele de la serviciul de luptă să fie înarmate şi cu blocuri de proiectile reactive, şi cu rachete, cu toată gama de armament posibilă. În timp ce noi executam operaţiunile, nu ştiu cine a strigat:Teroriştii, în linia de avioane! Noroc cu deviatoarele de jet! Au început să tragă în neştire, ţiuiau gloanţele...

La urmă, am constatat că a fost maiorul Vulpescu care a zis că sunt terorişti; iar când au auzit de terorişti, militarii din linia de apărare au început să tragă asupra noastră. Într-un târziu, şi-au dat seama şi au încetat focul!

...Într-o noapte am fost de serviciu la intersecţia stânga la pistă şi dreapta la hangar; acolo unde era o pancartă cu semnul de ingineri, eram, cu Mateescu şi cu Truşcă, să păzim intersecţia. Aveam puşca mitralieră cu noi şi lăzile cu muniţie. Când au început să tragă de la Staţia de acumulatori... Uite, aşa era mormanu' de tuburi de cartuşe dimineaţa. Domnul inginer Tudor, poate îl mai ţineţi minte, a văzut ceva sau i s-o fi părut, spre cazarmă, şi a dat drumul la foc automat.

Eu n-am tras niciun glonţ! Aşa le-am sugerat şi colegilor, numai dacă avem ţintă identificată sigur. Iar dimineaţa erau supăraţi pe mine, că de ce n-am tras!

La nivel de comandă s-a făcut greşeală, că, după ce a tras ăsta, dimineaţa ne-a strâns căpitanul inginer Constantin şi ne-a cerut să mergem în GAZ, să scotocim prin glugile de coceni, că sunt terorişti ascunşi acolo. Nu s-a găsit nimic!

Mi-am apărat locul de muncă necondiţionat, ca şi pe moşia mea!

... Ce s-a întâmplat: s-a dat, atunci, ordin de decolare; iar pilotul colonel Ioniţă, Dumnezeu să-l ierte, ştii ce a zis? **Eu nu merg, eu nu urc în avion, eu d'abia am venit din concediu şi nu am controalele la zi!** Ştii ce i-am zis? *Domnule, eu, dacă aş fi comandant, v-aş pune la zid şi v-aş împuşca imediat, fără să clipesc!* **Bă, Sandule, nu ţie ruşine, bă?** *Nu mi-e ruşine, domnule, păi aşa se pune problema? Nu se poate aşa ceva, domnule!*

Aşa ceva depinde şi de interes, dar şi de cum ai fost educat de mic. Ăştea ca el sunt laşi!

* * * * *

NU ERA DEFINIT ACTUL DE COMANDĂ!

Economist Ilie Stoica

S-a format un comandament de garnizoană la Casa Armatei, al cărui şef era domnul maior Nicolae care a anunţat că toţi civilii trebuie să participe alături de cadrele militare, la apărarea coloniei şi a întregii zone.

Acuma, vă spun ce am constatat eu. Ne-am dus patru nopţi la rând; la civili nu ne-a dat arme şi voia să ne trimită, veniseră paraşutiştii şi se tot trăgea dinspre unitate spre pădure, iar cei de la pădure ripostau. Paraşutiştii asigurau perimetrul, încercuiseră pădurea din 50 în 50 de metri, ei au preluat acest obiectiv, să-i zic. Au fost destui.

Aşa au făcut, domne, eu sunt un om sincer. Când am văzut treaba asta, m-am dus la dânsu` şi i-am spus: *"Dom' maior, nu e bine ce se întâmplă aici! Haideţi să mergem în blocul de la Alimentara, că* ***trag*** *ăia d'acolo continuu* ***spre Casa Armatei de e prăpăd!"***

Ne-am dus; *iar* când am urcat scările, pe prima scară dinspre pădurea de salcâm, unde stătea Voican, la etajul doi erau doi ofiţeri, nu-i cunosc, erau tineri locotenenţi piloţi, erau cu pistoalele mitralieră îndreptate direct spre unitate şi trăgeu de făcuseră grămadă de cartuşe. Am mers în urma domnului Nicolae la un nivel de scară şi dânsu` s-a dus uşor, n-a strigat la ei, a mers uşor, s-a apropiat şi le-a pus mâna pe arme, să nu se întâmple vreun eveniment; i-a atenţionat că ne împuşcăm reciproc şi aşa s-a oprit focul.

Ne-am întors la Casa Armatei pe lângă blocuri; şi, în faţa Casei Armatei, dânsul sta în uşă, iar eu alături, a venit un glonte, dinspre aviaţie, direct deasupra tocului uşii şi a căzut jos. S-a culcat imediat jos, dar era târziu, eu am rămas în picioare.

Pe urmă, m-a trimis şi stam în ştrandu' de copii care nu avea apă şi aşteptam... nimic. Că nu era nimic, se mai auzea câte un zgomot prin pădure, foşnet, se mai auzeau voci: *"bă,* ziceau*,* ***vin elicopterele, vin acuma****…";* şi cu noi, erau alţi ofiţeri tineri şi, vă rog să mă credeţi că, la unul dintre ei, nu-l mai cunosc cine e, nu pot să dau nume, stătea rezemat în colţ cu pistolul mitralieră cu pat rabatabil şi tremura, nu ştiu dacă tremura de frig sau de frică, **i se zgâlţâia cureaua de la armă.**

Eu eram cu Mili a lu' fostu` miliţian Gângu, iar domnu` maior ne-a trimis la bazinu` de apă, să vedem ce se întâmplă acolo; şi am refuzat, pe motiv că nu cunoaştem nici locul, nici parolele, n'aveam armament… chiar i-am explicat că **nu e nimic, în afară de o mare brambureală,** o dezorganizare de ne împuşcăm unii p'alţii. Aşa am păţit trei seri la rând.

A doua zi dimineaţa, venea Ghilă sau Dilă, mai erau alde Olaru şi alţii; şi intrau în blocuri la subsol, cu pistoalele din dotare desfăceau capacele, trăgeu două-trei focuri, şi plecau mai departe…

…Într-o seară când voiam să mă duc în blocul de la Alimentara, maistrul militar Paul Ţoc era la colţul blocului, dinspre Alimentară; l-am auzit trăgând,

trăgea încotro nu ştiu, şi, să nu mă împuşte, am strigat dinainte: "Paule, vezi că eu sunt, Stoica!"

A lăsat arma jos, se uita printre salcâmi - că se vedea spre Deveselu - şi era un bătrân care venea totdeauna pe acea potecă să-şi cumpere pâine; iar Ţoc se uita, aproape să-l împuşte că e terorist.

Vreau să spun că, după ce au venit paraşutişii, nu ştiu data exactă, nu au mai fost probleme, nu s-a mai tras aiurea.

Nu vă mai spun că, în seara de Revelion, erau…făceau de gardă; domn`e, s-au tras la cartuşe atuncea, s-a împuşcat Anul Nou, câte două încărcătoare…

Din punctul meu de vedere, **a fost o dezorganizare totală la nivel de armată, nu era definit actul de comandă,** fiecare trăgea la întâmplare; eu, care n-am fost militar activ, sunt şi eu sergent major în rezervă, dar organizarea apărării, cu ocazia revoluţiei, a fost un dezastru total.

Aceeaşi concluzie am auzit-o şi de la socrul meu, Ene Vasile, care a fost mobilizat cu gărzile patriotice la apărarea terestră a unităţii de aviaţie; el a fost înarmat şi cu carabină, şi povestea cum s-a tras în şirele de paie de la Comanca şi au luat foc.

Totul a fost lăsat aşa,… la voia întâmplării, **cred că intenţionat.** Plus zvonurile de a panica lumea… Eu cam aşa am văzut revoluţia!

*   *   *   *   *

ÎNARMAŢI CU BÂTE, LA ORDINUL PARTIDULUI!

Urmare a unei hotărâri a lui Nicolae Ceauşescu, în calitate de secretar general al PCR şi Comandant Suprem al Forţelor Armate, implicit şi al gărzilor patriotice, în decembrie 1989 s-a dispus trimiterea la Timişoara, pentru intimidarea şi războirea cu manifestanţii, a peste 5 000 de muncitori, membrii ai gărzilor patriotice muncitoreşti din unităţile economice ale Olteniei, din judeţele Olt şi Dolj.

În judeţul Olt au fost mobilizate efective din întreprinderile cu forţă de muncă masculină; astfel, peste 2.000 de salariaţi, echipaţi în uniforme ale gărzilor patriotice, înarmaţi cu bâte şi bastoane de cauciuc, cărora li s-au pus la dispoziţie pachete cu mâncare, au fost îmbarcaţi în două garnituri de tren, din staţiile CFR Slatina şi Caracal.

Acţiunea s-a desfăşurat sub ordinul, conducerea şi coordonarea partidului, a comitetelor: judeţean, locale şi din unităţi. În fiecare localitate, a supravegheat şi vizat operaţiunile câte un secretar al Comitetului judeţean PCR Olt.

La nivelul Caracalului, a fost delegat Damian Munteanu - secretar cu probleme agrare; iar pentru Slatina, Ioan Comănescu - secretar cu probleme organizatorice la Comitetului judeţean. Se spune că au fost preferate judeţele Dolj şi Olt, întrucât aveau o mică influenţă din partea Timişoarei; dar şi pentru că loialitatea faţă de secretarul general era crescută, conducători fiind Ioan Traian Ştefănescu şi, respectiv, clanul Bărbulescu şi primul secretar Anghel Gheorghe, ca membru al Comitetului Central al PCR.

De fapt, cei doi activişti au fost prezenţi în localităţile respective începând cu data de 17 decembrie; şi au însoţit garniturile de tren până la Timişoara. Alături de Munteanu, din partea Comitetului orăşenesc PCR Caracal s-a aflat secretarul cu probleme organizatorice, George Pavel.

„AM VĂZUT GLOANŢE ÎNFIPTE ÎN ZIDURILE CLĂDIRILOR!”

Marian Stanca – “Bucată”,
strungar la Întreprinderea de Vagoane Caracal

“Am fost trimis la Timişoara, în decembrie 1989, împreună cu colegii mei din schimbul doi de la Întreprinderea de Vagoane Caracal. Peste şapte sute de muncitori din unitate, dar şi alte mari efective de la Anvelope, Mobilă, FPSP, Tricotaje, ISCIP, din alte unităţi din localitate am umplut trenul care ne aştepta în gară. Am fost anunţaţi că vom face deplasarea la Timişoara, fără a ni se prezenta exact scopul şi fără a ni se solicita (opinia ori a da acceptul personal).

Mişcarea a fost dirijată, la noi, de secretarul Comitetului de partid Marian Olteanu.

După lăsarea serii, pe 20 decembrie am fost încolonaţi şi conduşi la gară, fără a putea părăsi dispozitivul, iar coloana se întindea pe un kilometru şi ceva. Am înţeles că sunt probleme legate de siguranţa statului, dar eram detaşaţi, ca stare de spirit. În gară ni s-a dat câte o pâine, o conservă de peşte şi o sticlă de apă minerală şi ***ne-au fost pregătite bâte de lemn*** *(cu care urma şi se presupunea că restabilim ordinea, în viziunea organizatorilor), obiecte de lemn de aproape un metru lungime, cam de dimensiunea unei cozi de casma, confecţionate la Intreprinderea de industrie locală şi la Fabrica de Mobilă. Cei de la Anvelope aveau nişte obiecte lungi, din cauciuc. Aceste obiecte au fost aduse pe peron şi echipe speciale le-au urcat în tren, pe culoar şi pe sub canapele. Noi am mers pe traseul: de la uzină, prin faţă pe la Romaniţa, iar oamenii lu' domnu` senator Gâtan au venit cu bâtele asupra lor, pe bulevardul Republicii, pe la Liceul Ioniţă Asan.*

Împreună cu noi erau şi activişti de partid, de la oraş şi din uzină, şefii de secţii la fiecare vagon şi ofiţeri de securitate.

De la Craiova, au mai mers două garnituri de tren cu contramanifestanţi; trenurile aveau peste zece vagoane fiecare, astfel că eram mii. Am rămas surprins că aveam numele de contramanifestant. În tren mai făceam spirite de glumă, pentru a ne da curaj; dar în zona Caransebeş – Lugoj, am simţit că situaţia e complicată, gravă. Lumea manifesta, am auzit scandând "Jos comunismul!", ***erau tanchete şi maşini de luptă pe străzile oraşelor.*** *Comentam şi trăiam clipe de groază, iar colegii mei erau deprimaţi.* ***"Fă-ţi cruce, c'aici murim!",*** *era expresia îngrijorătoare pe care ne-o adresam reciproc, cu desnădejde.*

Trenul a făcut multe opriri, poate unde era cursa neregulată şi trebuia să-i facă loc printre celelalte, în circuit. Dimineaţa am ajuns la Timişoara. Mii de oameni erau, acolo, care ne aşteptau în genunchi şi ne implorau să pactizăm cu ei. Ne puteau omorî cu pietre de pe terasament, dar au fost foarte civilizaţi şi inteligenţi.

Noi ne-am dezbrăcat de ţinuta de gărzi patriotice, cu care fusesem echipaţi la plecarea din uzină. Ne-au luat spre Piaţa Operei şi ***am văzut un oraş distrus, ne-au spus că armata a tras*** *şi am văzut gloanţe înfipte în zidurile clădirilor, vitrine devastate. Ne-au servit cu sandwich-uri, ne-au dat ţigări. Centrul era plin de lume, iar de la balconul Operei manifestanţii vorbeau şi chemau la revoltă, la luptă.*

În seara aceleeaşi zile am plecat spre Caracal, cu aceleaşi trenuri. În staţiile de amplificare ale gării se anunţa că pleacă oltenii acasă.

În gara Timişoara de Nord, populaţia scanda împotriva regimului; iar miliţienii, înarmaţi, erau resemnaţi, priveau în altă parte.

La Caracal, când am ajuns dimineaţa, era gara plină de securişti; iar, ca la comandă, cu viteză fulgerătoare, ***soldaţii ştergeau*** *cu cârpe vagoanele pe care scria:* ***"Jos comunismu`, Jos Ceauşescu!"***

Mulţi colegi au plecat cu braţele cu bate acasă, şi ne-am întâlnit, aproape de Crăciun, în şanţurile de apărare de la aeroportul Deveselu. În uzină

a început lucrul abia în cursul lunii ianuarie 1990”

*****

ORDINUL L-A TRANSMIS TOVARĂŞUL ANGHEL

Economist, Ilie Gâtan

În seara zilei de 20 decembrie 1989, ***am primit un telefon de la tovarăşul prim secretar al oraşului Caracal, Gheorghe Anghel, pe la ora 22.00, să mă prezint la sediul Întreprinderii de Industrie Locală*** - unde îndeplineam funcţia de contabil şef, întrucât tovarăşul Fleară Nicolae (care era director) nu era de găsit.

Am fost convocat la sediu pentru a mobiliza oamenii să plece cu două garnituri de tren, împreună cu alţi salariaţi - din celelalte unităţi de pe raza oraşului, la Timişoara.

Unitatea mea avea peste 1 200 de angajaţi. La sediul de pe strada Bicaz, m-am întâlnit cu tovarăşa Mihăilescu Maria - secretar al Comitetului PCR Caracal care mi-a solicitat să chem oamenii la serviciu. Cu sprijinul şefilor de secţii, de ateliere şi ai formaţiunilor, am mobilizat toţi oamenii, şi, întrucât eu eram în concediu, am plecat acasă.

Am auzit, ulterior, că în acea seară au fost antrenaţi la confecţionarea de bâte sau ciomege (s-au confecţionat nu numai la noi, ci şi la Fabrica de mobilă. Pe la ora 1.30 - 2.00, întrucât eu locuiam pe Bulevardul Republicii, am văzut colective de muncitori care treceau spre a fi îmbarcaţi în tren şi a merge la Timişoara.

Cât am stat în unitate, m-au întrebat salariaţii: *“De ce mergem acolo?”*, iar eu le-am răspuns că nici eu nu ştiu, că: *“Nu e vorba să vă bateţi cu cineva, ci e vorba de...* ***după câte ne informaseră pe noi activiştii de partid de la oraş şi judeţ,*** *elemente care vor să atenteze la securitatea ţării, numite huligani”.*

Pe la ora 3, cred, din primele ore ale zilei de 21 decembrie au plecat; iar pe 22, dimineaţa, au fost înapoi.

Vreau să spun că mobilizarea era obligatorie, la chemarea conducătorului unităţii; ***ordinul l-a transmis tovarăşul prim secretar Gheorghe Anghel,*** iar acţiunea se desfăşura sub egida gărzilor patriotice, el fiind şi comandantul lor la nivel de oraş.

*****

“NU CREDEAM SĂ PICE UN REGIM AŞA DE BINE ANCORAT”

Prof. Dan Niţulescu

“…am văzut multe maşini ruseşti”; “…s-a trecut la confecţionarea bastoanelor”; “Tribulalul Militar avea prerogative…”; “Securiştii observau totul”; “…eram sub jurământ!”; “Hai mă nea Nicule…”; “Aveam carabine cu lunetă, puşti, mitraliere...”; “Diversiune!”

…Eu aveam idee de mişcări sociale, de la Europa Liberă, ştiam de Timişoara; dar nu-mi venea să cred. Spunea că muncitorii au ieşit în stradă, au ocupat sediul Comitetului judeţenei de partid, sunt în balconul Operei. În plus de asta, am primit un telefon de la un coleg de liceu, caracalean, Varga Niky care lucra la Centrul meteorologic. Eram la serviciu la Anvelope, în cabina portarului de la Punctul de acces, şi îmi spunea: *“Dane, ieşiţi în stradă că la noi nu mai poate nimeni să întoarcă roata, la noi s-a ocupat sediul PCR-ului”;* era un telefon de răspândire a veştii, cred că la fel au lansat mesaje toţi timişorenii, în zonele de unde proveneau.

Eram pe alee şi m-a chemat ofiţerul de serviciu la telefon, acolo făcuse legătura centralista, erau mai multe persoane de faţă şi chiar mi-a fost frică, vă spun sincer; şi am căutat să scurtez convorbirea, pentru că transpirau toate, mai ales că acolo se afla şi şi ofiţerul de securitate (de obiectiv) care sigur şi-a dat seama, dar nu mi-a zis nimic.

Nu ştiam ce se petrece în ţară, chiar dacă am auzit de la Europa Liberă; consideram că nu e de aşa natură nici când Ceauşescu a vorbit din balconul Comitetului Central (nu credeam să pice un regim aşa de bine ancorat, cu securitate la spate, cu armată pusă la punct). Chiar în acele momente, până să plece Ceauşescu, echipe formate din cadre militare şi de la gărzile patriotice patrulau pe străzi, cu armament asupra lor pentru siguranţă şi menţinerea ordinii. Am crezut iniţial că se exagerează, oraşul era liniştit...

...După fuga lui Ceauşescu, eu am văzut cum treceau multe maşini ruseşti pe traseul Bucureşti - vestul ţării, într-un sens şi în altul, prin faţa casei mele, maşini în care se aflau tineri, de regulă doi băieţi şi o fată. Aci în intersecţie, la semafoare, o maşină, o Volgă inscripţionată ruseşte, a făcut pană la roata stânga spate.

În acel timp, treceau tancurile din unitatea de pe strada Carpaţi spre Bucureşti, altele spre aeroportul de aviaţie. Cred că rolul acestor ruşi era să monitorizeze mişcările de trupe şi starea psihică a populaţiei. Afară era lapoviţă şi stăteau sub o prelată; iar eu ca bun român am pus soţia şi a pregătit o gustare, le-am dus-o pe tavă, acoperită cu un prosop, dar m-au refuzat categoric, nici n-au acceptat să mă apropii de ei. Chiar mă gândesc dacă au avut pană sau a fost numai un pretext. Cred că (chiar) şi fotografiau.

Rep.: Domnule Niţulescu, cum a venit peste dumneavoastră ordinul sau ştirea sau comunicarea – fiecare cum vrea să-i zică – chiar şi sarcina de

partid, că un detaşament de muncitori, din Întreprinderea de anvelope, trebuie să meargă la Timişora pentru a întrona liniştea?

N.D.: Prima dată am fost chemaţi de acasă, în seara zilei de 20 decembrie 1989, între orele 18,00 - 19,00, toate cadrele de conducere, la fabrică: şefii de la sindicate, şefii de secţii, conducerea tehnică a unităţii, directorii. Eu eram bolnav atunci, dar a trebut să fiu prezent obligatoriu, şi am să vă spun de ce. Chemarea, convocarea a fost făcută de secretarul Comitetului de partid.

Telefonul l-am primit de la centralista fabricii, fără să precizeze scopul sau alte amănunte.

Ne-am adunat în sala de şedinţe operative, vreo 15 persoane în total, directorul asista şi el. Iar adunarea o conducea secretarul de partid care ne-a spus că trebuie să mergem la Timişoara...

Să ştiţi că nimeni nu era împotriva Timişoarei, a fenomenului, cu toate că ni se spusese că este vorba de huligani. Ce treabă aveam noi cu huliganii? Mesajul era că mergem la Timişoara pentru restabilirea ordinii. Misiunea era clară, iar toate acţiunile erau vizate de Comitetul orăşenesc PCR.

Deja eu, Niţulescu, îmi făceam probleme! Dacă voi fi trimis, cum voi rezista şase ore pe drum, în tren, aflându-mă în convalescenţă de hepatită.

Concret, au fost mobilizaţi şi salariaţii, s-a făcut o primă prezenţă apoi, prin şefii de formaţiuni care au raportat situaţia. A fost adus la servici peste 70% din efectivul fabricii de anvelope. **S-a trecut la confecţionarea bastoanelor de cauciuc, personal am văzut, întrucât am trecut prin secţii.** Noi, însă am procedat şi la selectarea oamenilor, întrucât trebuia să disponibilizăm numai bărbaţi, o companie din rândul gărzilor patriotice din unitate, dar şi intreprinderea să nu stagneze din fluxul productiv (se lucra pe trei schimburi). Mai mult, s-a mers pe personalul indirect productiv: cei de la Mecano-energetic, de la vulcanizare (sector care putea fi preluat de cei de la confecţionare).

Unitatea avea vreo 900 de salariaţi, iar la Timişoara au plecat până într-o sută de luptători din gărzile patriotice. Femei, nu.

În cadrul gărzilor, eu răspundeam de echipament; motiv pentru care am ordonat distribuirea uniformelor. Oamenii n-au avut prea multe întrebări, chiar am constatat că se supuneau. Unii au motivat imposibilitatea de a merge, aşa cum alţii insistau şi îşi exprimau dorinţa de a participa la această misiune. Mulţi erau pasivi, cu toate că situaţia era delicată, pe de o parte **erai pus să loveşti semenul;** pe de alta, **refuzul însemna neexecutare de ordin întrucât toţi eram sub jurământ, iar tribunalul militar avea prerogative în acest sens.**

Adunarea şi încolonarea s-au făcut la poarta fabricii, iar deplasarea către gară a început aproape de ora 23,00. Comanda companiei a fost preluată de comandantul companiei. Acolo s-au întâlnit toate subunităţile din oraş, de la vagoane, conserve, industria locală, mobilă etc, dar şi din unităţile din Corabia. **În gară aşteptau cadrele de partid - de la nivel oraş şi judeţ, poliţie, securitate,** fiecare în modul specific. Era o hărmălaie, de ziceai că este dimineaţă.

Un singur tren a plecat de la Caracal, în jurul miezului nopţii. Fiecare vagon a fost **însoţit de responsabili (de la partid, de securitate, sindicate,** sarcinile fiind bine definite) care, pe parcursul traseului au inspectat, au făcut apel la modul de comportare, la disciplină, la conduita civică, la responsabilitatea faţă de atitudinea manifestată, la apel la intoleranţă.

La Timişoara, lucrurie au luat o altă întorsătură: oamenii care compuneau gărzile patriotice s-au trezit fără comandă politică şi de orice fel. Toţi dispăruseră: şi activist, şi securist, şi…

Aşteptau şi nu ştiau încotro să apuce, ce să facă. Oltenii noştri au fost preluaţi de timişoreni, treziţi la realitate, trataţi omeneşte şi s-au înapoiat a doua zi, pe 22 decembrie fiind prezenţi la serviciu.

Vreau să vă spus o chestiune foarte interesantă; pe 21, pe la ora 10,00, am fost puşi să instalăm televizoare în cât mai multe săli, pentru ca personalul să audieze cuvântarea lui Ceauşescu, la mitingul din Capitală. Din partea partidului, era prezentă tovarăşa Mihăilescu Maria; şi, în timpul cuvântării secretarului general, când au avut loc întreruperi de imagine, vuiete şi promisiunea acestuia de a mai suplimenta alocaţia - eram la televizorul din biroul directorului general - o aud pe dânsa: *Hai, mă, nea Nicule, nu ne arde nouă d'asta, noi nu avem ce mânca, mâncăm biscuiţi în loc de pâine şi spui că o ducem bine!* M-a şocat faptul ăsta!

O sarcină a mea, extra-profesională, era gestionarea camerei cu armamentul gărzilor patriotice (pentru care aveam destinat un muncitor care avea în grijă armamentul). De aceea spuneam că prezenţa mea era obligatorie. Permanent armamentul era în întreprindere, fără muniţie. Aveam carabine cu lunetă, automate cu lunetă, puşti mitralieră, nişte mitraliere mai vechi, depăşite, plus echipamentul, uniformele de gărzi patriotice. Era păzită permanent. Cei de la Uzina de vagoane aveau şi tunuri în dotare.

La nivelul Întreprinderii de Anvelope, era constituit un Batalion de gărzi patriotice - al cărui comandant era unul Dumitru; iar eu eram comandantul uneia dintre cele două companii. Unităţile economice erau organizate şi pe principiul apărării patriei de către întregul popor, motiv pentru care exista o evidenţă strictă a personalului apt de luptă; funcţiona şi la noi Biroul de evidenţă militară (care se ocupa cu evidenţa livretelor militare, a specialităţilor şi, în funcţie de asta, erau actualizate situaţiile de mobilizare).

...Şi acuma socotesc că pregătirea militară era (şi este) esenţială; poate şi datorită acestui aspect eu mi-am dat seama că este o ***diversiune*** faptul că, după declanşarea luptelor de stradă se făcea apel la populaţie să vină în număr mare, să apere televiziunea şi Comitetul Central, ...fapt deosebit de grav, pentru că în acele momente trebuie efectuată dispersarea populaţiei în teren (şi, nicidecum masată populaţie)... Armata are nevoie de spaţiu pentru acţiune. ***Era diversiune!*** Învăţasem asta în armată, parcă-l şi aud pe căpitanul Ghila Ludovic când ne vorbea: *În caz de război urban, anunţaţi prin toate mijloacele şi dispersaţi populaţia, să ia copiii în braţe şi să fugă din teatrele de luptă…*

…Au primit ordin ai noştri de la gărzile patriotice, să sprijine unitatea de

aviaţie de la Deveselu. ***Diversiune!*** Cum să sprijini tu, gărzi patriotice, o unitate înarmată până-n dinţi, cu 15 inşi… Negrea, de la oraş, ne-a anunţat telefonic. Putea să nu fie adevărat. A fost real, dar ***putea fi şi diversiune.*** I-am trimis cu cisterna de pompieri, echipaţi, înarmaţi; nu ştiu dacă aveau şi muniţie, era după 22 decembrie.

Aproape de unitatea de radar (n.a. radiolocaţie), s-au pomenit atacaţi cu foc, au sărit, s-au adăpostit.. Cine trăgea? Armata! Ca la Otopeni. Nu existau staţii radio, nu parole de recunoaştere… Începuse toată lumea să aibă vedenii... Psihoză în masă!

…O gravă eroare a fost că muniţia s-a dat fără o evidenţă clară. S-o fi semnat pe un caiet, dar la învălmăşeala aia…

…Ulterior, şi în întreprinderea noastră au fost mici dezordini, au fost aruncate cărţi politice şi tabloul lui Ceauşescu, a fost scandat *"Regele Mihai",* dar de către oameni fără credibilitate, de cei frustraţi care voiau să se răzbune pe (anume) cineva...

A fost constituit şi Frontul Salvării Naţionale pe unitate.

* * * *

...cam aşa a fost şi în oraş. Se strânsese lume, iar de frică salariaţii Primăriei se închiseseră în sediu. Derbedei din localitate, cu un stâlp de telegraf pe post de bumerang, loveau în uşa Primăriei (pentru a o sparge şi intra înăuntru), în acelaşi timp vociferând: *"Fără violenţă".*

Au fost oameni cu atitudini confuze, discutabile, de la care aveai alte aşteptări. A fost anarhie: unii nu ştiau cum de frică să se încuie în casă, alţii ieşeau în drum şi înjurau; miliţia nu mai avea curaj să restabilească ordinea, procuratura nici atât, toţi se voiau şefi şi să apuce ceva.

Un lucru a fost foarte bun: oamenii şi-au apărat întreprinderile şi mijloacele de producţie.

(n.a. Partidul a fost reprezentat de ec. Vieza Pătru secretar al Biroului PCR Caracal, iar Securitatea statului de ofiţerul Vava)

*** * * * ***

SCANDAU CĂ VOR SĂ TRĂIASCĂ BINE…

Maria Mihăilescu
Preşedinte al consiliului orăşenesc Caracal

Mă aflam la Fabrica de Mobilă din Caracal, aveam sarcina de a organiza o adunare în care să mobilizăm oamenii muncii de acolo, să le determinăm susţinerea pentru politica partidului (care era oarecum zdruncinată de evenimentele de la Timişoara).

Stăteam într-un birou, era acolo şi ofiţerul de securitate de obiectiv; şi,

deodată, vedem că s-a întrerupt cuvântarea secretarului general, la mitingul de la Bucureşti.

N-am mai ţinut nici o adunare; şi **acela pot spune, a fost momentul în care am înţeles că s-a terminat cu regimul.** Lumea era debusolată, femeile mai mult plângeau… Nu, nu plângeau după Ceauşescu, să nu se înţeleagă greşit, aveau o incertitudine, mai ales că şi soţii lor nu se întorseseră de la Timişoara, unde au fost trimişi cu bâte…

…Toate ordinele şi indicaţiile au fost date şi transmise de la Slatina; aici, pur şi simplu s-au executat…

Noi, la sediul Primăriei (care era şi sediul Comitetului orăşenesc PCR), după plecarea cu elicopterul de pe acoperişul Comitetului Central, ne-am dat seama că o să intre, cei adunaţi în faţa clădirii în sediu.

Pentru a nu devasta mai mult, am dat jos tablourile cu portretul lu' Nicolae Ceauşescu, mai puţin pe cel din biroul lu' Anghel, întrucât era prins foarte bine şi n-am avut cu ce să-l desfacem.

...Majoritatea dintre cei din faţa sediului erau de la Fabrica de Prestări Servicii şi Producţie - FPSP - fostă Întreprinderea de Industrie Locală, şi **erau conduşi de Fleară Nicolae, directorul lor, cel care îi înarmase cu bâte pentru Timişoara.** El fusese, mai înainte, şi deputat al Consiliului Popular şi a venit cu oamenii, cu drapelul cu stema decupată. Scandau că vor să trăiască şi ei bine, ca noi; Anghel a fugit la unitatea militară, iar noi am plecat acasă. A încercat Adriana Mitrache (care era secretarul cu propaganda al Biroului orăşenesc PCR), să le vorbească, dar n-a mai avut cui....

*** * * * ***

NE-A ATENŢIONAT SĂ APĂRĂM PARTIDU'

Adjutant şef de poliţie Gică Rogojinaru

"… Anghel a făcut o greşeală. Ne-a dat alarmă la toate cadrele din miliţia Caracal, să venim cu carnetele de partid, ne-a băgat în sala de şedinţe de jos, din faţă când se intră în sediu, sala ovală, şi ne-a făcut cum i-a venit la gură: să pună toată lumea carnetele de partid; venise şi unu` Munteanu, de la Slatina. Aveam un ofiţer Rotaru, tatăl lui lucra pe lângă Ceauşescu…

Anghel a fost dur: *"voi, ăştea care ne îngreunaţi munca şi telefoanele la ureche, de nu putem să ne facem sarcinile lunare, cutare, cutare..."* Ne-a atenţionat să apărăm partidul şi valorile economice şi să-i arestăm pe cei care crează probleme; şi nu mai ţin minte ce i-a zis lu' Rotaru, iar Rotaru i-a replicat: ***"Nu cred, vedeţi că sunteţi la marginea prăpăstiei, vă duceţi!"***

S-a luat şi Mitrache de el, nu ştiu ce i-a zis lu' Mitrache, şi ăsta n-a mai răbdat: "***Păi dumneata, în loc să ne chemi să ne comunici ce avem de făcut, dumneata ne bălăcăreşti…"***

Anghel a replicat tăios: “***Te rog să pui pistolul şi uniforma pe masă şi să pleci acasă!”***

Când au auzit ăştea (că se anunţa că venea câte un curier şi le spunea: Timişoara înaintează, vin către Bucureşti!...), Munteanu de la judeţ zice: “Anghele, am plecat!”

Luase şi el cuvântul, dar scurt: “*Oameni buni, e vorba de ţara noastră, să nu creăm conflicte să intrăm în război civil să distrugem ţara…”*

Eram singurul care aveam pistolul la mine, că eram miliţian pe sectorul Piaţă.

Noi, miliţia, eram la ordinul lui, aveam subordonare şi pe verticală şi pe orizontală, aşa se zicea.

Asta se întâmpla pe 20 sau 21 seara, după declaraţia lu’ Ceauşescu la televizor.

* * * *

...Când a fost acţiunea cu bâtele, pentru a pleca la Timişoara, eu am participat când se transporta brânză, de la depozitul din spatele miliţiei. Se dădeau: o sticlă cu apă, o bucată de brânză iar ciumegele de cauciuc le-au făcut la Anvelope. Nu ştiu dacă îl mai am pe al meu acasă că am oprit şi eu unul. Am văzut când i-a urcat la tren, unii mai ezitau, alţii, care erau şefi, îi ameninţau că “ne dau ăştea afară”...

*** * * * ***

LA CARACAL NU S-A STRIGAT “JOS COMUNISMUL!” NU ŞTIU CE A FOST: REVOLUŢIE SAU LOVITURĂ DE STAT

Gâtan Ilie

Pe 22 decembrie, l-am văzut pe Mircea Dinescu la televizor; dar n-am ştiut ce se întâmplă. M-am dus să-mi ridic banii pe concediu de la fabrică, iar paznicul mi-a spus că toţi salariaţii au plecat împreună cu tovarăşul director, Fleară Nicolae, în centrul oraşului, că acolo au fost convocaţi. De ce? Nu ştiu! Am ajuns în centru pe la ora 14.30; şi m-am trezit împins în sediul Comitetului orăşenesc de partid, mulţimea m-a pus, în faţa unui microfon cu staţie de amplificare să preiau conducerea oraşului (fără să ştiu nimic, fără să iau legătura cu cineva). N-am ştiut nimic, d-asta şi spun că nici **nu ştiu dacă a fost revoluţie sau lovitură de stat.**

Vreau să spun că eram singur şi am găsit oameni în stare de ebrietate care spărgeau, aruncau de la etaj cărţi şi tablouri, alte mijloace de propagandă. Cântau, scandau, dar niciodată - **în Piaţa Victoriei - nu s-a strigat Jos comunismul.**

N-aş fi crezut, niciodată, că mă voi afla într-o aşa situaţie dificilă..

Am solocitat să vină cineva de la armată. Comandantul garnizoanei, lt. col. Gogonţea, paraşutistul, era plecat la Timişoara; şi a venit mr. Popescu, comandantul Regimentului mecanizat 01256, pe la ora 17.00.

I-am propus să preia conducerea FSN, iar eu să rămân vicepreşedinte - întrucât nu puteam da ordine şi sarcini armatei şi militarilor. Adusese şi militari pentru asigurarea ordinii şi paza bunurilor.. Am fost şi la Miliţie, unde fusesem solicitaţi, întrucât erau mulţi inşi puşi în libertate, prin decretul lu' Ceauşescu (care voiau să se răzbune, înconjuraseră sediull miliţiei şi exista pericolul să pătrundă acolo). Am reuşit să-i calmăm.

La primărie, toţi factorii de decizie se retrăseseră, au fugit, ăsta e cuvântul potrivit; poate aveau ceva pe conştiinţă şi n-au mai avut curaj să rămână în faţa oamenilor.

Când am intrat eu în sediul administrativ tovarăşul **Anghel Gheorghe părăsise instituţia,** nu ştiu cum, în ce situaţie şi unde s-a dus. Seara, am aflat că era adăpostit în unitatea militară de la gară. Asta mi-a relatat Gabriel Popescu.

* * * * *

AM FOST LUAŢI ÎN PRIMIRE DE ARMATĂ!

Colonel de poliţie (r) Ţugmă Florin

...Nu, miliţia nu a fost alarmată, atunci când s-a dat alarmă de luptă la armată. Pe Radu...(n.a. indicativul Radu cel Frumos), îl ştiţi dumneavoastră; eu, nu. Cred că doar şefii ştiau. Eu eram ofiţer de serviciu, am plecat acasă, n-am ştiut nimic decât că noaptea mi s-au întrerupt legăturile telefonice cu judeţul. Vorbesc de ziua în care a fugit. Plecasem acasă cu colegii de tură, eram la Romula, auzisem la radio, fusese mitingul iar lumea se cam ferea de noi.

La ora aia, eu nu ştiam de treaba cu Ceauşescu. Nimeni, nimeni n-a ştiut la noi. Între 17 şi 22, noi am lucrat normal. Despre Timişoara, ştiam ceva-ceva dar era fals, că se vorbea de golani acolo. Oameni de la noi au mers la Timişoara, iar **eu cu Pavel, de la Securitate, am mers să le ducem pâine la gară;** am luat-o de la fabrică (şef la Securitate la Caracal era colonelul Iancu), pentru muncitorii cu bâtele (care erau de la Fleară, de la Vagoane, Anvelope, Romaniţa)..., iar eu cu Pavel, după ce le-am dus pâinea, am întins-o din gară şi am plecat cu toate că trebuia să-i însoţim...

Rep.: De unde aţi luat pâinea?

Ţ. F .: De la Fabrica de pâine.

Rep.: Pe ce bază?

Ţ. F.: Pe neve!

Rep.: Şi contracostul?

Ţ. F.: Ce contracost!? N-am plătit nimic. Am luat o dubiţă.

Rep.: Gâtan spune că nu s-au confecţionat la ei la FPSP bâte şi ciumege!

Ţ. F.: Păi n-o fi prost să spună că s-au confecţionat, ce dracu domne! Sunt atâţia muncitori care trăiesc, au lucrat tâmplarii o zi ş-o noapte. Bâte de bâte! Fasonate frumos!

Vreau să spun că noi am plecat, că ar fi trebuit să-i însoţim până la destinaţie, dar am zis că, ce rost are, măi frate! Nici cei de la Securitate nu ne-au spus nimic.

…După fuga lui Ceauşescu, am intrat în subordinea Armatei; s-a constituit garnizoana aici, şef era Popescu Gabriel.

Când a venit la Primărie, a luat măsuri de siguranţă, a făcut sistemul de apărare triconcentric, ultimul inel era dinafara oraşului. Era format din militari activi, gărzi patriotice, în zona Vagoanelor erau numai lunetişti, făcuseră biute până la Devesel, la aeroport. Ultimul bastion era spre Cezieni, unde era o mitralieră de la gărzile de la Conserve; se îmbătaseră şi trăgeau cu ea la ora nouă fix, când venea noaptea.

…În centru a fost miting, a fost ad-hoc, au venit muncitorii de la Vagoane, din oraş, mai mulţi gură-cască decât cei care aveau un obiectiv clar; împreună cu un avocat de la Redea, au vrut să intre în Primărie să devasteze, apoi la Miliţie…

La noi comandant era Băţăuş Costică, a fost coleg cu mine, am început să scoatem armamentul, să ne amplasăm la ferestre pentru apărare… o porcărie…

I-am şi reproşat şi l-am atenţionat: *Ce vrei să faci, Costică?* Este momentul în care m-au scos pe mine pe scări să stau când veniseră ăştea ai lu' Molete: şi alţii, şi alţii care scandau să iasă afară cutare şi cutare, în fine…

Eu am ieşit pe scări, să vorbesc cu ei, că n-aveam nici-o problemă, că lucrasem pe cercetare penală; ei n-aveau nimic cu mine, iar colegii din interior mi-au închis uşa şi am rămas pe scări

Rep.: Cine, colegii dumneavoastră?

Ţ. F.: Ei, firar'ai dracu să fie… Am discutat cu ăştea, am fost un fel de mediator, a durat o oră şi ceva şi au început să plece, unu câte unu…

Au văzut că nu avem armament, că-l băgasem la magazie, a intrat în sediu o comisie formată de ei, vreo 5-6 inşi, noroc că am băgat armamentul că poate trăgea cineva, şi atâta trebuia, că eram şi reperaţi de aviaţie… Un foc dacă ne scăpa nouă…

După ce am fost luaţi în primire de armată, ne cooptau în echipe când aveau nevoie; aşa am fost la cercetarea la faţa locului la Reşca (la Cabană), la verificarea puţurilor de apă când au fost zvonuri alarmante că e apa ortăvită, mai apăreau ştiri că au apărut terorişti, aşa a fost în cimitir - de au tras şi paraşutiştii… La Reşca m-au trimis pe mine împreună cu şapte soldaţi, cu un ARO, că nu puteai ieşi singur, ne-am întors şi cu generalul Roşu (ei au mers la paraşutişti iar pe noi ne-au oprit la 01320).

…La primărie, au aruncat decât tabloul lu' Ceauşescu - care era în birou la Anghel. Anghel fugise. Cam atunci a apărut Gâtan, că datorită lui n-au

devastat birourile. A fost şi avocatul Dobre care (lucra la Anvelope).

Cei de la Miliţie stau şi aşteptau ordine. Nu se mai lua nici un fel de hotărâre, ca miliţie independentă, ci prin armată. Şi cei de la Securitate la fel, erau în sediu…

Rep.: Vorbesc unii că era Moşteanu pe Casa Armatei, cu o mitralieră…

Ţ. F.: Nu domne, a fost pe blocul turn. A fost o vorbă în prima fază, atunci, după miting, să se amenajeze puncte; **erau diversiuni** şi imaginaţii bolnave şi a fost ideea să meargă doi de la Securitate pe Casa Armatei, dar cu aprobarea lu' Popescu, **s-a pus pe turn o puşcă mitralieră** la care se rânduiau Moşteanu şi băiatu lu' Iancu, subofiţeru de la Securitate, că la un moment dat crezusem că l-am pierdut, pe când el plecase acasă să mânânce. Credeam că l-a sechestrat cineva, intrasem în panică!

…**A fost multă diversiune,** băgate cotite, atât pe oraş cât şi pe comunele din jur. La Vădastra căzuse un balon meteo adus de curenţii de aer de la bulgari; s-au speriat oamenii. Era balon cu paraşută micuţă, scria ruseşte pe el, alertă maximă, eu am fost acolo şi l-am luat, l-am băgat în birou; ăştea, cu teama în ei, erau speriaţi, au venit doi specialişti de la Bucureşti, după vreo două zile, şi au constatat acelaşi lucru.

…N-a existat comunicare, la noi. Nu mai aveam comandă. Toţi aşteptau, iar **diversiunile curgeau,** ca şi cu soldatul împuşcat la 01256.

* * * * *

NOI SUNTEM ROMÂNI!

Adjutant şef Gică Rogojinaru

...În Primărie au intrat: Gigi şi Marian ai lu' Bou Rău, nevasta lu' Gabi Petrescu - care a luat eşarfele primarului care sunt aurite, şi mulţi alţii...

A încercat Mitrache, al nostru, să le vorbească dar, l-au luat, ăştea, la huiduieli şi ameninţări de l-a scăpat un fotbalist din Bold de pe strada Poenari. Aşa s-a întâmplat şi cu nea Dan Dioşteanu, s-a luat după el ăsta care a fost şofer pe autobuz la IGO care stă lângă nea Picu lu' Găină, chiar pe colţ, Isidor îl cheamă, iar apoi l-am tras pe nea Dan din maşină, şi... mână, nu merita să stai în faţa lor...

Mai era asta de care spusei, Aurora, conducea un grup prin faţă pe la miliţie (scandau *"Noi suntem români*") şi se uita spre miliţie şi zicea *„Şi voi sunteţi români"*, au venit la Miliţie, comandantul Băţăuş (care era atunci) le-a sugerat un comportament adecvat. M-a chemat comandantu' că a venit Aurora şi s-a autointitulat secretară la miliţie din partea FSN-ului. Am luat-o la înjurături, şi a ieşit afară val-vârtej.

* * * * *

AM ARS DOSARELE INFORMATORILOR!

...Pe noi ne amplasaseră în faţa miliţiei să spunem la lumea care venea că nu mai e program de lucru, dacă insista careva i se satisfăcea solicitarea, şi vine una din cartierul Dr. Marinescu, sora unuia care schimbă numele... Anghelescu o chema pe ea, să controleze ea dosarele informatorilor de la Securitate.

Prima problemă, în caz de război, se distrug dosarele informatorilor, şi noi aşa am făcut. Le-am dat foc! Cum? M-am uitat să nu fie cineva, am dat foc şi am stat până a ars tot. Ăştea de la Securitate m-au văzut, *„mă nea Gică ce faci?”,* m-au întrebat ei, iar eu le-am răspuns: *„Păi care e domne legea războiului, nu suntem în război acuma, odată ce am omorât şeful statului!”*

Şi le-au ars şi ei.

A venit aia şi a găsit două crâmpeie de dosar, dar nu scria nimic pe ele, a căutat prin cenuşă…

* * * * *

UNDE A FOST DEZINFORMAREA? CHIAR ÎN PRIMĂRIE!
„Eu am crezut în ideologia comunistă”

Jurist Dobre A Victor

Eu am devenit membru al Partidului Comunist Român când eram student la Drept la Facultate la Sibiu. Era destul de anevoios mai ales că din rândul studenţilor şi al intelectualilor se recruta rar şi bine motivat. Eram patru inşi în camera şase la internat care ne-am dus la secretara de partid (care era şi îndrumătoarea noastră de an). I-am spus dorinţa noastră, iar ea, curioasă şi suspect în acelaşi timp, ne-a întrebat ce am făcut pe linie de partid. Am dat din umeri, iar dânsa ne-a încredinţat câte o sarcină: repartizarea pe lângă câte o fabrică din Sibiu, să participăm la adunările de partid şi la munca politico-ideologică, împreună cu activiştii de acolo. Noi am luat misiunea în serios, participam cu plăcere, eram interesaţi şi solicitaţi să ne implicăm, cu ştiinţa şi pregătirea noastră. Era chiar în perioada lui ’77 când murise Aldo Moro; erau oamenii foarte curioşi, iar secretarii de partid - mulţumiţi că îi scuteam pe ei de activitate. Munceam noi.

După vreo şase luni de zile a apărut în *Tribuna Sibiului* un articol, cred că-l am şi acuma decupat: *Studenţii de la Facultatea de Drept, pe baricadele muncii politico ideologice.* Acuma, dânsa, profesoara Petică (de altfel o doamnă deschisă la minte care ne preda şi legislaţie comercială - cam de acolo am început eu s-o iau pe munca de comercial), a făcut propunerile la structurile pe facultate, municipiu şi judeţ şi am luat toate referinţele favorabile.

Ne-a căşunat nouă aşa, la băieţii de la camera şase, să devenim

membri de partid (pentru că să ţi-o spun pe cinstite, eu am crezut în ideologia comunistă pentru că nu e în esenţă rea, e tot morală ca şi creştinismul, nu are nimic imoral, inuman, numai că a fost răsucită prost).

Aşa am ajuns, în 1979, la Anvelope unde eram, d-acum, jurist-consult.

*   *   *   *

„Fratele meu l-a scos pe Anghel din Primărie: **pleacă, domne, că te linşază ăştea!”; *„ Dan a dat cu tabloul de scări”; „...arde la ...Procuratură”; “Conducerea au luat-o cei odihniţi şi guralivi”***

În 1989, după ce plecase Ceauşescu cu elicopterul de pe Comitetul Central pe 22 decembrie, am plecat la Primărie aşa, pur şi simplu. Stăteam de vorbă cu Dan Dioşteanu miliţianu în parcarea de la Anvelope, ascultam la radio ştirile de la Timişoara, şi tocmai a venit nevastă'mea în fugă să mă anunţe : *Victore, a fugit Ceauşescu!*

Rep.: Dan Dioşteanu era în misiune?

D.A.V.: Nu. Era singur în maşină. Eu îl cunoşteam, venise la Dan Niţulescu că e finu'său. Mai venea de mai lua şi el câte o cameră pentru maşină. În misiune au fost mai înainte, când patrulau pe străzi miliţieni împreună cu muncitori din Gărzile patriotice.

M-am suit în Trabant, iar în centru am găsit o atmosferă confuză. Sute de oameni scandau în fel şi chip, dar în sensul satisfacţiei şi descătuşării de comunism, iar un grup destul de mare format din elemente dubioase căutau să intre în sediu să devasteze. Anghel era în primărie, era destul de speriat şi debusolat. Conjunctura a făcut să intru, am avut norocul că a venit şi fratele meu cu un grup de muncitori de la Anvelope (care m-au susţinut, apărat şi au ţinut ordinea), şi m-am constituit într-un fel de lider. Ţiganii erau croiţi să spargă Primaria. Muncitorii noştri i-au scos afară, era unu Rotunjeanu de la Redea care dădea cu ei pe scări. Cam de mine ascultau toţi. Fratele meu l-a scos pe Anghel din Primărie pe uşa din faţă şi l-a urcat într-un autobuz care se afla în faţă, pe lateral, în parcarea de la statuia Ceres. I-a şi zis: *pleacă domne d'aci că te linşează ăştea!* Nu ştiu al cui era autobuzul, dar nu era de la armată, că armata nu venise, n-am ştiut unde se duce dar a ajuns la Regimentul mecanizat de la Gară. A aflat lumea că-l ascunde Popescu Gabriel acolo şi au şi plecat vreo sută de inşi să-l descopere, dar n-au reuşit.

Imediat după plecarea lu' Anghel a ieşit afară Dan Oganovici cu portretul lu' Ceauşescu. Când l-a văzut mulţimea a început să huiduie, dar când Dan a dat cu tabloul de scări şi l-a distrus, a început să scandeze a mulţumire. Când am reuşit să scoatem banda de devastatori din Primărie şi s-a făcut ordine, unu (care-i zice a lu' Bou Rău) mi-a zis: *Şefule, eu merg cu tine!*

După plecarea lu' Anghel (era spre seară, că se întuneca repede), am ieşit în balcon să liniştesc mulţimea, am solicitat să stăm în ordine să ne putem înţelege, iar lumea mă asculta. Am pus şi un televizor pe balconul de la Primărie

să vadă lumea ce se petrece la Bucureşti, era tensiune mare în mulţime. Toţi funcţionarii părăsiseră instituţia. Am cerut cheile de la secretara primărie, Oprica, pentru a nu se produce stricăciuni, şi i-am spus să stea acolo că aveam nevoie de ea, cunoştea toate legăturile telefonice.

Atunci a venit semnalul că arde la Judecătorie sau Procuratură, a fugit acolo un grup de manifestanţi crezând că au dat teroriştii foc (când colo ardeau tâmpiţii dosare).

Acum, seara, am pus-o pe doamna Oprica să facă legătura la Garnizoană şi am vorbit cu colonelul Popescu Gabriel solicitându-i să-mi trimită un pluton de militari neînarmaţi pe care i-am dispus în faţa primăriei pe tot aliniamentul. Fratele meu (care fusese un militar destoinic) se ocupa de ei, le pregătea ceai la cantină, că era un frig mistuitor. Ulterior m-a sunat Popescu, m-a întrebat de situaţia existentă dar a cerut şi permisiunea de a veni cu militari înarmaţi întrucât se vorbeşte de acţiuni teroriste. A venit cu două autocamioane cu soldaţi înarmaţi cu mitraliere pe care le-a amplasat cam la 10 metri în faţa primăriei şi saci de nisip pentru protecţie. Avea şi un aghiotant. Se liniştise treaba, venise noaptea, ţiganii nu mai insistau să intre în instituţie. Mulţimea a plecat acasă, a venit a doua zi dar nu mai era nici-un pericol, pentru că oamenii aveau rol şi de apărare şi de manifestare a doleanţelor.

Mai târziu au venit şi Gâtan, şi Ion Rotaru, şi Carigoiu, şi Tunsoiu, platoul era plin de oameni, scandau *Libertate!, Armata e cu noi!*, c-aşa văzuseră la televizor (strigau, se descărcau săracii oameni). S-a ales şi Frontul Salvării Naţionale, s-au ales între ei, pe mine m-au lăsat deoparte, iar peste câtva timp, până la împuşcarea lu' Ceauşescu, după ce n-am dormit mai multe nopţi am plecat acasă. Conducera au luat-o cei mai odihniţi şi guralivi: Gâtan şi Carigoiu. Ei se duceau noaptea acasă, mâncau, dormeau.

* * * *

"Diversiune… ca la carte!"; "Vin terorişti!"; "…apa e otrăvită!"; "Când Popescu dormea, era linişte"; "Trăgea mantaua să-i iasă pistolul la vedere"; "…era ceva necurat la mijloc!"

Constat, şi mai mult azi că **a fost o diversiune ca la carte**: se anunţa că sunt terorişti pe blocuri (când colo erau câţiva ţigani curioşi să privească de sus primăria); Popescu ne-a anunţat că vom fi atacaţi că vin elicoptere duşmane pe Olt dinspre Dunăre (ulterior s-a spus că vom fi atacaţi din nord de la Slatina) iar noi aveam încredere în unităţile militare care se aflau în calea lor; că s-ar putea să ne invadeze bulgarii; de asemenea, că apa este otrăvită (deja lumea se alimenta de la Şipotul Encei).

Am trimis echipe de apărare şi supraveghere formate dintr-un militar şi doi civili la puţurile forate pe frontul de aducţiune Stoeneşti dar nu s-a descoperit nimic. Culmea este că, atunci **când Popescu dormea** (lui i se adusese un pat de campanie în birou care era chiar al primarului, şi atunci şi acum) **era linişte**,

nu existau alarme ori ameninţări şi nu mai trăgea nimeni cu nimic. Nici telefonul nu mai suna, însă, **cum se trezea el, cum începeau panica**, forfota şi ideile năstruşnice, de care sunt sigur că nu era străin. Se vedea că este ceva care mişună la mijloc, mai ales că el avea şi legături telefonice şi cu conducerea armatei. Am sentimentul că asculta de ordine şi era ceva necurat la mijloc. I-am şi zis: *Domne comandant, acuma că venişi cu armata încoace, nu mai căuta domne terorişti.* M-am prins eu că nu prea sunt. *Dacă vrei, împuşcă-mă pe mine!* Că tot vedeam că trage mantaua să-i iasă pistolul la vedere.

Era spaimă de te apucau damblalele şi eram mulţi care credeam. Venise la Caracal în sprijin (spuneau ei), şi un grup de la Băbiciu în frunte cu Victor Goanţă, luaseră uniforme şi armament de la Gărzile patriotice (dar, culmea, n-aveau muniţie), c-auziseră că teroriştii atacă oraşul.

*   *   *   *

"Au cotrobăit, la Miliţie, după arme"; "Săreau gardul cei de la Securitate!"; "…aveau mitraliere în spate"; "…am trăit o scenetă"; "Nu s-a tras nici un foc de armă la Primărie"

Şi miliţia a fost ameninţată. A venit unul cu ideea, uite că nu mi-l amintesc, să se meargă să se facă aprovizionarea cu arme de la Miliţie. S-au coalizat alţii cu el, au ieşit pe poarta mică dinspre Cantina partidului, iar eu am luat legătura cu comandantul miliţiei să-şi ascundă şi să-şi protejeze armamentul. S-au dus, miliţienii au rămas încremeniţi, ăştea au cotrobăit şi n-au dat peste arme.

Lucrurile s-au potolit şi datorită intervenţiei armatei, Popescu a luat legătura şi cu cei de la Securitate, iar când s-a potolit iufa, cam pe 24 decembrie stam şi mă uitam (pe geamul din spate) în curtea primăriei, şi când mă uit, cine sărea gardul? Toţi ofiţerii şi subofiţerii de la Securitate cu mitralierele la spinare, aveau şi benzi de cartuşe, că-i cunoşteam pe toţi, vreo 10-12 inşi. Eu dădusem dizpoziţie să fie blocată poarta mică din spate. Îi cunoştea nu ca atunci când aveau nevoie de o anvelopă, de o cameră pentru autoturism veneau la noi, sau veneau când voiau să stea de vorbă cu informatorii lor din fabrică. Eu ştiam toţi informatorii din Anvelope, pentru că ofiţerul nu se putea duce el în secţie, ci mă ruga pe mine să-i chem sub alt pretext, pentru că eu puteam să-i chem la raport întrucât am avut de la director decizie ca pe faptele disciplinare la care se primea referat trebuia să iau notă explicativă, declaraţia de rigoare... Am avut mult de lucru pe Decretul 400, dar am satisfacţia că n-a intrat nimeni în puşcărie din cauza mea. Nu ştiu încotro au luat-o sau ce-au făcut, pentru că eram tare obosit, am plecat apoi la Nelu Beseu unde am dormit o zi ş-o noapte. Altceva nu mai ştiu, pentru că eu nu vorbesc din auzite ori imaginaţie...

Rep.: Aşa-mi şi doresc, eu vreau numai realitatea; iar titlul lucrării aş vrea să fie: ***Caracal 89 - Revoluţie şi dezinformare.***

D.A.V.: Cred că ar fi mai exact *Evoluţie după dezinformare.* **Unde a fost**

dezinformarea? Chiar în Primărie! În sensul că totul s-a desfăşurat după o regie. Noi n-am trăit revoluţie ci o scenetă în care săracul popor român a fost actorul principal. Eroul principal a fost vreunul dintre cei care au ajuns mai sus, care au profitat.

Carigoiu a venit şi a stat foarte puţin, era fricos, acum mă şi mir că are certificat de revoluţionar! Singuru' care a stat tot timpul, nu ştiu dacă are certificat de revoluţionar, a fost doctoru' Stoica. Avea trusa medicală şi m-a rugat să stea şi el acolo că poate se întâmlplă ceva accidente...Ăla într-adevăr, a stat în Primărie tot timpul, a şi dormit acolo. Eu n-am putut să dorm.

În faţa primăriei nu s-a tras nici-un foc. La Anvelope doar. I-au pus pe băieţi să apere întreprinderea sus pe secţia Amestecare că vin teroriştitii dinspre Deveselu, iar unul dintre ei, a adormit cu degetul pe trăgaciul armei automate, nesiguranţate (a declanşat dar nu s-a întâmplat nimic deosebit, decât alarmare şi panică în tot oraşul). Şi a mai fost un incident, cu un soldat de la 01256 care a fost împuşcat.

*   *   *   *

...Oprea, directorul de la Tricotaje, ne-a făcut banderolele pe care le-am purtat pe braţ, la revoluţie. I-a dat secretara telefon şi ne-a adus brasarde tricolore. Numai aşa ne cunoşteam între noi şi se dădea accesul în sediul Primăriei.

*   *   *   *

...Atunci stătea lumea la Primărie şi în fabrici, vreau să remarc că acasă stăteau numai femeile cu copiii mici. Era un sentiment de panică. Se auzea că vin elicoptere, lunetişti, terorişti, oamenii manifestau o atitudine responsabilă, chiar patriotică, să-şi apere instituţiile şi locurile de muncă.

*   *   *   *

„Au plecat cu bâte şi s-au întors cu salam"; „Organizarea...Pavel de la UTC. Anghel superviza!"; „Băi, să nu trageţi!"; "Securiştii au însoţit trenul"

Rep.: De la Anvelope au plecat oamenii cu bâte la Timişoara?

D.A.V.*:* Nu, cei de la Vagoane au plecat cu bâte, ştiu bine situaţia, ai noştri de la Anvelope au plecat cu pulane de cauciuc, că la noi cauciuc se găsea. Le-au confecţionat femeile din cauciuc crud pânzat, lungi de vreo jumate de metru şi groase ca pe mâna mea, dacă-ţi dădea unu d-ăla pe şale te căpia. De toată organizarea s-a ocupat bunul meu prieten, care mi-a rămas prieten, George Pavel de la UTC (care atunci, în '89 era şef la sindicate şi ţinea şi loc de secretar pe oraş cu organizarea), plus vreo doi ofiţeri de securitate. Ei

au coordonat îmbarcarea (anveloparilor, vagonarilor şi a celor de la tricotaje) în garnitura de tren. Pavel a fost trimis din partea partidului să ducă oamenii la Timişoara pentru manifestaţie, intimidare şi represiune. Activi erau şi cei din conducerea de partid din fabrică. Secretar nu mai ştiu exact cine era (ori Dumitru Silvia, ori unu Mititelu, îi ziceam noi). Au plecat încolonaţi de la fabrică, alături de şefii de secţii, de echipe…

Fratele meu care lucra tot la Anvelope a fost acolo. Îmi spunea că pe drum l-a frapat când stătea la geamul vagonului, iar un bătrân, lângă tren, în genunchi striga: *Băi, unde vă duceţi aveţi grijă să nu trageţi în ei!* Dar ei nu aveau arme de foc. La Timişoara l-a impresionat că atunci când au ajuns cu trenul în gară, pe peron era lume multă, femei cu copii în braţe. A fost dezlegată locomotiva de la tren iar Pavel şi securiştii care au însoţit trenul au dispărut. Unul care era strungar la Anvelope, Sebi, e tot de pe Valea Oltului de la noi, a avut inspiraţia şi curajul să coboare din tren, a luat un drapel de la oamenii Timişoarei şi l-a pus pe tren. Atunci toţi care se aflau jos au început să scandeze: *Oltenii sunt cu noi!* Caracalenii au avut curajul să coboare din vagoane, au abandonat *“armele”,* s-au convins de realitatea din Timişoara.

Eu am mers la gară să-l întâmpin pe fratele meu şi am văzut o imagine stranie: oameni în toată firea, mergeu cu capetele aplecate, parcă le fusese ruşine de mersul lor. Au plecat cu bâte şi s-au întors cu batoane de salam şi pâine bănăţenească!

De la Anvelope au fost cam jumătate dintre bărbaţi, vreo 200 la număr. De la Vagoane au fost mulţi, era şi uzină cu mii de salariaţi. I-am văzut când au ieşit încolonaţi, ai noştri cu pulanele de cauciuc iar cei de la Vagoane cu bâte, un fel de cozi de topor.

Şi eu am primit sarcină să mă ocup de organizarea plecării.

A venit şi primarul Anghel, atunci era şi prim secretar al Comitetului Municipal al PCR.

* * * * *

“MAIORUL POPESCU? ...AVEA ŞI DEDESUBTURI!”

Marian Scarlat, electronist

Pe 21 când era mitingul la Bucureşti, cel cu întreruperile, ce mai, eram turbat în zilele alea de bucurie că scăpăm de nenorocit. Lucram la IGO, am venit acasă, nu mai ştiu cât era ceasul, am cuplat de la televizor prin magnetofon sonorul, aveam o boxă în balconul care dădea direct spre grădiniţă, cu efect auditiv către întregul scuar; i-am şi spus lu nevastă’mea: **“te-ai dat dracu dacă întrerupi aicea!”,** (ea fiind fricoasă de fel), iar toţi care veneau dinspre gară se opreau şi ascultau ca la spectacol.

...Am ajuns în centru, la Primărie pe la ora patru, cu gândul de ordine şi

disciplină. Era hărmălaie, oamenii erau înrăiţi şi voiau să-l prindă pe Anghel, voiau să pătrundă în Primărie, dar nu prea ştiau pentru ce. Anghel fugise. În birou am intrat când era deja răvăşit, încercau unii să distrugă nişte carnete cu însemnări ale lu' Anghel, un album de familie, fotografiile copiilor, soţiei, documente personale, iar eu i-am oprit pe nenorociţii dracu. Le-am luat eu, le-am ţinut până a trecut aşa zisa revoluţie, iar când s-a potolit iufa şi a fost readus Anghel, m-am dus şi i le-am dat...

...Era p'acolo Gâtan, Ion Rotaru a venit şi el acolo, la fel Mitrache, de la miliţie dar a plecat repede că oamenii nu mai voiau să vadă şapcă de miliţian...

...Când a fost să facem şi noi FSN-ul am căutat să punem şi oameni ca lumea, nu să intre acolo toţi maidanezii, să ne facem de râs, că şi aşa...

...Lume s-a adunat din ce în ce mai multă, era platoul plin. Se mai şi striga de bucurie că a căzut Ceauşescu, se mai şi cânta, dar dezordonat...

... **maiorul Popescu** de la armată care a ajuns şef avea o atitudine destul de conturată, de clară, dar **avea şi dedesubturi**...avea şi părţi ascunse, se mai produceau şi şuşoteli!

Carigoiu? …mai fricos şi sfios!

Chiţimia? Un om, parcă, prea înrăit împotriva regimului, oricum...prea agitat!

...În situaţii delicate, critice, vezi pe omul-om!

...După ce a fost pus Anghel în funcţie, în 1984, l-au luat ăştea să-l plimbe să vadă toate întreprinderile. La Anvelope a venit însoţit de vreo 15 inşi, şefii din fabrică, de la oraş şi judeţ, de la partid, sindicat şi uteceu, iar eu eram în tura a doua. Eram la laboratorul de electronice, mă pregăteam să intru în secţie, deja luasem la umăr geanta de depanare.

Un ins mă ia la întrebări, cu ce mă ocup acolo, îi spun. El zice: *„Aaaa, mai şi furaţi şi piese d'aci!" "Păi, dacă furăm nu vă dăm şi dumneavoastră!",* îi răspund eu. El râde, mă întreabă cât curent consum până mă schimb, i-am făcut calculul, îi spun că e un fâsss, finalul fiind:

- Bă, tu ştii cine sunt eu?

- Nu ştiu domne, de unde să ştiu!

- Bă, de azi sunt primu-secretar al oraşului Caracal!

- Şi ce dacă, şi eu sunt Marian Scarlat, cetăţean al oraşului Caracal!

Toată suita a început să râdă, şi mi-am dat seama că Anghel are creier. A doua zi, - Anghel dormea la blocul porcinelor - mă trezesc cu Nicu Tufiş speriat: *"Bă, Mariene, bă, ne-am dat naiba, trebuie să reparăm prim-secretarului televizorul cu lămpi, dacă nu ne mănâncă Diaconu!"*

* * * * * *

...Acuma, după 25 de ani, vor ăştea (în frunte cu Gabriela Oganovici) să ne strângem, să depunem documente şi să acţionăm în justiţie (pentru ca toţi care am fost în Consiliul FSN să devenim revoluţionari). Eu i-am spus, înainte de a veni Gâtan, că nici el n-o să fie de acord, şi nici unul dintre noi, decât nişte femei şi s-o mai găsi vreun dobitoc (***Cum să fii tu, mă, după 25 de ani revoluţionar!***)

S-AU LUPTAT, ÎNTRE EI, PENTRU PUTERE

Dialog cu doctorul Stoica Radu

…Simţul datoriei m-a împins pe mine să merg în centrul localităţii, să stau lângă oameni. Erau zvonuri care impuneau luarea de măsuri de ocrotire a sănătăţii, se vorbea de terorişti, de apă otrăvită, de acţiuni periculoase ale elicopterelor. M-am dus la dispensar, pe vremea aceea era dispensarul urban (era în interiorul spitalului unde sunt acuma cabinetele medicilor de familie). Întâmplarea făcea să fi fost eu medicul coordonator. Am luat o caserolă mare plină cu seringi, nişte antibiotic, spirt, faşă şi m-am dus la primărie.

Rep.: La ce oră aţi ajuns acolo?

S.R.: Am ajuns după ora 16,00, deja se însera.

Rep.: Care era atmosfera din centru: în Piaţa Victoriei şi în sediu?

S.R.: Entuziasm! Entuziasm! Era piaţa plină şi tot vorbea lumea. Se perindau la fereastra de unde se adresau mulţimii cei care credeau că au ceva de spus. Concret, singurul pe care mi-l aduc aminte, era un părinte, Simion îl chema, era la biserica din centru, şi el a vorbit. Era peste suta de inşi adunaţi, lumea era speriată, şi după aceea, pe la zece şi ceva, seara, s-a anunţat să meargă lumea acasă , să aibă grijă, etc, etc.

Rep.: În sediu cine se afla, cine se constituise în lider?

S.R.: Domne, eu abia venisem de un an şi ceva în Caracal şi nu-i prea cunoşteam. În sala mare a Primăriei erau adunate **notabilităţile nou înfipte în putere, îşi căutau locul**. Anghel fugise pe geam, toată lumea ştie asta. Amănunte nu ştiu. Ceea ce ştiu cu adevărat este că în podul Primăriei era montată o mitralieră, şi asta ne liniştea, şi era un căpitan cu mustăcioară, foarte drăguţ, o figură bonomă, mai mic de statură, plinuţ, cu aer de ardelean.

Avocatul Dobre Victor a fost aproape toată vremea acolo şi pot să spun că era cel mai activ. Sigur! Că n-a ajuns în FSN, nu-mi dau seama. A fost dorinţa de putere, fiecare se credea important, fiecare dorea să parvină...

Atmosfera a fost normală în astfel de împrejurări, că se vorbea puţin mai tare... dar nu prea ştiam toţi asta. Mă refer la cei care eram în sală şi tot aşteptam să se întâmple ceva. Nu s-a întâmplat nimic!

Rep.: Cum s-a constituit FSN-ul?

S.R.: S-au adunat în sala de la etaj. Eu eram un simplu doctoraş, m-am dus acolo mai mult din curiozitate, din copilărie. *Am vrut să ajut lumea* în caz de necesitate. Nu pot să spun că am fost din eroism.

Popescu, de la armată era acolo, dar nu prea-şi arăta faţa, într-un birou sta mai mult.

…Au fost momente de panică, dar nejustificate, **cred că era diversiune!**

După aia, se vorbea de Gâtan. Rotaru nu era atunci când am fost eu, şi nici Gâtan. Nu cred că era… Carigoiu era acolo, era singurul care voia să ţină ordine.

Ceea ce ştiu eu, uite spre exemplu la spital, când erau evenimentele şi toată lumea la televizor, de gardă, la chirurgie era doctorul Savu care le-a gonit pe asistente, nu le-a dat voie să se uite la televizor, Se temea şi el, mi se pare firesc. A doua sau a treia zi a plecat la Bucureşti şi a lucrat pe la un spital, d'aia are hârtie de revoluţionar. Asta ştiu. Eu n-am pus asta pe răutatea lui, ci pe dorinţa de a asigura ordinea.

Directoarea policlinicii era Păunescu Mariana. A fost fantastică! Director mare era Iulian Bârsan…Ei au venit a doua zi şi au vorbit în faţa cadrelor medicale solicitându-le să stea la serviciu zi şi noapte… A fost o foarte bună organizare. Păuneasca nu prea era ea iubită că era severă, dar era foarte serioasă.

Ulterior la Primărie a vent **doctorul Mihai Păun** despre care se punea problema să fie primar, chiar în zilele alea fierbinţi (făcea parte din FSN, umbla cu banderola tricoloră şi mă lua pe mine cu el, voia să fie însoţit de cineva d-ai lui din spital). Fără discuţie **a fost în primele rânduri. El a fost bolnav în ultima parte a vieţii, dar în rest a fost un om deosebit.**

...Evenimentele au fost mult mai tumultoase, cu mai mulţi lideri de opinie (care s-au luptat între ei pentru putere); dar eu n-am fost în lumea aia...







Simpozion

DUPĂ 21 DE ANI DE LIBERTATE!
(Decembrie 2010)

Locul desfăşurării: Cercul Militar Caracal

Participanţi: Cpt. Tudor Mihai - şeful aprovizionării la Reg. de Irigaţii; lt. maj. Ştefănescu Smarandache-comandant grup cercetare, Reg. 56 Paraşutişti; maistrul militar Cârjan Ion - tehnician aviaţie la Reg. 91 Av. Vânătoare; cpt. Dinu Dumitru - comandant Batalion Tancuri la Reg. Mecanizat; lt. col. pilot Bujor Vasile - locţiitor comandant Esc.3-a la Reg. 91 Av. V.; cpt Albu Ion-şeful transmisiunilor la Reg. 56 Paraşutişti; maistrul militar Ciobanu Nicolae – specialist radiolocaţie la Reg. 91 Av. V.; lt. maj. Enache Constantin - şef companie cercetare la Reg. 56 paraşutişti; avocat Sultana Vlaicu - soţie de pilot militar la Reg. 91 Av. V; lt. Burneiu Dorel - şef staţie la Batalionul radiotehnic; economist Gâtan Ilie - primul preşedinte FSN Caracal; lt. maj. Pandelea Vasile;

mr. Andrei Constantin.

Organizatori: Clubul A'VIS, reprezentat de Vasile Bujor, şi Colegiul Naţional *Ioniţă Asan* - prof. Jeana Marica.

Moderatori: Jeana Marica şi Costel Vasilescu

Prof Jeana Marica: Bună ziua, sunt profesoara Jeana Marica de la C.N. Ioniţă Asan şi, împreună cu colegul meu Costel Vasilescu, ne bucurăm să fim alături de dumneavoastră, cei care aţi participat direct la evenimentele de acum 21 de ani; este vorba despre Revoluţia din 1989. Am înţeles şi din discuţiile preliminare că este pentru prima dată când vă întâlniţi în această formulă, nu sunteţi toţi cei care aţi participat, şi ne-am fi bucurat să fiţi cât mai mulţi, atât cât se putea - din cauza spaţiului.

Ce ne dorim noi, astăzi, şi daţi-mi voie, când spun noi - mă refer la sectorul de învăţământ: elevii, tinerii dacă vreţi, să cunoaştem mai bine acele evenimente, cele din Caracal, lăsând pe cele la scară naţională; adevărat este că nu putem discuta despre cele din Caracal, dacă nu le încadrăm în fenomenul naţional; şi, de ce nu, european.

Costel Vasilescu: Satisfacţia noastră este că vă avem acum, aici, pe dumneavoastră, militari sau civili care, raportat la momentul '89, puteţi fi circumscrişi unui nume generic, cel de luptător, luptători importanţi care au scris cu fapta şi conştiinţa o pagină importantă din istoria României; iar noi vrem ca azi, într-o reunire de pionierat după 21 de ani, să lăsăm mărturii veridice - care să ilustreze acea clipă, ca izvor de reflecţie şi meditaţie - în vreme.

Vrem un dialog sincer, iar rezultatul depinde de disponibilitatea dumneavoastră - cât şi de inspiraţia de a face o introspecţie în timp, de a vă reculege şi a sublinia cele mai semnificative momente - ca pecete dăruită generaţiilor.

Sunteţi reprezentanţi ai principalelor forţe militare: aviaţia, paraşutiştii, trupele de uscat, radiolocaţia, tancuri – care, prin intermediul acţiunilor, au avut legături ori chiar au susţinut dispozitivele capitalei ţării şi Timişoarei (ori alte puncte fierbinţi).

Am structurat discuţia pe câteva segmente care marchează paşii în timp, e bine să ne cantonăm asupra momentului pus în discuţie.

J.M.: De aceea mizăm, încă odată subliniem acest lucru, pe răspunsurile dumneavoastră pertinente, obiective (şi nu avem niciun semn de îndoială); am constatat că sunteţi - in genere - militari, militarul fiind caracterizat de promptitudine şi exactitate; să trecem la dezbatere –pe care ne-o dorim degajată, la sfârşitul căreia câştigul să fie de partea comunităţii (a celor pasionaţi de istorie, de cunoaştere, de realism).

C.V.: Vom stărui numai la momente şi evenimente care privesc Caracalul, petrecute în oraş şi zona Romanaţiului, dar şi în oricare alt loc unde au fost prezente detaşamente din oraşul nostru. Nu facem divagaţie, ci vrem să punctăm elemente şi clipe limită, surprize, decepţii, incertitudini, trăiri personale, acţiuni la care aţi luat parte ori în care aţi fost împinşi, subliniind obstacolele,

nedumeririle, dezorientările şi chiar dezinformările.

*Aşadar, declanşarea alarmei de luptă şi rostirea indicativului **Radu cel Frumos**: ce aţi crezut, aţi făcut ce vi s-a spus, ce a urmat vom mai vedea... Cine începe?*

*Albu Ion (*căpitan în '89, azi colonel): Mi-aş permite să încep eu... Pe data de 17 decembrie, după amiază, s-a primit indicativul - ***Radu cel Frumos*** care a fost transmis prin instalaţiile de alarmare ale unităţilor. Iniţial, ofiţerul de serviciu, de la mine de la unitate vorbesc, a crezut că e, totuşi, o greşeală, un asemenea indicativ (faţă de ce ştiam noi despre starea în care ne aflam la momentul respectiv, despre informaţiile pe care le aveam în ziua de 17) nu ne-ar fi dus cu gândul că s-ar întâmpla ceva atât de grav - încât să fie transmis acest ordin de luptă. S-au făcut verificări; într-adevăr, era real! S-au pus în aplicare: planul de aducere a cadrelor şi întregului personal în cazarmă, celelalte măsuri care erau prevăzute în sinopticul activităţilor ce urmau a fi desfăşurate...

La momentul respectiv, nici comandanţii nu erau prea bine informaţi, abia ulterior au început să vină dispoziţiuni preliminare. Cert este că unitatea din care făceam parte, prin specificul ei, era o unitate care avea termen de ieşire la alarmă 4 ore, ceea ce s-a şi întâmplat: s-au format eşalonul de luptă, nucleul de mobilizare, după care am rămas în aşteptarea ordinelor. Era 17 decembrie. Am aşteptat toată noaptea, cadrele au rămas în cazarmă, militarii în termen la subunităţi. La acest indicativ, măsurile erau: scoaterea muniţiei de război din depozite, a tehnicii de luptă, distribuirea pe militari a unităţii de foc.

Ulterior, au venit precizări privind repartiţia muniţiei pe oameni; aceasta a fost pusă în încărcătoare şi păstrată la nivelul subunităţilor, iar cealaltă tehnică - mă refer la unităţile de transport, de paraşutare, de transmisiuni - a fost pregătită, rămânând în aşteptare.

C.V.: Bănuiesc că şi regulamentele militare prevăd explicarea motivului şi raţiunea ordinelor, pentru a fi conştientizate; ce vi s-a detaliat dumneavoastră, care era rolul în această conjunctură, acum, la această alarmă de luptă, de ce se dăduse, care era starea de spirit a militarilor din unitate, ce se vorbea?

A.I.: In momentul respectiv, vă pot spune (din ce-mi aduc aminte acum, după douăzeci şi …de ani): informarea a fost vagă!

Pericol la graniţa de vest!

Cert este că; din dispoziţiunea primară primită de comandant, atunci când am fost adunaţi pentru informare, ni s-a explicat că există un pericol real - la graniţa de vest; drept pentru care, printre celelalte unităţi care sunt desemnate în planurile Marelui Stat Major, cum era la vremea aceea, eram una dintre unităţile care puteau interveni cel mai repede, cel mai eficace (în afară de unităţile care, probabil, urmau să treacă la acoperirea frontierei).

Vasile Bujor, (maior, azi comandor): Remarc un fapt extraordinar, o funcţionare perfectă - dacă dumnealor le-au precizat asemenea elemente. Ăsta

a fost un caz fericit, înseamnă că au avut comandanţi de înaltă ţinută. Vreau să vă spun că la noi, la Deveselu, nu ne-au informat nimic; erau doar bănuieli la latitudinea fiecăruia (în perioada aia se asculta - foarte mult - postul de radio Europa Liberă), pentru că la noi în unitate au fost aduşi paraşutiştii pentru misiune la Timişoara, iar noi nu ştiam nimic! E o chestiune tare interesantă!…

J. M.: Cum a spus domnu' Bujor, se ştia că se asculta Europa Liberă; dar, dincolo de haina militară, bănuiesc că se ştia ce se întâmplă, după 16 la Timişoara şi, oarecum… vă aşteptaţi!…

A.I.: Se ştia şi nu prea se ştia, pentru că aveam, la momentul respectiv, organele de contrainformaţii; după cum poate vă aduceţi aminte, foarte rar găseai un aparat de radio care să aibă posibilitatea de recepţie pe unde medii sau scurte (ş'apoi...acuma nu trebuie să ne ascundem după deget, Europa Liberă şi Vocea Americii, cel puţin la militari, nu cred că au fost atât de multe cazuri care ascultau în mod frecvent sau ocazional aceste posturi)...

V.B.: Spre deosebire de dumneavoastră - care aveaţi alt mod de organizare şi acţiune -, la noi (la Celula de alarmă) unde făceam Serviciul de luptă, acolo - când începuseră evenimemtele la Timişoara - se asculta non stop!

A.I.: Atunci da, la momentul respectiv, dar pe data de…să zic…15, 16, 17, nu, pentru că nu aveam de unde şti... Aşa, în sensul ăsta, în noaptea de 18 spre 19, şi noi am adus un radioreceptor de acasă şi am prins ceva-ceva, dar cu mare teamă, pentru că vreau să vă spun că biroul în care-mi desfăşuram activitatea (cu Cornea, Grosu, Nişulescu)... eram perete în perete cu biroul CI-stului, nu puteam comenta, în fine...

C.V.: Cum au început şi au evoluat lucrurile la trupele de uscat, în speţă la dumneavoastră - la Regimetul mecanizat, domnule colonel?

Dinu Dumitru (căpitan, azi colonel): După primirea indicativului ***Radu cel Frumos,*** s-a început punerea în aplicare a măsurilor prevăzute; iar referitor la activitatea mea, a batalionului de tancuri, prima problemă a fost disponibilitatea tehnicii (ca din cele 21 de tancuri să pot să asigur 10 tancuri, cu echipajele complete). Introducerea muniţiei era problema prioritară; la noi a durat cam trei zile - întrucât un tanc avea în jur de 55 de lovituri. Am cărat de la Depozitul de la Reşca, zi şi noapte, operaţiunea în ansamblu fiind foarte complexă.

Era pus în aplicare planul, dar nu ştia nimeni pentru ce anume. Tot ce ştiam erau numai zvonuri: că la Timişoara se întâmplă ceva şi că trupele ruseşti ar fi intrat pe la Galaţi, că s-a tras asupra lor, iar noi să fim permanent pregătiţi… şi alte ştiri confuze, chiar cu **caracter diversionist.**

Fac o paranteză aici: pe 14 -15 decembrie, aveam un militar din Timişoara şi eram în relaţii mai amicable; era mai amărât şi ţineam legătura cu maică'sa… Era în permisie şi a fost chemat imediat la unitate, iar eu am stat de vorbă cu el în cancelarie şi mi-a povestit cam tot ce se întâmplă acolo. Am chemat şi eu Statul Major al Batalionului, comandanţii de companii şi le-am comunicat că situaţia se cam îngroaşă, şi nu este nicidecum ce ni se dă nouă pe postul de televiziune şi la radio.

S-a dus zvonul, şi din acel moment am intrat în vizorul organului de contrainformaţii, iar ofiţerul CI a stat numai pe capul meu zi şi noapte, în orice punct mă aflam.

În afară de asta, noi- comandanţii de batalioane - **trebuia să mergem în fiecare dimineaţă, să raportăm care este starea de spirit a oamenilor** din subordine, ce se întâmpl - pe lângă stadiul pregătirii.

Oamenii erau disperaţi!

C.V.: Care era starea dumneavoastră, ce credeaţi, ce planuri vă făceaţi...

D.D.: Intrasem într-o panică d'asta, aveam... o să spun mai târziu, când am primit ordinul de luptă să plec acolo, aveam (inclusiv) **cadre militare care au început să plângă,** soldaţi(inclusiv eu, când am dat ordinul de luptă pentru deplasare, aveam momente în care-mi pierea glasul, pentru că vedeam oamenii din faţa mea disperaţi, ca şi cadrele din toată unitatea, când au văzut că plecăm)... Domina frica, nimeni nu ştia ce se poate întâmpla şi cum!

C.V.: Perioada de început a alarmei de luptă, din 17 până în 20 seara, când preşedintele Ceauşescu s-a întors din Iran, a culminat cu episodul (poate) cel mai zguduitor, prevestind o realitate dezlănţuită, şi anume plecarea paraşutiştilor la Timişoara...

Burneiu Dorel (locotenent, azi lt. colonel): Vreau să spun altceva ce nu vestea ceva bun: La început de decembrie eram în tură operativă şi am pornit staţiile la ora 9,00, întrucât tovarăşul Nicolae Ceauşescu pleca la Moscova; şi am stat continuu, până după amiaza când s-a întors(vreau să spun că nu a mai existat vizită în care şeful statului să revină în ţară în aceeaşi zi. Pentru mine a fost un semn de întrebare) .

Ştefănescu Smarandache (lt. major, azi lt. colonel) : Haideţi să vă spun şi eu câteva lucruri. Eu sunt un ofiţer care nu am avut acces la informaţii, acum aflu că majoritatea aţi avut. Eu am făcut parte dintr-o structură care, după 1 decembrie până pe 16 decembrie, am fost într-o tabără de pregătire în munte şi am venit pe 16 decembrie ,cu trenul, de la Braşov până la Caracal, seara am ajuns în gara Caracal; după care (ce nu aţi spus dumneavoastră), după care duminică, înainte de a se da alarma de luptă, s-a pus în aplicare Planul de măsuri care a funcţionat în timpul Congresului al XIV-lea. Spun asta pentru că am făcut parte din acel plan şi am fost primul chemat la unitate. Pe mine, alarma de luptă Radu cel Frumos m-a prins (fiind) în unitate. Eu îmi aduc aminte că, la posturile de radio şi televiziune româneşti, nu prea s-a dat nimic; ce e drept, noi am pus în aplicare măsurile de la alarma de luptă (şi, după ce li s-a făcut ofiţerilor de stat major o informare, a ajuns şi la noi- comandanţii de companii şi grupuri). Noi, primele informaţii pe care le-am avut la nivelul comandanţilor de grupuri, al ofiţerilor de jos, le-am avut de la militarii care au venit din permisie, din zona Timişoara.

Acum, dacă vreţi, să vă spun trăirile unui ofiţer şi ce gândeam eu atunci:

după ce am dat muniţia pe oameni, am cerut (prin comandantul companiei) comenzii regimentului să ne permită să mergem la volei, să ne ţinem în tonus, adică: până când plecăm la luptă, daţi-ne voie să facem mişcare. Când am fost trimişi la Timişoara, aveam 25 de ani, aveam un moral foarte ridicat, aveam o încredere oarbă în subordonaţii mei- pentru că ştiam că sunt foarte bine pregătiţi; şi, ceea ce este cel mai important (şi constat că lucrurile nu s-au întâmplat aşa în celelalte unităţi), aveam o încredere nemărginită şi nemăsurată (şi viaţa mi-a demonstrat că nu m-am înşelat).

Eram legaţi de mâini şi de picioare…

Eu pot să spun că nu am văzut niciun coleg al meu care să plângă, niciun militar în termen care să se dea înapoi; şi, ca să vă dau un element, aşa, de picanterie: de la Caracal până la Timişoara, îmbarcaţi în avion, noi am jucat şeptic. Ştiam că ne ducem la Timişoara, că acolo se întâmplă ceva, deci versiunea oficială, şi singurul lucru pe care-l aveam de făcut era să aşteptăm momentul; deci, nu trebuia nici să ne văietăm, nici să ne facem fel de fel de probleme, ştiam că pe timpul traiectului de la Deveselu la Gearmata nu aveam posibilităţi de acţiune, eram legaţi de mâini şi de picioare, aşteptam să ajungem la Timişoara, să ni se facă noi informări şi să trecem la acţiune.

C.V.: Vorbiţi-ne concret despre explicaţiile care vi s-au dat, conţinutul ordinului, modul de îmbarcare; puteţi face referiri la numele comandanţilor, efective…

B.V.: Este interesantă chestiunea asta, el povesteşte că efectiv a făcut lucrul ăsta. Să vă spun un aspect foarte interesant. Pe data de 17, am plecat într-o permisie- să duc fetiţa la bunici, la Galaţi. Acolo am primit telefon: "Radu cel Frumos". N-am prea băgat eu de seamă; dar, la un moment dat, mi-a picat fisa şi am cerut lămuriri: *mă, ce ai zis tu mă, Radu cel Frumos? Ia mai zi, mă, o dată!* Mi se transmite exact indicativul. În fine... am plecat imediat, în noaptea aia, la Deveselu; comandantul sunase acasă la mine, să mă prezint direct în unitate. Îmbrăcat civil, aşa cum eram, am ajuns...

Domnilor! Când am coborât din microbuzul care m-a dus până la linia de avioane de lângă Celula de alarmă, unde se pregătea tehnica, se aducea muniţie de toate categoriile. La un moment dat, constat că aerodromul era plin de avioane de transport, iar paraşutiştii au început să vină îmbarcaţi în autobuze şi camioane. Prima mea senzaţie, emoţională puternic, pe care am sesizat-o şi m-a marcat, a fost când voi, paraşutiştii, introduceaţi muniţia în încărcătoare. Şi acuma am în urechi acel zgomot înfiorător. Atunci am şi zis: *Bujoare, te-ai dat dracu'!*

Ş.S.: M-aţi întrebat de ordinele care ni s-au dat. Majoritatea sunteţi militari şi ştiţi că ordinele se dau pe etape. Noi am avut un ordin de deplasare (ulterior, pe timpul traiectului, urmând să primim dizpoziţiuni de luptă sau ordine când ajungem acolo). Singurul semn de întrebare pe care ni l-am pus noi la îmbarcare a fost că ni s-a interzis să luăm cu noi armamentul greu de infanterie...

C.V.: Care consta în...

Ş.S.: Care consta în aruncătorul de grenade AG-7, aruncătoarele de 82 şi aruncătoarele de grenade AG-9, plus mitralierele de 7,62 (care existau la nivelul fiecărei companii şi care, pentru noi care ştiam ce înseamnă în câmpul tactic, a presupus o mare nedumerire). Am luat numai armamentul uşor; şi, gândind în perspectiva a ce se putea întâmpla, am bănuit că nu ni se vor acorda misiuni de luptă la graniţă sau în apropierea frontierei (şi aşteptam să ni se dea în zona Timişoarei). Ulterior, ni s-a făcut o informare numai la ofiţeri- de către un ofiţer de contrainformaţii...

Enache Constantin (lt.maj., azi colonel): Numai o secundă, vă rog; şi v-aş ruga să nu ducem în derizoriu ceea ce a semnalat domnul colonel Albu mai devreme. Din informarea care ni s-a făcut, am înţeles că există pericolul de intervenţie în graniţa de vest şi de aici derivau toate celelalte.

Ştiam că mergem să apărăm ţara...

Ceea ce spuneaţi dumneavoastră- că ascultaţi postul de radio Europa Liberă, pentru noi nu putea să fie decât un indiciu care... cum să spun... să ne pună şi mai mult în priză, că acest pericol exista; deci, **noi am fost pregătiţi - în acele momente - pentru a respinge o eventuală intervenţie împotriva statului** român. Cu această misiune şi cu acest gând plecam; noi mergeam cu inima deschisă, ştiam că mergem să apărăm ţara...

C.V.: Vă rog să faceţi referiri mai exacte la armamentul şi harnaşamentul dumneavoastră, la numărul aeronavelor, la efective, trupe, comandanţi...

A .I.: În orice caz, situaţia (dacă e s-o analizăm acuma, după 21 de ani) ni se pare simplă; dar, la momentul respectiv presupunea nişte operaţiuni desfăşurate succesiv, au fost oarecum complicate şi impuneau un grad de periculozitate (şi aici mă refer la faptul că în unitatea de foc pe care fiecare luptător o avea, în afară de muniţia de infanterie pentru armamentul individual, mai intrau şi cele două grenade de mână ofensive şi încă două defensive). Acuma, cine ştie ce înseamnă (şi, probabil, toţi cunoaşteţi), se iau nişte măsuri de siguranţă deosebite pentru categoria asta de muniţie; respectiv, focosul se transportă separat, grenada se asamblează în nişte condiţii speciale (ceea ce zice domnul comandor Bujor: noi, la coada avionului; în afară, unii introduceau muniţia în încărcătoare - pentru că s-au dat ordine) - venea ordin: *„descărcaţi muniţia din încărcătoare şi o puneţi în lăzi”;* după patru ore, ni se ordona *„băgaţi muniţia în încărcătoare”,* iar pe noi ne-a prins ordinul de deplasare la aeronave când era muniţia în lăzi. La Zebră (n.a. punctul de conducere a zborului) era lt. colonelul Gogonţea - care ţinea legătura cu comandamentul - şi acolo a primit ordin: *“Muniţia în încărcătoare, grenadele de mână pe oameni!”*

Bineînţeles că piloţii care au venit cu AN-urile aveau şi ei măsuri de siguranţă care trebuiau respectate; şi, de aici o întreagă discuţie: *“domn’e, nu-mi urcaţi cu grenadele pe oameni!” (*că, vă daţi seama: o greşeală, şi-ntr-un

avion ce se putea întâmpla la altitudinea de 4 - 5000 de metri- la cât a fost eşalonat zborul). Eiii..., în condiţiile astea, în care (300 de oameni, 325 de fapt) am plecat la Timişoara, fiecare -în afară de muniţie, de 300 de cartuşe cât aveam pe noi- mai aveam câte două grenade ofensive şi două defensive care stăteau pe oameni, în buzunare, la piept. Vă daţi seama că nu ne era chiar aşa uşor, că oamenii sunt oameni: unii sunt mai exacţi în ceea ce fac, alţii sunt mai superficiali. Cu toate astea, nu s-a întâmplat nimic (din punctul ăsta de vedere) în timpul zborului până la Timişoara.

Am plecat cu 9 avioane - în care am intrat cu tot cu oameni, cu tehnica de luptă pe care o aveam (fiecare soldat avea containărul individual, armamentul, muniţia; transmisioniştii aveau, în plus, staţiile radio, acumulatori de intervenţie, trusele de intervenţie pentru depanare, plus- la fiecare subunitate -fiecare comandant ştia foarte bine ce ia după el, pentru că aveam experienţele din taberele mobile, din aplicaţii, şi sunt o sumedenie de lucruşoare neprevăzute în nici un manual ori regulament, dar de care acolo ai nevoie, ş'atunci fiecare se adapta, iar la Statul major- documentele operative şi toate celelalte necesare funcţionării,în situaţie de luptă).

B.V.: Acuma, să nu uităm că şi la Deveselu- când s-a dat alarma asta şi au venit şi paraşutiştii- a început să apară şi armamentul greu al aviaţiei, la aerodrom; şi atunci, au început tot felul de discuţii (ţin minte, se punea problema modului de înarmare a avioanelor, cu ce, în ce algoritm, la Grupul Tehnic se pregăteau rachetele). Au apărut armament şi muniţie pe pistă- ce unii nici nu şi-au imaginat vreodată...

Până a pleca şi paraşutiştii la Timişoara, s-a format startul (din cele două escadrile de MF-uri), s-a dat SPL1 (n.a. Starea de pregătire de luptă nr. 1)- care nu s-a ridicat mult timp. Erau mobilizaţi, la Celula de alarmă, toţi piloţii clasa I- pregătiţi pentru zbor; exista un dialog continuu- între inginerii de aviaţie şi piloţi-, în ceea ce priveşte: armarea avioanelor, pregătirea şi desigilarea contactelor şi butoanelor de tragere şi lansare (totul, pe fondul febrei de agitare şi necunoaştere a realităţii)...

Disponibilitate totală, urma apăsarea pe trăgaci!

Starea de pregătire pentru luptă nr.1 însemna că avioanele erau pregătite, din toate punctele de vedere: pilotul- echipat în cabină, sursa de alimentare pentru pornire era cuplată la aeronavă. În orice secundă se putea apăsa butonul de pornire, şi d'abia **atunci am conştientizat că situaţia este foarte gravă.** Din trăiri vă spun, în momentul când am văzut acea masare de forţe şi că se aduceau rachete (precum s-ar încărca o garnitură de tren) plus bombe, era ceva înspăimântător. Ulterior au fost aduse şi avioanele RFM, iar din hangar s-au scos toate avioanele, disponibilitatea regimentului fiind 100%. Echiparea cu armament a fost maximă, pe variante care depăşeau chiar şi prevederile manualelor de specialitate. **Imaginaţi-vă ce însemnau, la un avion: două blocuri de proiectile reactive nedirijate, două rachete, o**

bombă, plus tunul de bord.

A.I.: Sunt foarte, foarte multe etape parcurse la Timişoara; şi, s-ar putea să mai desprindem ceva în cadrul discuţiei. Venind ca o completare la ceea ce a spus domnul comandor Bujor cu variantele de înarmare, faptul că dânşii au primit ordin, că-n baza unor ordine s-a făcut înarmarea aeronavelor, asta presupune ca- la nivelul conducerii armatei- să fi existat nişte indicii. De regulă, oriunde, în orice aplicaţie (şi în academie, dar şi în aplicaţiile pe care le desfăşuram pe armată sau pe diverse eşaloane), se pleca de la o situaţie generală jucată (şi aici, situaţia generală- invariabil- pornea de la relaţiile internaţionale ale statului roman; in cazul în care acestea se depreciau, se trecea într-o anumită stare de luptă, mişcările interioare produse- fie de grupuri de cercetare diversiune, fie grupuri infiltrate, în fine- i-ar fi dus la concluzia că ar urma o invazie. De unde putea să apară această invazie? Din toate părţile!). Haideţi să ne aducem aminte care era situaţia statelor din jurul nostru: Bulgaria deja o rezolvase cu Jivkov, Ungaria mai'nainte, Ucraina şi Rusia... de fapt, Rusia (Uniunea Sovietică, la momentul respectiv) avea poziţia pe care o avea; şi atunci, era normal să se transmita- la eşaloanele care intrau în luptă- dispoziţiile astea. În acest sens s-a făcut informarea- şi la noi la unitate;de aceea noi am plecat bine (că semnele de întrebare au apărut că renunţăm la armamentul greu de infanterie şi la ce ne trebuia nouă pentru ducerea unei lupte- aşa cum ştiam noi că trebuie să o ducem: pentru acoperire, pentru ocuparea şi menţinerea unei zone importante), asta s-a întâmplat pe data de 19 decembrie.

Noi, pe data de 19 seara, către ora 17,00 am decolat, iar pe la 18,00-19,00 am aterizat la Gearmata; acolo, cum spunea colegul, am fost întâmpinaţi de un ofiţer de contrainformaţii de la Divizia de apărare antiaeriană (mă rog, ne-a făcut o informare sumară, ne-a explicat că în oraş au apărut- urmare a deciziei de a evacua pe pastorul reformat Laszlo Tokes- nişte mişcări de stradă, produse de grupuri de oameni care s-au dedat la acte de vandalism: au spart vitrine, au furat din magazine, dar -în condiţiile în care armata a ieşit să liniştească situaţia-**grupuri de neidentificaţi au atacat armata în stradă,** au incendiat transportoare blindate, că armata a fost nevoită să riposteze şi, ulterior, s-a retras în cazarmă; era vorba despre regimentul mecanizat de la Timişoara).

Oraşul era devastat

Respectivul ne-a făcut o introducere în atmosferă; e adevărat că am fost îmbarcaţi în camioane descoperite, iar de la Aeroport până la Comandamentul Diviziei de a.a. (pe unde am trecut noi, pe Calea Lipovei) am văzut: erau magazine cu vitrine sparte, rafturi goale- mă rog, asta era...

Am ajuns în cazarmă- unde ne-a întâmpinat secretarul Consiliului politic al Diviziei, generalul Florea Cârneanu. După ce am debarcat din mijloace, ne-a adunat pe toţi şi, primul lucru care l-a făcut, l-a întrebat pe comandant: *"Aveţi*

militari din Timişoara sau Arad?" "Da!" "Vă rog frumos, separaţi-i! Armele rămân în unitate, iar cei care sunt din Timişoara, Arad, din zona asta- am luat legătura cu Aerodromul- pleacă înapoi, la Caracal!"

Chestiune care s-a şi întâmplat, maiorul Plăiaşu (căpitan pe vremea aceea) şi cu Repede (căpitanul Repede) s-au înapoiat cu cei vreo opt militari - care erau din zonă.

Ş.S.: Am avut şi noi doi militari, în subunitatea noastră, pe care i-am menţinut şi nu i-am trimis la Caracal- fapt ce ne-a prins bine şi ne-a ajutat, ulterior, în desfăşurarea acţiunilor. Este vorba despre soldaţii: Văşar- din Arad şi Leşeanu- din Timişoara.

A.I.: Pe noi, chestiunea rămânerii fără opt militari care cunoşteau oraşul şi zona ne-a dezavantajat, ulterior, foarte mult; şi am să vă spun şi de ce, la momentul potrivit.

După etapa asta, a făcut o informare întregului efectiv:ce se întâmplă în oraş, că au apărut grupuri care provoacă dezordine, că (într-adevăr) la balconul Operei au apărut nişte dizidenţi care atentează la idealurile politicii interne, că există pericolul să fim invadaţi de Ungaria ş.a.m.d.; după care, militarii în termen au intrat la cazare, iar pe noi- cadrele militare- ne-a adunat acest Cârneanu în spălătorul de la etajul doi (acolo stăteam, o clădire mare, mai mare decât Casa Armatei, era cu dormitoare, cu săli de specialitate). Deci, acolo în spălător ne-a făcut pregătirea: *"vedeţi că o să daţi nas în nas cu grupuri mari, îi somaţi să se oprească!"* Deja era instituită de Ceauşescu *STAREA DE NECESITATE* în Timişoara, situaţie în care era interzisă circulaţia în grupuri mai mari de trei persoane.

Trageţi! Sunteţi acoperiţi de lege!

Printre altele, ne-a explicat şi cum să facem somaţia: *"Vedeţi că în regulamentul de gardă şi garnizoană somaţiile se fac prin voce şi prin armament! Trageţi întâi foc de avertisment în aer, dacă nu se opresc, **trageţi la picioare.** Dacă nu se opresc nici acum, e posibil ca ricoşeele să sară şi mai sus. Sunteţi acoperiţi de lege!"* În fine, chestiunea asta ne-a cam dat de gândit. Cert e că, după ce a plecat de acolo, noi ca şi cercetaşi, plus ofiţerii din Statul Major…

Eu am avut şansa să întâlnesc, acolo, nişte colegi din academie. Unul era chiar comandantul batalionului de transmisiuni de la Divizie şi avea biroul chiar în clădirea în care eram noi cazaţi. Am intrat repede în legătură cu el, m-a invitat la el în birou şi m-a informat, în detaliu, despre ce se întâmplase. Omul ăla ***avea în batalionul de transmisiuni şase militari despre care nu ştia unde sunt, probabil nici nu i-a mai găsit, pentru că - vorbind cu el după o perioadă, bănuieşte că au fost în lotul celor şaizeci şi ceva care au fost duşi de la morga din Timişoara, în Bucureşti - la Crematoriul Cenuşa…***

Armata a ripostat!

Era (pot să zic aşa, fără să analizez prea mult) deja panicat. Ştia ce s-a întâmplat şi mi-a spus: *“s-a tras, măi, s-a tras cu armamentul; ce să mai o învârtim că armata a ripostat? S-a tras!* ***S-a primit ordin şi s-a tras, s-a executat! Sunt mulţi morţi la spital!*****”**

Plus de asta, ce ne-a şocat pe noi: o parte dintre cadrele militare îşi aduseseră familiile şi dormeau în cazarmă. Chestie care ne-a dat de gândit. Mai m-am întâlnit cu un alt coleg, locotenentul major Cora; şi ăsta la fel, mi-a întărit informaţiile pe care le primisem de la Petreuş. Am căutat să obţin cât mai multe informaţii şi de la soldaţii din cazarmă, şi de la personalul civil - care deservea Punctul de comandă de la Divizie (şi vreau să spun că acolo erau câte 40 - 50 de femei pe tură, erau dictoriţe, planşetistele, centralistele, telexistele şi era imposibil să nu înţelegi ceva, când discutau ele acolo la fumat).

Seara către 22,00, comandantul nostru - lt. col. Gogonţea - a fost convocat la Comitetul Judeţean Timiş al PCR, împreună cu ceilalţi comandanţi de unităţi. Acolo era Bălan (care era prim-secretar al Comitetului judeţean de partid), Ion Coman, Emil Bobu, Victor Stănculescu, Dăscălescu, generalul Chiţac şi alţii.

S-au stabilit nişte măsuri, dar informaţiile n-au fost puse pe masă - ca să ştim şi noi la ce ne aşteptăm; în schimb, unităţii noastre i-au repartizat trei obiective - pe care să le luăm în pază şi apărare şi să împiedicăm ieşirea şi afluirea, spre obiectivele astea, a grupurilor de oameni. Am avut ***Solventul***, care era unitate de risc unu, ***UMT-ul*** şi ***Comitetul Judeţean*** de partid. Acuma - cum să împarţi trei sute de oameni (erau zone mari, numai platforma de la UMT era cât cartierul HCC!)?

E.C.: Aş vrea să subliniez câteva elemente, până intraţi dumneavoastră în substanţa evenimentelor propriu - zise.

Povestea fratele meu Ştefănescu - eu aşa-i numesc pe paraşutişti, pentru că – realmente - am ce să le datorez, faţă de ce s-a întâmplat acolo - că noi am plecat din garizoană, cu o misiune de luptă într-o situaţie (probabilă) de atac a graniţei de vest; iar primul declic pe care l-am avut a fost la îmbarcare, când **ni s-a spus să nu luăm armamentul important, de bază până la urmă: mitraliere, aruncătoare** (măi, nu se poate, deşi ni s-a explicat că - la nevoie - vom primi acolo, dar chiar un militar cu o precară pregătire îşi pune întrebarea: măi, cum merg să apăr graniţele ţării folosind un armament despre care nu ştiu cum trage? E o chestie ciudată până la urmă!).

Ajungem acolo, un al doilea element - care iar ne-a pus pe gânduri, pe mine şi pe cercetaşii cu care am avut permanent dialog (chiar vreau să deschid o paranteză, să le mulţumesc pentru modul cum au acţionat - pentru că ne-au dat gura de oxigen necesară -, pentru a lua o atitudine, la un moment dat, într-o situaţie realmente critică).

Ajungem la Timişoara, coborâm pe aeroport şi, dincolo de informarea pe care ne-a făcut-o acel CI-st (sigur, noi filtram), am fost pregătiţi (noi,

paraşutiştii), iar în momentul în care ne-a şi indicat o demonstraţie de acţiune împotriva demonstranţilor, ne-am dat seama că nu mai e vorba de graniţă, cu alte cuvinte ni s-au arătat nişte proceduri prin care noi am putea anihila o masă de oameni, nu neapărat de militari.

Am intrat în municipiu: Timişoara era devastată (ce spunea domnul colonel mai devreme, sunt chestii subţiri, era devastată îngrozitor, transmitea fiori)... Nici asta n-a fost suficient, am fost solicitaţi la o pregătire.

Spunea că, la un moment dat, am fost solicitaţi la o pregătire - făcută de generalul Cârneanu. Eu acuma vă spun, relev un aspect - care pentru mine, care mă credeam un tip care nu se impresionează atât de uşor, m-a clătinat un pic: dincolo de pregătirea aia **("vedeţi, se face uz de armă!"),** fără îndoială a şi spus: **"în condiţiile legii";** dar spune: **„dacă va fi lovit între ochi, e vina lui c-a stat în genunchi!".** Mai mult decât atât, cea care m-a apăsat a fost ameninţarea: ***"de modul cum vă îndepliniţi misiunile, răspundeţi! Nu uitaţi c-aveţi acasă familii care vă aşteaptă!"***

Deja a picat ceru' pe noi, vă daţi seama. Ce să mai vorbim despre faptul că, la un moment dat (eram cantonaţi într-o zonă relativ periferică a Timişoarei), era cerul roşu, roşu; n-am văzut în viaţa mea aşa ceva! Din zona în care ne aflam noi nu se trăgea; dar, pe o direcţie nu ştiu exact unde, nici nu vreau să-mi amintesc, se vedea ca ziua acolo. Cine trăgea, de ce trăgea, iarăşi e mai puţin relevant. Ce-aş vrea să mai semnalez?

Aţi trecut peste o etapă; la un moment dat, înainte de a ajunge la acele misiuni, ni s-a făcut invitaţia să apărăm Inspectoratul de Miliţie. Imaginaţi-vă o clădire suficient de mare, înţesată de oameni (când spun înţesată, imaginaţi-vă că nu puteai să treci unul pe lângă altul pe holurile alea, oameni care erau înarmaţi toţi), iar noi am fost solicitaţi să-i apărăm de undeva, din exterior. Şi împotriva cui, până la urmă (ne întrebam).

Am refuzat misiunea! Din momentul ăsta, să ştiţi că tot ce au făcut paraşutiştii a însemnat cel puţin o evitare a îndeplinirii misiunilor, în forma în care a fost dată; dar, de cele mai multe ori cu pactizare cu cei care***, până la urmă, am înţeles că erau demonstranţi.***

A fost primul refuz de misiune; sigur, noi am motivat că nu se poate executa din faţa unei clădiri (eficienţa e maximă din clădire, nu din afară), că nu erau obstacole suficiente în faţă - deşi nu-mi explicasem împotriva cui să ne cantonăm, cu forţele în exterior. Şi, atenţie, să faci uz de armă!

Dacă, cineva-mi spune, sunteţi majoritatea militari de carieră, cum se face uz de armă - de către o grupă sau un pluton, se face cu somaţii? Asta numai santinela o poate face! Că se face permanent caz de acest lucru! Că s-a dat ordin să se facă uz de armă, în condiţiile regulamentului etc etc... Nu cred că prevede aşa ceva. Noi **am primit ordin expres să tragem!** Şi dacă n-am primit, după douăzeci şi ceva de ani, am rămas cu aceeaşi convingere.

A.I.: Ne-au repartizat obiectivele pentru apărare şi pentru interzicerea defluirii mulţimilor şi alte probleme - care pentru noi contau prea puţin.

Era şedinţa operativă şi era în direct cu Comitetul Central, în care le-a

transmis Ceauşescu să facă pregătirea militarilor - că până în acel moment şi-au făcut datoria. De altfel, comunicatul a fost dat pe postul de televiziune, a doua zi. Important e că, în momentul în care s-a întors comandantul nostru de acolo, vă spun - era schimbat la culoare!

Scăpăm cu viaţă?

Era o sală de pregătire mare, noi eram acolo în primele rânduri. A pus pe masă hârtia: ***"Asta avem de făcut! Să vedem cum scăpăm cu viaţă de aici!"***

Ăştea au fost vorbele, nu s-a discutat despre cum executăm, cum facem, cum le învârtim, ci cum scăpăm cu viaţă de aici. El a intuit din poziţia celor care au participat acolo.

Printre documente, că mai devreme discutam cu domnul colonel Popovici despre caracteristici de lucru, am primit de la garnizoană frecvenţe, indicative, dar nu chei, nu parole. Eu l-am întrebat pe comandant despre cum lucrăm, că nu putem să ne protejăm! **„Asta mi-au dat, cu asta lucrăm!"** mi-a răspuns comandantul! Şi, într-adevăr, mai târziu am avut probleme. Te trezeai pe frecvenţă cu cine voiai şi cu cine nu voiai - exact când aveai de dat nişte dispoziţii, ordine importante în economia acţiunilor. N-a durat, cred, o oră-ne-am repartizat noi subunităţile pe cele trei obiective. Ei, la divizie, aveau un sistem de alarmare, cred că la fel ca şi la radiolocaţie, cu sonerie, cu nu ştiu ce, când se trecea – succesiv - dintr-o stare de luptă în alta. Ei aveau turele care erau la somn, şi-n anumite momente îi cheamau şi p'ăia de la odihnă, pe tură. Şi-acuma, stabilisem cu ei: *băi, fraţilor, daţi-ne şi nouă un semnal* - pentru că la jumătate de oră, la oră, când îşi alarmau ei subunităţile, ne alarmau şi pe noi.

Nouă ne repartizaseră nişte camioane cum eu n-am mai văzut până atunci, nişte KRAZ-uri foarte înalte, cu punţile foarte sus, cu roţi mari, de ajunseseră soldaţii noştri de nu durau două minute şi erau îmbarcaţi, cu armament şi muniţie. Eiii, noaptea aia am petrecut-o în camioane, şi era o ploaie, o ploaie în luna decembrie, era cald atunci. În fine, dimineaţa s-a ieşit la obiective. Pentru că bănuiam cam ce se va întâmpla, am tărăgănat ieşirea la misiune (ştiam că la ora şapte se fac schimburile la uzine, în platformele respective): *nu ştim, daţi-ne traseul pe unde s-o luăm, daţi-ne călăuze că nu ştim Timişoara*. În prima zi, ne-au dat câte un ofiţer, la capul de coloană, călăuză. S-a ajuns la obiective: la Comitetul judeţean s-a ajuns relativ uşor şi au intrat în sediu pentru pază, dar la celelalte două obiective...

În momentul în care s-a ajuns la obiectivul UMT, în întreprindere cele două schimburi încetaseră lucrul, deja se organizaseră, şi d'acuma nu se mai punea problema că sunt grupuri de oameni care se dădeau la acte de dezordine, de vandalism. Erau bine organizaţi, aveau oameni exacţi; citeam, mai de curând, legea organizării adunărilor publice. Domn'e, parcă o ştiau de atunci: aveau oameni de ordine, au găsit - printre ei - câţiva din ăştea tinerei, cu gura foarte mare, şi i-au exclus din rândul lor; cert este că militarii noştri luaseră dispozitiv în faţa porţii numărul unu, la vreo 50 - 100 de metri, din relatări. În

momentul în care au ieşit oamenii din întreprindere, cel care conducea grupul acelor oameni care ieşeau spre Piaţa Operei, aveam să aflu mai târziu că s-au dus, a ieşit în faţă şi, cu ofiţerul comandant de la noi, era colonelul Tabacu la dispozitivul respectiv, a purtat o discuţie foarte scurtă: **„Suntem cetăţenii Timişoarei, vrem să ieşim în Piaţa Operei. Ce aveţi de gând cu noi?”** Atunci, Tabacu a zis: ***“Daţi-mi zece minute să plec cu oamenii de aici!”***

Nu mai încăpea discuţie cum să...; erau exact părinţii, fraţii, verii, rudele noastre”.

C.V.: Puteţi să localizaţi în timp, cu exactitate?

A.I.: Asta se întâmpla pe 20 decembrie dimineaţa, între orele 9 şi 10. Respectivu’, şef de secţie sau ce-o fi fost, a tras pe asfalt cu coada drapelului o linie şi a zis: **”Un sfert de oră nu trecem de linia asta!”** Tabacu s-a întors, a îmbarcat toţi oamenii. Deja erau foarte departe şi oamenii ăia nu se mişcau de pe loc. Au respectat cu sfinţenie cuvântul dat. Acela poate fi consemnat drept momentul pactizării armatei cu manifestanţii. Aceeaşi scenă s-a petrecut şi la Solventul, decât că manifestanţii n-au ajuns faţă-n faţă cu militarii, cu armata.

Când s-a consemnat momentul de la UMT, i-am retras şi pe cei de la Solventul. Cei de la Solventul au venit în cazarmă, era batalionul lui Vasile, iar cei care au fost la UMT - compania de stat major şi antitancul, s-au dus în sprijin la Comitetul judeţean - pentru că fuseseră solicitaţi, erau foarte puţini acolo. Gurski era acolo şi s-a mai dus şi subunitatea asta (de fapt, un conglomerat ce era acolo, antitancul şi...) iar cercetarea făcea misiuni specifice.

C.V.: După cum vedeţi, am făcut paşi în timp, am început cu 17 decembrie, suntem acum în 20 - când preşedintele Ceauşescu s-a înapoiat din vizita din Iran. Transmite un mesaj către ţară, fiind flancat de Manea Mănescu şi Ion Dincă; a doua zi, au loc în unităţile militare adunări de susţinere - cu un anumit mesaj. Aici, v-aş ruga să stăruiţi asupra comportamentului oamenilor, asupra a ceea ce se propovăduia...

Ciobanu Nicolae (maistru militar, azi sublocotenent): Uitaţi dovada aici, citeşte dumneata - că eşti mai tânăr..

C.V.: “Precizări privind organizarea şi desfăşurarea de adunări ale personalului. În ziua de 21. 12. 1989 în unităţi şi formaţiuni vor avea loc adunări în care să se condamne actele grave care au avut loc la Timişoara….şi multe altele, văd aici subliniat…

În slujba cercurilor reacţionare!

Condamnarea fermă a actelor teroriste, fasciste, provocatoare şi produse de grupuri huliganice, aflate în slujba cercurilor reacţionare, imperialiste, iredentiste, şovine- prin care se urmăreşte destabilizarea vieţii sociale, politice, dezmembrarea autorităţii, distrugerea patriei noastre socialiste….şi multe, multe alte precizări… semnează, pentru Secretarul Consiliului politic al Aviaţiei Militare, colonel Andrei Berescu”.

D.D.: Asemenea instrucţiuni au sosit în toate unităţile, inclusiv la noi.

REPUBLICA SOCIALISTĂ ROMÂNIA
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
COMANDAMENTUL AVIAȚIEI MILITARE

CARNET DE ZBOR

Pilot,
BUJOR C. VASILE

PARTEA
ÎNSCRIEREA ACTIVITAȚII

Data	Tipul aeronavei	Conținutul pe scurt al misiunii	Condițiile meteorologice	Numărul zborurilor	Total ore de zbor – Ore	Total ore de zbor – Minute	Z.C.M.N. Total – Ore	Z.C.M.N. Total – Minute	Din care Z.F.V. – Ore	Din care Z.F.V. – Minute
		DECEMBRIE								
		Report:		164	93	11	19	55	4	32
23.12 1989	MIG-21 MF	Ex 114+c CPL-85 ZB. DE LUPTA IN SQ. PETRAIECT + CERCETARE	SENIN V=7 KM.	1	[illegible]	41	-	-	-	-
		TOTAL LUNA DECEMBRIE	-	1	0	41	-	-	-	-
	MIG-21 MF	ORE DE ZBOR EXECUTATE IN CADRUL PREG. DE LUPTA. CERTIFIC EXACTITATEA SEF STAT MAJOR AL UM 01905 MAIOR MIRCEA GROSU	-	1	0	41	-	-	-	-
		De repurtat:		165	93	52	19	55	4	32

Misiune de luptă ordonată în noaptea de 23.12.1989

PARTEA a III-a

ÎNSCRIEREA ACTIVITĂȚII ZILNICE DE ZBOR

Data	Tipul aeronavei	Conținutul pe scurt al misiunii	Condițiile meteorologice	Numărul zborurilor	Total ore de zbor		DIN: Z. C. M. N. Total		Din care: Z. F. V.	
					Ore	Minute	Ore	Minute	Ore	Minute
		Report:		136	77	14	12	44	3	13
29.08. 1989	MIG.21 MF	Ex 88 CPL 85 - INTERCEPTAREA UNEI T.A. CU FORMAȚIA DEASUPRA PLAFONULUI	8/10 >2500 7Km TR.	1	0	35	0	10	·	·
29.08 1989	MIG-21 MF	Ex 203 CPL 85 - INTERCEPTAREA UNEI T.A CU FORMAȚIA DEASUPRA PLAFONULUI.	— " —	1	0	33	·	·	·	·
31.08. 1989	MIG-21 MF	Ex 4 INTERCEPTAREA ȘI EXECUTAREA TR. REALE ASUPRA UNEI ȚINTE RADIO DIRIJATE	— " —	1	0	40	0	10	·	·
31.08 1989	MIG-21 MF	Ex 10 INTERCEPTAREA ȘI EXECUTAREA TR. REALE ASUPRA UNEI ȚINTE RADIO DIRIJATE.	— " —	1	0	42	·	·	·	·
		De reportat:		140	79	44	13	04	3	13

168

Z. C. M. G. Total		Din care: În nori		Aterizări la barem minim	N. C. M. N. Total		Din care: Z.F.V.		N. C. M. G. Total		Din care: În nori		Aterizări la barem minim	Înălțimea maximă atinsă	LA ÎNĂLȚIMI: Mici		Stratosferice		La plafon de luptă		Exerciții de întrebuințare în luptă: Trageri reale	Lupte aeriene	Trageri foto	Interceptări	Bombardam.	Cercetare foto
Ore	Minute	Ore	Minute		Ore	Minute	Ore	Minute	Ore	Minute	Ore	Minute			Ore	Minute	Ore	Minute	Ore	Minute						
14	13	5	03	9	9	54	2	16	40	23	14	25	21	·	4	07	34	40	0	30	1	·	1	47	·	1
0	25	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	12.500	·	·	0	23	·	·	·	·	·	1/FB	·	·
·	·	·	·	·	0	10	·	·	0	23	·	·	·	12.500	·	·	0	21	·	·	·	·	·	1/FB	·	·
0	30	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	·	12.500	·	·	0	28	·	·	1	·	·	·	·	·
·	·	·	·	·	0	10	·	·	0	32	·	·	·	12.500	·	·	0	30	·	·	1	·	·	·	·	·
15	08	5	03	9	10	14	2	16	41	18	14	25	21	·	4	07	36	22	0	30	3	·	1	49	·	1

Misiuni de trageri reale în poligonul Astrahan - URSS

Eram în alarmă de luptă în unitate (n.a. U.M. 01256, Caracal) şi, pe data de 21 decembrie 1989, pe la ora 7,30 – 8,00 ,am fost chemat la secretarul Comitetului de partid -care mi-a spus că voi deschide Adunarea întregului personal al unităţii (care urma să aibă loc la ora 10), în care să exprim ataşamentul la politica Partidului Comunist, urmare a evenimentelor de la Timişoara.

C.V.: La care secretar de partid?

D.D.: La 01256, maiorul Popescu. Am primit ordin...

B.V.: Cine e Popescu Nicolae? Este la noi la Asociaţie?

D.D.: Era secretarul Comitetului de partid…

B.V.: Cel care a fost ulterior la Cercul Militar, şef?

D.D.: Da, da…

B.V.: Extraordinar!

D.D.: Mi-a indicat ca eu să iau cuvântul primul la acel miting, întrucât eram mai în vârstă, aveam priză la mase mai mult, şi **bineînţeles că am refuzat,** eu cunoscând realitatea care se petrecea- mai bine faţă de alţii. **Au apărut discuţii între mine şi el,** lucrurile s-au calmat, dar nu s-a mai ţinut mitingul, pentru că s-a primit ordin de la Comitetul Central, că după amiază va avea loc o mare adunare în Bucureşti. În situaţia asta, am scăpat să mai iau cuvântu. **Am avut discuţii, că de ce nu vreau să iau cuvântul**, iar eu nu ştiam cum s-o scald, c'aveam doi băieţi în Şcoli militare, unul la Mediaş şi celălalt la Piteşti, eu plecat la alarmă, soţia singură cu fata, şi mă gândeam la ceva, parcă aşteptam ceva să se întâmple.

Făceam şi eu parte, eram membru în Comitetul de partid, cadrele mai cu funcţii - cum eram eu comandant de batalion - eram cooptaţi şi la partid. Trebuia să susţinem Comitetul Central, conducerea partidului...

V.B.: Eiii, asta este, asta se cerea! La dumnealor acolo, a mai ţinut treaba; în schimb, la noi la Deveselu (şi-mi pare rău că nu avem aici, între noi, un secretar de partid - aş vrea, acuma, să-l întreb ce a simţit el acolo, când l-a chemat comandantu', şi ne-a adunat pe toţi, din regiment, pe platou)...

De ce nu sprijinim partidul?!

El a început să vorbească: reproşându-ne că de ce nu sprijinim partidul, că asta este atitudinea noastră! Noi am început să ne mişcăm, să vorbim între noi... Au fost nominalizaţi cei care să ia cuvântul, de către tovarăşul locotenent - colonel Harpailă, viitor general, şi printre ei se afla şi tovarăşul Vulpescu, un ofiţer cu origine muncitorească. Vreau să vă spun că unii erau chiar pătrunşi de ceea ce spuneau, doar că nu plângeau, şi am în imagine pe unu' de la Grupu Tehnic, care era secretar de partid (Neagu îl cheamă).

Am fost foarte mulţi care ne-am întors cu spatele, unii au început să fluiere (adică am avut o atitudine) - ştiind exact ce se petrece în ţară; unii însă, se pregăteau să adune cotizaţia la partid. Şi era 21 decembrie - când **ţara se pregătea să ia foc!**

Eu am fost, permanent, în gradul 1 de luptă - şi nu cunosc, în amănunt,

comportamentul lor; dar modul cum s-au manifestat, înţeleg că trebuia să mănânce şi ei o pâine, dar nu pot decât să-i comdamn. Cu toate că, cei de la organizaţiile de la escadrile nu erau plătiţi pentru funcţia asta, chiar după ce se dăduse armamentul individual şi situaţia se îngroşase, mergeau cu comandanţii lor la subunităţi şi ţineau cuvântări politice. Modalitatea în care ei au acţionat şi s-au prezentat în zilele alea, la majoritatea ne-a dat de gândit despre caracterul lor.

Goşa Doru (maistru militar, azi tot maistru militar): Ăştea, secretarii de partid, au devenit - apoi - cei mai înfocaţi revoluţionari!...

B.V.: Aveam piloţi care erau secretari de partid; şi, ca să treacă printr-o stare d'asta, duplicitară, când tu zburai plan la plan cu el şi după aia să te condamne...

Eu nu sunt un povestitor bun, dar sunt unii oameni care pot să vă spună că, atunci când au ieşit în faţa regimentului şi subliniau: importanţa partidului, a tovarăşului Ceauşescu, ce înseamnă momentele respective, în care ei ştiau exact ce se petrece la Timişoara, când noi eram convinşi că Timişoara se deplasează în centrul ţării, ei acolo ne spuneau să condamnăm huliganii şi să-l sprijinim pe Ceauşescu, să nu cadă. E o chestie! Şi iată că, dacă până acum un an erau restricţionaţi de a accede în asociaţiile cadrelor militare, de a fi avansaţi, acuma s-a ridicat această interdicţie - deşi au fost principalii beneficiari ai sistemului!

C.V.: Suntem în 22 decembrie, Ceauşescu a plecat, unităţile erau ca o oală sub presiune... Ce a urmat?

Haos la Deveselu!

C.N.: Am să vă spun de unde a plecat haosul revoluţiei - la Deveselu… Dumneavoastră, domnule Dinu, aţi venit în unitate pe data de 23. La capătul pistei de la Stoeneşti a fost amplasat un tanc. Cine a hotărât ca acel tanc să deschidă focul spre interiorul aerodromului? Atunci a început haosul revoluţiei la Deveselu, când am văzut foc de salve de trasoare am crezut că tot regimentul ia foc. Asta e enigma care mă macină pe mine. Cine a dat ordin?

G.D.: Trasoarele au pornit din spatele Grupului Tehnic, am fost apăraţi noi - că aveam Depozit de rachete; culmea e că au început să tragă escadrilele spre noi, iar noi nu am deschis foc, nu s-a tras nici un cartuş în toată perioada revoluţiei...

Atunci când am văzut că s-a decolat cu două avioane, nu ştiam cine a decolat - dar am considerat că e cineva infiltrat în regiment. Nu poţi să-ţi explici: decolează avionul tău şi tragi chiar tu în el?! **La noi, s-a tras cu toate categoriile de armament: pistolete, puştile de la gărzile patriotice, mitraliere, tunuri de baterii antiaeriene şi de pe tancuri...**

C.V.: 22 Decembrie, ora 12, a reprezentat un şoc: Ceauşescu a fugit cu elicopterul - de pe acoperişul Comitetului Central, după ce - cu câteva ore în urmă - fusese anunţată moartea ministrului Milea. Care au fost reacţiile în

unităţile dumneavoastră?

V.B: După fuga lu' Ceauşescu, la noi - la regimentul de aviaţie de la Deveselu - s-a dat stare pentru pregătire pentru luptă nr. 1(SPL-1), patru piloţi s-au urcat în avioane, avioanele erau înarmate, şi a primit ordin să decoleze comandorul Stoica. A pornit, m-am dus la el la avion (eram în aceeaşi escadrilă) şi i-am zis: *" mă, dacă-l vezi, tragi!"* Era vorba despre trimiterea pentru urmărirea şi doborârea elicopterului în care se afla Ceauşescu! Aberant era însă faptul de a trimite un avion MiG-21 (care zboară cu viteza minimă de 600 km/oră) să tragă într-un elicopter - care se putea ascunde şi după o clădire şi nu putea fi descoperit. O nebunie! Dar uite că s-a întâmplat, şi multă vreme ne-am pus întrebarea asta: de ce? Pentru ce? Când se trăgea din toate părţile! Nu exista să mişte ceva - fără să auzi foc de armă!

Tot atunci, comandantul de regiment (şi reţineţi ce informaţii au ajuns la noi, la piloţii din regiment, că **în pădurea Reşca se află un regiment de tancuri care se pregăteşte să atace aerodromul Deveselu.** O dezinformare totală!)...

D.D.: Unitatea de tancuri a primit altfel de ordine…

B.V.: La fel, a dat ordin la patru avioane înarmate cu blocuri cu proiectile reactive, pe 22 decembrie, să decoleze; dar, surprinzător este că acei piloţi care au decolat nici măcar nu făcuseră trecerea pe tipul de avion în care zburau acum. Unii nici nu ştiau contactele, cum să armeze tunurile, să tragă proiectilele; să fi făcut misiuni de genul ăsta! Iacătă, ei au fost urcaţi în avioane - pentru a lichida acea unitate cantonată în pădurea Reşca. Au decolat, s-au dus la Reşca, toate tunurile s-au blocat (aşa spuneau ei, dar nu asta este realitatea); un singur pilot a tras acolo (comandorul Costică) două proiectile, care au lovit streaşina de la cabană.

Întrebarea noastră era: de ce nu ne-a trimis pe noi, cei care zburasem tipul ăsta de avion (şi rădeam toată pădurea, dacă era de ras)?! Atunci au decolat: Juncu, Neagoe, Costică şi Calcişcă. Cred că toate aceste inadvertenţe au fost făcute cu bună ştiinţă... Întrebarea noastră este: de ce i-a decolat pe ei, pentru că erau – efectiv - adevărată carne de tun?! Dacă deschidea focul şi subunitatea de tancuri, ce se întâmpla acolo?! Era admisă, eventual, o misiune de cercetare.

D.D.: Referitor la aviaţie, era bine să fie - aici - cineva de la Regimentul de tancuri, de pe starda Carpaţi, pentru că ei au plecat cu trei tancuri la Cabana de la Reşca, sub pretextul că, Ceauşescu s-ar fi refugiat acolo.

Bombardamente la Reşca

În momentul când tancurile au plecat acolo, cam aşa au venit ordinele, aviaţia a primit ordin să bombardeze şi să tragă în cabană, întrucât sunt tancuri acolo. Deci, **regimentul de tancuri primise ordin să meargă la Reşca, iar ceilalţi să-i omoare!**

Eu făceam parte din Regimentul Mecanizat de la gară, dar vreau să vă mai spun că - pe Caracal - a fost o mare presiune în perioada aia, pentru că

Regimentul de tancuri (de pe strada Carpaţi) a plecat, pe 23 decembrie, cu toată forţa - de 62 de tancuri - la Bucureşti, la ordin. Era bine să fi spus ei ce-au păţit, pentru că în Alexandria au avut un mort, supravieţuieşte un subofiţer care a fost împuşcat în cap de lunetişti în Bucureşti...

Trebuia, iniţial, ca Batalionul de tancuri de la gară (n.a. U.M. 01256), adică eu, să plec la Bucureşti, dar - având în vedere că, Gabriel Popescu luase comanda oraşului (cum a învârtit lucrurile ca să nu plece Batalionul de tancuri din unitatea lui, nu ştiu), a făcut astfel, încât a fost împins Regimentul de tancuri în lupte în capitală.

Pe 23 decembrie, eu am primit ordin să mă deplasez la Aeroportul Deveselu (după ce, pe 22, plecase o companie de T.A.B.-uri - care s-a instalat în perimetrul staţiei, sub comanda căpitanului Humă Nicolae - era comandantul batalionului, din care compania făcea parte).

Am fost primit, acolo, de către comanda Regimentului de aviaţie: de comandantul Harpailă Constantin, de secretarul Comitetului de partid, de şeful de stat major - Grosu Mircea, de C.I-stul unităţii. Nu ne cunoşteam, am dat mâna, m-am prezentat, şi mi-a zis: ***“Domnule căpitan, din momentul de faţă răspundeţi de paza aerodromului; dacă se întâmplă să pătrundă cineva, sunteţi direct răspunzător”!***

C.V.: Este interesant că spuneţi că, din grupul de oficiali, făceau parte şi secretarul Comitetului de partid şi CI -ul. În ce calitate v-au primit ei şi ce mesaj vă transmiteau?

Vin teroriştii!

D.D.: Mi-au precizat că, dinspre: Uzina de vagoane, Staţiunea experimentală şi Liceul agricol, **vin grupuri - de peste cinci sute de terorişti** - care vor să ocupe aeroportul; şi, mi s-a atras atenţia că avioanele sunt în stare de luptă, echipate cu: tunuri, rachete, blocuri de proiectile şi muniţia aferentă, cu rezervoare suplimentare de combustibil, şi un singur inamic, dacă pătrunde acolo, e prăpăd! Îmi spuneau să intru în dizpozitiv de luptă, cu toate tancurile pe direcţia oraşului Caracal (în lizierele dinspre Staţiune).

Eu le-am spus că nu se poate să trec cu toate tancurile în poziţie, pe direcţia oraşului Caracal; n-are rost să trec cu toate tancurile, mai bine cu un singur pluton. Ei au insistat; în fine, m-au lăsat acolo şi mi-au dat un locotenent de infanterie, drept călăuză (care în acel an terminase şcoala şi venise în regiment de trei luni, deci n-a putut să mă ajute cu nimic - întrucât nu cunoştea unitatea şi oamenii). Am trecut doar cu un pluton în poziţia de tragere (n.a. trei tancuri) şi, aici, am avut o inspiraţie de moment: n-am respectat echipajele de încadrare şi am format echipaje numai din subofiţeri şi ofiţeri, pentru că nu aveam prea mare încredere în militarii în termen. Le-am dat ordin să nu execute nici un foc de armă - decât la comanda mea. Tancul e dotat cu lunete de apropiere şi ochire, de urmărire a distanţei; şi, la un moment dat, eu eram prin spatele tancurilor - cu nişte transmisionişti, cu staţii la spinare şi luam legătura

cu echipajele; celelalte tancuri erau trase pe aleea principală spre hangar... la un moment dat, spuneam, ne făceam probleme că dacă se apropie ăştea (vorbisem cu comandanţii respectivi pe care-i băgasem în tancuri, era vorba despre: şeful de stat major al batalionului, despre comandanţii de companii - oameni cu răspundere), dacă se apropie la 700 - 800 de metri, vedem,atunci, ce vom face!...

În fine, **au început să apară şiruri de terorişti** - cum spunea comandantul de la aviaţie; se întindeau pe o suprafaţă de trei - patru kilometri. Apropiindu-se, ne întrebam (că erau îmbrăcaţi în toate culorile posibile, şi când erau pe la vreun kilometru, şeful de stat major - locotenentul major Popescu - îmi spune: “ domnu’ căpitan, domn’e, ăştia sunt gărzile patriotice, domn’e, vin spre noi!”)...

I-am lăsat să se apropie, am dat ordin: ”ŢEAVA SUS, DESCĂRCAŢI ARMAMENTUL!”, că **totul era pus pe luptă…** Noi am descărcat armamentul, ei s-au apropiat, au ajuns pe linia tancurilor. Era o companie de la paraşutişti, de militari în termen, ce mai rămăsese din cei ce se aflau - acum - la Bucureşti, de pe la ateliere şi de la alte unităţi (care făceau pregătirea centralizată pentru pază, la paraşutişti). O parte dintre ei - terminaseră liceul cu copiii mei şi mă cunoşteau - au sărit pe mine; erau şi doi ofiţeri pe care i-am înjurat pentru imprudenţa de a merge pe acolo, iar ei au precizat că au venit pe acolo, întrucât **au primit ordin că Regimentul de aviaţie e ocupat de tancuri!**

Am trecut din acel dizpozitiv pe aleea principală şi am primit iar ordin de la colonelul Harpailă, să fac o incursiune spre Slăveni - întrucât sunt terorişti în combinezoane negre, pe la nişte târle, care trag asupra aerodromului. M-am deplasat personal, cu două tancuri, dar n-am văzut nimic; doar un cioban cu oile, beat, dormea acolo. La un moment dat, nici nu-ţi venea să mai crezi!

De-acum începe circul!

Nu trageţi, suntem noi, piloţii!

Vin de acolo, amurgeşte aşa, puţin; era 23 seara şi instalasem Punctul de comandă aproape de Corpul de gardă şi mă trezesc, la un moment dat, că începuse să se tragă. Eu eram pe o alee. Tragerile haotice au luat amploare de când au fost arestaţi Emil Bobu şi Manea Mănescu, de când au fost aduşi aici şi introduşi în comandament, în cameră. Atunci a început nebuneala. Făceam salturi, pentru că **zburau gloanţele** prin meri şi peri; cine trăgea, nu ştiu! Mi-era frică, dar începusem să mă obişnuiesc şi gândeam: intră vreunu’ în mine, nu intră, noroc bun!

Dinspre pistă venea un camion. Din faţa comandamentului de la aviaţie, a ieşit cineva (am înţeles că nici acuma nu se ştie cine) care striga:” **Opriţi, opriţi camionul - că e cu terorişti şi ocupă comandamentul!”** În timpu’ ăsta, santinela din faţa corpului de gardă a început să tragă spre camion - cu gloanţe reale! Aveam şi noi plutonul bucătărie: doi bucătari şi un subofiţer care s’apucaseră să gătească, în bucătăria de campanie. De frică, şi-au luat armele,

s-au aruncat într-un şanţ alăturat şi au început să tragă. Din camion au început să strige: ***“Nu trageţi, nu trageţi, suntem noi, piloţii!”***

Piloţii veniseră la masă! Vă gândiţi ce catastrofă se putea întâmpla, dacă aceştia, câţi erau, erau măcelăriţi!!!”

V. B.: Erau toţi piloţii neclasificaţi, clasa a 3-a şi clasa a 2-a, care veneau la masă; după care, pe timp de noapte, îi trimiteam la pădure - să apere colonia. Deci, acolo, gândiţi-vă dumneavoastră ce se putea întâmpla şi cum de s-a putut da un asemenea ordin, să tragă în acel camion că sunt terorişti!...

D. D.: Camionul venea dinspre pistă, imediat s-a înţeles şi s-a încetat focul, nu s-a mai tras, au mai fost câteva trageri izolate - până când a înnegurat; ca să ne trezim, în jurul orei 22,00, că domnul Harpailă îmi solicită să împrăştii toate tancurile, pe toată raza Deveselului. Am început să pun: unul în spatele G.A.Z.ului, altul la Depozitul de muniţie; iar noaptea,... invazie de elicoptere!

Harpailă ne spunea (el era comandant, iar eu stăteam pe lângă el întrucât dirijam acţiunile batalionului de tancuri) **că e invazie de elicoptere**, că s-a tras cu trei Cuburi de la Craiova şi le-au pierdut planşetiştii - de nu se mai ştie pe unde sunt teroriştii respectivi!

Am început să ne facem probleme, nu atât eu, cât conducerea aviaţiei; şi se presupunea că, dacă pe la Dăbuleni s-au îmbarcat în camioane, ne atacă din partea de sud, dacă fac o incursiune pot veni pe cealaltă parte! Ia tancurile, mută tancurile!...În elicopteru' de care vorbiţi (că a aterizat lângă Vagoane) a tras un căpitan de la mine şi lovitura s-a dus la Peco, iar acolo era o baterie de artilerie, de s-au trezit ăia cu proiectilul!...

Tot pe 23 seara, mă trezesc cu comandantul Harpailă: **“vezi că-ţi mai trimit două tancuri!”.**

“ Păi, de ce-mi mai trimiteţi două tancuri?”, am întrebat eu surprins. M-a sunat şi domnu' colonel Popescu, comandantul garnizoanei, de la primărie şi mă întreabă: *“Dinule, ţi-au venit tancurile?” “Ce tancuri, domn'e?” „ Păi, am înţeles că nu poţi să faci faţă, acolo, şi ţi-am mai trimis - de la Regimentu' de tancuri - două tancuri!”.*

Acuma, nu veniseră tancurile respective. Se gândea că au pus teroriştii mâna pe ele şi **ni s-a sugerat că, atunci când vin, să tragem în ele**! Am aşteptat până la 8, la 9, şi nu veneau tancurile. După aia, am aflat că începuse fosta Şcoală de şoferi militari - de la ieşire spre Corabia - să tragă, pe Aviasan, ca-n codru, şi să aflu pe la 12,00 - 1,00 noaptea că tancul respectiv fusese oprit pe la Batalionu' de radiolocaţie, a intrat în curtea lor...

Ordin: Doboară moara din Comanca!

Noaptea, pe la ora trei, mă cheamă domnul colonel Harpailă şi-mi spune: ” **“Băi, Dinule, în moara de la Comanca sunt terorişti şi trag spre aeroport; uite, l-am informat şi pe domnul general Roşu** (care era comandantul Armatei de la Craiova) **şi, uite, vorbeşte cu dânsul!”.** Acuma, eu nu ştiu dacă o fi fost domnul general Roşu sau nu cel care-mi spune: **“Măi, care**

eşti măi, tinerele, acolo, care eşti tu comandant de batalion?”; iar eu m-am prezentat: **„domn’e general, sunt comandantul batalionului”...,** în fine, **“ băi, ia vezi băi, nu poţi, băi, să dobori moara aia, să-i tragi câteva, să dobori moara aia din Comanca?” “**Domn’e general, păi cum, dacă n-o nimeresc?” Cum era poziţia tancurilor, era la vreo patru kilometri…”**Dăi, mă, o lovitură d’aia, aţi tras voi atâta!”…**şi zic: “**Domnu’ general, şi dacă nu nimeresc moara, e noapte acuma, nu văd!”…”Bă, ia vezi, mă, te descurci tu, mă, ia vezi cum faci!”,** susţinea el mereu…

Harpailă insista mereu: ”**păi ce faci, nu tragi?”. “ Nu trag, domn’e colonel, cum să trag?!”.**

Vorbesc şi eu, iau prin staţia de radio, vorbesc cu ofiţerii pe care-i aveam în tanc:” băi, uite ce ordin primesc!”. **“Domn’e căpitan, nu se poate, domn’e, vreţi să ne lege ăştia dup-aia, dacă se duc proiectilele prin sat, prin casele ălea, p-acolo!”;** şi n-am executat ordinul ăsta şi s-au încercat tot felul de…

Nu mai spun dup’aia, şi a doua zi se încerca, aflaseră precis unde stau, pe ce stradă locuiesc, dar revin…

Măcel pe strada Craiovei!

Din momentul zilei de 22, anumiţi comandanţi au ştiut mersul revoluţiei şi au primit indicaţii precise ce să facă şi ei vroiau neapărat să fie morţi. Părerea mea e că în altfel nu se poate; pentru că, dup’aceea, dacă ştia Harpailă şi unde stau, pe ce stradă... Zice: „domnu’ Dinu, domn’e, primii acuma un telefon, pe lângă altele, cu terorişti prin trenuri, primii un telefon că la C.A.P-ul din Bold s-a dat cu substanţe toxice de luptă, ***strada Craiovei e terminată, cară salvările la Drăgăneşti, la Slatina, la Craiova, nu pot să facă faţă..."*** Eu spun: ***”Păi, acolo stau şi eu!”. “ Acolo stai?”*** Zic: “ ***da!”. “ Băi, Dinule, ştii ce ţi-aş zice: ia un tanc şi du-te cu el! Du-te pân’acasă, să vezi şi tu situaţia familiei - care e acolo!”.*** *Probabil, ca să tragă dup-aceea...* ***„Cum să mă duc, domn’e, cu tancul, păi vă daţi seama, acuma noaptea, să plec eu cu tancul, d’aicea, pe strada Craiovei! Şi ce-aş putea să fac acolo?***!

De ce spun că au fost şi infiltraţi: am avut un tanc, dispus la depozitul de muniţie. În depozitul de muniţie au fost infiltrate persoane - care au fost pregătite de pe timp de pace - care au tras asupra tancurilor, cu cartuşe care în Armata română, la ora aceea, nu existau în dotare. S-au găsit gloanţe pe aripa tancului, patru-cinci gloanţe, pe care le-am dat domnului colonel Harpailă şi celui care răspundea de artilerie, şi nu mai ştiu nici în ziua de azi ce s-a întâmplat. Pentru că toţi ne făceam probleme: cine a intrat acolo, de ce a tras, cum a tras...

C.V.: E bine să revenim puţin, ne amuzăm – trist - de anumite situaţii care par penibile, pe care militarii le-au creat sau în care au fost puşi; aţi pronunţat un cuvânt, domnule colonel, HARABABURĂ! V-aş ruga să detaliaţi: harababura asta a provenit din neştiinţă, voit - ca diversiune...

V.B.: Noi încercăm să luăm apărarea unor comandanţi, dar nu se justifică atitudinea lor - vis a vis de unităţile pe care le-au condus, ordinele care au fost date; şi aici, vreau să punctez doar două chestiuni, ca să vedeţi, dumneavoastră, diferenţa dintre sângele rece manifestat de paraşutişti, prin căpitanul Geoabă (care inspira încredere şi tenacitate, iar prin atitudinea şi comportamentul său a contribuit la evitare unui măcel)...

O acţiune premeditată

Am avut, însă, şi oameni cum a fost comandorul Vulpescu - care a spus că a primit ordin de la comandant că **hangarul este atacat de terorişti;** şi, din momentul ăla, a scos toţi piloţii, afară de cei care erau pregătiţi pentru zbor, i-a culcat în faţa clădirii Celulei de alarmă şi le-a dat ordin să deschidă foc - atenţie, s-a dat ordin! - şi au început, efectiv, să tragă. Ce se putea întâmpla acolo! Numai o întâmplare fericită a făcut de n-au ajuns gloanţe în vreun avion, să explodeze ori să omoare pe cineva! Eu nu cred că a fost vorba de stress, ci de o acţiune premeditată.

Mai am două chestiuni să precizez şi termin. Să nu uităm că anumiţi comandanţi, şi o spun explicit despre Deveselu, atât şeful de Stat major Grosu, cât şi Harpailă comandantul (şi toţi cei de pe lângă el) au fost implicaţi în această revoluţie, pentru că - **în noaptea de 22 - a aterizat un elicopter pe aerodromul Deveselu care i-a adus pe Manea Mănescu, pe Emil Bobu** şi şoferul lor (care era deghizat în femeie). Cu acel elicopter, a venit un fost coleg de-al meu - se numeşte Diaconu - şi a refuzat acest coleg să vorbească, cu mine (care eram delegat să-i preiau). Harpailă mi-a dat ordin să bag pe toată lumea în Celula de alarmă, să însoţesc microbuzul cu acei indivizi şi, cu pistoale mitralieră, să-i conduc la comandament; iar aceşti indivizi au declarat, mai târziu, că au stat - în permanenţă - în Bucureşti! Ce-au căutat la Deveselu?, e întrebarea noastră, către autorităţi.

Şi, o altă problemă: pe data de 23, pe la orele 23, am primit ordin să ne organizăm în formaţii de câte patru piloţi, să intrăm în gradul unu - că trebuie să decolăm, întrucât va fi atacat aerodromul Deveselu; şi vom face şi cercetare deasupra Bucureştiului, la cimitirul Ghencea, pentru că acolo s-a descoperit că sânt foarte mulţi terorişti.

Ne-am adunat noi, toţi piloţii, acolo şi au început discuţii - prin care mulţi motivau că nu pot zbura, din cauza neîndeplinirii condiţiilor prevăzute de regulamentele specifice. Unii au refuzat - chiar - să decoleze. Dintre ei, **am rămas doar doi piloţi apţi să decolăm: Bujor şi Tihon.** Eu am decolat primul; iar din capătul de est (când am decolat, se ştia limpede că - de pe aerodromul Deveselu - decolează un avion), în capătul de est a început să tragă T.A.B.-ul. Vă spun sincer că nu ştiu când am ajuns la înălţimea de zece mii de metri, nu ştiu cum am ajuns acolo şi am spus la radio că se trage asupra mea; iar conducătorul de zbor (care era colonelul Iliescu Dumitru), a răspuns: vezi-ţi tu de treaba ta!

Vreau să vă spun că misiunea ordonată era să merg deasupra Cimitirului Ghencea, să execut cercetare până acolo, iar acolo să execut foc. Aveam asupra mea patru rachete, tunul de bord şi rezervorul suplimentar. Gândiţi-vă ce ordin aberant, să-i spui unui pilot să se ducă noaptea, cu MiG-ul 21, să caute în Bucureşti cimitirul Ghencea şi să tragă în el. Am primit ordin să vin la aterizare. După părerea mea, **toate au fost făcute cu ştiinţă, a fost o chestiune dinainte stabilită**. Când am venit la aterizare, m-am aşteptat la surprize; iar Tihon - care nu decolase - mi-a spus, prin radio, să sting toate luminile şi să vin pe invers. Am venit din altă direcţie - să nu mă depisteze la timp; dar, când am ajuns deasupra radiofarului apropiat, la un kilometru de pistă, iar s-a deschis foc asupra mea şi am aterizat fără lumini. Ulterior, când am cercetat firul evenimentelor, n-am mai găsit benzile de înregistrare a convorbirilor, şi nici jurnalul de luptă!...

Sultana Vlaicu, soţie de pilot: A fost destul de delicat. Eu mă mutasem de câteva luni, nu cunoşteam multă lume şi nu vă pot spune cu exactitate ziua (că am fost plecată în prealabil, la Turnu Măgurele, şi eu şi soţul meu fiind din acel oraş). Acolo am aflat că se întâmplă ceva, m-am agitat, dar şi mama şi soacra mea mi-au spus să rămân şi să nu plec. Eu sunt mai încăpăţânată aşa, de felul meu, şi am pornit spre Deveselu. Consideram că e casa mea, era soţul meu acolo, voiam să văd ce se întâmplă!

Patul era plin de muniţie şi armament

Am ajuns în gară, **nici un taximetrist n-a vrut să meargă la Deveselu;** d'abia am convins pe unu - care m-a adus doar până la capătul pădurii, unde se face drumul spre unitate, şi de acolo am mers pe jos, până acasă.

Când am intrat în casă, soţul meu era cu toţi colegii lui de promoţie; erau mai mulţi, cinci, şase: Nicolae Jianu, Ştefan Dănilă, Petre Cedric, mai mulţi! Şi,chiar mă impresionează şi acum că, în dormitorul nostru, tot patul era plin de muniţie, armament; iar ei, discutau! Era aproape să pic din picioare! M-au întrebat ce caut acolo, de ce am venit? Nu erau telefoane pentru a comunica, nu ştia nimeni că eu o să ajung acolo. Piloţii tineri, cum a spus şi domnul comandor Bujor, păzeau unitatea, făceau cu rândul - din trei în trei ore. Eu eram singură pe scară, nu mai era nici o soţie, mă simţeam foarte singură şi eram speriată. Ei repetau, într-una, să stau liniştită - că nu se întâmplă nimic; se trăgea mai ales noaptea, nu puteam să aprindem nici o lumină. Am făcut imprudenţa să aprind un bec şi s-a auzit imediat. Zilele alea, efectiv n-am ieşit din casă!

ADEVĂRURI ŞI REFLECŢII DUPĂ 22 DE ANI

Simpozion

LA PAS PRIN ISTORIA CONTEMPORANĂ
(Decembrie 2011)

Jeana Marica, profesor: *Bună ziua, mă bucur să ne aflăm din nou împreună, spun acest lucru pentru că, de fapt, este o continuare a unei activităţi pe care am început-o, dacă nu mă înşel, cu un an în urmă. De ce spun că mă bucur, că, spre deosebire de anul trecut, am venit împreună şi cu câţiva elevi de la Colegiul Naţional „Ioniţă Asan" dar şi de la Colegiul Tehnic „Matei Basarab".*

Împreună cu alţi colegi de la C. N. Ioniţă Asan predăm un curs, intitulat ***O ISTORIE A COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA.*** *Nu spun acest lucru pentru a motiva cursul, ci pentru a motiva prezenţa elevilor în faţa dumneavoastră. Sunt multe întrebări pe care, sunt convinsă, răspunsurile nu le ştiu încă, poate că nu le vor afla... poate că le vor afla cu prilejul întâlnirii de astăzi; de aceea, pe parcursul desfăşurării activităţii, daţi-mi voie ca, în numele lor, să vă pregătesc cumva pentru întrebările pe care ei le vor adresa.*

Cu 22 de ani în urmă speram (dumneavoastră la vârsta... eu ştiu... 30, 40 de ani, poate greşesc... voi elevii nici nu vă născuserăţi atunci) să scăpăm de un regim, de regimul comunist (ei spun cu multă nostalgie din povestirile părinţilor şi poate vom rămâne surprinşi) şi tocmai de aceea spun că unele întrebări pe care vi le vor adresa vor primi, sau nu, răspunsurile aşteptate.

Deci, să revenim la ce s-a întâmplat cu 22 de ani în urmă, v-aş propune, şi cred că suntem cu toţii de acord, să şi păstrăm un moment de reculegere în cinstea şi memoria colegilor dumneavoastră care nu mai sunt, din Caracal sau a altor eroi căzuţi în Decembrie 1989, şi apoi să continuăm activitatea noastră.

....

Voi da cuvântul artizanului acestei activităţi ca şi a celei de anul trecut, domnul Costel Vasilescu.

C.V.: *Bună ziua vă spun şi eu domnilor, nutresc satisfacţia unui fapt înălţător, viu, care începe să devină realitate: un dialog pe tărâmul istoriei între cei care au scris-o cu faptele şi cei care trebuie să-şi însuşească realitatea, iar noi suntem aici pentru motivul declarat deschis şi sincer, acela de a evidenţia faptele dumneavoastră, ale colegilor, ale unităţilor cu care aţi fost implicaţi într-un fenomen atât de amplu care s-a numit: pentru unii - revoluţia română, pentru alţii - lovitură de stat, pentru cei mai mulţi - evenimentele din Decembrie, iar definiţiile pot continua...*

Mărturisesc că nu avem o preconcepţie şi un mod prestabilit de a canaliza discuţiile, ci doar ideea de bază, pentru că fenomenele fundamentale se autoimpun pe retina timpului, ele există pur şi simplu, trebuie ca numai noi

să ştim să le identificăm în intimitatea lor!

Doresc să vă amintesc dumneavoastră şi elevilor care sunt aici, cărora le mulţumesc că au răspuns prezent la un proiect aşa de generos, să le spun că şi anul trecut noi am discutat, parţial, despre cursul şi amploarea evenimentelor, mi-am şi notat etapele abordate: declanşarea alarmei de luptă prin indicativul „Radu cel Frumos”; amnezia militarilor determinată de lipsa de informare; primele acţiuni ale unităţilor; misiuni de sprijinirea unităţilor militare de către gărzile patriotice; controverse legate de adunările iniţiate în sprijinul partidului comunist, în unele unităţi militare; discuţii colaterale despre plecarea paraşutiştilor la Timişoara şi anumite secvenţe pline de neprevăzut.

Sunteţi faţă în faţă, elevi de o parte, de alta participanţi în linia întâi a evenimentelor: piloţi din regimentul de aviaţie, paraşutişti, reprezentanţi ai trupelor de uscat, domnul ofiţer Dinu de la regimentul mecanizat, alţi ofiţeri şi subofiţeri, rezervişti în poziţia de exponenţi ai societăţii civile - vorbesc despre domnul Deaconescu care se afla la Primăria Caracal.

Am procedat şi la invitarea domnului primar Gheorghe Anghel, n-am înţeles dacă a fost vorba despre un refuz sau eschivare, cert este că nu a sosit, nici secretarul cu probleme organizatorice al PCR Caracal - domnul George Pavel, având în vedere implicarea lor în organizarea represiunii, la fuga din sediul Comitetului orăşenesc de partid.

Haideţi să pornim la drum cu ***amintirile sub imperiul adevărului****, să aşezăm imaginar faptele la locul lor, să nu ne pierdem în amănunte puerile sau păreri alambicate, că, până la urmă, îmi spunea domnişoara profesor Jeana Marica,* ***istoria nu se scrie cu floricele, ci cu adevăruri,*** *iar mărturiile dumneavoastră temeinice devin incontestabile. Greşesc?*

J.M.*: Nu, nu greşiţi deloc, spuneam şi cu altă ocazie că* ***orice subiect nu trebuie tratat cu ură şi părtinire*** *şi în acest spirit vă rog să interveniţi într-o ordine aleatorie...*

Bujor Vasile, comandor: Şi anul trecut am evitat şi am trecut cu prea mare uşurinţă peste atitudinea secretarilor de partid din unităţi, era necesară prezenţa unora pentru a ne detalia discuţiile lor interne, modul de gândire şi planurile de acţiune. Noi avem documente originale în acest sens, care privesc atitudinea lor, poate şi domnul primar a evitat întâlnirea cu noi pentru că se ştie pătat, de 22 de ani tot ocoleşte adevărul şi asumarea propriei poziţii.

La Deveselu cel puţin, după ce au fost primite şi citite materialele propagandistice de condamnare a faptelor huliganice şi intervenţiile de destabilizare de la Timişoara, după ce în adunare au luat cuvântul anumiţi ofiţeri şi subofiţeri nominalizaţi expres, deja atitudinea multora dintre cei care ne aflam acolo s-a schimbat, efectiv s-a văzut un refuz de a mai colabora cu factorii politici, deja nouă nu ne mai plăceau comandantul, secretarul de partid, nici chiar colegii noştri - pentru modalitatea în care s-au exprimat. Dacă-mi aduc bine aminte, cei care au luat cuvântul, unii dintre ei, au fost ofiţeri proveniţi din elementele muncitoreşti, pentru că înainte de 1989 se punea foarte serios accentul pe recrutarea în armată şi promovarea în funcţii a cadrelor provenite

din câmpul muncii.

Deaconescu Nicolae, comandor, ofiţer pensionar: La nivelul Caracalului se observa, de multă vreme, că oamenii se frământau, doreau o schimbare - dar nu exista la vremea, respectivă posibilitatea să îi aduni pe cei dornici să treacă într-o nouă fază a istoriei, să se coaguleze o mişcare, nu se găsea un „dirijor” şi bâjbâiau... Ca ofiţer, simţeam nevoia să mă implic, nu prea ştiam cum, eram totuşi limitaţi ca implicare politică, noi militarii nu prea făceam o politică aplicată la scară socială, de aceea şi consider necesar ca **profesorii să se implice în a cultiva la elevi simţămintele naţionale -** prin crearea unui curent, ca la începutul fiecărei ore de curs să fie alocate câteva minute noţiunilor de istorie naţională şi locală, aşa cum a fost o practică în perioada interbelică.

Am dat un imbold acelei mişcări populare

Ştefănescu Smarandache, lt. colonel: Sunt unul dintre participanţii activi la evenimentele de la Timişoara şi Bucureşti şi aş vrea să-l completez pe domnul Vasilescu, căci - cu privire la *a fost sau nu a fost revoluţie-* nu este o problemă de comentat, întrucât la articolul 3 din Constituţia României este precizat că a fost revoluţie. Că nu s-a terminat, se dovedeşte, dar toţi cetăţenii acestei ţări sunt obligaţi să respecte această prevedere, iar noi care suntem aici, împreună cu marea mulţime care nu a încăput în această sală, am început o revoluţie, am vrut să schimbăm o societate. Că n-am reuşit până acum, sunt multe de discutat, dar cu aportul dumneavoastră, al celor tineri care veniţi cu altă forţă din urmă, credem că - în următorii 10 - 20 ani - vom reuşi să facem o societate pe măsura dorinţelor.

Marile călătorii au început totdeauna cu un pas mic!

Vreau să subliniez ca dumneavoastră elevii - care trăiţi în era telefoniei mobile - să percepeţi şi pricepeţi ce s-a întâmplat în 1989. Nu erau telefoane, fluxul de informaţii era foarte mare, iar transmiterea greoaie. N-aveam reţele şi nici telefonul fix nu funcţiona cum trebuie!

A zis domnul Vasilescu că noi, paraşutiştii, ne revendicăm a fi primii care am dat un imbold acelei mişcări populare de la Timişoara - din zilele de 19, 20, 21 decembrie. Da, aşa este, şi avem mărturia colegilor noştri din organizaţiile de revoluţionari care consideră că noi, prin participarea sau non-combatul arătat în stradă, **am dat încredere demonstranţilor** şi ei au înţeles că este cineva de partea lor şi au avut curajul să meargă mai departe

Ofiţerii care conduceau paraşutiştii s-au expus şi şi-au expus şi familiile, dovadă ameninţările voalate despre care am vorbit anul trecut.

C.V.*: Aş vrea să vă provocăm, să vă prezentaţi evoluţia şi personalitatea chiar, pentru ca elevii să ştie cine le vorbeşte. Ne-aţi spus că aţi fost pionul din faţa reginei şi pe noi aspectele concrete ne-ar interesa...*

Pandelea Vasile, maior*:* Am venit în Caracal, acum 35 de ani, repartizat din şcoala militară, sunt moldovean. Odată cu mine s-a înfiinţat şi regimentul de paraşutişti. Eram cea mai tânără unitate din ţară, media de vârstă

24 de ani iar eu aveam 23. Toată promoţia a fost repartizată la Caracal unde am găsit comandantul şi câţiva ofiţeri mai în vârstă care aveau rolul de a ne coordona.

Am fost înfiinţaţi la ordinul lui Nicolae Ceauşescu. Eram consideraţi copiii lui. Prin instrucţia pe care o făceam, prin fondurile care se alocau, am trăit cu convingerea că ne credeam copiii lui. Noi nu participam la munci agricole, ne ducea aci, aproape, cu câteva subunităţi la ajutorarea unor unităţi -agricole rămase în urmă. Noi n-am fost la Canal ori detaşaţi la Transfăgărăşan sau în mină. Nici-un obiectiv industrial nu se făcea fără militari. Nu pentru că voiau. Era ordin, iar noi paraşutiştii eram privilegiaţi. Eram văzuţi de unii mai bine, de alţii mai rău decât colegii noştri, aveam nişte avantaje întrucât se plăteau salturile, dar pentru salturile alea **am plătit şi noi cu vârf şi îndesat,** cu sănătatea, cu risc şi emoţii.

Momentul '89 să ştiţi că ne-a prins foarte nepregătiţi. Noi am fost instruiţi să intervenim când suntem atacaţi, iar atunci trebuia să intervină tot poporul pentru apărarea ţării. Dându-se alarmă de luptă, prezentându-ne la unitate, mai auzisem nişte zvonuri că la Timişoara a început, se vehiculau zilele de 16 şi 17 decembrie, n'aveam nici cele mai mici detalii, nu se comunica nimic, era o tăcere totală. Nu puteai asculta Europa Liberă că nu ştiai cine te ascultă, cine te vorbeşte sau cine te bănuieşte şi erai dus imediat la contrainformaţii. Nu puteai atunci să spui un banc cu nuanţă, că erai imediat catalogat duşman al poporului.

Când ne-am prezentat la unitate, pe 17 decembrie, ni s-a făcut o informare, comandanţilor de subunităţi, spunându-ni-se că: grupuri organizate au început la Timişoara acţiuni diversioniste contra partidului şi statului român. În timpul ăsta nu discutam, că ne **feream şi noi între noi.**

Pe data de 19 decembrie am primit ordin de îmbarcare cu o unitate de muniţie ceea ce era aproape echivalent cu de război. N-am avut muniţie rezervă, doar o unitate de foc aveam şi era foarte complicat să ne urcăm în avioane cu muniţie, că până atunci, când făceam exerciţii ori participări la parăzi, ne demontau armele. Acuma, cu muniţie de război în avion, era ceva curios! Pe creierul nostru s-a pus atunci ceva: *băi, şi până la urmă, în Timişoara ce s-a întâmplat, de plecăm cu muniţie de război!*

Ajungând acolo, secretarii de partid şi contrainformatorii ne-au făcut o nouă prezentare. De la aerodrom de la Gearmata până în oraş, unde am fost cazaţi, ni s-au arătat magazine sparte, vitrine devastate, era jaf! Lor li s-a dat apă la moară să ne influenţeze şi mai mult, că grupuri organizate din Occident vor să dărâme societatea. Când am văzut aşa, nu ne-a căzut bine, erau totuşi bunurile poporului român!

Conflict între noi şi populaţia civilă!

În unitate am primit ordin să luăm măsuri. **De ce noi şi nu ei** sau altcineva, nu ne întrebaţi pe noi -că nu ştim să vă răspundem. **Ce căutam noi**

acolo - unde era miliţie, forţă armată, securitate, era o întrebare la care nu găseam răspuns! Bănuim doar: cineva a avut mai multă încredere în noi. Unii prevedeau un conflict între noi şi populaţia civilă…

A doua zi, am fost amplasaţi în dispozitive. S-a dat comunicat specific situaţiilor de urgenţă, că pe stradă nu se merge în grup mai numeros de cinci inşi. Am primit ordin să intervenim la obiectivele economice, să nu lăsăm salariaţii să iasă în mod organizat. Ordinul a fost clar fără a ni se preciza să facem uz de armă, dar conform ordinului reieşea această necesitate. Aici a fost un moment cheie, pentru mine vorbesc, dar, şi pentru colegi, că la fel am procedat toţi.

Militarii Timişoarei aveau familiile acasă şi lucrau în fabrici soţiile, mamele şi rudele acestora şi d'aia cred că s-a produs o stare de spirit, zvonuri că au venit paraşutiştii care sunt militari fără mamă, fără tată, pentru a produce dezinformare şi a induce teama.

Ne-am văzut limitaţi ca forţă, **ce să faci 300 de paraşutişti într-o Timişoară de mari dimensiuni şi aglomerare urbană deosebită?** Ne-au dat obiectivele cele mai mari: UMT-ul, la care am participat şi eu, era Solventul şi altele - pentru că n-am fost toţi în acelaşi loc, ci dispersaţi: îţi luai 20 de soldaţi şi plecai în punctul indicat. Ajungând în faţa demonstranţilor, noi atâta i-am întrebat: **de ce aţi distrus?** Asta ne frământa pe noi, cel puţin pe mine. **Nu noi!** Ăsta a fost răspunsul lor, vorbind însă de grupuri organizate. Aveam obligaţia să-i întoarcem înapoi dar era imposibil - mai ales că ei afirmau că-şi dau şi viaţa. În această situaţie, hotărârea importantă, cu de la sine putere, a luat-o colonelul Gursky care a dispus însoţirea demonstranţilor: ei pe carosabil, iar noi pe trotuare - pentru a asigura protecţia magazinelor, a vitrinelor, să nu distrugă. Ne-am convins că ei nu aveau aşa ceva în minte, ei aveau probleme cu JOS: **Jos comunismul!, Jos Ceauşescu!, Jos tot...**

Eu nu prea înţelegeam atunci ce e cu Jos Comunismu', că am fost crescut cu aşa ceva de mic -copil de trupă fiind, **cum adică fără comunism?** Cum, Jos comunismul? Parcă era nu ştiu cum! Fără comunism? Nici nu ne puteam imagina aşa ceva, aşa am fost educaţi. Să cadă ăsta aşa, după atâta strâns din mâini? Aşa de încătuşaţi am fost! Noi îi însoţeam, dar unii ne huiduiau, iar alţii ne aplaudau, funcţie de cum ne percepeau. Noi eram pentru cei mai mulţi ăia fără mamă, fără tată, care împuşcă …

Noi n-am făcut aşa ceva, nimeni dintre noi n-a tras.

Ei s-au strâns în Piaţa Operei, noi ne-am mai retras. S-a zvonit că o să vină să tragă în ei şi am venit noi în ajutor! Pe revoluţionari, de fapt pe toată Timişoara, că toţi locuitorii erau acolo din fabrici, aveau drapelul fără stemă, că eu m-am şi mirat: **bă, de ce taie stema?** Aşa mă întrebam. Au venit cu steagurile găurite! Ce au cu stema? Doar era destul de frumoasă, aşa am fost învăţaţi, reprezenta bogăţiile ţării! Hai, s-o fi tăiat steaua care era cu ruşii, dar cu stema!

Până când ne-au retras în unitate. Pe urmă am trecut la apărarea obiectivelor, am început noi să le apărăm de terorişti, de presupuşi terorişti. Noi

i-am prins, vinerea, dar predându-i, nu mai sunt!

C.V.: *Aş vrea, domnilor, să stăruiţi asupra situaţiei de la Comitetul judeţean de partid, la prezenţa, acolo, a liderilor comunişti, la reacţiile lor, la acţiunile dumneavoastră...*

Albu Ion, colonel: Misiunea paraşutiştilor a fost de a asigura paza Comitetului judeţean, Ştefănescu a fost acolo şi poate relata...

Vreau,, însă să fac câteva completări legate de ce a mărturisit colegul meu, faptul că în prima fază aşa este, probabil s-o fi strigat în primele zile - până în 22 când a fugit Ceauşescu cu elicopterul - „Jos comunismul", dar în Proclamaţia de la Timişoara, prima care a fost citită la Comitetul judeţean PCR, apoi la balconul Operei, acolo a fost vorba de intrarea Frontului Democrat Român (care se constituise în data de 20) în negocieri cu guvernul României, dar numai cu condiţia de înlăturare a familiei Ceauşescu de la conducerea ţării. Era primul punct, şi urmau cele cu revendicări: pluralism, alegeri libere, dreptul la manifestare liberă, libertatea presei şi a mass media. La început, chiar şi Lorin Fortuna - preşedintele F. D. R. care era un organism politic până la urmă, că n-aveai cum să-i zici, avea ideea şi era adeptul de a trece gradual la capitalism, fiindcă la un moment, dat **chiar acolo, în faţă la Operă, oamenii îşi manifestau neîncrederea în capitalism.** Era o chestie puţin mai complicată decât ne închipuim acuma, lucrurile n-au fost în alb şi negru, unii voiau în continuare un fel de *„perestroikă"* - pentru că era la modă atunci când venise Gorbaciov cu schimbările democratice în URSS, alţii voiau trecerea la capitalism. Mă rog, ăştea sunt chestiuni pe care istoricii şi analiştii politici le pot judeca mult mai bine decât noi.

Îl rog pe Ştefănescu să relateze desfăşurarea evenimentelor la Comitetul judeţean de partid Timiş - al cărui preşedinte era Radu Bălan, iar primar al municipiului - Moţ.

Ş. S.: În Comitelul judeţean PCR Timiş, paraşutiştii au ajuns în noaptea de 20 spre 21 decembrie- în jurul orei 5 dimineaţa - cu un batalion condus de colonelul Gursky, întărit cu un grup de cercetare în dispozitivul inamicului, comandat atunci (ad-hoc) de lt. major Enache - care era comandantul companiei de cercetare – diversiune, din cadrul regimentului. În împrejurimile acestei clădiri erau demonstranţii, ei au intrat puţin, nu neapărat prin forţă, ci făcând apel la elementul surpriză, pentru că altfel nu puteai să-i convingi să se dea la o parte: *"daţi-vă la o parte că intrăm noi!",* se dăduse ordin să se intre în CJP, să se preia paza clădirii şi a personalităţilor care erau la momentul respectiv în clădire. În clădire, când a intrat batalionul nostru, erau: Constantin Dăscălescu - prim ministru în funcţie al RSR, generalul Ion Coman care era secretar al CC al PCR pe probleme de apărare, colonelul Popescu - şeful Inspectoratului de Securitate Timiş care fusese numit cu vreo 3-4 zile în urmă, prin detaşare de la judeţul Caraş-Severin şi nici nu putuse să-şi preia subordonaţii, n-avea pârghiile conducerii, era cel mai străin de evenimente.

Eu am ajuns în acea clădire pe 21 decembrie pe la ora 7, împreună cu lt.maj Câmpeanu, şi apoi, după vreo două ore, a ajuns şi Adi Ţene - până în ora

11, împreună cu lt.maj Gioabă, de fapt cu toţi ceilalţi cercetaşi.

Atmosfera, acolo, era destul de tensionată, îmi amintesc că prima vizită care ni s-a făcut, din partea celor care conduceau sau erau la conducerea PCR, a fost a ministrului Tineretului - Ioan Toma - care ne-a făcut o scurtă informare referitoare la ştirile difuzate la Radio Belgrad, dorind să contracareze; după care, la vreo oră, a venit generalul Guşe. Noi aflasem că în Timişoara era o **ruptură între armată şi securitate şi între armată şi conducerea de partid,** ruptură care cred că a şi marcat evoluţia în carieră a generalului Guşe. La scurt timp, a venit generalul Ilie Ceauşescu - secretar al Consiliului Politic Superior al armatei, fratele preşedintelui în exerciţiu, care ne-a prezentat informaţii primite de la Ataşatul militar al României la Budapesta care subliniau **prezenţa şi gruparea trupelor ungureşti la graniţă**, că **este imprevizibil un conflict** în care trebuie să ripostăm.

Primul lucru care ni s-a cerut nouă, ca paraşutişti, în afara faptului de a organiza apărarea clădirii, a fost apelarea la colonelul Gursky - de a da citire unui comunicat al PCR, de la balconul Comitetului judeţean, către manifestanţi. **Colonelul Gursky a refuzat** şi i-a sugerat lu' Coman să-l citească el. Coman s-a eschivat - pentru că nu voia nimeni dintre ei să se mai expună în balcon şi în faţa manifestanţilor. N-avea sens să-l citească colonelul Gursky, întrucât el reprezenta altceva acolo şi nu putea să-şi asume conţinutul mesajului.

Vin oltenii!

În noaptea respectivă am primit informaţii că vor veni coloane de muncitori să ocupe sediul Comitetului judeţean, următoarele informaţii fiind că **acele detaşamente muncitoreşti dotate cu bâte vor fi din Olt de la Vagoane şi Aluminiu, şi din Dolj.** Am organizat apărarea clădirii - în sensul de a nu se produce stricăciuni, pentru că se mai intrase odată, cu vreo două zile mai 'nainte şi reuşiseră să strice cam ce se putea strica într-o oră – două, cât au stat acolo.

Important de subliniat este faptul că pe străzile Timişoarei, în momentul ăla, vedeai paraşutişti. Nu era niciun miliţian, securist ori alt militar - din unităţile militare din Timişoara. Asta pentru că se formase o atitudine de respect între noi şi demonstranţi, în sensul că noi ne limitam la apărarea unor obiective, iar ei se limitau la a ocoli acele obiective sau străzi pe care patrulam. Nu ştiu ce se întâmpla cu noi, paraşutiştii, dacă, Ceauşescu nu pleca pe 22, dacă puteam să vă mai povestim acuma.

Ulterior am aflat de la un aparat de radio pe care l-am adus eu cu Ţene dintr-un alt birou, un *"Dunărea "* de format mare (că legăturile radio erau bruiate, nu mai reuşeam să luăm legătura cu baza), la un moment dat am auzit: **"A fugit dictatorul, suntem liberi!"** Era Dinescu. Am crezut că e radio Budapesta sau teatru radiofonic. Am înţeles că a fugit Ceauşescu, iar mai 'nainte aflasem că a murit ministrul Apărării, Milea. Ştirea ne-a venit de la generalul Guşe - prin curier.

Noi nu mai aveam legătură cu baza, iar colonelul Gursky care era şeful obiectivului a luat hotărârea să predăm clădirea şi să ne retragem către bază,

unde era grosul paraşutiştilor - la Divizie - unde era comandant domnul colonel Rotariu. Presiunea era destul de mare acum, fugise şi Ceauşescu, cât ne respectam noi unii p'alţii, prea mult nu se putea întinde coarda, trebuia să fim şi diplomaţi şi să facem în aşa fel ca să nu degenereze situaţia. Am hotărât să plecăm, subunitatea pe care o comandam eu - grupul de cercetare dizpozitiv -, eu cu Adi Ţene a trebuit să asigurăm ieşirea din clădire a batalionului şi încolonarea în condiţii sigure.

Dumneavoastră nu ştiţi, disciplina este factorul de bază al capacităţii de luptă al unei subunităţi. Dacă e disciplină, poţi face orice! La Timişoara, noi şi comandanţii care ne-au comandat, am ţinut cu dinţii de această condiţie! Batalionul s-a încolonat şi, cu cântec, am început deplasarea, la început în huiduieli, apoi, când ne depărtam, simpatia creştea.

Vreau să precizez că atunci când eram în sediu împreună cu acele mărimi, noi eram şefi, ei nu prea mai aveau cuvânt de spus.

J. M.*: *Credeţi că s-ar fi ajuns, până la fuga lui Ceauşescu, la o măsură extremă din partea dumneavoastră? Vorbeaţi la un moment dat că disciplina este cuvântul de ordine, disciplină, înţeleg eu, să şi asculţi ordinele ofiţerilor comandanţi. Presupunem că muncitorii de la UMT sau obiectivele pe care le apăraţi dumneavoastră ar fi fost asaltate de populaţia civilă...

P.V.: Au fost, muncitorii din toate schimburile s-au adunat în întreprindere şi au plecat la demonstraţie. Atunci am primit ordin să nu-i lăsăm să plece organizat ori în grup mai mare de cinci.

***Ş.S.*:** Pe 20 dimineaţa, subunitatea din care făceam eu parte a primit ordin să facă un filtru, să blocăm ieşirea de la UMT - poarta doi. Eram cu Adi Ţene, comandant de dispozitiv era lt. maj. Enache. Din masa de muncitori adunată în curtea uzinei, a venit un ins care s-a recomandat şeful sau organizatorul acelei coloane, întrebându-ne care este scopul nostru şi ce avem de gând. Enache i-a aspus: *„Suntem aici ca să nu ieşiţi!" „Dar dacă ieşim câte 3, 4, 5 sunt probleme?"*, a întrebat acesta. *"Nu, nu sunt probleme* - i-a spus Enache - *dar vedeţi că mai departe o să daţi peste alţi colegi d'ai noştri care au aceeaşi misiune, şi negociaţi!"*

Adică i-a dat de înţeles că misiunea noastră era asta strictă şi noi o să ne achităm de ea într-un anume sens, adică nu ne depăşim misiunea... Dacă vreţi, aşa ca să extrapolăm, era clar că **noi aveam misiunea ca să nu plece din uzină,** dar am găsit o chichiţă...

***A.I*:** Asta s-a întâmplat la poarta doi, iar la poarta unu - unde erau Cornea cu Pandelea, pentru că în UMT rămăsese şi schimbul 3, venise schimbul 1. Schimbul 3 nu mai plecase acasă, în plus de asta, odată cu schimbul 1 venise şi schimbul 2, practic tot personalul din UMT era în fabrică. Ei au încetat lucrul, s-au organizat, către ora 10 cred, au deschis poarta să iasă, iar subunitatea noastră era la o distanţă unde apreciase că poate face un baraj, şi atunci muncitorii, măcar de teamă, n-ar fi ieşit. Au negociat, am mai descris momentul, muncitorii au mers în Piaţă, iar paraşutiştii s-au retras la Bază.

Eu eram în punctul de comadă - şi ţineam legătura cu întregul dizpozitiv

al paraşutiştilor şi ştiu că a fost o hotărâre riscantă şi pentru comandanţii de subunităţi din teren, şi pentru comandantul care era în punctul de comandă căruia i se raporta: **"Venim la cazarmă?" "Veniţi!"**

Toate convorbirile erau ascultate la vremea aceea, chiar pe frecvenţele militare şi erau înregistrate. Ei nici nu apucaseră să se urce în camioane şi colonelul Rotariu - care era comandantul unităţii unde şedeam noi, şi într-un fel răspundea de noi, a şi dat telefon: **"De ce plecaţi, băi, de acolo?",** la care Gogonţea a luat receptorul şi l-a pus în furcă, nedându-i altă explicaţie. Din acel moment cred că Rotariu a priceput care este poziţia noastră faţă de evenimentele din Timişoara.

Pentru că iată ce se întâmplă! Nouă **ne vine greu să recunoaştem, acum, că armata a făcut greşeli**, şi a făcut greşeli, nu toată armata în integralitatea ei, **au fost anumiţi comandanţi care au făcut exces de zel. Au primit ordinul să reprime, l-au executat întocmai, interesant ar fi fost dacă l-am fi avut invitat aici pe domnul, nu ştiu cum îl cheamă, care la vremea aceea era şef de stat major la infanterie, la unitatea din Timişoara. E aici, coloneluuuu...**

***V.B.:* Ştefan, Ştefan!**

***A.I.:* El ar fi putut să ne explice cum şi ce, cum s-a întâmplat la Catedrala de la Timişoara în ziua de 17 decembrie. Noi nu am fost acolo, şi din auzite, cum să vă spun, nu pot, dar ce se ştie e că acolo au fost morţi şi răniţi. Câţi? Mulţi…puţini…cert e că au fost! Cum şi în ce împrejurări, acum nu ştiu dacă dânşii sunt implicaţi în chestia asta…**

Ş.S.: Ce vă povestim despre evenimentele la care participă paraşutiştii de la Caracal, acestea survin după două zile în care în Timişoara **armata**, poate nu toată armata, **a executat foc împotriva demonstranţilor**, lucru pe care noi, reprezentanţii armatei, după 22 de ani nu am reuşit să-i desluşim, asta şi pentru că din 1991, după ministrul Spiroiu, armata română nu a mai avut ministru până la generalul Oprea, în 2011, care să provină din rândul cadrelor militare. Toţi miniştrii care s-au perindat după generalul Spiroiu nu au venit din societatea civilă - aşa cum s-a vehiculat, ci din Serviciul de Informaţii Externe, dar, cred eu, am putea spune mai mult, că sunt oameni care au lucrat în Securitate si de aceea, niciodată, nimeni nu şi-a permis să iasă şi să spună adevărul limpede, preferând să pună batista pe ţambal - cum se spune într-o românească neaoşă şi au tăcut. La momentu' ăsta, ne găsim în situaţia că nu a mai fost păstrat nici-un indicativ al unităţilor militare participante la revoluţie, toate fiind înlocuite spre a se da uitării. **Cineva,** atunci, **trebuia să facă ordine şi distincţie între cei care au manifestat zel şi supunere oarbă, ori au tras!** Noi nu aveam misiunea de a ieşi în faţa manifestanţilor, de a-i obstrucţiona sau reţine. Aţi pus o întrebare, că noi am primit un ordin, că aveam o misiune şi trebuia să o îndeplinim. Da, noi am îndeplinit-o - pentru că misiunea era dusă la capăt de militari care efectuau stagiul, fie ca militar în termen, fie ca militar de carieră - în numele jurământului care se depune faţă de patrie. Noi am respectat jurământul faţă de România şi poporul român.

J.M.: *Nu aveaţi jurământ şi faţă de secretarul general?*

Ş.S.**:** Nu! În jurământ se spunea că faţă de Comandantul Suprem care nu era persoana Ceauşescu, ci Comandantul Suprem, cel care trebuia să vegheze la bunăstarea…

J. M.**:** *Da, dar era aceeaşi persoană, cumula funcţiile...*

A.I.: Da, dar vedeţi că în armată...

J.M.**:** *Eu am o curiozitate a mea, dacă ascensiunea în funcţiile militare, armata fiind apolitică, cel puţin teoretic, deci ascensiunea profesională era influenţată de...*

P.V: În primul rând!

A.I.**:** Fără a avea carnet de partid nu puteai să ajungi nici măcar comandant de companie. Când se făceau numirile în funcţie, se luau în discuţie, ca şi acuma dealtfel, acum le zic altfel... Comandantu', spre exemplu, avea 2 - 3 propuneri aparent eligibile, se studiau la statul major împreună cu cei de la cadre-personal (n.a. resurse umane, acuma), pe toate faţetele, dar oamenii erau cunoscuţi şi chestiunea asta era mai mult de faţadă, după care intrau în dezbaterea comitetului de partid, iar prima condiţie era apartenenţa la PCR, lipsa carnetului de membru de partid însemnând eliminarea din competiţie şi discuţie. La fel se întâmpla şi dacă doreai să-ţi completezi studiile, să dai examen la Academia Militară! La verificările drastice care se făceau trebuia să ai şi părinţii membri de partid sau membri în FDUS cum era pe vremea respectivă, plus alte aspecte privind apartenenţa la categoria chiaburilor, a fostelor partide istorice ori a relaţiilor prin rude cu străinătatea. Era un lanţ de verificări şi foarte mulţi oameni capabili s-au împotmolit aici.

V.B.**:** Şi pentru admiterea în instituţiile de învăţământ militare pregătirea politică era pe primul plan. Puteai să fii cel mai bun specialist, în specialitate, că erai surclasat de cel care excela la politică, pe când a fi bun specialist era raţiunea existenţei în armată, adică să fii bun profesionist şi strateg.

Calitatea de membru de partid era esenţială şi la repartizarea în unităţi, în lipsa carnetului erai aruncat tocmai unde nu doreai. Repartizarea la ordin în acele garnizoane însemna calvar: cazarea în colonii militare departe de civilizaţie, soţii care nu-şi puteau găsi servicii, copii oropsiţi obligaţi la a face naveta la şcoală în condiţii vitrege.

J.M.: *Da, dar aşa sufereau şi alţi copii şi profesorii şi învăţătorii care făceau naveta...*

P.V.: Aşa este, dar noi simţeam privaţiunea asta întrucât **eram mutaţi unde ne chema patria...**

V.B.: Păi, cu ce a fost vinovată soţia sau copiii mei că am fost eu repartizat la Deveselu unde am fost parcă nu consemnat, chiar încarcerat? Eram verificaţi să nu părăsim locaţia; odată, când am plecat eu cu Tihon în oraş, ne-a scos lt. col. Creţu în faţa frontului, întrebându-ne unde am fost. Noi am minţit, întra-devăr, că nu am părăsit colonia, iar el ne-a replicat: *"Tu, Bujor minţi - că aveai ziarul neridicat de două zile de la uşă, iar tu, Tihoane, m-am uitat în garaj pe crăpătura uşii şi nu era maşina acolo!"*

Dinu Dumitru, colonel: Eu am lucrat în arma tancuri 34 de ani de zile, iar la darea indicativului alarmei de război *"Radu cel Frumos"* eram comandantul Batalionului de tancuri la Regimentul 3 Mecanizat de la gară, U.M. 01256. Am început să punem în aplicare planul de măsuri care se referea la introducerea muniţiei în tancuri şi alte activităţi anexă, iar pentru a vă familiariza imaginativ cu arma tancuri, care vă pot spune că e o armă foarte grea, cere cunoştinţe tehnice complexe, din domenii diverse: transmisiuni, radio, chimic. Echipajul era compus din patru persoane, două cadre militare şi doi militari în termen. Ca unitate de foc, un tanc dispunea de un tun de 100 de mm, iar muniţie pentru acest tun care se dispunea în tanc erau 55 de lovituri - cât masa asta de lungi, plus două mitraliere, una de 7,62 mm - a cărei unitate de foc era de 3500de cartuşe şi o mitralieră antiaeriană de 12,7 mm - cu unitatea de foc de 700 de cartuşe.

Aprovizionarea şi echiparea de luptă au necesitat aproape două zile - pentru că muniţia se afla în Depozitul de la Reşca, de unde am cărat şi adus camioane întregi de cartuşe, fiecare dispuse pe benzi şi introduse în linia de armare pe tancuri.

Cu partidul înainte...

Pe data de 21 decembrie, s-a primit ordin pentru a se organiza mitinguri în unităţi - pentru a ne exprima adeziunea faţă de PCR, de măsurile luate la Timişoara în perioada 17-21 decembrie. La unele unităţi s-au ţinut, în altele nu. Unul dintre cei care nu au vrut să ia cuvântul este şi subsemnatul, pentru că eram luat în vizor de câţiva ani de organele de contrainformaţii - întrucât avusesem un militar ai cărui părinţi plecaseră în Germania, iar el nu a putut să-i urmeze, întrucât nu avea stagiul militar satisfăcut.

A fost încorporat în unitatea noastră, iar când l-au vizitat la o săptămână, dorinţa părinţilor a fost de aşa natură încât să cunoască pe şeful feciorului lor. Aşa se face că m-au rugat să am grijă de copilul lor. Am avut grijă, iar între timp ei mai îmi dădeau câte un telefon din Germania să întrebe de copil, asta o dată, de două ori, dup'aceea am tras nişte concluzii - când m-am trezit cu cineva de la Serviciul Telefonie acasă, motivând că am telefonul defect, a umblat în el, sigur şi sus în centrală, că mai târziu mi-am dat seama că eram ascultat.

Cât priveşte pe comandanţi, eu sunt ca şi sigur acuma că, dacă în prima fază nu **au ştiut mersul lucrurilor**, imediat după fuga lui Ceauşescu au fost informaţi şi ştiau cam încotro ne îndreptăm. Aş mai vrea să subliniez că oraşul Caracal împreună cu garnizoana Deveselu erau între cele mai mari organizări militare de pe teritoriu din ţară, iar la revoluţie, în afară de unităţile militare din Bucureşti, **Caracalul a fost cel mai mult expus prin efectivele dislocate din localitate, de la bazele lor: Paraşutiştii la Timişoara, Regimentul de tancuri de pe strada Carpaţi – UM 01252 cu 60 de tancuri au fost în Bucureşti, închipuiţi-vă 60 de tancuri pe traseul Caracal –**

Bucureşti, cam ce forţă presupunea şi degaja. Apoi eu, subsemnatul, acuma o să revin, am fost plecat cu batalionul de la gară pe Aerodromul Deveselu. Majoritatea am fost plecaţi. Pe data de 23 am primit ordin de la comanda unităţii că Aerodromul Deveselu e atacat şi gata, gata să pună teroriştii mâna pe avioane.

Vasile Bujor, comandor: În Decembrie 89 numai destinul aviatorilor a făcut să nu fie măcel. Eram într-o seară, pe 22 cred, la Celula de alarmă. Maistrul Onel sau Ilincuţă, unul din ei, s-a dus la avioanele din gradul unu să le verifice starea, aşa se instituise regula. Fără să ştie, când a văzut mişcări sub avion, pilotul Puiu Adrian a deschis rafale de foc, norocul fiind parapeţii de jet, metalici care se instaleseră în spatele avioanelor. Instantaneu şi grupele de apărare de la hangar au deschis foc în acea direcţie. A fost prăpăd!

Andrei Constantin, Căpitan comandor: În linia de apărare de la escadrila a treia s-au efectuat mai multe mişcări tactice, pot spune, unele halucinante, ordonate de comandantul unităţii, de a aşeza apărarea pe două linii, încât am fost obligat să merg să-l conving că oamenii se pot împuşca între ei. A fost şi o situaţie în care maiorul Negrea de la gărzile patriotice uitase luptătorii într-un adăpost de se trăgea peste ei. Au scăpat ca prin urechile acului!

Cârjan Ion, sublocotenent: La escadrila a doua, tot aşa, erau în tranşeu, unii trăgeau spre vagoane, iar dintr-un automat a sărit un tub de cartuş şi l-a lovit în şubă pe maistrul Petcu, a crezut că l-a împuşcat şi a leşinat.

A.C.: Dacă punem cap la cap toate aceste nereguli, **putem constata disfuncţia actului de comandă, neimplicarea conştientă a comandanţilor** în dirijarea misiunilor de luptă.

V.B.: Tocmai asta este problema, dar şi cea a dezinformării. Păi cum să spui că se dau lupte grele la poarta doi, fără să verifici informaţia? Introduci panica în luptători! Nu se poate aşa ceva! Nici nu trebuia cine ştie ce ştiinţă, pur şi simplu trebuia aplicat cu rigoare planul de apărare terestră a unităţii! Norocul a venit şi din faptul, poate, că noi aviatorii eram cam paraleli cu armata în ceea ce priveşte milităria, căprăria aia tradiţională în probleme de infanterie. Dar, am fost foarte disciplinaţi, pentru că prin câte s-a trecut atunci, acolo, şi **cum s-au manifestat conducătorii noştri…** în fine, pentru noi zborul era esenţa. Şi iarăşi îmi aduc aminte că s-a ordonat formarea patrulelor de zbor, iar Scrobotă, comandant de escadrilă, a spus că el merge la clădirea escadrilei pentru a organiza apărarea terestră, de parcă asta era misiunea lui cea dintâi. După el, imediat şi Vulpescu telefonează comandantului că el nu poate zbura, că: *„Auzi băi Costi, eu cred că eu trebuie să rămân aici la Celulă - pentru că trebuie să te ajute cineva!”* Aşa şi Costică Tudor care dup-aia erau cei mai mari piloţi din România: *“Eu nu pot să zbor băi că nu sunt controlat, n-am mai zburat noaptea de nu'ştiu'când!”*

Şi când te gândeşti că după gradul de alarmare eram în război! **Eram în război!.** Ce se întâmpla dacă eram în cel de-Al doilea război mondial? Nu erau puşi la zid? Dar **atunci au fost patrioţi şi s-au sacrificat!**

B. I.: Vă pot spune că eu am fost în tură în punctul de comandă de pe

data de 15 până pe 25 decembrie. Au fost unii care nici nu au ridicat pistolul de la ofiţerul de servici. În caz de... aveau o scuză, dar problema se pune de ce n-au luat pistol?

A.C.: Au fost multe probleme, şi apropo de ce spuneaţi dumneavoastră, am primit ordin să înarmăm avioanele cu blocuri UB16, să le urcăm în camioane, ai lu' Negrea trăgeau în neştire acolo, la Escadrila a treia, iar colegii noştri refuzau să urce în caroserie să mânuim dizpozitivele... Am avut un gust amar, **uite domne cu cine pleci la luptă!**

V.B.: Acuma suntem la un moment în care putem gândi orice, dar să observăm că, cei care se codeau atunci şi dădeau tot felul de ordine, câţi au ajuns să-şi numere banii cu grijă dimineaţa să vadă dacă le ajung? **Toţi,** fără nici-un fel de excepţie, **au beneficiat** de acel refuz, ei n-au refuzat întâmplător. Este părerea mea personală, iar exemple sunt peste tot: inginerul tău Coman, Vulpescu, Harpailă, Grosu, **unii au ajuns generali şi au primit răsplata** pentru ordinele contradictorii, pentru faptul că te-a dat pe tine afară, pentru că te-au criticat în şedinţele de partid, că te-au lăsat singur în camion, ei şi-au primit dreptul, au stat în sistem, au distrus unităţile militare şi au pensii de zece ori mai mari. Dar şi pentru că au făcut parte din organizaţii de spionaj - cum e cazul lui Opruţă şi Damian.

Pe de altă parte, atunci am descoperit că avioanele se pot echipa cu armament şi altfel decât prevedeau manualele de specialitate.

ÎN ’89, DIVERSIUNEA A FOST LA RANG DE ARTĂ; A FOST SAU NU REVOLUŢIE, E DE DISCUTAT...

Lt. col. Epure Victor

Reporter: “Revoluţie şi diversiune” este tema noastră, şi în acest context vă rog să comentaţi cursul acţiunilor de luptă în unitatea dumneavoastră?

Epure Victor (lt. major, azi lt. colonel): Diversiunea era extrem de mare la vremea respectivă, şi ce se vehicula prin televiziune, şi ce ne comunica comandantul erau de nesuportat. O panică generală de nedescris! Tot felul de zvonuri de genul *”la Craiova s-a tras împotriva unor avioane cu terorişti cu bateria de rachete CUB”, „forţe aeriene se deplasează spre noi” etc…*

La acea vreme, eu eram comandantul unei companii care se constituia numai la mobilizare. Era perioada când aveam la instrucţie soldaţi pentru economia naţională şi eram încadraţi noi pentru pregătirea lor. Atunci n-au venit soldaţi şi de aceea comandantul Regimentului 3 Mecanizat, maiorul Popescu Gabriel m-a chemat la ordin, pentru că anterior funcţiei de comandant de companie avusesem funcţia de comandant de pluton de mitraliere antiaeriene, căpătasem experienţă în aplicaţii, la tragerile reale de la Capul Midia ca şi comandant de pluton, după aceea mă trimisese să ajut pe comandantul de pluton ca reprezentant al Statului Major…

M-a chemat şi mi-a ordonat: *”Din acest moment pui în stare de operativitate bateria de mitraliere antiaeriene”.*

Vă precizez că: la PACE, aveam pluton care se instruia cu soldaţi, iar la RĂZBOI - acest pluton se transforma în baterie cu misiuni clare: apărarea punctului de comandă de atacurile din aer la joasă înălţime.

Am pregătit totul, am pus în stare de operativitate piesele de artilerie MR4, ulterior primind **ordin să fiu în măsură să deschid focul asupra a tot ce mişcă pe cerul patriei.** Acum era pe post de comandant maiorul Olteanu, întrucât maiorul Popescu plecase pentru a prelua conducerea oraşului, **ordin ce a fost transmis prin maiorul Breazu care era secretar adjunct cu organizarea al Comitetului de partid din Unitate.**

` Era seara de 22 decembrie 1989. Seara, pe la orele 22,00 - 22,30 deasupra gării Caracal a apărut un elicopter. Observatorul (care era încadrat la plutonul de mitraliere antiaeriene), aflat pe clădirea divizionului ne-a alarmat prin indicativul “VĂZDUH, DEASUPRA GĂRII”

Fac menţiunea pentru neiniţiaţi că o piesă înseamnă instalaţia cu cele patru guri de foc, sau patru mitraliere de calibrul 12,5 mm. Deasemenea, la antiaeriană este regula că dacă am tras asupra unui obiectiv şi nu l-am ochit sau doborât nu sunt tras la răspundere, dar dacă nu am tras sunt vinovat de neexecutarea ordinului.

Imediat am dat comanda: **Piesa unu şi doi, asupra elicopterului aflat deasupra gării, după urme luminoase, FOC!** Cu *“urme luminoase”* însemna

că procedeul de ochire se făcea cu ajutorul corectorului, o piesă distinctă la instalaţie, corector ce funcţiona cu nişte acumulatori pe care nu-i mai aveam, dar şi dacă-i aveam erau nefuncţionabili. Eram în incapacitate din lipsă de aprovizionare. Singurul procedeu la îndemână era “după urme luminoase”, adică ochitorul dirijează focul în bandă, către obiectiv, după urmele luminoase ale cartuşelor.

S-a întâmplat următorul fenomen; mulţumesc lui Dumnezeu şi acelui pilot pe care am avut ocazia să-l cunosc după evenimente, că a fost atât de isteţ, când a văzut că se trage asupra lui a stins luminile de bord şi a coborât băgându-ne în incapacitate de a mai trage datorită unghiului de înclinare a ţevilor. Aşa am ordonat încetare a focului prin comanda : PLUTON, STAI!

* * * * *

Rep.: Ce s-a întâmplat în unitate în această perioadă?

E.V.: Nu ştiu dacă aţi avut posibilitatea să observaţi, să staţi lângă un transportor blindat, să zic, care are pe el o mitralieră de 14,5, să percepeţi efectul de zgomot pe care-l produce gura de foc. Dar patru la un loc? Dar opt?

S-a creat o panică vis a vis de acest foc al celor două piese de artilerie încât se putea întâmpla o mare nenorocire, un măcel. Ş-acuma vin cu informaţii din diferite puncte. Cei din unitate s-au speriat crezând că sunt atacaţi, pentru că **n-a existat o coordonare,** o informare a cadrelor, a militarilor. Îi datorez viaţa, pot să spun lucrul acesta, lu’ nea Paul de la CAR. Datorită lui eu şi acei soldaţi pe care îi aveam atunci pentru deservirea ceor două guri de foc trăim.

Rep.: Mai concret, domnule colonel?

E.V.: Toţi soldaţii aveau asupra lor armamentul individual şi cartuşe, geanta portîncărcătoare plină, plus la pistolul mitralieră câte un încărcător. Erau puşi să dubleze posturile de santinelă din unitate, era o chestie nu riguros organizată. Era exact momentul când soldaţii veneau la masa de seară, în mod organizat şi individual, fiecare când îşi termina misiunea (sala de mese fiind în imediata vecinătate a bazei sportive unde eram noi amplasaţi).

Când noi am dechis focul către acel elicopter (ora 21-22,00), s-au spart nişte gemuri la sala de mese din cauza zgomotului de la cele opt guri de foc concentrat. Ei au crezut că sunt atacaţi din zona cartierului de ţigani din apropiere şi au trecut la deschiderea focului. S-a întâmplat ca nea Paul să intre în acel moment în sala de mese pentru a bea o cană de ceai că era frig afară, şi a sesizat, era extrem de pregătit în meseria lui de artillerist-rachetist şi el a sesizat fenomenul, şi-a dat seama că eu am deschis focul către acel obiectiv iar soldaţii s-au speriat, şi a strigat: *Atenţiune, nu trage nimeni! Asiguraţi armele! Nu vă atacă nimeni!*

La popotă, cei care au mers la servirea mesei s-au ascuns care mai de care, mai pe sub mese, mai prin dulapuri, cadrele scoteau pistoalele din toc şi nu ştiau încotro s-o ia şi pe unde să acţioneze... S-a creat o panică generală!

...Plutonierul Căldăraru era de serviciu, pe Blocul alimentar. În

momentul în care s-a deschis focul, s-a băgat într-un cazan şi a pus capacul. Stând acolo, de frică, de spaimă, poate mai luase şi vreun şpriţ, că de... a adormit acolo încât dimineaţa când au venit soldaţii să pună apa pentru ceai era să-i toarne în cap şi l-au trezit, l-au scos afară.

Teroriştii se înalţă la cer!

...Întâmplarea a făcut să-l cunosc pe acel pilot de elicopter, pe care-l trimisese comandantul Harpailă de la aviaţie să facă o cercetare aeriană către Reşca şi eventual să deschidă focul asupra altor elicoptere de terorişti care ieşeau din catacombele existente la Cabana prezidenţială. Aşa erau ei informaţi, că acolo există catacombe de unde se înalţă spre cer terorişti şi acţionează asupra trupelor noastre şi a populaţiei. În unitate ni se prezentase şi nouă această versiune.

Întâmplarea a făcut ca, la vreo două luni mai târziu, să merg cu un pluton de soldaţi la Liceul Mihai Viteazul pentru a descărca nişte ajutoare din camioane, operaţiune la care veniseră şi vreo doi piloţi dar cu puţini soldaţi. Discutând, rememorând clipe, am realizat că unul dintre ei **era pilotul elicopterului de deasupra gării, iar eu, cel care eram pregătit să-l dobor....** Lucruri foarte grave, era o diversiune şi o... Vreau să vă mai spun că ajunsesem în situaţia de a nu mai avea legătură telefonică fir prin telefon de campanie cu biroul comandantului, pentru că subunitatea mea se subordona direct comandantului. Închipuiţi-vă că **aveam agent de legătură, care-mi transmitea ordinele de la comandant pe nimeni altul decât pe lt. Mincă Gabriel, c.i.-stul (contrainformatorul regimentului).** Deci, imaginaţi-vă că Mincă venea şi-mi spunea: *"Bă nea Epure, fii atent, dinspre Craiova vin trei elicoptere cu terorişti*", sau, să vă spun că în dimineaţa zilei de 24 cred, a venit şi mi-a transmis ordinul: *"Invazie de elicoptere din direcţia sud!"*

Invazie, înţelegeam eu, înseamnă că va fi o puzderie (care vor acoperi cerul) şi făceam o apreciere cam de ce armament de bord dispune un elicopter, inclusiv tun de calibru mic, şi mă gândeam, **GATA, PÂNĂ AICI MI-A FOST!,** dar mă străduiam să ne îndeplinim misiunea operativ, aşa era la momentul respectiv. Din când în când mai scăpam şi eu la televizor şi lăsam soldaţii singuri, mai trăgem cu ochiul să văd ce se întâmplă, chiar îmi sugerau chiar ei, erau conştiincioşi, chiar s-a întâmplat a doua noapte când au tras singuri şi au deschis focul asupra unor obiecte care zburau pe deasupra unităţii şi s-a ajuns la concluzia, după, că erau jucărele menite să emită luminiţe, pâlpâieli, care să inducă în eroare, ***lansate în scop diversionist.*** Aşa a fost!

Rep.: A fost împuşcat un militar?

E.V.: Pe acel militar, caporalul Dumitraşcu (care a fost împuşcat), eu am avut ocazia să-l cunosc foarte bine pentru că am fost cu el la Capu Midia la trageri. Era un băiat foarte timid, am observat când era pe scaunul de ochitor la o piesă de mitralieră şi noi executam o şedinţă tactică cu muniţie de război, şedinţă de iniţiere care nu se aprecia cu note, şi l-am văzut că-i tremurau genunchii pe pedală. Era stresat, şi l-am schimbat de pe funcţia de ochitor pe

cea de încărcător.

Trecând peste acest moment, înainte de a muri cu o oră, l-am trimis acasă la soţia mea să-mi aducă o carte de Kiriţescu (ce mă pasiona). El era şi agentul meu la alarmă şi cunoştea bine traseul şi domiciliul. Era comandant de grupă. Comandantul lui de pluton, un locotenent mutat disciplinar de la Craiova de la unitatea CUB, fusese trimis la Reşca la Depozitul de muniţie, cu una dintre cele trei piese de artilerie - două au rămas pe baza sportivă - pentru a face paza aeriană a acelui obiectiv. Se putea face şi din unitate, dar ordinul a fost de a se deplasa acolo.

La un moment dat, în seara zilei de 23 decembrie, s-a creat o panică generală, o psihoză în masă. Ce s-a întâmplat? A trecut un tren de marfă şi de pe platforma unui vagon se zicea că s-a tras real, că au fost folosite instalaţii de imitare a focului, nu putem şti, dar s-au speriat atât de mult santinelele care apărau unitatea pe partea dinspre calea ferată încât s-au alarmat lansând indicativul: POSTUL 4 ATACAT!...POSTUL 5 ATACAT!

Când s-a creat această spaimă generală am fost convins că unitatea este atacată şi eu am zis că menirea mea de ofiţer este să trec să apăr unitatea, ş-atunci i-am spus lu' Dumitraşcu: *„Ai grijă că eu merg la postul 4".* Am ales un soldat mai destoinic, mai curajos, să mă înoţească, am luat pistol mitralieră, încărcătoare, geantă portîncărcătoare plus pistoletul TT pe centură. Ţinuta mea era cu pufoică, cu gradul (steluţele) pe epoleţi fără acea vipuşcă roşie, cască metalică pe cap.

Le-am ordonat să deschidă foc!

În momentul când am ajuns la poartă, era să calc pe un soldat care era culcat chiar acolo la poarta parcului auto. L-am întrebat de la ce subunitate e, mi-a spus că e de la compania căpitanului Tanasin, l-am lăsat în pace şi am început să mă deplasez, în salturi spre postul 4. N-am mai avut curajul să iau soldatul cu mine şi l-am lăsat împreună cu santinela de la postul următor căreia i-am făcut cunoscută prezenţa mea. Această santinelă mi-a confirmat că s-a tras şi a văzut urme luminoase, iar colegul de la postul 4 a dat alarma. Le-am şi dat misiunea să deschidă foc către poarta 2, către calea ferată dacă poarta e forţată şi dacă pe acolo acţionează terorişti, pentru că **aveam în minte numai pericole.**

În momentul în care să ajung către santinela respectivă, în mijlocul parcului auto era un SR care nu mai funcţionase la alarmă, rămăsese acolo. Am făcut saltul respectiv şi am luat poziţia pentru luptă culcat către roata din faţă a SR-ului, fără să fiu expus către calea ferată, că era o porţiune care era expusă.

În acea clipă, **un glonţ de pistol mitralieră a ricoşat la o juma de metru în faţa mea** şi mi-a aruncat ciment în ochi, m-am rostogolit, am intrat între roţile din faţă ale camionului şi m-am îndreptat către direcţia de unde am crezut că se trage. Am intrat în panică, vă daţi seama. Mi-au venit în minte toate relele, că-mi rămân copii pe drumuri... Prin efectul pe care l-am avut, am dat cu

capul de roata maşinii, intenţionat, spre a mă dezmetici. M-am gândit acum, lucid, că poate vreun soldat m-a confundat cu teroriştii, şi am început să urlu, să strig în mijlocul parcului auto: *„Atenţiune, sunt căpitanul Epure, e vreun soldat, e cineva aici?”,* la care, de lângă un tanc - care şi ăla nu pornise la alarmă şi rămăsese la aproximativ 50-70 de metri de acel SR, mi-a răspuns un soldat: **“Da, tovarăşu’!”** *„Mă, tu ai tras?”* **“Da, tovarăşu’!”** *„De ce ai tras?”* **“M-am împiedicat, tovarăşu’!”**

Pentru a evita alt incident, i-am dat ordin să se deplaseze târâş spre subunitatea lui... Mi-era teamă să mai şi merg înainte către postul 4 să văd ce s-a întâmplat, să mă şi întorc înapoi, speriat că un alt soldat nu va mai greşi ţinta. Spre a nu mă face de râs că nu am curaj, am continuat deplasarea, o lumină de lanternă venea spre mine, nu-mi explicam, am luat poziţia de tragere culcat, dar am avut răbdare şi în acelaşi timp persoana respectivă a sesizat că e cineva şi a început să strige: *„Nu trageţi, sunt eu, comandantul gărzii, locotenentul Bălan!”* Era un tinerel ofiţer venit din ultima promoţie, cu o voce firavă... El se deplasase tot la postul 4, acţionase greşit butonul pistolului din dotare şi pierduse încărcătorul iar acuma îl căuta cu lanterna...

A fost deschis focul din tren

El mi-a confirmat că a fost deschis focul din tren iar soldaţi din compania căpitanului Tanasin au dublat paza.

Rep.: Să revenim la nenorocire...

E.V.: În momentul în care am ajuns pe baza sportivă, acolo era şeful de stat major al Divizionului de artilerie, căpitanul Ciobanu, care era intrat în panică şi plângea. Când m-a văzut, era cu un grup de soldaţi lângă el, mi-a spus*: “Băi Victore, tu ştii ce s-a întâmplat aici?” „Ce s-a întâmplat?” „Bă, s-a tras asupra noastră dinspre ţigani!”*

Când mi-a zis aşa ceva, am şi gândit, e şef de stat major, e căpitan, e tâmpit dacă spune că s-a tras asupra lui şi stă cu soldaţii ca popândăii expuşi altui pericol? Am avut o reacţie, poate necontrolată, dar când am strigat cât am putut eu CULCAT! şi l-am luat pe căpitan de mână şi am dat cu el jos, acuma mi-a comunicat: **“AVEM ŞI UN RĂNIT!”** *“Unde e ?” “Acolo, lângă tuile ălea”.*

La îndemnul meu, l-a luat, a trecut cu el pe lângă mine şi atunci am văzut că-i flencăneau mâinile şi picioarele, era grav şi nici nu ştiam cine este. Am luat măsuri să reorganizez dizpozitivul în ideea că erau acolo mulţi soldaţi care se înghesuiau, peste 30-40, care nu-şi aveau rostul. Noi aveam norme tactice cu privire la amplasare şi distanţe de dispunere, cu misiuni clare de deschidere a focului, când, în ce condiţii…

Am dat ordin atunci când eram toţi culcaţi să se asigure armele, m-am deplasat târâş la ei să verific personal să descarce armele în prezenţa mea, şi mi-am oprit doar strictul necesar de soldaţi pentru desfăşurarea misiunii. Eu chiar am crezut că s-a tras, s-o fi tras, nu ştiu ce s-a întâmplat acolo…

După nu foarte mult timp a venit căpitanul Ciobanu plângând şi mi-a spus: **„Bă, cred că a murit bă, l-au trimis la spital, e Dumitraşcu al tău!”**

Când am auzit, am înlemnit, am început să urlu, nu-mi venea să cred. Am strigat: *Atenţiune, toţi de la antiaeriană, târâş! Pe burtă, la mine!* Veneau ca şopârlele, am făcut prezenţa şi am constatat că **lipsea Dumitraşcu.** Era caporalul Dumitraşcu - locţiitorul comandantului de pluton, de la mitraliere antiaeriene.

Am aflat dup'aia ce s-a întâmplat, s-ar fi tras dinspre ţigani, unii spun că s-ar fi tras dinspre paraşutişti, că s-au speriat şi ăia acuma...Dumnezeu ştie, dacă n-am fost acolo eu nu pot să spun că au tras dinspre ţigani, **că a fost diversiune,** că a fost o provocare sau că s-a tras şi dinspre paraşutişti.

Una dintre piesele de artilerie era cam aproape de gardul ţiganilor. Ţiganii se învecinau cu unitatea, era doar gardul despărţitor, dincolo erau nişte case de ţigani. Căpitanul Ciobanu a crezut că cei care atacă unitatea, fiind mitraliera foarte aproape de gard vor sări peste gard şi e suficient ca doar unul să urce pe scaunul ochitorului pentru a deschide focul împotriva unităţii să facă măcel, să distrugă, să incendieze, să facă ravagii, şi l-a chemat la el pe Dumitraşcu.

Dumitraşcu, am înţeles, era speriat şi, în loc să o ia prin spatele dizpozitivului de soldaţi s-a dus ca bezmeticul prin faţă, către mitraliere, ş'atunci, ăia speriaţi… a fost împuşcat, nu se ştie de cine, s-au făcut cercetări, reconstituirea, şi s-a constatat că **glonţul** a venit într-adevăr dinspre ţigani, **i-a intrat prin umărul drept şi a ieşit prin stângul atingându-i inima.**

Tragedia a fost destul de mare, durerea nemărginită, s-a construit un monument în memoria lui, a fost avansat post-mortem la gradul de sublocotenent, vă daţi seama ce a însemnat pentu familia lui, pentru părinţi, rude, prieteni…Era din Bucureşti.

* * * *

… La Reşca, am plecat în dimineaţa zilei de 25 decembrie cu un camion cu instalaţie de mitraliere antiaeriene, cu muniţie cât cuprinde pe toată platforma, cu soldaţi dispuşi circular pe platformă.

În prima fază am primit ordin de la maiorul Olteanu să merg la UM 01320, aproape de podul de cale ferată care trece peste şoseaua Caracal-Slatina, acolo unde era formată o coloană care se punea în mişcare către Reşca, formată din trei tancuri, un transportor amfibiu blindat de cercetare –TAB-C - în care se aflau ofiţerii Stancu şi Tătaru, un camion cu soldaţi care să facă scotocirea prin pădure, şi eu cu oamenii şi mijloacele precizate care să mă alătur în ideea de a deschide focul asupra obiectivelor care atacă din aer, la înălţime mică.

Comandantul detaşamentului era maiorul Voicu, m-am prezentat, am fost introdus în coloană şi am pornit înainte.

Femeile dădeau la soldaţi pomana de Crăciun

Am trăit momente tensionate, era dimineaţa de 25 decembrie, ziua Crăcinului, treceau femeile, cu străchinile cu împărţanie, dintr-o parte în alta a

drumului, soldaţii erau pe tancuri şi transportor iar femeile nu mai mergeu la vecină ci dădeau la soldaţi, din mers, acea bucată de pomană. Nu-mi vine să cred, nici în filme nu văzusem asemenea scene.

Am început acţiunea de scotocire, iar eu - cu instalaţia - mergeam pe aceeaşi linie cu ei dar paralel, pe drum, nu puteam să intru prin pădure. Tancurile au intrat prin pădure iar la un moment dat m-am pierdut de ei, n-aveam nici-un fel de legătură radio sau de alt gen, decât la vedere. Am înţeles ulterior că au avut o defecţiune la un tanc iar eu am ajuns la un moment dat la cabana prezidenţială. Eram îngrijorat pentru că mă bazam şi pe protecţia tanchiştilor întrucât eram foarte vulnerabil, din orice tufiş se putea deschide foc automat asupra soldaţilor mei, aveam cinci, şi anume: comandant de piesă, ochitor, corector şi doi încărcători. Stăteau cu pistoalele mitralieră orientate fiecare pe direcţia lui cu ordin să tragă (dacă se deschide foc din vreun tufiş) fără comandă, iar ochitorul de la mitralieră era pe scaunul mitralierei cu ordin să deschidă foc asupra avioanelor şi elicopterelor care zburau la înălţimi mici, adică până la 1500 de metri. Mitraliera era de calibrul 14,5mm, avea bătaia maximă la 7 mii de metri, benzile funcţionau continuu după ce făceai alimentarea din cutiile cu câte 150 de cartuşe pe fiecare gură de foc, pe care puteau să le *“mănânce”* într-un minut.

* * * *

...Am ajuns la cabană, ne-a ieşit în faţă un miliţian care se plângea la mine să-i dau un pistol mitralieră întrucât l-au lăsat şefii lui acolo decât cu un pistolet Carpaţi 7,65. N-aveam cum să-i dau şi nici de unde! Miliţianul era ajutor sau şef de Post la Dobrosloveni de care aparţinea şi Reşca.

La un moment dat chiar credeam că există acele catacombe din care se lansează elicoptere, eram pornit să le găsesc. După mai mlte peripeţii am constatat: catacombele se rezumau la un mic beci, în care se aflau câteva damigeni cu vin, borcane cu murături şi un teasc de stors struguri.

* * * *

...Aveam şofer pe salariatul civil Nicolăiţă, militarul de drept nu avea experienţa unei asemenea misiuni şi am cerut înlocuirea. La ordinul comandantului, locţiitorul tehnic maiorul inginer Florea l-a desemnat, iar şoferul, în prima fază a avut o reacţie de om speriat: ***Unde ne ducem, domne, noi; acolo, la Deveselu, se trage cu gloanţe vidia în tancuri, iar noi mergem cu camioanele, în mijlocul pădurii, unde e mama teroriştilor? Avem copii acasă...***

*** * * ***

... S-a acţionat din aer cu supersonicele de la Deveselu şi pur şi simplu s-a secerat un colţ, de la cabana Ceauşeştilor şi nişte copaci. Asta s-a întâmplat

la scurt timp, după ce noi trecusem pe acolo. Realizaţi dumneavoastră, dacă am fost în pericol sau nu. N-am fost afectaţi fizic nici noi, nici tanchiştii care erau în alt loc în pădure, Dumnezeu le-a aranjat în aşa fel încât să nu se întâmple nenorociri, că, vin cu nişte versuri acuma: *Că numai Dumnezeu le poate toate/ Şi lumea din robie el o scoate…*

Am trecut prin momente crâncene, **dezinformarea era la rang de artă. Cred că cineva, la nivel înalt, a provocat această diversiune spre a ne paraliza.** Cu misiuni foarte clare, gândite din timp. Nu ştiu de implicarea unora din unitate dar bănuiesc că **CI-stul n-a fost străin de anumite momente…**

Când s-au liniştit evenimentele a venit şi maiorul Popescu comandantul în unitate, a fost o adunare a cadrelor fără ordine de zi în care s-au făcut reproşuri. Nu, nu a fost iniţiată de Roşianu care era ofiţer important la Pregătirea de luptă, era înscrisă în planul activităţilor, dar el a venit cu propunerea, chiar solicitarea imperativă ca să nu se desfăşoare pe categorii de cadre, ci să participle şi subofiţerii la aceeaşi întrunire şi în acelaşi loc cu ofiţerii. Reproşurile au vizat actul de comandă, avansările pe criterii clientelare, Popescu a fost incriminat că a părăsit unitatea şi a plecat la primărie…

* * * *

…După ce lucrurile s-au aşezat lucrurile s-au făcut avansări în grad, dar au beneficiat tot ei, şefii, şi nu cei care a trecut prin momentele grele, periculoase. Ăştea au fost ignoraţi!

Anghel era în biroul comandantului

…Primarul Anghel a fost în unitate, “era de-al nostrum”, era tot timpul în biroul comandantului, ne obişnuisem cu el. Intram în birou cu diferite probleme, eram comandant de companie, şi era acolo. Comandantul dădea ordine cu el de faţă, ce deranja!

Rep.: Vorbeaţi cu el?

E.V.: Nu, nu vorbeam cu el că eram prea mici pentru a ne băga în seamă domnu primar Anghel…

* * * *

…Aş vrea să vă destăinui o întâmplare foarte simpatică. La primărie a fost luat şi colegul meu, căpitanul Dragomir, infanterist, cu un pluton de soldaţi pentru pază şi ordine, pe care l-a trimis ulterior la Miliţie, întrucât primise informaţii că s-a dus acolo o mulţime agitată spre a se răfui cu miliţienii, acesta urmând să asigure disciplina şi să preia controlul.

El ne spunea că a găsit acolo miliţienii debusolaţi, speriaţi, se crease o disensiune între poliţie şi armată, a fost primit cu speranţă şi ca o salvare, i s-a prezentat armamentul care era în rastel spre a nu se crede că ei pot fi bănuiţi de terorism, a încuiat rastelul, şi-a pus sigiliul şi a luat cheile.

Sta la poartă cu un ochi la televizor şi celălalt la intrare, pusese soldaţi la intrare să nu permită accesul necontrolat în sediu, **fază în care a coborât pe scări de la etajul poliţiei un ofiţer de Securitate cu pistolul în mână.** El nu ştia, şi nici eu nu ştiam că Securitatea are sediul în acelaşi spaţiu. El a venit să-şi predea pistolul dar în mod neinspirat, iar Dragomir când l-a văzut şi-l cunoştea că e şi securist, şi-a… dat drumul pe el… **S-aştepta ca să fie împuşcat!**

*   *   *   *

…Adunarea de incriminare a faptelor de la Timişoara şi susţinerea poziţiei secretarului general, în regimentul nostru s-a ţinut dar a fost nereuşită. Ne-a adunat pe platou şi ne-a făcut o expunere maiorul Popescu, era secretarul Comitetului de partid şi era primul responsabil de îndeplinire a acestei sarcini. Adunarea nu şi-a atins scopul în nici-un fel.

*   *   *   *

...După ce ne-am prezentat în unitate urmare a instituirii indicativului Radu cel Frumos, la scurt timp, comandantul a primit misiunea de a organiza un detaşament, de fapt un batalion organizat cu ştat aparte care să meargă la Timişoara echipat de război, cu muniţie, unitate de foc, camioane, transportoare blindate... Cred că era 19 decembrie.

Acolo se declanşaseră evenimentele, erau deja lupte de stradă... Mai 'nainte noi mai ascultam în cancelarie la Europa Liberă la câte un radiou mic, încet, aflam veşti şi ne îngrozea.

La un moment ne-a adunat pe toţi ofiţerii în club pentru că deja se constituise acel ştat. Special pentru Timişoara! O subunitate trebuia să meargă acolo, organizat, formată din cadrele din regiment cu funcţii de comandă şi execuţie. Ne aşteptam ca fiecare să fim numiţi, şi cu răbdare dar mare emoţie şi teamă aşteptam nominalizarea.

Lângă mie, pe bancă, stătea un ofiţer, căpitanul Tiţa, şi în momentul în care el şi-a auzit numele că face parte din acel detaşament iar eu nu, (norocul meu a fost că..., am intuit că vor să mă folosească la Caracal, fiind specialist în antiaeriană), îmi zice: ***"Băi Victore, te rog eu să faci pentru mine ceva,*** - văd că îşi scoate verigheta de pe deget şi o înfăşoară într-o batistă – ***uite, ia tu verigheta asta şi o dai la soţia mea, că eu nu mă mai întorc de acolo, barem să rămâie la familie…"***

Am luato, am băgato în buzunar, dar după o oră a venit ordin de anularea misiunii şi l-am chemat de i-am dat verigheta înapoi.

*   *   *   *

...De atunci am rămas cu afecţiuni cardiace, mă înţeapă inima, ...şi stresul şi teama şi moartea militarului au lăsat urme. Era misiunea noastră!

Cât priveşte că a fost sau nu revoluţie, e de discutat...

ERAM TREAZ PENTRU ŢARĂ!

Adjutant LUPU

Revoluţia m-a prins la UM 01256 - Regimentul mecanizat. M-a surprins, dar frică nu mi-a fost, când ne-am pomenit fără comandant, el a plecat şi a luat conducerea oraşului în locul lu' Anghel. Cum venea treaba asta, să stai fără comandant iar Olteanu şeful de stat major stătea ca belferu în birou, nu-l prea interesa, iar ăştea trăgeau de era pericol, şi prin spate pe la Depozitul de muniţie, şi pe la Porcine, trăgeau dă duduia pământul. Era şi Anghel p'acolo, tot ca şefu stătea!

…A fost greu, eu eram mai bătrân ca toţi, eram cu Lia, plutonul a.a. plecase şi amplasase pe la Depozitul de muniţie două mitraliere, două la Conserve, două pe la Vagoane iar două erau pe baza sportivă.

…Numai organizare n-a fost! Nimc! Ca din oală ne-a luat. Batalionul de tancuri plecase la Deveselu iar în cazarmă rămăsese numai Divizionul de artilerie

Rep.: Nu v-a fost frică?

L.V.: Nu! Păi de ce? Tata n-a fost în război şi a fost pe front!

Rep.: Întreb, pentru că se vorbeşte că unii ofiţeri plângeau când au primit ordin de luptă... Vi se pare normal?

L.V.: Este inadmisibil, domnule! Înseamnă că nu ştii ce este greul. Eu aveam experienţă, am fost şi tractorist, am muncit la viaţa mea, dar el dacă nu ştia cum se ţine o cheie în mână, cum se citeşte o hartă, cum să nu plângă?

Eu ştiu de la mine de la autotunuri, aveam şapte, îmi venea şef şi se lăsa în baza mea, nu se implica şi nu avea de unde să ştie. Să ştie practică dar să-şi formeze şi vână şi curaj de luptător. Că noi n'am fost luaţi de armată de frumoşi! Eu pe mulţi i-am ajutat!

Eu d'asta l-am apreciat pe generalul Oană, om de valoare, ăla care a preluat coordonarea apărării în Bucureşti în '89. El a fost aici la noi şef de stat major în timpul lu' Balaban. Om priceput domne, făcuse inginerie şi pricepea lucrurile. M-a invitat de ziua lui la Bucureşti. Nu ştiu dacă mă pot duce că am soţia cam bolnavă. Dar de ce m-a invitat ăla? Că am fost rău? Nu! Pentru c-am fost meseriaş!

În orice clipă din noapte eram treaz pentru luptă, pentru ţară!

LUPTĂ PENTRU PUTERE

Adjutant şef Gigi Bădălan

La Regimentul Mecanizat (Unitatea Militară 01256 de la Gară) cred că se dăduse ordin pe unitate să se instaleze santinele la Pavilioane. E o chestie care m-a impresionat dar şi pus pe gânduri pentru că avea tentă grotească. Era uşa întredeschisă la Pavilion, soldatul stătea cu mitraliera, cu ordin ca în raza liberă de acţiune, din poziţia culcat la uşă pe direcţia căii ferate (gardul nostru se învecina cu terasamentul căii ferate) viza şi avea ordin de la comandanţii lui că dacă vede mişcare sau pe cineva care sare gardul, din întâmplare sau cu intenţie, să execute foc!

În pavilion, pe timp de noapte se aflau cadre militare şi militari în termen.

La altă uşă a altui pavilion era altă santinelă la post în aceleaşi condiţii şi sub incidenţa aceluiaşi ordin.

...Aşa s-a întâmplat necazul cu caporalul Dumitraşcu de a fost împuşcat. Erau mitralierele antiaeriene cu patru ţevi lângă pavilionul de artilerie unde era Divizionul lu' Tiţu, amplasate pe baza sportivă a unităţii pentru apărarea zonei, şi trăgeau deasupra Depozitului Reşca după ora nouă seara în zilele de 22, 23 decembrie 1989 de ***răpăia pământul.*** Se zice că erau simulatoare secrete, vreo două instalaţii parcă se şi vedeau...

Tot aşa, s-a văzut mişcare, ăsta ce o fi căutat p'acolo pe aleea unde era chioşcul unităţii, că acolo a fost împuşcat. Nu ştiu la care subunitate era încadrat, dar lucra la BDS, parcă-l văd, un băiat cuminte, curat...

A fost inventată cred o scenetă sumbră, un zvon păcătos: se spunea la front că în ultimul vagon din trenurile care circulau spre Corabia şi de la Corabia sunt terorişti, şi pentru asta, noi, cadrele, mergeam la masă cu pistolul mitralieră sub braţ şi caschetele ascunse, întrucât terorişti sunt specializaţi de a ochi în frunte. Mergem la masă înarmaţi.

…În perioada aia, comandantu, maiorul Popescu Gabriel era la primărie, Olteanu şeful de stat major stătea la birou, iar la front venea mai mult Nicu Roşianu pentru că se constituise într-un şef de comitet revoluţionar care să preia conducerea regimentului. PG-eu, c'aşa i se zicea lu' Popescu Gabriel era acuzat că a plecat la primărie, PN-eu, adică Popescu Nicolae că a fost cu partidu'… Din acest nucleu făceau parte, alături de Roşianu: inginerу Florea care era locţiitor tehnic, căpitanul Ţolu, Sima care era şef la echipament şi alimente, deja se formau noi echipe de conducere, ...asta se întâmpla după ce a murit Milea.

…Nu ştiu cât a fost diversiune, dar ***a fost necunoaştere şi slabă pregătire,*** cât au fost ei cu academii, dar a fost o luptă pentru putere.

…Ofiţer de contrainformaţii a fost Mincă Gabriel, la revoluţie l-a dezarmat maiorul Marinescu de pistol şi l-a depus pe el la Ofiţerul de servici sub

supraveghere. Marinescu era şeful Transmisiunilor şi, probabil, pe linia lui primise ordin că a auzit zvonul că Mincă primise ***ordin să-l omoare pe comandant.*** Se vehicula varianta asta.

...Anghel a fost ascuns în unitatea noastră, în birou la Popescu, c-au venit nebunii din oraş după el, erau mulţi la poarta unităţii, şi nu ştiu cine i-a înduplecat şi au plecat. Cadrele doar bănuiau, pentru că nici la popotă nu venea. Eu nu l-am văzut în popotă în perioada aia şi doar eram şef.

...Unitatea avea vreo 1000 de soldaţi, toate companiile încadrate 100%, iar cadre aproape 400. Era unitate mare: un batalion de tancuri, trei batalioane de infanterie, divizionul de artilerie plus compania de cercetare.

...Imediat după 22 decembrie ne-a adunat sus în sală şi se creease un curent: **Jos secretarii de partid!,** să nu mai aibe voie să ocupe funcţii de conducere, să meargă ***"Jos la porthart".***

Pă Popescu au vrut să-l pună comandant de companie, Roşianu era înfocat pe el, dar s-au potolit c-au început găştile să se adune.

L-au pus comandant de batalion, dar mai târziu, a mai durat, pentru că a venit ordin de la ei, când s-au reorganizat politrucii îţi dai seama că au trimis instrucţiuni şi la regimente, avea şi academie dar era politică.

…Au fost unii politruci şi scârboşi! A fost unul secretar la batalion, c'avea şi batalionul secretar, pă Vruse, un nenorocit, avea o ură viscerală pe subofiţeri, umbla numai cu intrigi şi aranjamente. Un incult care atunci când nu-i convenea ceva se făcea bolnav, un incomod că până şi la defilare la Bucureşti toată suflarea era în cisme numai el în pantofi şi mai şi saluta!

* * * * *

SUNT MULTE CHESTII PE CARE LE CUNOSC…

Colonel Constantin Breazu, secretar PCR

La noi la 01256, sau regimentul mecanizat, cum mai este cunoscut, la momentul 1989 partidul era reprezentat de maiorul Popescu Nicolae ca secretar al comitetului de partid, de mine ca secretar adjunct cu probleme organizatorice şi maiorul Băluţă Dumitru, artileristul, secretar cu probleme de propagandă.

În unitate, după 22 decembrie se constituise un grup de colegi cu care n-avem nici-o problemă, suntem prieteni, care au încercat să acuze pe comandant, pe Popescu şi pe şeful de stat major…

Rep.: Asta a fost după 22, dar începând cu 17, domnule colonel, ce explicaţii dădeaţi dumneavoastră militarilor cu privire la alarma de luptă, la motivul sau necesitatea instituirii unei astfel de situaţii?

B.I.: Poziţia noastră era favorabilă situaţiei de atunci, dar vă pot spune cu toată răspunderea că ruptura, sau cutremurul în convingerile şi

comportamentul nostru s-a produs în momentul când a fost anunţată moartea generalului Milea şi catalogarea acestuia ca trădător! Acolo a fost greşeala lu' Ceauşescu, iar noi ne-am schimbat toată optica. Percepţia a fost că am trecut de partea celor care erau în stradă.

...Cu privire la organizarea adunării de susţinere a poziţiei partidului a fost o tendinţă în acest sens, era chiar ordin, pentru că şi pe linie de partid tot ordin era, eu în acel moment n-aş fi vrut să iau cuvântul, poate am dat dovadă de laşitate, altcineva, la fel n-a vrut deşi a fost ameninţat că v-a fi trecut în rezervă, bine că până la urmă nu s-a ţinut o astfel de manifestare. Nu ştiu ce o fi raportat secretaru' Popescu la Bucureşti cu privire la executarea sarcinii de partid. Ştiu că a vrut să-l pună pe Dinu care era comandant la Batalionul de tancuri, să vorbească, iar Dinu a refuzat, pe bună dreptate. Eram şi eu în birou la Popescu şi ştiu că era hotărât să-l treacă în rezervă pe Dinu, asta nu pot să uit şi să neg...

Şi eu i-am zis lu' Dinu, lu' Mitică: ***„Bă... că faci, că nu faci, taci din gură!",*** iar el a înţeles că eu am luat apărarea lu' Popescu.

...Bine că n-am mai ţinut adunarea pentru că puneam într-o postură proastă pe colegii noştri pe care i-am fi determinat să vorbească întregului regiment, ar fi vorbit favorabil, pentru că aşa era linia, şi deja regimul s-a întors şi puteau să aibă repercusiuni. Poate situaţia cea mai delicată, sau gravă, a fost atunci când a trebuit să trimitem militari la Timişoara pentru stoparea gărzilor patriotice care au plecat de la Olt cu bâte, organizate de ofiţerul Dogaru Gheorghe care era şef la acest sector pe judeţ, Dogaru care este acuma la sindicatul rezerviştilor. Unii militari doreau să meargă acolo, e cazul celui care ulterior a fost împuşcat în unitate, dar bine că s-a contramandat ordinul. N-am prea înţeles treaba asta.

Sunt multe chestii pe care le cunosc sau pe care nu le cunosc, sau am impresia că le cunosc. Au fost ordine date ad-hoc sau primite pe eşaloane, dar foarte puţine. Nu prea mai aveai cu cine vorbi la momentu' ăla.

* * * * *

ATENŢIE, DIN ACEST MOMENT SE MOARE!

"…eu cu tancul de sacrificiu"; "…am fost pe picior de război"; "Săreau scânteile din şenilă"; "Căpitanului Burcea i-a retezat capul!"; "…din blocuri trăgeau asupra noastră'; "Iniţial, ni s-a ordonat să omorâm cu mitraliera tot ce mişcă!

În ziua de 22 decembrie 1989, imediat după plecarea lui Ceauşescu de pe acoperişul Comitetului Central am primit ordin de la comandantul regimentului, maiorul Marchiş, că, întrucât au aterizat două elicoptere în

pădurea Reşca pentru a prelua armamentul, muniţia şi paza ce le deţinea Ceauşescu la Cabană, să mergem noi, să le surprindem şi să le capturăm sau doborî. Aşa se face că o companie de tancuri am mers să scotocim pădurea. Eu am mers cu tancul de sacrificiu pentru scotocirea în pădure, iar întreaga companie după mine, acolo la obiectiv desfăşurându-se conform planului. Tancurile au fost amplasate pe marginea pădurii cu ţevile tunurilor spre interior pentru a doborî elicopterele, iar eu cu tancul de sacrificiu am executat scotocirea, am ajuns la cabană, i-am dat ocol, am mers prin toată pădurea pe unde mă dirija şeful de stat major căpitanul Iordache Iulian.

Misiunea de scotocire e foarte periculoasă, îţi asumi riscul conştient, poţi fi atacat de unde nu te aştepţi, plus că arborii te incomodează, trebuie să ştii să te strecori, să dobori copacii mai subţiri, altfel poţi cabra tancul pe un arbore gros ori să distrugi ţeava tunului şi faci şoc hidraulic la legătura elastică şi distrugi tunul, iar tancul fără tun se numeşte tractor. E pericol că poţi fi lovit de un AG de la 5 metri, face gaură-n tine şi te-a terminat. Iar în pădure cine nu te ia la ochi, mă mir cum de nu s-a întâmplat aşa ceva, dacă era să fie ceva pază serioasă la cabană...

Mici speranţe de revenire

... După ce am executat misiunea am venit în cazarmă, iar la poartă ni s-a comunicat să nu introducem tehnica în remize, să rămânem acolo pentru că regimentul se pregăteşte de o nouă misiune. S-a primit alt ordin de deplasare la Bucureşti.

Eram oprit chiar în faţa punctului de control, de pe tanc mă uitam, colo'şa era nevasta, veniseră toate femeile noastre ale tanchiştilor. La semnalul de plecare ne-am făcut cu mâna, cu mici speranţe de revenire. La orele 16,30 - 17,00, oricum era în amurg, în coloană cu 59 de tancuri ne-am deplasat pe şosea şi am ajuns dimineaţa la Bucureşti doar cu vreo 35, celelalte rămânând în pană pe traseu, la Roşiori, Alexandria şi în alte locuri. Ulterior, fiind reparate, au sosit şi acestea în Capitală şi au fost introduse în dizpozitivele de luptă. Ne-au secondat maşinile cu piese de schimb şi atelierele mobile de reparaţii.

Pot să spun că încă de pe data de 17 decembrie când s-a dat alarma noi am fost pe picior de război. În orice moment eram pregătiţi de plecare şi luptă, trebuia doar ordinul: "**Porniţi motoarele, după mine înainte!**"

Ordinul de deplasare a venit ca un şoc, iar ca reacţie, cadrele militare erau mormânt, unii mai şi plângeau. Alţii se manifestau şi de bucurie, că prea ne distrusese Ceauşescu.

Traseul a fost cu peripeţii şi surprize, ne-a întâmpinat cu o răpăneală de foc de mitraliere chiar de aici aproape din pădure când am trecut de Drăgăneşti. A fost botezul focului, pentru că tot regimentul care eram în coloană am întors turelele către pădure şi am primit ordin de la comandantul de regiment să tragem câte o rafală de mitralieră pe pădure. S-au tras mii de cartuşe!

Tancul era şi bine dotat, 3 500 de cartuşe pentru mitralieră are unitatea de foc, are 11 benzi pentru mitraliera jumelată şi 3 benzi pentru mitraliera

frontală, pe lângă cele 43 de lovituri de tun.

Toată noaptea am mers cu şenila pe asfalt. Mai aveam în faţa mea tancul comandantului, eu eram conductor pe tancul comandantului de batalion, lt. col. Dragoteanu şi priveam la scânteile care săreau la şenilă

În dimineaţa zilei de 23 decembrie am ajuns în faţa Palatului. N-am mers cu viteză mai mică de 40 km la oră, dar timpul de ajungere la destinaţie a fost lung din cauza deselor halte făcute pe traseu pentru a fi coloana compactă. La Bragadiru, spre exemplu, comandantul ne-a înştiinţat că a murit căpitanul Burcea Adrian în Alexandria. Şi la Alexandria a ordonat o mică haltă pentru gruparea coloanei, iar el care era la dirijarea circulaţiei, s-a băgat între tancuri şi semnaliza cu lanterna reflectorizantă, era noapte, iar plutonierul adjutant Paniţă Paul, mecanicul tancului care venea, adormise la leviere şi nu a mai oprit la semnal, a intrat în tancul oprit mai înainte, Burcea n-a mai avut timp şi loc să se dea la o parte din'napoia tancului staţionat, astfel a fost prins între tancuri şi decapitat. Comandantul tancului care a produs nenorocirea era plutonierul major Mitru Paul. Burcea avea misiunea de a dirija circulaţia pe traseu, numai circulaţia autovehiculeleor de luptă ale noastre ale regimentului, făcea parte din subunitatea CIC (n.a. comenduirea şi îndrumarea circulaţiei)

Înainte de a intra în Bucureşti, comandantul regimentului, maiorul Marchiş ne-a transmis ca atenţionare: „**Atenţie că din acest moment se moare! Se trage, nu ştim de unde, sunt terorişti,** aşa cum se vehicula lozinca atunci, **oricând putem avea surprize!"**

Adevărul este că până să ajungem la Palatul Regal erau numai morţi pe străzi. Noi îi încălecam cu şenila pentru a nu-i zdrobi. Ne-au parcat în faţa Comitetului Central. Eu am amplasat tancul chiar lângă Biblioteca Naţională care şi atunci fumega, mă uitam pe vizor, că nu puteai ieşi că te împuşca aşa cum s-a întâmplat cu o fetiţă care era în spatele unui transportor blindat.

Din blocuri se trăgea, noi am ripostat cu proiectile

Din blocurile din faţă se trăgea iar noi am ripostat cu proiectile de mitralieră. Aveam misiunea să schimbăm poziţia tancurilor din două în două ore, aveam ţevile la orizontală, chipurile, că aşa era în misiune de luptă şi nu permiteam accesul mulţimii în clădire. La fiecare colţ de stradă din împrejur era pus câte un tanc. Eu eram mecanic conductor şi m-am aflat chiar în unul din cele două tancuri de la intrările principale în Comitetul Central.

S-a căutat ca echipajele să fie constituite numai din oameni cu experienţă. Comandant de tanc era locotenentul major Mitroi Gheorghe, iar ochitor şi încărcător doi militari în termen.

După câteva zile, maiorul Marchiş ne-a comunicat că noi, Regimentul 68 Tancuri „General Magheru" Caracal, am primit misiunea de a apăra Depozitul de muniţie de la Ghencea pentru că se preconizează că ar veni tancuri capturate de terorişti care **vor să bombardeze Depozitul şi astfel aruncă Bucureştiul în aer.**

Ne-am încolonat din Piaţă, am ajuns la Depozit unde ne-au dispus tanc

lângă tanc la o distanţă 50 de metri, am înconjurat depozitul, neştiind că jos în vale era o tabără în care erau cazaţi în barăci de lemn militarii care munceau la Casa Poporului, iar la cantina lor am mâncat şi noi cât timp am stat acolo.

Era 25 decembrie seara iar din blocurile de vis a vis trăgeau nenorociţii asupra noastră de te lua groaza. În faţa tancului aveam săpat lăcaş de tragere din picioare, individual şi cu grupa, iar în spate aveam patrulă din trei militari cu armament care urmărea să nu pătrundă străin în dizpozitivul nostru.

Lucrurile s-au potolit, iar cu o zi înainte de revelion am îmbarcat tehnica în garnitura de tren în gara Vârteju de lângă Bucureşti şi am ajuns la Caracal pe o vreme păcătoasă...

Am păţit rău mai ales că **ne-a împuşcat şi pe plutonierul major Dinu Marinel.** Era pe tanc, ce a căutat nu ştiu, să intre în tanc sau să iasă, şi l-a prins pe turelă, pe transmisie, un glonţ din ricoşeu. Spun asta, că dacă era lovit direct nu-i rămânea glonţul în cap, a fost paralizat, a stat luni de zile în spital pentru şi după operaţie de i-au scos glonţul. N-a murit, trăieşte şi acuma mai mult la Dobrosloveni.

Vedeam dâre de sânge

Ştiu că pe strada General Berthelot, când ne duceam către Ghencea, era un ARO albastru, parcă-l văd, trei inşi morţi, cu uşile deschise, se vedeau dârele de **sânge închegat care cursese din gurile lor.** Au fost mitraliaţi, era autoturismul de teren făcut praf, după care, mergând înainte către cimitirul Ghencea, dacă **n-am încălecat la morţi de m-au găsit loazele, mi-era nu ştiu cum să-i calc cu şenila că-i făceam pastă.**

Deasemenea, veneau unii cu camioane mari cu balast, le puneau de-a curmezişul pentru a ne împiedica prin baraje, şi fugeau, iar noi pierdeam timp să eliberăm calea.

...În noaptea de 25 către 26 a primit **ordin** maiorul Marchiş, că întrucât pe strada Nuferilor se deplasează o formaţie civilă pe jos, mascaţi în femei care vor să pătrundă la depozitul Ghencea, la ora 0 noaptea **să executăm foc cu armamentul de infanterie asupra tuturor persoanelor care se deplasează pe acest itinerar.** Noaptea! **Să omorâm tot ce vedem pe stradă.** ***Marchiş ne-a pus în coloană, plutonul de sarcină, de sacrificiu care să acţionăm noaptea aia, formula de atac, un tanc rămâne pe centrul bulevardului cu tunul şi mitraliera în faţă, tancul 2 merge pe partea dreaptă iar treiul pe stânga, şi tot ce mişcă, indiferent ce este, se distruge cu mitraliera.***

Noroc că a venit un superior cu un ARO şi a anulat ordinul întrucât nu este vorba ne nici-un terorist, altfel omoram toată lumea care se deplasa...

*　*　*　*

Ne-**a fost împuşcat drept în cap soldatul Falcă Dumitru!** Tot la Ghencea. Era în dizpozitiv, făcea desant pe tancul observator, era noaptea. Direct în cap prin casca metalică l-au împuşcat, numai cu mitraliera a fost ucis

la asemenea forţă. A fost dus la morgă, luat de familie...
Am ţinut multă vreme casca lui acasă. Îmi pare rău de el!

*　　*　　*　　*

N-am mai avut experienţa de a merge în coloană cu 60 de tancuri şi numai pe asfalt. E greu, destinaţia tancurilor este pentru teren frământat, merg mai bine p'acolo că au posibilitate să se agaţe...

Plutonier adjutant şef ***Marin OANE,***
Regimentul 68 Tancuri - Caracal

*** * * * ***

NU MI-AM ÎNCHIPUIT NICIODATĂ CĂ AVEM COMANDANŢI ATÂT DE SLABI!

M.M. Pr. Alexandru Neagoe

"…am murit de o mie de ori"; "…am văzut nesiguranţa celor care ne conduc!"; "Am rupt carnetul de partid…"; "În entuziasm oamenii nu pot fi lucizi!"; "…era o nebunie, efectiv"; "Toţi eram duşmanii celorlalţi!".

Eram maistru şef de atelier. La intersecţie la Răzoare m-a împuşcat, mi-a tras din faţă, eram cu un coleg şi un soldat în cabină, mi-a spart parbrizu' şi a trecut glonţul printre noi. Eu am sărit din maşină şi m-am culcat jos, ceilalţi s-au ciuciulit acolo în interior. Eram toţi îmbrăcaţi în combinezoane negre, era ţinuta noastră de lucru, şi de aici a plecat nenorocirea. S-a tras asupra noastră începând de la intrare în Bucureşti chiar şi cu puştile de vânătoare. Noi am fost în urma tancurilor, printre ultimii, eram atelierele de depanare, iar la intrare în Bucureşti ni s-a repartizat şi muniţie, iar pe Şoseaua Alexandriei, chiar la intersecţie acolo, era o biserică peste drum, s-a tras şi am rămas fără parbriz... Aşa am petrecut toată perioada, inclusiv deplasarea acasă spre Caracal.

Au fost nişte chinuri nemaipomenite, nemaipomenite... Cum să spun, mă gândesc cu groază, mi se ridică părul în cap şi acuma, **pot spune că eu am murit de o mie de ori** la revoluţie, mulţi se dau viteji că au fost cu braţele deschise, mie mi-a fost o teamă grozavă mai ales când am văzut că mureau...păi ce, **la cincizeci de metri în faţa mea a murit căpitanul Burcea,** şi când am ajuns în dreptul lui... deci ultimul tanc...el a coborât să dirijeze tancurile la Alexandria, a apucat între două tancuri şi i-a zburat pur şi simplu ţeasta, creierii erau pe asfalt. O chestie ...

`Când am ajuns acolo fiecare îşi pregătea muniţia, tancul să fie în stare

de disponibilitate totală, echipajele mergeau la tancuri, iar Dinu fiind pe tanc l-au împuşcat direct în cap. L-au dus la spital, ştiam că nu mai are nicio şansă, i-a intrat glonţul în cap şi a rămas cam în zona occipitală. Eu răspundeam de o parte din tehnică, eram şeful atelierului radio şi instalaţii interioare în tanc, şi când am luat şlemafonul am văzut sânge, n-am ştiut că e al lui, era găurit.

Cel mai mult m-a impresionat, şi atunci am văzut nesiguranţa celor care ne conduc..., nu mi-am închipuit niciodată că avem comandanţi atât de slabi!

...Ulterior am aflat, de fapt noi nu ştiam nimica, eram de o săptămână nedormiţi în cazarmă, ne ocupam de tancuri, de tot, tot, tot să fie în stare de funcţionare, şi ce ordine se dădeau, printre altele şi când a fost executat Ceauşescu, eu am fost singurul...dacă trăia Ceauşescu... eram trecut în rezervă...când am auzit de la centralişti că Ceauşescu a fugit, am exclamat de bucurie şi am rupt carnetul de membru de partid. Mai târziu mi-am dat seama că în entuziasmul ăsta oamenii nu pot fi lucizi, şi cum e la noi în armată, ar trebui să fie conduşi, asta ne-a lipsit în foarte multe situaţii la revoluţie.

Toate nenorocirile care s-au întâmplat au fost din cauza ordinelor proaste care s-au dat.

Comandantul Marchiş nu a avut nici-un ordin să plece la Bucureşti, în schimb a încolonat regimentul şi a luat drumul Capitalei. Mai mult, trebuia să facă halte până la Bucureşti, dar el s-a urcat în Centrul radio mobil cu şapte sau opt inşi şefi de arme şi ce mai erau şi nu s-a mai oprit decât în Bucureşti, regimentul fiind înşiruit pe tot traseul, pe mai bine de o sută de kilometri.

Primii care au tras în noi au fost ăştea de la aviaţie că au văzut coloana, de fapt erau infanteriştii care se duseseră să asigure paza aerodromului. Au tras în noi începând de la PECO din marginea Caracalului, au tras în noi că eram cu autoatelierele, noi am stins luminile, mergeam ca dracii... iar în Bucureşti, când se dădea un ordin că s-a tras la metrou spre exemplu, noi eram trimişi pentru că eram cei mai duşmăniţi că, vezi Doamne, venim din partea lu' Emil Bărbulescu să apărăm pe Ceauşescu.

Plecau trei tancuri în misiune şi înainte primul semnal era că nu funcţionează staţia radio, iar eu trebuia să trec prin şapte posturi de santinelă, cu mâinile la ceafă, eram cu pistolul la brâu, era soldatul băgat şi în apă, era o ştorbină de ciorofleacă, mă soma, eu îi spuneam cine sunt şi că am pistol la mine, să vină să-mi ia pistolul pe care-l dădea la 30 de metri la alt post de santinelă. Era o nebunie, efectiv.

Mai mult, s-a întâmplat să se şi defecteze staţiile, era frig, gheaţă la baza antenei, şi am plecat cu TAB-ul, am trecut prin două situaţii când ăla n-a fost atent şi era să tragă cu AG-ul în el. **Nu era act de conducere,** nu se ştia nimic, nimic... cum să spun, **toţi eram duşmanii celorlalţi.**

Plecarea tancurilor de la Caracal la Bucureşti a fost nu o greşeală ci **o tâmpenie**: nu s-a primit ordin, nu era nevoie de aşa ceva… Noi şi cu cei de la regimentul de la Târgovişte, am ajuns de am tras tanc în tanc. Către noi veneau două-trei tancuri în coloană şi primul tanc T 74 a fost lovit de un proiectil de la ai noştri, au tras direct în el de i-a zburat turela.

A fost diversiune, sigur. Sigur o diversiune!

Atuncea nu aveai posibilitatea să îţi dai seama, dar în urmă, stând şi judecând tot ce s-a petrecut, a fost clar diversiune.

Sigur Marchiş a primit telefon de la cineva să plece la Bucureşti cu regimentul. Nu ştim şi nu se ştie nicăieri, nu a comunicat nimic, nimic, nimic… Nici în ordinul de zi nu s-a consemnat atunci.

Ce am aflat şi noi? **El a plecat cu de la el putere la Bucureşti.** Mai mult, după ce s-a terminat toată treaba la revoluţie, după 31 decembrie după amiază, au anunţat ăştea că l-au avansat la gradul de colonel, s-a urcat pe TAB, a plecat şi nu l-a mai interesat nimic.

Noi ne-am îmbarcat în două garnituri de tren, eu eram cu autoatelierul fără parbriz, am făcut şi pană, am rămas acolo o zi şi ceva, au venit şi m-au tras cu capestanul să urc pe platformă. **Pe Marchiş nu l-a mai interesat de subordonaţi, de trupă!**

Sunt multe de spus, dar vă mărturisesc că groaza pe care am tras-o acolo pe mine m-a marcat pentru toată viaţa. Două evenimente mi-au fost cruciale şi m-au determinat să constat că sunt o fiinţă minusculă, un nimeni în lumea asta: cutremurul din '77 şi **nenorocirea asta din '89.** Tot ce învăţasem în şcoala militară şi ulterior în viaţa de ostaş, nimic nu s-a adeverit. **Haos!**

*** * * * ***

EU AM PUS ÎN APLICARE PLANUL DE RĂZBOI!

Cojocaru Constantin, căpitan, azi colonel – UM 01252

…Eram la continuitatea conducerii pe 16 şi 17 decembrie, şi am fost în situaţia de a pune în aplicare planul de război al unităţii atunci când s-a ordonat indicativul Radu cel Frumos.

Pe data de 22 decembrie am primit ordin de la comandantul unităţii, căpitanul Dincă Ştefan, să execut o verificare de rutină pe comunicaţia Caracal - Slatina. Ne-am instalat la pod, controlam toate mijloacele din trafic, între care şi cele în care au fost Diaconu de la Porcine şi primăriţa Cârjan de la Dobrosloveni.

Am revenit în unitate şi am constatat că nu ne dădea voie să privim la televizor, iar comandantul ezita să dea ordine ferme, clare. Pe de o parte se primise o notă telefonică… **Unii ziceau să se dea jos tablourile cu portretul lu' Ceauşescu, şi chiar s-au dat, iar secretarul de partid de la Divizie, maiorul Bălăşoiu Leontin, dădea ordin să puie tablourile la loc.** Noi, Divizionul de artilerie antitanc de la Caracal ne subordonam direct Diviziei de la Craiova.

…Pe la orele 18.00, am primit ordin, şi la comanda unui pluton de 15-20

de subofiţeri am intrat în dizpozitiv pe rambleul de cale ferată, la ieşirea spre Slatina, cu echipament şi armament de luptă, în ideea că **vine Emil Bărbulescu -** locţiitorul comandantului Miliţiei judeţene Olt - cu trupe de la Şcoala de subofiţeri de miliţie de la Slatina pentru a-l salva pe Ceauşescu, iar noi să fim pregătiţi să-i barăm calea şi să-l capturăm.

Era noapte, frig, treceau trenurile pe lângă noi şi aveam teamă să nu fim atacaţi din trenuri…

...Pe data de 25 a venit comandantul împreună cu plutonierul major Dumitraşcu, care era şofer pe maşina de serviciu a mea, şi mi-a ordonat să urc în maşină, să merg la Reşca *„întrucât azi noapte au venit două elicoptere şi e posibil să fie şi Ceauşescu".*

Pe drum ne-am întâlnit cu căpitanul Iordache de la Regimentul 68 Tancuri, care venea de la Reşca cu un tanc în care avea un subofiţer băgat cu capul în jos. Era securistul de la cabană. Am continuat drumul, am ajuns şi am dat ocol pădurii pe latura de vest, după care am intrat pe aleea asfaltată spre cabană. Am început scotocirea, am dat târcoale la cabană. Atunci ne-a venit în ajutor, tot de la Divizionul nostru, şi căpitanul Păun cu un pluton de soldaţi îmbarcaţi într-un autocamion DAC 6X6 pe care l-au parcat tot pe alee. Nu ştiu cine i-a dat ordin, comandantul Formaţiunii în orice caz nu, pentru că era cu mine iar telefoane de legătură sau staţii n-aveam.

În acel timp văd un avion pe cer, am rămas surprins întrucât generalul Rus ordonase că nu se mai ridică nici-un avion de la sol în spaţiul aerian al României. Astfel mi-a încolţit ideea că fiind MIG-uri, sunt ruseşti şi vin să-l salveze pe Ceauşescu ori să-l nimicească.

Când noi eram pe alee, după ce înconjurasem cabana, un avion a venit lansat şi a efectuat tragere cu proiectile reactive nedirijate asupra cabanei, unul a căzut în faţa mea la vreo 30 de centimetri. Am avut impresia, pur şi simplu, că acel avion a ieşit de sub cabană. Alt avion a efectuat ochirea şi tragerea, iar eu, noi toţi am intrat în panică, pentru că nu aveam date. În final, alte **două avioane au** venit în atac, iar unul a lansat alte proiectile şi a **retezat colţul de vest al cabanei,** era ca în filmele de groază...

...În cazarmă se afla jurnalistul George Florin Cosma de la ziarul *„Apărarea patriei"* care a scris un articol intitulat: *„A striga din dragoste de oameni",* în care reliefa faptul că strigătul comandantului nostru, căpitanul Dincă, pentru ca militarii să iasă din pădure, a fost cu scopul de a nu fi nimiciţi de aviaţia supersonică.

Concluzia este că **acţiunile militarilor n-au fost coordonate corespunzător de maiorul Popescu Gabriel.**

UN RĂZBOI PSIHOLOGIC DEVASTATOR!

Lt. col. Iliuţă GOAGEA

…Unităţii îi spunea **Batalionul 135 Disciplinar** iar comandant în 1989 a fost maiorul Vizauer Zoltan, de loc din Făget, Judeţul Timiş, de naţionalitate maghiară, prieten cu Balaci Octavian şeful Biroului Contrainformaţii de la Armata a III-a cu sediul la Craiova. Făcuseră studiile academice împreună, iar Balaci, dorind să se afirme a trecut în structurile Securităţii la Direcţia a IV-a, dar provenea din Ministerul Apărării. Şef de Stat Major era Oagănă Ion.

Eu am stat liniştit în banca mea pentru că m-am dus la 01320. Eu la 01320 eram trecut la drepturi şi m-am dus să-mi iau solda. Ei ne tăiaseră telefoanele, telefoane mobile nu existau. Asta era la finele lui Decembrie '89, după fuga lui Ceauşescu. Noi de la CI eram izolaţi. Ei au pus unu după mine... După 22 decembrie pe ştat eram tot ofiţer CI, dar în realitate n-am mai fost nimic până m-au trecut în rezervă. Am fost chemat la Craiova, cu toate că ideea era că n-ai ce căuta în altă parte că deveneai supect, iar eu am stat numai în unitate.

Mai înainte ce-mi zisese Balaci: *"Îngroapă toate documentele şi pune pază!"*. N-avea nici-o raţiune ce-mi cerea el, *"mai bine le dau foc!"*, i-am spus eu. Cum adică să le pun într-o ladă, să le sigilez şi îngrop şi să pun santinelă acolo? Aberaţii. Păi ce căuta santinela acolo, nu se întreba lumea? Asta mi-a comunicat telefonic, era până în 25 decembrie, că dup'aia ne-au dezarmat.

Rep: Aveaţi aşa documente multe, importante?

G.I.: Păi cum mă omule, aveam dosare de surse, dosare de urmărire informativă, toate însemnările şi munca ta erau acolo. În cursul normal, după ce le finalizezi sau abandonezi, în sensul de clasat, le trimiţi eşalonului superior, dar până atunci sunt la tine în birou, în fişet, în faza de lucru, pe ele lucrezi, asta e! Tot ce strângeai tu ca albinuţa le trimiteai prin corespondenţa secretă la Craiova sau fiecare la organul superior lui. O hârtie, un document, două, trei din acea săptămână le trimiteam cu poşta secretă joia sau sâmbăta. Te şi avertiza seful tău: *„Vezi că săptămâna asta n-am primit nimic de la tine!",* ceea ce se traducea că n-ai depus activitate.

De multe ori munceai degeba. Am lucrat pe unu, la Titu - Odobeşti în Dâmboviţa, care lucra în economia naţională, făcuse fraudă şi evaziune fiscală vreo 20 de milioane, iar pentru suma asta pe Ştefănescu cu vinurile l-au împuşcat, dar, după ce eu l-am băgat pe ţeavă, l-au avansat. De aici de la inginer şef la Batalion l-a promovat inginer şef la Direcţia lucrări în economia naţională. M-a chemat şi generalul Paraschiv, i-am prezentat dosarul documentat, iar rezultatul a fost invers.

Pe 17 când s-a dat alarma de luptă s-a dat armament, adică pistolul, la

toate cadrele, deci şi mie. Dar pe noi de la CI ne-au chemat la unităţi în seara zilei de 16 decembrie. Nu ştiam ce se întâmplă, se vehicula ideea teroriştilor, a previzibile atacuri împotriva unităţilor militare. Atunci am discutat şi cu ofiţerul de la continuitate, întâmplător era Iliescu Traian care era şi secretarul de partid al unităţii. El fusese mutat la noi într-un fel disciplinar, după ce se furase muniţie din regimentul de tancuri.

Traian zicea, : *„Domne, ceva se întâmplă! E ceva, sunt mişcări!”* El avea la birou un aparat de radio mai performant, Mamaia sau Gloria, şi asculta Europa Liberă cu uşa închisă, eu cu un prăpădit de Cora ce era să aflu! Aşa voalat, că acuma ne feream toţi, unu d'altu.

Acuma, ceva bănuieli erau pentru că prin septembrie ni s-a prelucrat nouă pe linie de securitate situaţia operativă din ţările socialiste, starea de spirit existentă şi modul de operare a grupurilor de interese. Reţin că s-a precizat că sunt premize ca cele două Germanii să se unească, în acest caz cade Zidul Berlinului şi automat se bulversează starea şi în celelalte state vecine.

A fost în 89 o diversiune păcătoasă. Îi trimitea p'ăia de la Securitate, pe Cercul Militar cu armament să apere Poliţia şi Securitatea care erau în aceeaşi clădire, să facă apărarea, iar cei de la Primărie în frunte cu colonelul Popescu Gabriel se agitau că sunt terorişti pe Cercul Militar.

Până pe 21 când s-a făcut miting de susţinere a lui Ceauşescu şi la noi în unitate, se aflase despre starea lucrurilor mai ales de la militarii care se aflau în permisie. Povesteau ce au văzut şi simţit. Plus că trimiseseră ăştea de la partid şi muncitorii din fabrici la Timişoara cu bâte şi au fost primiţi cu hrană şi flori.

Comandantul nostru era suspect de calm, *chiar vorbea codificat la telefon: **”aici sunt nori negri peste tot!”*** Nu cred că a fost băgat în grupul de diversiune al celor care voiau să organizaze revoluţia, dar Marchiş comandantul de la Tancuri sigur a fost. El **îl are pe conştiinţă pe căpitanul Burcea** pentru că nu trebuiau să plece tancurile de la Caracal cale de 200 de kilometri, ce nu mai erau tancuri în altă parte?

Toţi au spus că suntem pregătiţi, dar cât de pregătiţi am fost s-a văzut! La un moment dat s-a auzit că nu mai avem muniţie. Ai noştri au tras în prima noapte (22 spre 23), 18 mii de cartuşe, un singur pluton. În a doua noapte au tras 25 de mii de cartuşe. Erau cartuşe şi pe jos, călcai pe ele, chiar l-am avertizat pe comandant să i-a măsuri că o să dăm socoteală pentru fiecare cartuş tras. **“Du-te bă d-aci cu aia a ta, stăm noi d'un cartuş”!** Noi am mai dat armament şi muniţie de la stoc şi diribiştilor (n.a. militarii din Detaşamentul militar de construcţii) care lucrau la construcţia punctului de comandă pentru aviaţie şi radiolocaţie din apropiere, am dat la ordin şi pe documente, ca până la urmă să ajungă să tragă în noi.

Rep.: Stare de panică a fost?

G.I.: Stare de panică şi agitaţie a fost, nu ştiai ce se întâmplă, chiar gândeai, bă, cade Ceauşescu dar ce se întâmplă pe urmă! Şi uite ce s-a întâmplat! Nu e bine!

...**Au fost atunci adeziuni pentru Ceauşescu,** toţi s-au lăudat şi la noi în adunarea pregătită. **Coordonator a fost Traian Iliescu.** El avea şi obligaţia. Eu n-am participat, deşi nu-mi interzicea nimeni.

Rep: Pentru trecerea în rezervă, cine s-a ţinut de capul dumneavoastră?

G.I.: A plecat de la comandant, de la Vizauer. **Eu sunt mulţumit că nu m-au băgat la zdup** cu condamnaţii, că te aşteptai la orice. Nu l-au băgat pe Anghel de la Aviaţie? Pe mine decât mă urmăreau. Nu mi-a imputat nimeni nimic, decât m-am trezit cu ordinul de trecere în rezervă. M-am dus pe 26 februarie la Balaci la Craiova să lămuresc nişte aspecte legate de indicativul CĂRAREA, era prima adunare a noastră după evenimente în care fiecare îşi apăra pielea, era vorba de integrarea noastră, iar el nici nu mi-a spus că deja înaintase generalului Roşu propunerea de trecerea mea în rezervă. ***Din toată Armata a III-a doar eu şi Joiţoiu Vasile de la Biroul de la Timişoara am fost trecuţi în rezervă.*** Şeful CI-ştilor pe Armata a III-a era Ţiulete Costică.

M-au reprimit în armată prin raport făcut la generalul Roşu. El a spus că nu ştie de disponibilizarea mea, s-a arătat surprins. Poate era adevărat, ori n-a observat, ori a semnat vreun locţiitor. Oricum, şi Roşu era cam scos din cărţi, n-a fost băgat în seamă, comandantu' de la Divizia a II-a era pe felie şi ştia toate aranjamentele.

Rep.: ***Dezinformare a fost la revoluţie?***

G.I.: **Totală!** Un război psihologic devastator, în toată regula. Ştiam că războiul psihologic este la fel de dăunător ca şi războiul atomic, unul te neutralizează psihic, celălalt, fizic. Astăzi se continuuă prin internet şi televizor, iar minţile copiilor şi tinerilor sunt năucite. Şi comandanţii au fost implicaţi în această **cacealma,** Marchiş sigur! Prin telefonie în primul rând **pentru derutarea trupelor, ajungerea la confuzii şi altfel la conflicte.** A fost aici zona cea mai complexă a experimentelor, cu ţinte false pe ecranele de radiolocaţie, trageri în teren în proxima apropiere a unităţilor militare şi provocarea panicii şi a derutei. Au fost sigur subofiţeri din domeniul cercetării, din care sector nu ştiu...

La noi s-a petrecut un episod care putea fi tragic: un câine ieşit din nişte tuburi de la o construcţie a provocat declanşarea focului între militarii de la radiolocaţie şi cei de la Batlionul Disciplinar care putea produce un măcel! S-a tras din toate direcţiile şi e periculos. ***Cartuşul dacă pleacă, e ca şi vorba, nu-l mai controlezi!*** Comandantul nu s-a implicat, a lăsat lucrurile pe seama altora, preferând să se retragă în birou, fapt ce poate spune multe...

Victime n-am avut, din fericire!

* * * *

...Aveam condamnaţi, vreo două sute, care după revoluţie, pe 5 sau 6 ianuarie au făcut grevă, au plecat la Bucureşti. L-am avertizat pe comandant de intenţia lor. Au servit masa şi au sărit gardurile. Comandantu' n-a iniţiat nici-o

măsură. Unu, pe nume Bogdan, era în papuci, era zăpadă pe jos. S-au încolonat, au fost disciplinaţi în felul lor, dar n-au acceptat să se întoarcă. Un ţigan, Lia, se constituia în liderul lor, el i-a coordonat. N-au putut să se urce în tren la Caracal şi au plecat pe jos până la Fărcalşele în gară, pe şosea. Au ajuns în Bucureşti, la Televiziune, şi s-a dus şeful de Stat Major după ei.

A primit ordin comandantul să se prezinte cu echipament nou, ordine de serviciu şi foi de drum. Au fost puşi în libertate întrucât s-a dat un ordin de amnistie şi au fost trimişi la unităţile de care aparţineau. Au fost eliberaţi şi cei câţiva care rămăseseră în unitate, astfel **am rămas batalion disciplinar fără nici-un condamnat.** La scurt timp s-a schimbat şi denumirea unităţii în Închisoarea Militară nr. 5.

* * * * *

REVERENŢĂ, DOMNULE GENERAL!

"Eu voiesc să vă înfăţişez faptul că le-am făcut noi onoarea, venind de la Bucureşti să le acordăm apărarea care în ultimii 25-30 de ani nu s-a respectat, că noi înţelegem ca avocaţi să apărăm indiferent cine ar fi şi indiferent de faptele care le-a săvârşit dar în limita dizpoziţiilor legale, a faptelor de care luăm cunoştinţă prin rechizitoriu, a probelor care… a celor care le-am făcut cinstea de a le acorda această deplasare în locul acesta ca să-i apărăm" - avocatul Teodorescu Nicolae.

Avocatul Lucescu Constantin: *„Domnule Preşedinte, domnilor asistenţi populari, reprezentanţi din sală, este greu să pui concluzii împotriva oamenilor care, chiar şi deferiţi justiţiei, nu vor să recunoască crima împotriva poporului român, crima de genocid, nu numai la Timişoara şi Bucureşti, în momentele de faţă, ci crima dinainte de peste 20 de ani şi ceva. Crima prin înfometare, prin lipsă de căldură, prin lipsă de lumină, dar cea mai odioasă crimă a fost crima de a încătuşa spiritul românesc, sufletul acestui popor, în raport de odioasele crime săvârşite la Timişoara, de odioasele crime săvârşite când poporul şi copiii, copii nevinovaţi au fost călcaţi de tancuri cu şenile. Când aţi căutat un act odios, de diversiune, până când Armata cu Securitatea o puneaţi cap la cap şi aţi îmbrăcat ofiţeri de Securitate din trupele dumneavoastră în ofiţeri ai Ministerului Apărării Naţionale, să daţi iarăşi lovitură, ca Armata să nu vină alături de popor, ca poporul să urască Armata şi din această degringoladă dumneavoastră să puteţi câştiga timpul pentru a creşte copiii de la orfelinate pentru a-i trimite în străinătate pentru a-i aduce ca trupe de comando împotriva poporului român. Da, a cărui popor, că nu mă refer la oameni în vârstă! Dacă aţi fi împuşcat unul ca noi, îi împuşcaţi pentru voinţa lor, dar ca să tăiaţi legăturile de oxigen de la capul bolnavilor, de la copii, sătrageţi*

în spitale şi în bolnavi, să aruncaţi în aer sângele şi medicamentul poporului? Cu hrana cu care Bucureştiul s-ar fi putut hrăni luni de zile iar militarii ar fi putut să tragă şi să susţină apărarea ţării fermă, i-aţi băgat în subsolurile de unde teroriştii dumneavoastră şi astăzi se duc, se alimentează şi luptă împotriva oamenilor nevinovaţi, în speranţa că dumneavoastră îi veţi mai plăti vreodată cu eforturile făcute de România. Cu multă emfază spuneţi: am plătit datoriile! Nu numai că le-aţi plătit, ne-aţi secătuit şi v-aţi depus destui bani, v-aţi dus la ayatolah să-i închinaţi un ultim omagiu. Eraţi la fel ca el, acelaşi spirit de clan, care şi-a omorât poporul. Spuneţi că nu recunoaşteţi organismele noastre, ale puterii populare? Nu trebuie să le recunoaşteţi, domnule fost preşedinte, pentru că am luat în '48 puterea în mână împotriva altora şi nu s-au prevalat de nici-un fel de legi ale statului român. Regele Mihai a avut mai multă demnitate decât dumneavoastră. Poate aţi fi avut mai multă demnitate şi înţelegere din partea poporului român dacă va-ţi fi dat demisia, dacă a-ţi fi rămas acolo în străinătate, cu străinii aţi trăit, puteaţi să muriţi cu ei, şi vi se oferea acel azil politic.

...Râsul acesta este semnul bolii dumneavoastră.

Domnule Preşedinte, greutatea apărării, care trebuie să fie apărare şi nu act de acuzare, constă în această odioasă neînţelegere a situaţiei, astăzi şi în clipa de faţă. În aceasta constă greutatea, în sfidarea Tribunalului, în nonşalanţa cu care ne luăm căţeii dealtfel, ca şi când suntem ridicaţi de pe la case pentru tot ce am făcut.

Domnule Preşedinte, aş fi fost unul dintre cei care m-aş fi dus şi aş fi luptat în cadrul Ministerului de Justiţie, în cadrul atribuţiunilor noastre profesionale, care trebuie să fie umanitare, care trebuie să fie de dăruire faţă de adevăr, faţă de adevărul pentru care se luptă astăzi, aş fi cerut să se suprime pedeapsa cu moartea pentru că în unele cazuri am avut şi nesocotita experienţă, proasta experienţă de a vedea că s-au făcut greşeli. ***Eu nu v-aş cere pedeapsa cu moartea,*** *spune cineva,* ***dar este greu pentru poporul român să mai suporte alături cea mai mare suferinţă****, cea mai mare pedeapsă este să trăiască în condiţiile care ni le-a creat nouă, să trăiască cu frica în sân, că poţi fi ridicat şi împuşcat, că poţi fi injectat şi dus la spitalul de nebuni, că împotriva familiei se pot lua cele mai odioase măsuri, că împotriva neamurilor şi asta pe linie ascendentă, cu bunele dosare de cadre ţinute de doamna, cu bună ascultare, făcută de domnia sa, este reprobabil, făcută şi pe WC îi asculta pe demnitari şi pe acoliţi. Cu asta se ocupa scumpa noastră conducere, marea savantă de renume mondial, "codoi", să-mi iertaţi expresia.*

Vă rog să discerneţi totuşi momentul în care daţi soluţia aupra, în primul rând a crimelor comise, a crimelor în lanţ. Poate, cine ştie, o singură atenuantă ne-a ajutat să ne vedem liberi prin trei catastrofale greşeli făcute: a adunat masele care ştia că sunt împotriva lui şi a ucis generalul care îi apăra pielea, pentru că nu a fost de acord să tragă într-adevăr în muncitori. Armata nu a fost de acord niciodată cu aşa ceva. Aţi ucis tineri, ce au fost copiii aceia minunaţi, ce au fost de vină? Cu preţul, de care popor vorbiţi, dacă preţul libertăţii noastre este câştigat cu sângele acestor copii.

Domnule preşedinte, aveţi aceste lucruri şi ca atenuante aş spune pentru că practic tocmai megalomania pe care a avuto nea adus aici, da, tocmai pentru acest lucru veţi vedea şi demnitatea soluţiei, veţi vedea şi faptele. Vă mulţumesc pentru atenţie.

…Domnule Preşedinte, dacă îi mai daţi cuvântul în continuare considerăm că este o jignire adusă poporului român şi actului de justiţie românească".

* * * *

Am apreciat ca oportună introducerea în această lucrare a pasajului care-l priveşte şi devoalează pe apărătorul cuplului Ceauşescu, spre completarea dimensiunilor evenimentelor din decembrie '89. Interdependenţa cu subiectul cărţii constă în: conotaţia naţională a judecării unor lideri şi impactul condamnării şi execuţiei lui Nicolae şi Elena Ceauşescu asupra tuturor românilor; referirile din proces, directe şi colaterale, la localitatea Caracal şi cetăţenii ei; rădăcinile genealogice ale lui Lucescu Constantin în Caracal şi stabilirea reşedinţei acestuia în urbea a cărei atmosferă este definită ca *"pur şi simplu ezoterică".*

Am considerat individualitatea acestui personaj, atât ca participare la un act istoric cât şi ca demnitar al statului român - mulţi supraestimează deseori simbolistica gradului militar de general - demnă de pildă, studiu şi urmat.

Ne aşteptam să găsim în atitudinea şi spiritul său viziunea unui lider, decenţa unui exponent moral al poporului, simplitatea, corectitudinea şi limpezimea gândurilor, vorbelor şi gesturilor specifice oamenilor de seamă ai naţiei, certificaţi de o răscruce ideologică.

Lăsăm cititorii să catadicsească în consecinţă.

În ce ne priveşte, comportamentul post decembrist al acestuia ne contrazice în mod flagrant, atitudinea generalului Lucescu confundându-se până la identificare cu cea a lui P. Roman, S. Brucan, N. Militaru, G. V. Voiculescu, V. A. Stănculescu şi întreaga camarilă patronată de Ion Iliescu, căreia avocatul i s-a alăturat ori i-a adus cu cinism imense servicii, nevrând chiar să spunem că împreună cu Gică Popa, Teodorescu, Nistor, Sorescu, Candrea, Zamfir, Voinea, Boeru, Baiu, Măgureanu, Kemeneci s-a constituit în braţul înarmat care a ucis, după cum afirmă însuşi generalul Kemenici, în pofida faptului că demnitatea de ofiţer ar fi trebuit să-i împingă la o strelice de onoare faţă de Comandantul Suprem, şi să conjuge la unison, cu voce, tare, imperativ, proverbiala sintagmă ***"Opriţi măcelul!"***

Nici nu luăm în seamă lipsa deontologiei profesionale demonstrată în proces, ci faptul că singur se dezice de convingerile primare: ***"…la acel moment nu ne-am dat seama că ne semnăm, de fapt, actul de deces al poporului român".***

Credulul din naştere ne uimeşte cu inocenţa, cu naivitatea că a mers buimac încotro nu i se spusese. Numai procurorul Voinea afirmă că îşi luase

dovezi pe care se bizuia, precun interogatoriul lui Postelnicu şi stenograma C.P. Ex. Nici delegaţie nu a avut domnul avocat, glumim acum, mai exact rânjim amar, a crezut, poate, că este invitat la o partidă de pescuit ori divertisment.

Nedumerirea noastră se manifestă vis a vis de dorinţa acestuia de a fi etichetat *"un personaj controversat"*, în timp ce este un ilustru confuz, convingerile sale sprijinindu-şi fanteziile pe naivitatea noastră, vezi Doamne; bunul simţ şi toleranţa caracteristică poporului român ne-au tot mânat să înghiţim gogoşi, să admitem răspunsuri tot prin întrebări ori justificări goale de conţinut, generalul metamorfozându-se într-un jongler al frazei, un şmecher passer al ideii ori un laborios răstălmăcitor al dorinţelor noastre fireşti, preconcepute, pe când, pe sub mustaţă frizam lipsa de francheţe şi orizontul moral îngust al interlocutorului.

Spunem toate astea întrucât lipsa răspunsurilor la care poporul are dreptul este revoltătoare. Lucescu este duplicitar în răspunsuri, un perfid meşteşugar verbal.

Cine l-a trimis la proces? O întrebare legitimă, la care răspunde în dungă, ba că l-a împins cineva, ba că a preferat din proprie iniţiativă să meargă acolo decât să asiste la o şedinţă de alegeri a FSN-ului pe baroul Bucureşti.

Nu comentăm traseul ingrat, pornit de la Cina cea de taină din cazarma de la Târgovişte din jurul mesei mânjită de sânge, prin SRI, firmele lui S.O. Vântu, galonarea cu stelele de general în schimbul achitării lotului generalului Rotariu, descris cu destulă acurateţe, documentat, de colegul Dan Badea de la Vrancea. A pornit din instinct şi nu din raţionament!

Pe deasupra, povestindu-ne de inexistenţa morţior şi defilarea tancurilor la Timişoara cu flori pe ţevile tunurilor nu numai că ne acuză de ignoranţă şi infantilitate, făcându-ne de-a dreptul proşti, dar ne sfidează şi compatrioţii locali care au fost în comanda acelor unităţi militare şi au ordonat FOC!

Buba noastră derivă din faptul că el a fost un exponent, a fost luat drept model, un reper implicat în probleme de stat, un actor emblematic care s-a manifestat la răscrucea vremurilor pe care le-a şi influienţat, a fost o figură de senzaţie în care naţia şi-a pus crezul. Şi când întreaga imagine era coagulată în minţile oamenilor, Lucescu s-a dezis de spusele sale.

Lucescu Constantin, avocatul familiei Ceauşescu, este un caz demn de studiat. El, omul normal, pe 25 decembrie 1989 incrimina cu spume la gură: ***"…tăiaţi legăturile de oxigen de la capul bolnavilor",*** pentru ca mai târziu, înţeleptul de peste 70 de ani, să mărturisească jurnalistului C.D.Radu în ziarul Vocea Cetăţenilor, nr. 13, Decembrie 2011: *„Dacă mă întrebaţi dacă am făcut bine, vă spun eu că* ***am făcut cel mai mare rău Ţării Româneşti!*** *...nimeni nu a susţinut că Ceauşescu a fost o perfecţiune, dar de aici, nu putem spune că a făcut numai rău. (Constituirea dosarului, n.a.)...a fost o formă de acoperire prostească a acelui moment. Asta din* ***cauza prostiei noastre****. Am zis că dacă dispare Ceauşescu o să o ducem mai bine... Nu! Şi trebuia să recunoaştem că nu a fost act de judecată, ce e atât de rău* ***să ne recunoaştem o greşeală****? Mai*

*cu seamă că ea ţine de istoria ţării şi **nu putem minţi până la infinit**. ...Este adevărat că printre altele s-a imputat şi problema poporului, e adevărat. Nu prea aveam căldură, televizor nu aveam decât două ore... trebuie să ne aducem bine aminte că, totuşi, de murit de foame nu a murit nimeni, nici unul, că spitale existau şi nu se desfiinţau, că şcoli existau şi nu se desfiinţau, că facultăţile noastre erau recunoscute peste hotare şi veneau străinii să înveţe la noi, că aveam o industrie excepţională, că ne-am plătit datoriile de stat şi eram singurul stat din Europa fără datorii, şi mă opresc aici.”*

Tocmai de aceea, stimaţi cititori, unde aţi mai auzit dumneavoastră că în urma greşelilor cineva profită, că prostia clamată e recompensată cu funcţii şi grade?

Pentru aceste “merite” Lucescu a fost ridicat de la statutul de avocat la gradul de general şi cea mai înaltă funcţie în justiţia militară, sau pentru trăsătura de servilism la curţile domneşti? Spune întruna că s-a expus şi a riscat. Cam cât, oameni buni? Oare, mai mult decât generalul Jienescu, cel cu studii la Sorbona şi ani de front în cele două conflagraţii mondiale? Mai mult decât generalii Avramescu, Iacobici, Măcellariu, Dragalina, Şova? Ei care şi-au tocit tinereţile în tranşee sub flamura stindardului naţional pe când avocatul bucureştean se ostenea trudind împotriva unui ilustru captiv?

Retractăm alte etichetări, dar L.C. este un fericit, un norocos pe care istoria noastră păcătoasă l-a făcut din civil, peste noapte, general de conjunctură şi nu poate sta pe aceeaşi panoplie a recunoştiinţei neamului.

Pe ce criterii l-a gradat Iliescu? Ce, sau cine l-a recomandat? Cum a fost selectat şi instruit? Cine i-a dictat monologul, instinctul de moment sau convingerile vieţii? Dacă s-ar repeta scena ar “juca” la fel? Chipul din oglindă îi emană fericire şi mulţumire? De unde ştie căci crima asupra cuplului Ceauşescu a fost un act justiţiar al întregului popor? Cum a fost minţit la Tribunalul Militar Bucureşti că v-a apăra terorişti? De cine? De unde ştie că nici ruşi şi nici americanii nu voiau să mai trăiască Ceauşescu?

Singur Constantin Lucescu şi-a asumat rolul de persoană publică şi tocmai de aceea publicul, poporul şi fiece persoană în parte are dreptul la răspuns!

În fine, Lucescu Constantin are o problemă cu sine însuşi: Constituţia României consfinţeşte în art. 1, al. 3 evenimentele din decembrie “89 ca ***Revoluţie***, iar domnia sa, ca general al armatei române trebuie să fie grijuliu ca nici în somn să nu bolborosească o altfel de opinie. Şi totuşi, şi mai mult decât atât, în timp ce Constantin Lucescu a făcut parte dintr-un Tribunal emanat din ***revoluţie***, a participat direct, vârtos, pe meterezele revoluţiei criptocomuniştilor din linia a doua, a ***primit Titlul de luptător revoluţionar remarcat prin fapte deosebite,*** aşa cum se găseşte menţionat la poziţia 7861/ LRM. 00101/ Lucescu Constantin, Natural şi Aneta/ 12.11.1939, titlu care se conferă numai la cerere şi oferă avantaje mai mari decât celor care s-au sacrificat la Cotul Donului.

Asta nu-i problema noastră, dar chestiunea gravă rezidă din suferinţa

de labilitate a subiectului, supunându-ne la supliciul exerciţiilor de imaginaţie: ***ca revoluţionar nu recunoaşte revoluţia română,*** etichetând-o *"…la momentul 1989, a* ***loviturii de stat*** *..., "…****marea îmbulzeală*** *din Decembrie '89…", "…nici astăzi nu cunosc adevăraţii instigatori ai* ***bulversării populaţiei din 1989****".*

Este un NON SENS!

D-aia îi şi sugerăm să purceadă la totală sinceritate, cinste, deschidere! Aşa, parcă şi pe lumea ailaltă, un bun creştin, merge mai cu curaj, iar la filtrul de la poarta iadului se acordă...clemenţă.

Pornim în raţionamentul nostru şi de la declaraţiile generalului Andrei Kemeneci - comandantul garnizoanei Târgovişte: *"Gelu Voican Voiculescu a afirmat către componenţii Tribunalului Militar Excepţional şi avocaţi:* ***Să nu le daţi posibilitatea să se apere, fiţi duri pentru că trebuie să terminăm într-un timp foarte scurt cu aceşti oameni care au distrus România".***

Şi tot Andrei Kemeneci, gazda Ceauşeştilor, comandantul care i-a avut în grijă de la arestare până la execuţie, omul care a refuzat să facă parte din Completul de judecată (uite că s-a putut): ***"Împuşcarea cuplului dictatorial a fost un act injust, săvârşit cu total dispreţ faţă de lege. Pentru că erau condamnaţi la moarte înainte de a fi judecaţi. Pentru că au fost ucişi, nu executaţi!"***

*　　*　　*　　*

Un comentariu:

- ***De ce aveţi dvs. contre cu generalul?***

El a dat un interviu şi a spus că n-a fost revoluţie, ci lovitură de stat. E părerea dumnealui. Dar... dar a cerut să i se elibereze certificat de revoluţionar, de luptător remarcat pentru fapte deosebite în revoluţie şi primeşte o indemnizaţie de la statul român fiindcă a participat la revoluţie. I-am şi cerut: *„Domnule, dacă susţineţi că nu a fost revoluţie solicitaţi să vi se retragă titlul şi indemnizaţia, e părerea dumitale!",* mai ales că potrivit legii, şi eu ştiu acest aspect, el nu poate primi această recunoaştere pentru că pe 25 decembrie 1989 a fost apărătorul lui Ceauşescu, deci apărătorul regimului Ceauşescu, el nu a participat la victoria revoluţiei, ci, din poziţia de avocat s-a constituit în susţinătorul clanului Ceauşescu. Cel puţin teoretic!

Evoluţia acestui personaj este în ceaţă şi el menţine această stare incertă în mintea oamenilor, refuzând ostentativ să dea lămuriri pentru că poziţia pe care o afişează este publică. A fost consilier juridic la statul major general, nu şef, ulterior după ce a fost trecut în rezervă a fost şeful serviciului juridic de la Petrom Service. El l-a consiliat pe Vântu şi pe Luca să preia în mod total necinstit acţiunile muncitorilor de la Petrom, poate şi din acest motiv cei doi au fost sau şi mai sunt în puşcărie.

El a recunoscut în faţa mea, a'lu Florea, a'lu Drăgnei şi a'lu Doru Tudor că a fost lucrător al Securităţii. I-am spus că are o problemă, făcea parte din

Baroul de avocaţi, detaşat la Ministerul Apărării, revoluţia l-a prins detaşat la Parchetul militar, dar l-a prins civil, deci cu un dosar foarte curat dacă nu cumva a fost trimis acolo, iar pentru completul de judecată a fost ales. Astea i le-am spus în faţă, şi a şi zis: **Care-i problema?**

Acuma vine să ne spună că a fost rugat să devină Cetăţean de onoare al municipiului Caracal şi a refuzat! Cum adică? Sunt copilării!

I-am spus că a intrat pe uşa din dos în armată.

Consilier local,
Colonel Ştefănescu Smarandache

* * * * *

"TOŢI CEI IEŞIŢI ÎN STRADĂ TREBUIE TRATAŢI CA DUŞMANI ŞI EXTERMINAŢI PENTRU TOTDEAUNA"

(cpt. Ştefan Ştefan)

Am considerat extrem de important de a fi inclus în cuprinsul proiectului dedicat evenimentelor din decembrie 1989 acest document, provenit din arhiva ANCMRR, Filiala judeţului Olt, întrucât exprimă realitatea crudă a convingerilor şi acţiunilor militarilor, repercusiunile acestora în oraşul de pe Bega, unele personaje având origine caracaleană ori ne-au devenit concitadini.

ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ A CADRELOR MILITARE ÎN REZERVĂ ȘI ÎN RETRAGERE
FILIALA JUDEȚULUI OLT
INTRARE - IEȘIRE
NR .... / 20

(Anexa 4)

COMISIA GUVERNAMENTALĂ

JUDEȚUL TIMIȘ

Către Procuratura militară Timişoara

Alăturat vă trimitem, spre competentă soluționare, referatul întocmit de Comisia Guvernamentală instituită la nivelul județului Timiș, prin care s-a propus cercetarea penală a căpitanului

Badea Gheorghe. Dosarul conţine 53 de file. Semnează şi ştampilează membrii comisiei. Semnează de primire şi ştampilează Procuratura militară

*

R elatarea căpitanului Măescu, privitor la crimele săvârşite la podul "Decebal", mi-a întărit şi mai mult o anumită hotărâre.

Căpitanul Ştefan Ştefan, şeful de stat major, revenit şi el în cazarmă, a prezentat, într-o manieră de război, modul acţiunilor viitoare în oraş, mai precis pentru seara zilei de 18 decembrie 1989. Întreg corpul de cadre al regimentului era adunat pentru primirea misiunilor de luptă. Dacă, la început, nu se ştia amploarea demonstaţiilor din oraş, acum totul era cunoscut. Căpitanul Ştefan ne-a prezentat, succint, situaţia, ca pe timpul aplicaţiilor de luptă, cu o precizie de ofiţer de stat major bine instruit :

- Situaţia internaţională, ne informează căpitanul, este complexă şi defavorabilă ţării. Imperiile capitaliste vor să destrame comunismul, iar Ungaria este pregătită să ne atace şi să cucerească Transilvania. Deja, la graniţa României, sunt trupe ungare gata să intre pe teritoriul ţării. În ce priveşte situaţia internă, s-a decretat, în secret, starea de necesitate şi s-a primit alarma de luptă Radu Cel Frumos, ca urmare a manifestaţiilor anticomuniste, declanşate de pastorul Tökeş, în vederea creerii unei diversiuni menite să ajute trupele ungare să ocupe Transilvania. Inamicul nostru din Timişoara, este cunoscut: demonstranţii! Scopul acestora este de a destrăma societatea noastră socialistă. Modul de acţiune a inamicului, respectiv, a demonstranţilor, este şi el ştiut: deplasarea coloanelor pentru miting în Piaţa Operei. Armament şi tehnică de luptă folosite de inamic: probabil bâte, pietre şi alte obiecte contondente. Modul de acţiune a trupelor proprii: atac asupra Pieţei Operei pentru împrăştierea celor prezenţi şi pentru descurajarea altor acţiuni viitoare, cât şi blocarea accesului spre Piaţa Operei. Efective militare participante la misiune: detaşamente organizate pe companii, plutoane şi grupe însoţite de tancuri şi transportoare blindate. Putere de foc: mitralierele de pe tancuri şi transportoare, pistoale mitralieră pentru soldaţi şi subofiţeri, pistoale TT pentru ofiţeri. Dacă este nevoie, ofiţerii care doresc pot lua pistoale mitralieră. Muniţia folosită va fi cea de război. Modul de aprovizionare cu muniţie: nu se va executa pe companii, ci se va face centralizat, prin grija regimentului. Consumul de muniţie: în funcţie de situaţie, însă se recomandă multă economie în folosirea acesteia, întrucât este făcută cu sudoarea poporului nostru muncitor. De fapt, am convingerea că sunteţi bine instruiţi şi veţi folosi eficient muniţia alocată. Mare atenţie! Se vor folosi substanţe chimice de luptă împotriva demonstranţilor. Verificaţi-vă măştile contra gazelor! Măsuri pentru mascarea misiunilor de luptă: se acţionează noaptea, iar cadrele militare să nu poarte grade. Se recomandă pufoaicele şi căştile din oţel, pentru a nu fi recunoscute cumva de vecini ori cunoştinţe. Prieteni, să fie foarte clar, nu avem! Nu poate fi numit prieten un ins care se găseşte în rândul demonstranţilor. Toţi cei ieşiţi în stradă trebuie trataţi ca duşmani şi exterminaţi pentru totdeauna. Cooperarea cu celelalte forţe: acolo unde se acţionează împreună cu miliţia şi cu trupele de securitate, întregul dispozitiv va fi subordonat nemijlocit comandantului militar. Securitatea informativă nu este subordonată, dar are misiunea de a informa permanent trupele aflate în dispozitive. Pentru recunoaştere se va folosi parola “Bucur-Bucu-reşti”. Este bine să nu avem întrebări deplasate şi să executăm întocmai ordinele primite, indiferent care ar fi acestea, fiindcă neexecutarea lor întocmai

va duce la distrugerea muncii de o viaţă a clasei noastre muncitoare. Organizarea detaşamentelor pentru luptă: detaşamentul format din militarii Batalionului 2 infanterie va fi comandat de căpitanul Durac şi va acţiona…

- Tovarăşe căpitan, intervin eu, refuz să execut asemenea ordin. Consider că trebuie să fiu trimis la graniţă, fiindcă, după cum aţi precizat, suntem pe punctul de a fi atacaţi de Ungaria. Este bine să-i lăsăm pe cei îndreptăţiţi să restabilească ordinea şi liniştea publică în localitate…

- Tovarăşi, mă întrerupe căpitanul Ştefan adresându-se celorlalţi, iată un exemplu de insubordonare. Cu asemenea ofiţeri nu putem învinge! Iată în cine a avut încredere partidul. Este o ruşine pentru regimentul nostru. Voi raporta eşaloanelor superioare şi, sigur, va fi deferit Curţii marţiale, fiindcă suntem în stare de război. Pleacă de aici, domnule! Nu mai poţi fi numit tovarăş. Să fie dus în birou şi păzit în permanaţă de un militar. Să predea pistolul la ofiţerul de serviciu.

Am plecat spre birou, însoţit de un soldat. Nu mă gândeam la ce a spus Ştefan şi nici nu aveam de gând să predau pistolul. Mă gândeam cu îngrijorare la familia mea. Am o fetiţă şi un băiat. Ulterior, grijile mele s-au dovedit, a fi îndreptăţite. Am aflat, după evenimente, că nişte copii, puteau fi ai mei, au fost răpuşi de gloanţele unor ticăloşi. Chiar pe strada Negoiu, unde locuiam, o fetiţă în vârstă doar de doi ani, Lungu Cristina, a murit în braţele disperate ale tatălui ei, împuşcată în cap.

*

Nu am fost deferit Curţii marţiale, iar refuzului meu nu i s-a dat prea multă importanţă, deşi, până în 22 decembrie, am fost păzit în permanenţă de un soldat înarmat. Acesta, fără nici o vină, era obligat să mă însoţească peste tot. La masă, la Wc… Nu s-a întocmit vreun document pentru pedeapsa primită şi nici nu am fost dus la arestul garnizoanei, fiindcă acesta era plin cu arestaţi proveniţi din rândul populaţiei civile, iar arestul unităţii nu intra în calcul. Era prea periculos. S-au gândit că pot influenţa soldaţii aflaţi în gardă. Devenisem o altă pacoste pe capul comuniştilor. Aveau destule probleme cu căpitanul Eugen Gheorghioiu. De teama de a nu fi molipsiţi şi alţii, şefii ierarhici au decis să nu se mai mediatizeze cele două cazuri de insubordonare şi, totodată, s-a hotărât ca toţi şefii de arme, deci, inclusiv eu, să rămână în cazarmă. Comandantul unităţii a intervenit şi el. A cerut tuturor "*să se supună ordinelor şi să se termine odată cu conflictele personale",* lăsând a se înţelege că între mine şi şeful de stat major ar fi avut loc o ceartă banală, probabil pentru soldaţii de plumb cu care ne jucam de-a războiul.

*

"Paznicul" meu, un militar în termen, avea bun simţ. Nu raporta căpitanului Ştefan despre plimbările mele prin birouri şi nici nu intra cu mine în încăperi pentru a asculta ce se discută acolo. Aştepta disciplinat la uşă. Această libertate, oferită de soldatul care mă păzea, mi-a permis să iau legătura cu mulţi colegi. Astfel că, împreună cu căpitanul Ion Tătaru, cu căpitanul Constantin

Măescu, şi cu căpitanul Eugen Gheorghioiu, am reuşit să convingem şi alte cadre militare despre ilegalitatea acţiunii armatei în oraş. Devenisem un nucleu mic, dar important. Majoritatea eram din comanda regimentului şi, prin funcţiile deţinute, am reuşit să influenţăm pozitiv multe alte cadre militare, care, la rândul lor, au influenţat subordonaţii. Iată numele celor care ni s-au alăturat şi au riscat atunci: maior Emil Berianu, şeful de stat major al artileriei regimentului; locotenent Constantin Mireanu, ofiţer 4 la şeful geniului; căpitan Teodor Matea, ofiţer 4 la şeful transmisiunilor; căpitan Nicu Stan, ofiţer 4 la statul major al artileriei; maistru militar Mihai Botoca, specialist la compania transmisiuni; plutonier Mihai Diaconu, şef de depozit materiale explozive şi chimice; locotenent major Ionel Ciobanu, comandant subunitate transmisiuni; locotenent major Constantin Moldovan, comandant companie aprovizionare şi transport.

În Timişoara, de exemplu, au murit oameni în multe locuri: Calea Lipovei, Calea Girocului, Piaţa Operei, Catedrală, Piaţa Unirii, Piaţa Libertăţii, Podul Decebal, Elba. Au fost judecaţi, condamnaţi, (şi ulterior graţiaţi de preşedintele Ion Iliescu), doar generalul Constantin Rotariu, colonelul Ioan Păun şi locotenent-colonelul Constantin Gheorghe pentru crimele comise exclusiv pe Calea Lipovei. Pentru crimele comise în celelalte zone nu s-au adus în faţa justiţiei vinovaţii, deşi Comisia Guvernamentală, instituită în primăvara anului 1990, i-a descoperit şi a propus să fie cercetaţi penal. Probabil că acţiunile acestora au fost şi sunt tratate ca fapte eroice. După modelul generalului Milea. Cine ştie… azi ne plimbăm pe Bulevardul Vasile Milea, şi mâine ne vom plimba, probabil, pe străzile… general Paul Vasile, general Constantin Zeca, general Constantin Rogin, colonel Mihai Bulai, colonel Ştefan Ştefan...

*

Adunarea a luat sfârşit. Ne îndreptăm spre birouri. La poarta unităţii, mai mulţi cetăţeni, încurajaţi de faptul că în 20 decembrie militarii au fraternizat cu populaţia Timişoarei, scandau "Armata e cu noi!” şi fluturau steagurile fără emblema comunistă. Cadre militare şi soldaţi se duc la ei. Un copil este dat peste poartă în braţele unui ofiţer, care, emoţionat, îl ia şi îl ridică în aplauzele tuturor. Şeful de stat major, acelaşi căpitan Ştefan Ştefan, merge la grupul de militari, aflaţi acolo cu civilii, şi ordonă, pe un ton nervos, să plece toţi! Să plece imediat! Altfel, pune santinelele să-i împrăştie pe civili. Se aud murmure ameninţătoare… dar, chiar atunci, din difuzoarele lăsate în funcţiune să repete continuu despre aşa-zisa trădare a generalului Vasile Milea, răzbate o voce înecată de emoţie care anunţă ocuparea televiziunii române de către demonstranţi şi transmiterea, peste câteva momente, pe postul naţional Tv., a unui comunicat pentru ţară.

Am dat cu toţii buzna în sala de şedinţe. Poetul Mircea Dinescu anunţă pe postul Tv. fuga dictatorului. Au început aplauzele, îmbrăţişările. Echipa de filmare se afla şi ea în sală, dar nu a imortalizat pe peliculă euforia noastră. Nu

are rost să ne întrebăm de ce. Pe perete trona portretul lui Ceauşescu. Am strigat să fiu auzit :

- Să dăm portretul ăla jos!

- Mare atenţie, tovarăşe căpitan, că întreci măsura, m-a avertizat căpitanul Ştefan, înecându-se în cuvinte şi gesticulând ca un apucat.

Dezorientat, acesta încă nu pricepea că “tătucul” Ceauşescu nu era dat jos doar de pe perete. Şocul finalului comunist a fost atât de puternic, pentru Ştefan, încât ofiţerul a umblat, o perioadă, ca năuc, prin unitate. Acum s-a resemnat. Caută un alt “tătuc” şi, cu certitudine, l-a găsit, din moment ce a fost avansat nu numai în grad ci şi în funcţia de comandant de regiment iar, ulterior. în conducerea Ministerului Apărării Naţionale.

Maiorul Mihai Bulai este un ofiţer calculat, cu simţ organizatoric şi cu mult spirit de aplanare a unor conflicte apărute, însă funcţia de comandant, pe care a deţinut-o, în timpul evenimentelor din 17-22 decembrie, l-a convins să treacă peste principii. De exemplu, într-o şedinţă, în care se discuta modul de acţiune în oraş, căpitanul Ştefan a sugerat, pe un ton sarcastic, “*să punem o mitralieră în Piaţa Operei şi alta în Piaţa Unirii, şi nici pasărea nu va mai trece.”* Maiorul Bulai, fără să-şi ridice privirea, a răspuns absent: “*Noi nu trebuie chiar să-i omorâm…”* După care a continuat să dea ordine pentru îndeplinirea misiunilor primite. Ordine… de reprimare. Când mă gândesc că a asistat nepăsător, în 17 decembrie, la împuşcarea celor care demonstrau la podul Decebal… de către chiar subordonaţii săi.

* * * * *

“AM FOST TRIMIS CU OAMENII LA TIMIŞOARA ŞI I-AM PLIMBAT!”

Damian Munteanu – secretar PCR

- Vă salut respectuos domnule Munteanu, am mai vorbit cu dumneavoastră în urmă cu doi ani despre evenimtele din decembrie ’89 şi sunt interesat de nişte amănunte privind cursul fenomenelor la Caracal întrucât vrem să inserăm realitatea de atunci într-o broşurică. Şi cu aspecte din unităţi militare, şi economice şi aş vrea să ne subliniaţi dumneavoastră câteva din momentele pe care le-aţi trăit…

- Păi de ce nu întrebi dumneata pă cei de la armată acolo, întrebi la armată...

- Mă interesa momentele din oraş, de la Comitetul de partid...

- Eu nu eram la oraş...

- Nu aţi fost cu locul de muncă dar aţi fost reprezentantul politic al judeţului la Caracal pentru a coordona pregătirea şi deplasarea gărzilor patriotice cu bâte la Timişoara...

- Aia e altceva... **am fost trimis acolo, m-am dus cu oamenii, i-am plimbat,** i-am adus înapoi...asta e cu totu altceva...

- Doream ceva concret din activitatea...

- Lasă domne, nu te apuca să iei bani pe nişte prostii, las-o dracului de treabă, mai ocupaţi-vă băi fraţilor şi de altceva. Bine, hai, la revedere...

- Domnu' Damian... domnu' Damian...

- La revedere, la revedere!...

Ăsta este un mod tipic de comportare al slujbaşului comunist care niciodată n-a înţeles că dialogul şi comunicarea sunt căi fertile de înţelegere, compromis ori identificare de soluţii. Nu mă refer expres la individul în cauză ci în general la prototipul satrapului stalinist care în numele ideologiei bolşevice a dus ţara în înfundătură.

El, acest tip de factură nouă, alfabetizat şi şcolit în anii '50, trâmbiţaşul în numele clasei muncitoare şi al nucleului comunist de la care radia întreaga energie şi căldură peste ţară, nu răspunde la întrebări pentru că totdeauna a fost învăţat numai să pună întrebări, să analizeze situaţii, să tragă concluzii. Cu subbraţul doldora de materiale propagandistice a transpirat citind, obligând poporul să ia notiţe, astfel impunând ideologia vremii în conştiinţe. I-a plăcut să afirme că este onorat să se identifice cu clasa muncitoare, dar să nu se confunde şi nici să se tragă de brăcinar. Vorba lui a fost apăsată, decizia cât mai scurtă, diferite gesturi ori semne având o importanţă aparte. El a fost implicat în marile transformări din toate domeniile, şi-i place să afirme asta, au fost făcute şi cu părerea lui, şi cu ridicătura mâinii lui, şi cu impulsionarea lui, şi cu atenţionarea de către el, şi cu supravegherea atentă de el a planului, programului, indicaţiilor, indicatorilor şi iniţiativelor, chiar dacă astea au constat în naţionalizarea principalelor mijloace de producţie, la colectivizarea forţată, la desfiinţarea armatei regale şi aruncarea în puşcării a milioane de industriaşi, ţărani, ofiţeri, generali şi toată floarea intelectualităţii româneşti. El cu neamul lui de prepelicari pregătiţi la Şcoala călugărilor lu' Marx a participat la arestări în numele revoluţiei socialiste, a dărâmat biserici şi le-a explicat oamenilor de ce nu există Dumnezeu băgându-le convingerile cu pumnul pe gât. I-a urcat pe tractorişti pe semănători în zi de Paşte, lua notă de cei care se cununau creştineşte, a interzis popilor să intre în primării îmbrăcaţi în reverendă. El a avut grijă să aprobe rapoartele Securităţii cu privire la ascultarea telefoanelor, urmărirea informativă şi arestarea celor care incomodau construcţia comunismului. El a muncit din greu dând din fălci, din palme, din cap, el a raportat producţii peste plan, a dus vocea oamenilor muncii şi de acolo de sus s-a întors cu salutări şi îndemnuri revoluţionare. El, cu de la el putere, dar în consonanţă cu partidul mamă, a tăiat lumina în locuinţe, a dat cartelă pentru pâine, i-a încolonat pe copii la mitinguri socialiste, a redus cota de lapte praf, l-a învăţat pe ţăran că în loc de pâine sunt buni şi biscuiţii, că locurile la coada vacii în zootehnie se ocupau prin condamnări la locul de muncă. El difuza Scânteia, el dădea bilete la meci, înscria la cuvânt, cenzura cuvântările, mobiliza la muncă, atrăgea atenţia şi dădea indicaţii. A năduşit sub barbă, a ascultat vocea

poporului, s-a uzmit cu burta ce-i atârna peste curea, a dat rapoarte. A clamat ordinul partidului, a vorbit de avutul poporului din care el se înbuiba; el avea maşină la scară, apartament în centru, copii puşi la loc călduţ, abonament la cantina şi magazinul partidului, avea perspectivă. El rânjea din complezenţă. Totul pe salariu gras şi beneficii suplimentare, d-aia nu înţelege că poate cineva să facă ceva, uite'aşa, de drag, că trebuie!

…Când s-a schimbat calimera s-a dat cu masele populare, "am făcut şi noi ce a făcut toată lumea!"

Păi de ce măi beizadea moscovită, trişor blestemat, ai fost deasupra maselor şi acuma te-ai topit în mulţime? Ai jurat credinţă partidului ce te-a îmbrăcat în palton, ţi-a dat cisme de activist roşu şi pălărie totdeauna ca la zi mare şi într-o clipă ai uitat? Ai supt la ţâţa lu Petru Groza şi când ai simţit că ţi se apleacă l-ai muşcat de sfârc?

De ce ai trădat, de ce ai şters cu buretul peste conştiinţa ta, de ce ai dărâmat şandramaua pe care şi tu ai construit-o? Şi dacă nu ţi-a plăcut şi-ţi renegi trecutul de sfertodoct, de ce nu mergi până la capăt: să-ţi arzi carnetul de partid, cartea de muncă, diplomele de studii, să dai banii înapoi primiţi ca soldă în numele ideologiei, să ieşi în piaţa publică să spui poporului că l-ai minţit pentru c-ai fost un nenorocit!...

*   *   *   *   *

... P.S. Un comentariu neterminat, care nu are rost a fi inserat în carte. Nu că nu ar merita, ci pentru că specimene de această teapă nu pot să-i înţeleagă sensul, dar şi mai mult, că nu merită nici măcar a fi bălăcărite!

*** * * * ***

CADA - UN MOMENT ISTORIC IROSIT DE ROMÂNIA!

"…o nouă viziune în Armată"; "Militaru-spion sovietic, Opruţă - căsătorit cu o balerină rusoaică"; "…neîncredere în generali!"; "…destabilizarea armatei"; "O ţinută remarcabilă - fraţii Cantuniari!"; "…celebra Cerasela"

Reporter: Care a fost raţiunea înfiinţării CADA, al programului şi dezideratelor acestei mişcări?

Bujor Vasile, pilot comandor: Vârful de lance pentru constituirea ***Comitetului de Acţiune pentru Democratizarea Armatei*** a fost grupul de la Timişoara, din prima clipă eu aderând la aceast mişcare, fiind promotorul ideilor şi mesagerul a aproape o mie de aviatori romanaţeni la cel mai înalt nivel, asumându-mi eforturi şi riscuri care m-au marcat şi care-mi dau satisfacţie

pentru strădania de a impune o nouă viziune în Armata României.

Timişoara a întins prima mână la noi la Deveselu, iar noi am răspuns cu iniţiativă şi ajutor practic, fenomenul fiind prolific şi strategic ca impact, Timişoara având şi legitimitatea dată de revoluţia română.

CADA a fost constituită la începutul lunii februarie la Timişoara ca reacţie la refuzul responsabililor militari din unităţile de acolo de a avea un dialog cu cadrele militare care simţeau nevoia unui dialog în scopul elucidării responsabilităţilor privind implicarea unităţilor şi subunităţilor în acţiunile militare represive şi de intimidare la care au luat parte împotriva demonstranţilor.

Anterior, în Bucureşti, un grup de ofiţeri tanchişti au luat iniţiativa constituirii Cluburilor militare, ca organisme profesionale, neguvernamentale, independente, apolitice şi în afara structurilor MApN, întemeiate pe principiile democraţiei depline.

Reacţia conducerii de atunci a armatei, în primunl rând a generalului Militaru a fost de respingere a constituirii Cluburilor dar şi a Comitetului de Acţiune pentru Democratizarea Armatei, ajungându-se până la dispunerea arestării a ofiţerilor care au avut ideea constituirii acestor noi forme de cooperare, specifice unei democraţii autentice.

Chiar dacă nu avea complicităţi cu vechiul regim, generalul Militaru, cunoscut ca un dizident şi spion sovietic, a respins categoric orice coagulare a unei pârghii de colaborare, comunicare, dezbatere care viza modernizarea şi democratizarea armatei, atrăgând astfel dispreţul oştirii, atitudine coroborată cu modul total nepotrivit al noii structuri de conducere a ţării de a reactiva generali şi ofiţeri superiori cu imagine pătată, calităţi profesionale îndoielnice, rigiditate în actul de conducere, neîncredere în generalii aflaţi la comandă în timpul evenimentelor.

Rep.: Ce reacţie, ce atitudine a avut armata în general?

B.V.: La începutul lui februarie atitudinea a fost sprijinită de ofiţerii din Marele Stat Major care-l respingeau pe generalul Militaru, de personalul elevi şi cadre ale Academiei Tehnice Militare, de efectivele multor unităţi militare de pe cuprinsul ţării, cu precădere din aviaţia militară, Deveselu aflându-se la loc de cinste, pentru că era perioada tulbure când se dorea destabilizarea armatei într-un moment de cumpănă de către forţe ostile, de grupări ilegitime statului român, de persoane şi personaje rămase înţepenite în cultura anilor ‘50.

De la discuţii în Comitet pe mai multe zile, în paralel cu misiunea de a atrage ca mesaj şi participativ personalul militar din teritoriu, cu mare efort, şi propunerea dialogului şi cooperării cu factorii decidenţi, după respingerea categorică a semnalului nostru, s-a trecut la acţiuni în stradă, momentul fiind nemaicunoscut, tensionat, cu mare risc.

Conducerea CADA, în a cărei structură de decizie mă aflam, a fost prezentă în ziua de 12 februarie în Piaţa Victoriei pentru întâlnire şi dialog cu conducerea guvernului şi a ţării.

Cerinţele din program, devenit un adevărat fanion de credinţă al oştirii, conţineau valori minime, dar de mare expresivitate la început de democratizare,

fapt ce crea pe de o parte dorinţă de revigorare, pe de alta frisoane şi temeri: ***adevărurile revoluţiei vis a vis de armata română; eliminarea cadrelor compromise în revoluţie şi în timpul regimului totalitar; trecerea în rezervă a cadrelor reactivate, a ministrului apărării pentru crearea unei stări tensionate în armată, a ministrului de interne pentru participarea şi organizarea de acţiuni represive împotriva manifestanţilor şi a populaţiei; numirea unei personalităţi ca ministru civil, numit de parlament; instituirea în armată a unor criterii naţionale, stricte, de selecţie şi promovare cu consultarea întregii oştiri; desfiinţarea, de la nivel de companie până la armată, a structurilor de educaţie patriotică; neimplicare politică a armatei şi excluderea acesteia din orice joc de rezolvare a diferendelor interne***, şi altele de aceeaşi mare importanţă.

Indirect, toate acestea se imputau preşedintelui neales Ion Iliescu, vinovăţia constând în readucrea în armată pe funcţiile cele mai înalte a generalului Militaru, a lu' Horia Opruţă la aviaţie, cunoscut ca spion sovietic, căsătorit cu o balerină rusoaică, a lui Vasile Ionel şi mulţi alţii, consideraţi incapabili de a reforma armata prin pregătire, vârstă, concepţii.

Dialogul a fost refuzat ostentativ, fiind acceptat după mult timp petrecut pe caldarâm, sigur, sub presiunea colegilor noştrii din cazărmi şi a unor militari prieteni de o probitate morală desăvârşită.

Rep: Aş vrea să stăruiţi la acest capitol…

B.V.: Personal pot spune că am trăit o mare satisfacţie prin ataşamentul sutelor de colegi de la Deveselu al căror exponent eram. Pe 13 februarie, ei, din proprie iniţiativă, într-un gând comun cu grupul şi simbolul CADA au venit în Piaţa Victoriei, pe o vreme capricioasă, alăturându-se miilor de demonstranţi militari din Academia Militară Tehnică, din Statul Malor general, delegaţii ale militarilor din unităţi militare din Timişoara, Bucureşti, Caracal, Alba Iulia, Topraisar, Otopeni.

Intrarea noastră în sediul guvernului, unde am trăit clipe încordate, de la ameninţări cu arestarea la consemnarea în sediu, nemaiavând posibilitatea să comunicăm cu cei de afară, s-a datorat unor prieteni paraşutişti care asigurau paza clădirii şi protecţia demnitarilor. Spun unii pentru că la început ei nu aveau o atitudine favorabilă fenomenului CADA. Cunoscându-ne, ei au zburat de pe Deveselu, executau aici misiunile de paraşutare, fraţii Cantuniarii fiind de o ţinută remarcabilă, sprijinindu-ne, chiar împotriva voinţei ofiţerului paraşutist din Caracal, aghiotantul Denis Diaconescu, care ar fi fost în stare să ne şi împuşte.

A venit atunci generalul Vasile Ionel care dorea să ne deturneze spre ministerul apărării cu promisiuni, iar unul din fraţii Cantuniari a intervenit ferm: **"Nu plecaţi nicăieri băi, staţi aici că vă apăr eu!"** A mai fost un ofiţer de la Boteni care asigura intrarea, şi el ne-a poftit în Palat, cred că în sala în care ţin ăştea acuma şedinţele de guvern, ba chiar şi peste noapte ne-au asigurat hrana, atât cât s-a putut.

Petre Roman l-a delegat pe Gelu Voican Voiculescu să poarte discuţii

cu noi, vreo şapte ore am adus argumente, el la început ne-a acuzat de grevă militară, fapt ce l-am respins, întrucât unităţile noastre se aflau în stare de disponibilitate. N-am ajuns la nici-o înţelegere, i-am spus că nu mai avem ce discuta, nici măcar cu Petre Roman, că obiectivul nostru de dialog este Ion Iliescu.

Mai mult, colegii noştri din unităţi, când au aflat de o posibilă arestare, au afluit în capitală. Şi, şi mai mult, la Timişoara se vorbea de o survolare a Bucureştiului, de intimidare, cu supersonicele de acolo în favoarea noastră. Personal, colonelul Tihon m-a anunţat că ei la Deveselu au pregătit opt avioane de luptă pentru a interveni. I-am spus să fie pregătite dar să acţioneze numai la semnalul meu.

Au venit ulterior, probabil, dar mai mult ca sigur, a trădării din grupul nostru privind survolul, de către colonelul Liţiu, pentru a ne îndupleca, generalii Opruţă şi Puiu să ne convingă să renunţăm că ne rezolvă ei toate doleanţele, pe care i-am respins categoric. A venit şi generalul Budiaci pentru a vorbi cu noi dar a renunţat. Erau aviatori, iar Comitetul CADA era format în proporţie covârşitoare din reprezentanţi ai regimentelor de aviaţie.

Petre Roman a venit la discuţii dar mai mult a avut tendinţa să ne apostrofeze şi să ne ameninţe întrucât noi destabilizăm, discuţie rămasă nefinalizată prin refuzul nostru întrucât aveam o singură dorinţă, aceea fiind întâlnirea cu Ion Iliescu.

Iliescu, am înţeles mai târziu, a pornit spre sediu şi sala în care ne aflam noi, dar pe drum a fost informat de modul cum au decurs discuţiile preliminare, şi, la câţiva metri de uşa sălii în care ne aflam a făcut cale întoarsă.

N-am înţeles nici până acuma de ce m-a căutat tocmai pe mine, celebra deja, Cerasela, pentru a-mi da casetele care se spune că aveau imagini de la balconul guvernului şi de la o şedinţă în care ei îşi împărţeau funcţiile, Petre Roman l-a plesnit pe Voican Voiculescu, iar eu n-am putut ieşi din clădire. S-au, dacă ieşeam ce se întâmpla… Şi de ce eu! Casetele au fost difuzate mai târziu la un post de televiziune străin. Ulterior am participat la o şedinţă la care erau invitaţi comandanţii de divizii, mari unităţi, comandamente şi unităţi, deci special noi CADA, pe locuri stabilite iniţial, la care venea Ion Iliescu.

Ei bine, după ce a intrat Militaru şi Stănculescu şi urma să vină Iliescu, din cauza protestului nostru ca urmare a respingerii atitudinii noastre de bază, ca organizaţie, Iliescu a intrat în sală, a înaintat câţiva paşi, a făcut stânga-mprejur şi adunarea s-a anulat. Schimbarea lui Militaru de la comanda ministerului a potolit oarecum spiritele.

Pe fond, mişcarea CADA a fost benefică din punct de vedere ideatic, necesară pentru promovarea valorii de armată, vitală pentru existenţa unui stat democratic.

Potenţaţii vremii n-au avut capacitatea şi interesul de a înţelege un deziderat al vremii, iar parcursul armatei a fost marcat numai de momente care au debusolat-o, discreditat-o, măcinat-o din interior şi exterior, ducând-o în pragul pieirii…

STENOGRAMA

cuvîntului domnului prim-ministru Petre Roman, cu prilejul întîlnirii cu un grup de militari, în ziua de 14 februarie 1 9 9 0

Acum cîteva minute, am încheiat discuţia cu reprezentanţii unor unităţi militare din ţară, discuţie care s-a referit la un număr de cerinţe ale unor militari, referitoare la structura şi conducerea armatei, cerinţe care - în viziunea dînşilor - reprezintă o prelungire firească a desfăşurării Revoluţiei, o consecinţă a Revoluţiei din decembrie.

Din acest punct de vedere, consider că discuţia s-a desfăşurat într-un spirit de normală înţelegere reciprocă, fiind analizat şi dîndu-se un răspuns fiecăruia dintre punctele pe care dînşii le-au prezentat Guvernului.

Este normal şi firesc ca să accelerăm procesul de a face lumină deplină în ceea ce priveşte evenimentele din decembrie, în special implicaţiile în evenimentele din Timişoara şi, într-o anumită măsură, şi din Bucureşti, deci, participarea armatei la ceea ce a însemnat jertfa de sînge a revoluţiei din punctul de vedere al vinovaţilor acestor tragedii.

Dînşii au prezentat unele mărturii care urmează să fie analizate cu toată seriozitatea de către o comisie, care să aibă competenţa şi puterile pe linie judiciară şi pe linia procuraturii.

S-au discutat unele chestiuni legate de structura armatei, de ceea ce ar fi trebuit să înregistreze armata ca urmare a Revoluţi-

Proces verbal,

Încheiat astăzi 12.02.1990 la sediul ~~Consiliului~~ Palatul
~~de Miniștrii~~ Victoriei ~~al~~ Bucuresti.
Reprezentanți ai ~~unităților militare~~ unui număr
de 27 unități militare s-au prezentat începînd
cu orele 16⁰⁰ pentru ~~prezentarea~~ susținerea Apelului către
președintele Consiliului de Uniune Națională. Întrucît
domnul Ion Iliescu nu era prezent, în numele
dînsului d-l Gelu Voican ~~reprezentînd~~ intră
în dialog. De față mai erau prezenți reprezentanți
ai televiziunii România liberă, iar din partea presei
doamna Anica Florescu de la ziarul Adevărul, precum și
d-ra Drăgoiescu Codruța de la Neda Peiu Rompres.
D-l Gelu Voican își exprimă nedumerirea în
legătură cu prezentarea acestui apel d-lui președinte
I. Iliescu, deoarece acesta trebuia prezentat mai întîi
la M.Ap.N., aceasta fiind ordinea firească pe care
militarii trebuie să o respecte conform regulamentului
disciplinei militare. Din partea reprezentanților se
susține că la M.Ap.N. s-au prezentat anterior mai multe
cerințe care nu au fost luate în considerare, iar
în Apelul prezent se cere demiterea din funcția de
miniștri a d-lor general Militaru, gen. Chițac, gen. ~~Pet~~,
lucru pe care doar președintele poate să-l realizeze.
Poziția d-lui Voican este împotriva acestui fapt
argumentînd necesitatea unei stabilizări a armatei atît de
necesare în această perioadă scoțînd în evidență cali-
tățile deosebite din p.d.v. ~~al ca~~ profesional, al bunei credin-
țe, a capacității organizatorice deosebite a celor ~~doi~~
generali. În continuare se prezintă „Apelul" trecîndu-se la
analizarea acestuia pe puncte. Dialogul se întrerupe
insistîndu-se din partea reprezentanților că prezența d-lui
Iliescu este absolut necesară, întrucît d-l Voican nu are
împuternicirea unei decizii ci doar a informării d-lui
Iliescu. D-l. Voican pleacă promițînd că va reveni
împreună cu D-l Iliescu. În jurul orei 20,30 min.
~~Dom~~ D-l. Voican intervine transmițînd ~~celor~~ prezenți că
D-l. Președinte Iliescu nu poate veni întrucît este

Pentru autentificare

Anexă la procesul verbal o[...] data de 12.02.199[...] la sediul Palatului Victo[...]

Lt. maj. Lingur Laurentiu — U.M. 02821

Cpt. Ing. Moor. — UM 01865

Lt. col. Şurcu Corneliu UM 01876

Lt. col. Litiu Petru U.M. 01913

Lt. maj. Dragan Daniel UM 01851

Lt. maj. Tătu Eugen U.M. 01879

Cpt. Paraschiv Gheorghiţă UM 01901

Mr. Zafiu Constantin — UM 01872

Mr. Cârligeanu Nicolae — UM 01913

Mr. Orza Valeriu — U.M. 01989

Mr. Bujor Vasile UM. 01905

Mr. Ifrim Ionel UM 01993

Mr. Mateescu Gheorghe UM. 01842

Lt. maj. Durnitia Cristian UM 01008

Cpt. Popa Adinel UM. 02914 Jimbolia

Mr. Chiriac Octavian — UM 02840 Timişoara

Cpt. Leahu Cristian — UM 02819 Timişoara

Cpt. Cârjan Traian — UM 01197 Timişoara

Cpt. Mara Ioan — UM 01846 Timişoara

Mr. Stanciu Traian 01851. Timişoara

Lt. Nochie Alexandru UM. 01871

Lt. maj. Gheboianu Savin UM. 01818 Ianca

Lt. maj. Moţ Petru — UM 01875 Caransebeş

Cpt. Miulescu Nicolae — UM 01913 Otopeni

Mm Anton Marin UM 01993 Otopeni

Cpt. Rus Ioan UM 01876 Timişoara

Cpt. Durac Nicolae U.M. 01185 Timişoara

Mr. Chitigaru Const. UM. 01876 Timişoara

Cpt. Cojocaru Dan U.M. 02021 Timişoara

Cap. Iom Sevastian. Acad. Tehnică milit.

Cpt. Tătaru Ioan UM 01185 Timişoara

Mm Albu Ioan UM 01876 Timişoara

Cpt. Ranga Sorin U.M 02860 Timişoara

Cpt Măescu Constantin UM. 01185 Timişoara

Lt. maj. Trompac Dorel UM 01197 Timişoara

Lt. Neamţu Costel UM. 01926 Timişoara

Cpt Danie Marcel UM 02872 Timişoara

Lt. Toth Tiberiu UM. 01826 Timişoara

Ing. sc. Ciupa Vasile

Tehn. pr. Mihuţ Aurelian David Timişoara

Lt. Negrea Chr. U.M. 02545

Cl. pl. Curea Cătălin Cc[...] UM 02545

Cl. sg. maj. Manolescu Marius 0255[...]

Lt. maj Moza Florin 01376

R E F L E C Ţ I I

De peste o sută de ani omul zboară. Puţin, în comparaţie cu timpul de când omul a fost creat şi de când a năzuit să zboare. Totodată, o perioadă scurtă dar în care evoluţia zborului şi dezvoltarea tehnicii au fost spectaculoase. Un timp în care omul a fost preocupat de găsirea şi promovarea a noi soluţii pentru sporirea vitezei, înălţimii, siguranţei, capacităţii de transport. Un parcurs de vreme trepidant, spectaculos în descoperiri graţie vrerii lui Dumnezeu şi pe care cu emfază le numim cuceriri pe toate palierele, inclusiv cele ale navigaţiei, pilotajului, infrastructurii, dar în care omul a fost mai puţin interesat ori **n-a mai avut timp să stea de vorbă cu el însuşi**, să mediteze cu sfioşenie la gestu' de *„a merge pe sus".* Încrederea în sine, aroganţa, poate şi dispreţul, sunt calităţile false care nu i-au îngăduit să recunoască făţiş că **nu el cucereşte înălţimile ci, cu sfială solicită îngăduinţa şi privilegiul de a păşi în univers.**

Nu omul a descoperit şi cucerit înălţimile! Numai bunul Dumnezeu i-a deschis poarta cunoaşterii ca semn al atotputerniciei Sale, invitându-l la grijă, smerenie, cumpătare, măsură. Altfel n-ar exista nenorocirile aviatice, catastrofele cu pierderi de vieţi omeneşti şi bunuri materiale, războaiele nimicitoare, calamităţile artificiale devastatoare.

Acestea sunt semne de atenţionare şi prevenţie de care, timpul şi practica a dovedit că omul nu ţine seama. Hazardul, împingerea dorinţei la extremis, trecerea nepermis peste praguri consacrate, profitarea de conjuncturi favorabile, mai simplu şi lapidar spus **lipsa de măsură,** sunt primordialele pricini pentru care omul a "plătit" în perseverenţa şi visul său de a fi stăpânul tuturor şi stăpânul înălţimilor.

Tot mai mult realitatea dovedeşte că locul omului este aici pe pământ, sprijinit şi neclintit. Sus, suspendat, nu eşti decât un invitat, excursionist care ai obligaţia de a respecta regulile de bază ale oricărei întreprinderi care înseamnă cunoaştere, pregătire, disciplină.

Mai mult ca în oricare altă meserie, în aviaţie **este obligatoriu să predomine cultul muncii şi disciplina muncii.**

Oricare abatere de la acest principiu este sancţionată!

Ca unul care am zburat intens în perioada de glorie a aviaţiei militare româneşti, în perioada sfârşitului de deceniu şapte şi început de opt, în toate condiţiile, de la cele arzătoare ale paşilor primi în amfiteatrul aeronauticii, la cele de trageri reale în poligoane străine, în condiţii atmosferice diverse, complexe şi surprinzătoare, afirm cu tărie şi convingere că marile evenimente nedorite - mă refer la catastrofele aeriene - în proporţie de **99,99 la sută s-au produs pe fondul indisciplinei.** Acel procent de 0,1 pe care-l exclud nu-l pun pe seama rezervei în estimare, ci pe situaţiile uluitoare în care o aeronavă a absorbit o

pasăre ori alt corp străin în spaţiu, pe o cedare intempensivă de material, etc....dar am un respect deosebit pentru atitudinea profesională, stiinţifică, dusă până la rang de cult şi crez, a tehnicienilor.

Revin la ideea de bază subliniind că eu exclud formularea de *“eroare umană”* sau *“eroare de pilotaj”,* aceste faţete de conjunctură sau de salvare a unei evidenţe, având tot caracter de indisciplină. Era să zic indisciplină crasă! Greşit! Indisciplina nu este mare sau mică, nu se cuantifică în parametrii comparativi, ci este pur şi simplu INADMISIBILĂ. Şi continui să consider că şi absorţiile de păsări sunt tot pe fondul de neglijenţă, de neîndeplinire a unor sarcini clare şi stricte referitoare la prevenţia, securitatea şi siguranţa zborului şi traficului aerian.

Noi, zburătorii, ştim pe pielea noastră câte avertismente ne dă Dumnezeu pentru abaterile mărunte de la norme, întrucât există, mai multe decât cred alţii ori cât am recunoscut noi din “arsenalul” celor petrecute. Am tras învăţăminte făcând paşii în creştere, şi soarta poate de aceea, ne-a îngăduit.

Mergând însă în absurd, pe principiul *“merge şi aşa”,* ori că acolo, *“sus nimeni nu observă”*, este criminal. Criminal al propriei persoane, şi nedrept, şi al altora, ba chiar al unui proiect de substanţă. Răspunderea este prea mare pentru a lăsa loc de experimente. Grav este că la producerea acestor secvenţe primejdioase participă un cumul de factori din neglijenţă, interes, delăsare, din exces de zel, condiţionaţi de conjunctură, o stare de moment ori de stăpânii ierarhici.

În aviaţie nu este admis să păşeşeti în necunoscut, să te mulţumeşti cu jumătăţi de măsură ori să fii imprudent de dragul inventivităţii.

Şi la Deveselu s-a căutat săptămâni de zile o filă, chiar fără valoare, dintr-un manual înregistrat la secret, în timp ce nimeni nu s-a sesizat că în punctul de comandă, la coordonarea zborului, era responsabil un ofiţer de stat major de specialitate “chimist” care habar n-avea de clasificarea avioanelor ori cum zboară un avion; excesul de zel şi dorinţa de a epata în maestru fără a cunoaşte tehnica în intimităţile ei, nici măcar funcţionarea mecanismului ARU-3v şi coordonarea aeronevei funcţie de condiţiile date, au condus la prăbuşire şi intrarea în pământ a doi oameni.

Avionul nu cunoaşte celebritatea ori gradul pilotului, el respectă ori sancţionează nonşalant cu aceeaşi măsură.

Foarte grav este atunci când promovările în funcţie sunt rodul cumetriilor, al năşiilor ori prieteniilor cu soţia comandantului. Atitudinea conduce la o demobilizare prin subestimare cauzată de inepţia că-ţi devine coordonator, sfătuitor şi decident un neavenit!

Nu pot să uit că în calitate de instructor am oprit de la zbor, pe o anumită perioadă mai mulţi piloţi. Acum susţin şi mai cu temei că ei, în primul rând, trebuiau să înţeleagă raţiunea măsurii ca pe un pas în definitivarea unor tematici ori deprinderi practice. Am exemplu trist, când am oprit de la zbor pe Tăbârcă, iar acesta fiind în prietenie, aş zice în cârdăşie, cu comandantul regimentului s-a plâns şi de comun acord au găsit subterfugiu ca să-i mai facă o reverificare chiar

el, comandantul Juncu, dându-i "apt de zbor". Am protestat până acolo încât am solicitat excluderea mea din rândul instructorilor. Spre nefericirea lor, pilotul în cauză, cu ocazia altui zbor, a clacat.

Este mare lucru să nu confunzi în relaţiile de subordonare răutatea cu exigenţa iar bunătatea cu prietenia de cumetrie, relaţie care conduce inevitabil la eludarea defectelor.

Este bine să recunoaştem că valoarea şi calitatea unui pilot, ca un ins special, depinde de locul şi mediul de provenienţă, climatul muncitoresc mult trâmbiţat şi agreat de partidul comunist fiind cel mai nociv. Fără excepţie! Toţi cei selectaţi de aici şi instruiţi şi şcoliţi ulterior s-au dovedit foarte slabi ca nivel de cunoştinţe, iniţiativă constructivă şi spirit de sacrificiu. Această procedură n-a adus beneficiu aviaţiei şi corpului de zburători. Dimpotrivă!

Avem multe exemple. Vulpescu, fost mecanic auto, a făcut liceul pe la fără frecvenţă, cine ştie în ce condiţii de superficialitate, a ajuns pilot după ce a fost admis în şcoala militară şi ulterior în academie pe locuri rezervate special unde intruşii din această teapă dădeau examene la nesfârşit numai pentru a lua un prăpădit de cinci şi a fi inclus în masa elevilor valoroşi pe care de cele mai multe ori îi influenţa negativ ori îi compromitea.

Aşa şi plutonieru nostru Ducu Drăghici care a făcut şi şcoala militară de ofiţeri la fără frecvenţă, Vulpescu, Juncu, Jianu care şi-a rupt gâtu tot din superficialitate în pregătire. Ăsta era practic "tufă", habar n-avea de teorie, dar avea alte metode de lipici. El *"făcea tot",* el "*ştia tot",* era cocoloşit d-ăia de la Bucureşti, că şi ăia nu erau adevăraţi piloţi ori militari desăvârşiţi, dar au ajuns generali pe te miri ce căi dubioase şi nefireşti. Avem exemple, că doar am trăit pe aceleaşi câmpuri şi ne ştim ce puteam! S-au tras unii p-alţii, ba că au fost promoţie, ba că au fost soţiile prietene, şi au ajuns şefi de stat major, s-au împăunat cu ce nu puteau duce şi uite că au crăpat, nenorocind şi alte familii, omorând oameni, Jianu bunăoară fiind comandant de aeronavă a băgat în pământ şapte colegi deodată! Tot din mediul muncitoresc provenea, şi a ajuns şef de stat major înaintea altor oameni capabili, a lu' Dediţoiu care şi acuma mai zboară, un băiat extraordinar!

Au ajuns mulţi neaveniţii generali, comandanţi, iar el pentru că avea principii şi era bun profesionist a fost lăsat deoparte!

Mai aveam altă categorie de oameni, care odată ajunşi în funcţii tot pe căi ilicite, îndoielnice, pe "merite" că s-au băgat secretari de partid sau utece, erau primii care profitau de avantaje şi ajungeau comandanţi de escadrilă, de regiment… Exemplul lui Scrobotă! El a ajuns comandant de regiment în urma unei întâmplări nefericite. Nu i-a plăcut lu' nuştiu'cine de ochii lu' Tihon, de ai lu' mai ştiu eu cui...şi l-au găsit pă Scrobotă, şi iacă'tă că Scrobotă, în aroganţa lui că *„ ştie tot",* adică'te, comandantu' de regiment...cum s-ar zice, chiar dacă este instructor, ca să acceadă mai departe să fie instructor în toate condiţiile meteo, crede că dacă este comandant de regiment, şi asta este concepţie proastă şi păguboasă, bănuiesc că şi acuma este la fel, înseamnă că dacă ai funcţie mai mare trebuie să treci peste logica pregătirii! Or, ca să fii pilot clasa intâi trebuie

să parcurgi o schemă metodică a pregătirii, iar ei, dacă sunt comandanţi pot face rabat. Fals!

Unii dintre ei abia după ce au terminat academia au ajuns piloţi clasa I, instructori de zbor, pentru că li s-a înlesnit, li s-a permis! Ei aveau voie să zboare pe toate variantele de Mig-21 deşi nu erau piloţi cu expertiza mea, adică nu erau nici piloţi clasa I-a, nici instructori. În schimb ei zburau totul...iar eu nu aveam dreptul cu toate că în cursul meu de tecere a pregătirii pe Mig-ul 21 am făcut şi acea variantă teoretic şi am şi zburat la Bacău la Centrul de Instrucţie. Eiii! Când am venit în regiment nu am avut voie pentru că, invocau ei, nu e dat ordin de zi, care ordin se poate da în fiecare zi, aşa cum se proceda pentru ei.

Modalitatea asta de pregătire, de eludare a schemei metodice a dus la catastrofe. Aşa a făcut Calcişcă, a venit de la academie cu o atitudine de parcă ar fi devenit supraom, deştept peste măsură aşa dintr-o dată, n-a mai avut simţul măsurii şi, drept consecinţă, i-a omorât pe Deaconescu săracu' şi pă Popa!

În loc să respecte schema metodică de la aerodrom cum o respectam toţi şi care era reglementată strict, el îşi permite, că are academia!!! Uite, aşa a făcut Scrobotă şi mulţi alţii. Nu întâmplător susţin ideea: catastrofa nu este consecinţa defecţiunilor tehnice, asta foooarte rar, foooarte rar, ci a indisciplinei.

Bine spuneau şi înaintaşii noştri, şi sunt cărţi scrise în acest sens, că avionul nu recunoaşte pe pilot nici după nume şi nici după funcţie, nu vede nimic, doar ce face pilotul, tratându-l ca atare: ***ori îl respecţi, ori te bagă la doi metri sub pământ.***

Şi acuma cred că persistă asemenea metehne. Au venit cu catastrofa aia de la Turda când au murit oameni şi au spus că a fost defecţiune... Nu există domnule! Mig-ul 21 a fost un avion care înghiţea foarte multe. Dacă îl respectai! Şi acolo au murit tot din cauza nepregătirii pilotului, s-au hazardat că pot trece atât de jos, încât... treci, dar treci pe barba ta, sau treci, dar înainte de a face asta te duci 'colo la caiet, la instrucţiuni, la manualele de pregătire şi analizezi orice situaţie creată, modul de răspuns al tehnicii şi repercusiuni.

Necunoaştere, asta este!

La analiza oricărui incident şi accident una este să-l aperi pe pilot şi să ai în vedere să nu demoralizezi masa de piloţi şi tehnicieni, şi alta să dezbaţi situaţia în mod realist, fără menajamente. Niciodată nu s-a făcut lucrul ăsta! Niciodată! S-a lăsat totul în suspans pe seama unor cercetări ulterioare, cauza unui accident rămânând de regulă fără concluzii, de multe ori în coadă de peşte. Se dădeau concluzii, dar se lăsa loc de interpretare...

Domnule, eu aşa văd lucrurile! În timpul când analizezi o catastrofă, tu ca specialist ştii exact cum stau lucrurile, unde s-a greşit şi ce s-a întâmplat acolo, îl iei deoparte pe pilot, dai oficial o cauză aleatorie credibilă oarecum, dar aplici măsurile stricte fără menajamente: ori îl opreşti de la zbor pentru că ăsta dacă a făcut-o o mai face, dacă scapă va mai face, sau alţii care ştiu despre ce e vorba îi trimiţi şi pe ei, indirect, să procedeze le fel. D-aia am spus, una este oficiala de protecţie, alta, ars în carne vie şi-i dai variantele: oprit de la zbor,

chiar temporar, pentru că dacă opreşti un pilot adevărat de la zbor îl omori. Pe unul adevărat, nu pe unii care sunt pasageri prin aviaţia militară. Pe unul care a zburat aproape 20 de ani pe Mig-ul 21 şi-l opreşti de la zbor e o catastrofă, ăla se degradează în cel mai scurt timp. Avem exemplul lu' Olaru, l-a oprit Constantineanu de la zbor că i-a venit lui că de ce a trecut pe deasupra blocurilor. Păi, a trecut, asta este!

Îl chemai la tine, îl opreai o săptămână de la zbor şi dăi drumu' înainte. Şi era şi bun pilot, avea îndemânare. Aşa, l-a ratat... În asta constă tehnica, arta şi raţionamentul conducerii.

Nu întâmplător, înainte vreme, marii comandanţi erau oameni puternici, cu capacitate de penetrare a situaţiilor delicate, de identificare şi stabilire a tuturor cauzelor înainte de a prezenta o concluzie şi lua o hotărâre.

Nu din ăştea, că m-am uitat eu urât la nevastă-sa şi nu am zis *sărut mâna*, mâine mă opreşte de la zbor...

Nu, nu erau ăştea comandanţii, şi aviaţia a suferit în permanenţă, sigur în perioada asta modernă de după 1945, de mari caractere. Păi citesc eu de marile lupte aeriene, de comandanţi de unităţi şi mari unităţi care zburau cot la cot cu piloţii. La Deveselu au fost puţini de acest calibru, îi amintesc pe Stătescu, pe nea Mişu Ionescu, care ei dacă au trecut prin asemenea situaţii ţineau şi foarte mult la noi. Iar asta este o atitudine de mare efect pentru moralul trupelor, pentru dedicaţia în luptă.

Ce să vorbesc de Constantineanu, că pe el îl interesa dacă i-au dus ouăle acasă de sărbători, şi cu pretenţia de a lua nu douăzeci de ouă ca mine, el trebuie să ia cincizeci că d'aia e comandant de unitate, altfel îl dă nevastă-sa afară din casă... cum a fost Scrobotă...Păi ce, ăştea au fost comandanţi?!...

Eu, şi nu numai eu, nu i-am recunoscut niciodată comandanţi decât în momentul când veneau la front şi eu trebuia să stau în poziţia de drepţi, după care ei plecau la planificări la zbor şi începeau cu ei de la cap la coadă. Nu conta că eu eram instructor de zece ani în toate condiţiile, ei trebuiau să zboare şi să facă numărul maxim de ore! Nu ăsta e tipul de comandant!

La revoluţie în 1989 eram toţi piloţii clasa I-a la Celula de alarmă. Ceilalţi au mers la blocuri pentru a asigura paza. Ne-am împărţit pe patrule, pe misiuni posibile, să trecem dintr-un stadiu de pregătire în altul, din gradul unu în doi, şi aşa mai departe...

La un moment dat vine ordin telefonic de la comandantul Harpailă ca să asigurăm serviciul de luptă pe patrule, pe ore. Eram la Celulă echipaţi, gata de plecare la avioane şi decolare. În două avioane se aflau în permanenţă piloţii legaţi în scaun, gata de apăsare pe butonul de pornire, câte o jumătate de oră fiecare, prin rotaţie.

A răspuns Vulpescu la telefon, care s-a angajat în organizare, de parcă asta ar fi fost pe pofte, dar în acelaşi timp se văicărea că el nu poate face parte din echipele de intervenţie întrucât n-a mai zburat din august, că nu permite regulamentul... şi alte baliverne.

Spun *baliverne* întrucât noi ne aflam în stare de război şi nimeni nu are

dreptul şi voie să facă pasul înapoi, cu atât mai mult comandanţii de eşaloane: de patrule, navigatorii escadrilelor, locţiitorii pentru zbor, instructorii, etc…

Este incredibil, este stare de luptă reală şi el comandant de escadrilă afirmă că nu are pregătirea corespunzătoare!

El ar fi trebuit să pornească înaintea altuia, să-şi ia formaţiile şi să decoleze necondiţionat în întâmpinarea şi doborârea inamicului.

Altul, comandant de escadrilă, Scrobotă, s-a erijat de la activitatea esenţială a unui pilot, aceea de a zbura şi a lupta în aer, şi a plecat la locul de dispunere a bazei escadrilei pentru, chipurile, a organiza apărarea terestră. Penibil!

N-au fost numai ei doi. La fel a fost şi Costică Tudor care se dădea mare luptător...

Deasemenea, colonelul Ioniţă a zis că *“asta nu-i pentru mine!”,* dar n-a spus niciodată că funcţia de locţiitor al comandantului cu tragerile şi lupta aeriană nu este pentru el! Şi la zbor în formaţie la fel făcea. Când era vorba de însoţiri de avioane, de aplicaţii, la fel se comporta. Misiunile dificile nu erau pentru ei. Ce exemplu sau curaj dădeau coechipierilor şi subordonaţilor? Cum îi îmbărbătau?

Când s-a „îngroşat gluma” şi au văzut că nu mai au încotro, au întrebat cine decolează primul. Linişte mormântală!

Înainte, când se zbura şi te uitai pe planificare ei erau prioritari de la cap la coadă, erau cei mai buni şi pregătirea lor era necesară, şi implicit, accesul la zbor.

Acum, când am văzut starea de spirit descurajantă, m-am oferit primul: **Decolez eu!** Tihon colegul meu s-a hotărât: **Decolez al doilea!**

Toată lumea a răsuflat uşurată. Ce s-a întâmplat, nu mai are rost să comentez, dar asta vreau să scot în evidenţă: pilele, relaţiile, fac numai rău pregătirii pentru luptă militarului în general şi pilotului în special.

Am venit din zbor, am mers la odihnă la clădirea escadrilei în camera din spate, iar acolo toţi piloţi dormeau în paturile de jos, cele de deasupra fiind goale, maistrul Băghină Mircea explicându-mi că stau ascunşi de frică întrucât se trage afară cu armamentul de infanterie. Între timp se întâmplase şi cu Voican care descărcase intempestiv pistolul în Celula de alarmă!

Uite-te cine conducea aviaţia!

Au trecut vremurile, s-a uitat, i-a lăsat în continuare comandanţi, instructori…

Analizând cu luciditatea de acuma şi dând timpul înapoi, constat şi am argumente de susţinere, că totul a fost făcut mai puţin din superficialitate ci mai mult din interes.

Că tot mă gândeam acuma la Samfira, vreau să spun că eu p’ăsta l-aş fi pus comandant de regiment în locul lu’ Juncu, a lu’ Scrobotă, Harpailă, Constatineanu, după Stătescu încoace!. Profesionist magistral, mână de aur şi teoretician de valoare...N-a avut noroc, n-a putut să acceadă din cauza impostorilor. Au mai fost câţiva ca el, Băjenaru de exemplu, Ţuţu Popescu din

generaţia noastră, Tihon deasemenea.

Factorul politic n-a fost benefic în aviaţie. Ei, politrucii, nu vorbesc de cei de la nivel mic care erau angajaţi în munca practică, la vârf deci, au fost profitori şi dictau în necunoaştere. Ei aprobau dosarele pentru academie, ei stabileau primele, linguşitorii lor primeau caracterizări de succes şi promovare. **Secretarul de partid a fost cel mai nociv element din structura armatei.** Eu totdeauna am gândit că politicul, politica în general n-are ce căuta în armată, că acest detaşament bolşevic mai mult încurcă munca de instrucţie şi pregătire, că armata trebuie să se subordoneze numai guvernului pe ale cărui ordine este răspunzătoare a le executa.

Adică, tu zburai, transpirai, riscai, te sacrificai la mii de kilometri, iar el sta în fotoliu şi hotăra dacă primeşti butelie, apartament în oraş; nu erai pe placu lor, stai Bujoare la pădure, că în oraş au trecere alţii, spre exemplu colonelu' Marin care a schimbat două apartamente la concurs cu mine care n-aveam, el cu adeverinţă falsă că nevastă-sa este bolnavă de cancer şi are nevoie de o cameră în plus, iar eu am stat în pădure în colonie la Comanca, copiii făceau naveta, soţia naveta...

Altă aberaţie, stăteau tenicienii, eu n-am nimic cu ei, doamne fereşte, în oraş iar noi piloţii la pădure. La alarmă eu ajungeam primul, după care tehnicienii, şi n-avem nici-un rost întrucât nu puteam intra în luptă fără sprijinul lor!

Tâmpenii, scormoneli ale secretarului de partid! Auzi tu, în notarea mea de serviciu de la sfârşitul anului, modul de comportare la pregătirea politică era primordial. Atârna cel mai mult în apreciere, pe când profesia, zborul, misiunea pe care ai îndeplinito timp de un an de zile că doar pentru asta ai fost plătit, asta a fost raţiunea existenţei tale în regiment şi armată, conta la calificativul general numai 30-40 la sută. În viziunea lor, eşti bun la politică şi ai origine muncitorească, **"fă-l bă comandant!"**

Era nea Mişu Ionescu, Dumnezeu să-l ierte, când auzea de chestiuni d'astea se exprima plastic şi cu greaţă*: "păi da mă, dacă dai chiloţi la vacă!"*

Ne mai mirăm că nu mai este aviaţie astăzi.

Nu mai este din cauza oamenilor! Dacă aveam oameni puternici şi se prezentau cu argumente în momentul când au început să desfiinţeze regimentele, puteau să impună soluţii în favoarea armatei şi aviaţiei ţării.

Au fost impostori!

Dacă până în '89 în fruntea aviaţiei s-au aflat numai supersonişti, după '89 altfel s-au întâmplat fenomenele. Eu nu fac o deosebire, că şi alde Catrina, Bucşe, Gheorghe, erau tot piloţi, dar nivelul lor era altul!

Dealtfel, dacă mă uit mai atent constat că revoluţiile, de fapt schimbările de regim, au însemnat un dezastru pentru armată şi aviaţie.

După 1945 a fost decimată floarea ofiţerimii române, mii de luptători pentru Basarabia fiind trimişi în lagăre şi închisori, piloţii care n-au căzut în lupte aeriene au zăcut ulterior în temniţele comuniste, umiliţi, distruşi fizic şi psihic.

După ce a efectuat peste opt sute de misiuni în teritoriul inamic, Tudor

Greceanu, deţinător al ordinului Mihai Viteazul, al decoraţiilor: Virtutea Aeronautică în grad de cavaler cu cunună de stejar, Steaua româniei, Crucea de Fier, Coroana României, la fel ca şi Şerbănescu, Mucenica şi toţi camarazii lor, a sfârşit tragic pentru că, după cum mărturisea cu tristeţe, ***"am crezut în virtuţile neamului…şi uite ce-am cules!"***

După '89, puternicele regimente care făceau fala României şi impuneau inamicului respect, aviaţia cu valoare internaţională incontestabilă, a fost nimicită de proprii politicieni şi interese meschine, avioanele duse la topit, aerodroamele năpădite de bălării şi puse gaj, aviatori lăsaţi pradă vremurilor în colonii militare, fără orizont, după ce tot timpul au visat la albastrul cerului.

Vremuri amare…

(C.dor. Vasile Bujor – *din seria CONFERINŢE*)

* * * * *

IMPRESII, AMINTIRI, PERCEPŢII…DUPĂ 20 DE ANI!



"A plecat imediat la război!"

Reporter: Aş vrea să faceţi un exerciţiu de imaginaţie şi să ne descrieţi cum are reprezentată revoluţia copilul de zece ani care aţi fost dumneavoastră în 1989? Ce aţi simţit, ce aţi crezut, ce v-a marcat?

Oana Bujor-Pană, manager farmacie: M-aţi pus în încurcătură… Să ştiţi că n-am prea înţeles mare lucru. N-am văzut decât pe tata că pleacă şi nu mai vine. A fost o nebuloasă. De abia mă dusese la Rogojeni iar el a plecat imediat la unitate că este război. Bunicii se fereau să discute în faţa mea, eram un copil mic, nu ştiam ce se întâmplă. Nu mi-a spus nimeni nimic, cred că ei voiau să mă şi protejeze. Ştiu însă că mătuşa mea, sora lu tata, Leanţa îi zicem noi, m-a luat şi pe mine prin oraş prin Galaţi, era forfotă mare faţă de ceea ce ştiam eu, în plus de asta mătuşa a sărit la gâtul unuia să-i ceară socoteală că la arestat odată pe bunicul meu atunci când erau ei mici.

Vedeam că se întâmplă ceva dar nu ştiam ce. M-am întors pe 3 ianuarie la Caracal şi acasă era mama cu surioara mea Teo. Ce mi-a rămas în minte este că am trecut prin Bucureşti şi am văzut maşini dărâmate, incendiate, blocuri ciuruite de gloanţe şi am întrebat, iar, fratele tatălui meu mi-a spus că a fost revoluţie, că n-o să mai avem acelaşi conducător…

Despre tata ştiam doar că a fost chemat de urgenţă la unitate, că a stat plecat multă vreme, că lumea devenise mai întrebătoare…

* * * * *

"Ăştea au terminat şi subpământu…"

Magnea Ion, 81 de ani: Mi-a părut rău de ce s-a întâmplat. De Ceauşescu. Păi ce a făcut Ceauşescu, ăştea au terminat şi subpământu, nu numai uzinele , fabricile, agricultura, tot, dumneata, că dumneata eşti cu ăştea...

Reporter.: Da. Eu şi cu fiul dumneavoastră!

M.I.: Păcat de ţara asta!

Rep.: Nu se ajunsese cumva la saturaţie şi cu Ceauşescu?

M.I.: Greşeală mare au făcut cei care l-au înconjurat. Lui trebuia să-i spună că lumea suferă de pâine şi de alimente. E adevărat că n-a lăsat ţara datoare, dar erau treburi care puteau fi rezolvate... Era posibilităţi de trai.

Rep.: Iliescu a fost o speranţă pentru dumneavoastră?

M.I.: Eeeeh! Iliescu, când eram eu preşedinte de sindicat el era secretar prim la UTC. El...omu' e pervers. Ce se întâmplă la ora asta, ca şi-n familie. Copiii mei de cinstiţi ce au fost au ajuns rău. Le-am spus să nu fure, să muncească, să înveţe carte, să facă sport şi muzică. Ăsta a fost sfatul meu. Şi dracu se gândea că la vârsta asta... Şi poate că e bine, că dacă mai stătea la Primărie îl luau şi pe el odată cu Anghel!

Totuşi, eu nu cred că a fost în stare să facă prostii!

Rep.: Dar, totuşi, aţi fost atât de naiv să credeţi că Anghel putea să facă ceva bun pe lumea asta?

* * * * *

"M-am bucurat că voi găsi ciocolată"

Anisia Ulieru, meteorolog: Eu când am auzit de revoluţie, aveam 16 ani şi ceva, m-am bucurat că voi găsi d'acuma ciocolată, pentru că mi-a plăcut ciocolata, îmi place şi are să-mi placă toată viaţa mea, ciocolată d'aia mare care era atunci în magazine cu zece lei. Pe moment asta era satisfacţia mea, că până la revoluţie şi ciocolată găseai mai cu greu. Mergeam atunci la Craiova la stomatologie, cam săptămânal, iar tatăl meu îmi făcea aprovizionarea, atât cât se putea... Mai mergeam şi la Slatina, pentru că la Caracal era chiar lipsă!

Rep.: Câtă ciocolată doreaţi doamnă?

A.U.: Multă! Toată dacă se putea…

…Mie în comunism mi-a plăcut jumătate, în sensul că am apreciat că era disciplină, se făcea carte în şcoli, erau competiţii între elevi, promovarea era pe competenţă… Sunt lucrurile bune, asta nu înseamnă că trebuia păstrat, dar **sunt aspectele care trebuiau preluate de actualul sistem.** Atunci însă era o problemă cu exprimarea libertăţii de opinie, plus alte întâmplări mai exagerate; ne-a dus odată, în 1987, la o Consfătuire organizată de Anghel în primul rând,

ca prim secretar, cu Poliana Cristescu – preşedinta Organizaţiei pionierilor pe ţară şi soţia lu' Nicu Ceauşescu, la care ne-a ţinut opt ore în Casa Armatei, fără mâncare, fără să putem să mergem să bem un pahar de apă, sau alte necesităţi. Nici n-am putut să ne ridicăm de pe scaun...

* * * * *

"Aşa s-a scris istoria"

Constantin Popa, inginer, director la Întreprinderea de Vagoane în 1989: Oamenii mei au fost liniştiţi. La Timişoara au fost câteva sute. Trei vagoane pline. Eu i-am văzut că i-am însoţit până la gară, le-am dus brânză de mâncare. La fiecare vagon se afla câte un ofiţer de la gărzi, maiştrii din fabrică şi şeful de secţie. Oamenii mei n-au avut bâte şi bastoane. De ăştea s-a ocupat domnul Gâtan, el era exponentul, şi pe urmă, drept urmare, a ajuns în Senat. A dat şi la ai mei câteva braţe de cozi de lopată. Acolo s-au dus şi ei să vadă oraşul. Ei nu erau învăţaţi cu şmecherii d'ăştea.

...Aşa s-a scris istoria!

* * * * *

„A fost revoluţie?"

Sabina Băloi: Momentele din decembrie de atuncea au foat groaznice pentru mine mai ales că eram răspândiţi: eu eram la pădure la blocuri, fetiţa de trei ani la soacră'mea la Iancu Jianu iar Ionică la Academie în Bucureşti.

Trei săptămâni n-am ştiut dacă trăieşte. A venit cu bube la picioare, a spus că trei săptămâni nu s-a descălţat că i-a dus la apărarea ministerului, a dormit în pături, în zăpadă. Eu mai mult l-am obligat pe Harpailă să mă ducă până la gară cu maşina alarmei, să plec cu trenul la fetiţă. Mamă'sa spunea că Ionică nu moare că se dă după un pom, scapă, dar mi-a spus pe urmă că ia trecut un glonţ pe la ureche şi l-a omorât pe cel din spatele lui. Când a întors capu', ăla era jos!

Aci la pădure aveam pături în geamuri, era război curat. Mie îmi era frică mai ales că eram singură, mai mă duceam la familiile lu' Calcişcă, Harpailă şi Puiac Adrian, cu ăştea eram pe scară.

…**Eu zic că a fost lovitură de stat iar noi am fost nişte victime… Ce, n-a fost aşa?** În unitate ştiu că s-a tras, aşa şi la blocuri, pe urmă s-a format CADA, şef era Bujor, l-au trântit şi pă Harpi. Ăştea l-au dat de prost, aşa vine vorba, nu s-au mai suferit între ei, şi ăia în Ardeal l-au făcut general d'am rămas şi noi blocaţi. A fost război, dar nu război că n-a fost al treilea război mondial, toţi zic că revoluţie, dar nu ştiţi că Iliescu a fost cel care aşa - ş'aşa... cu Ceauşescu..., cu ruşii...

O ÎNTÂLNIRE, TOTUŞI... CONFUZĂ

Pentru prima dată şi-au dat întâlnire după 22 de ani, în punctul central al parcului Constantin Poroineanu din Caracal, luptători şi revoluţionari, torţionari, simpli cetăţeni care au trăit calvarul clipelor dramatice ale momentelor din Decembrie 1989, elevi şi copii care plutesc într-o perdea a nedumeririi, conducători locali care, bănuiesc, bâjbâie în istorie. Un gest de importanţă capitală, care, vreau să cred că este o simplă dezmorţeală în arealul manifestărilor de formă şi fond, cu convingerea şi mărturisirea profundă a dorinţei ca firul călăuzitor al oamenilor de profundă trăire, conştiinţă şi acţiune să nu fie întrerupt ori strâmbat. S-au depus coroane de flori ca expresie a dorinţei de recunoştinţă, mulţimea simţind dorul unei forme de întrunire. Coagularea este greoaie şi greu de înţeles, mulţi neadmiţând participarea colectivă la desprinderea de imposibil, asumarea vinovăţiei în circumstanţe definite nefiind deloc un păcat, decenţa agenţilor determinanţi constituind o virtute şi nu o micime participativă. Au fost acolo tanchişti şi infanterişti, aviatori şi radiolocatorişti, artilerişti şi transmisionişti care nu şi-au tocmit zilele puse la dizpoziţia patriei, paraşutişti şi gărzi patriotice ale căror detaşamente au fost trimise în absurd pe drumul Timişoarei.

O întâlnire totuşi confuză, ce nu este de mirare, dar un pas înainte, principala condiţie în evoluţie fiind asumarea gesturilor, a acţiunilor la un moment dat. Aici este piatra de moară care atârnă de gâtul unor activişti, slugi şi slujbaşi, a căror bănuială este mult mai dramatică, la viaţa lor neînvăţând semnificaţia cuvântului SPOVEDANIE!

Organizator a fost Filiala Olt a Asociaţiei Cadrelor Militare în Rezervă şi în Retragere, preşedintele acestei instituţii, comandorul Vasile BUJOR, mandatând pe purtătorul de cuvânt Costel Vasilescu să rostească un mesaj:

“Vă transmit sentimentul de recunoştinţă pentru organizarea în premieră, aproape firesc, al unui astfel de eveniment, însoţit de salutul demn, ostăşesc al membrilor de bună credinţă ai asociaţiei noastre. Am mandat să vă amintesc, în calitate de redactor şef, şi trăirile colectivului de redacţie al ziarului REÎNTREGIREA, cu care în noaptea trecută am încrustat pe prima pagină genericul “Omagiu eroilor revoluţiei Române!”. Spun, aproape firesc, întrucât mă aşteptam să fi fost de faţă sute de elevi şi armata de profesori de istorie care să înţeleagă şi să recepteze paginile importante din viaţa naţiei, ca mesageri şi borne ale patriotismului în evoluţia poporului român. Deasemenea, de mult doresc, şi am un sentiment de regret că astăzi nu sunt prezenţi miile de cetăţeni care au participat direct la evenimente de un real dramatism ori măcar au trăit

sub gloanţe, teroare sau frică, precum şi secretarii şi activiştii comitetelor şi organizaţiilor de partid care, cel puţin în perioada 17-22 decembrie 1989 făceau genoflexiuni cu portretul lui Nicolae Ceauşescu. Alături, repet, să fi fost comandanţii de unităţi care au preferat să dea ordine confuze, la limita dintre stânga şi dreapta pentru a se poziţiona opţional, funcţie de evoluţia la un moment dat.

Vă solicit, doamnelor şi domnilor, să meditaţi şi să fundamentaţi corect termenul "REVOLUŢIONAR" în condiţiile date. Am rămas siderat aseară, când la televizor, unul care are pretenţia de a fi participat la procesul revoluţionar al cuplului Ceauşescu, generalul Voinea, afirma: "să credeţi dumneavoastră că sunteţi revoluţionari, pentru că dacă ar fi aşa, aţi fi fost în conducerea statului!"

Poate că are şi dreptate generalul, întrucât atunci când se produc revoluţii, cotituri în evoluţia unei societăţi, mersul este înainte şi în sus. Pe când la noi…

Dacă am asculta mai cu atenţie expozeurile profesoarei Alexandra ILIESCU, sub genericul SĂ NU UITĂM!, am fi mai bogaţi cu o clipă…

Vă mulţumesc. La mulţi ANI!

Costel Vasilescu – ziarul Reîntregirea

REVOLUŢIA ÎNTRE EXTAZ ŞI AGONIE

Camelia DRĂGUŢ

I. EXTAZUL

"L-au prins?", întrebam înfriguraţi şi încrâncenaţi. Veştile veneau năvală peste noi şi toată ţara resipra la unison în trăirile primelor clipe de libertate. Circulau zvonuri că Ceauşescu ar fi fost prins şi ţinut în Regimentul de aviaţie de la Deveselu, apoi la U.M. 01256 Caracal. În ţară oamenii mureau împuşcaţi de nu se ştie cine. Tensiunea creştea şi fiecare român trecut prin coşmarul ultimilor ani de comunism "glorios" vroia ca nemuritorul Ceauşescu să plătească. Când numărul morţilor creştea de la o zi la alta şi cauza era întârzierea prinderii dictatorului, cu toţii aşteptam ziua sfârşitului lui. Şi ea a venit! Presiunea zecilor de tineri morţi ce apăraseră ţara cu piepturile goale ne-a apăsat pe suflete şi am dat comanda:Trageţi! Omorâţi-l! Şi era Crăciun!

Amintiţi-vă cerul nefiresc din acele zile cu norii roşii apăsători ce coborâseră peste Caracal. Priveam înmărmurită cerul înroşit şi încercam să pricep mesajul unui astfel de semn. Dumnezeu ne vorbea deschis că această eliberare incredibilă era voia Lui.

Eram un popor băgat în cămaşa de forţă şi incapabil în acele timpuri, de gesturi supreme de sacrificiu. Şi atunci aţi venit voi! Copiii îngeri a căror misiune în lume s-a încheiat în decembrie 1989. Fiecare erou decembrian are povestea lui. O poveste sfâşietoare cu care s-ar scrie cea mai adevărată şi copleşitoare biografie a revoluţiei. Ar fi de ajuns să li se scrie numele şi vârsta şi deja am contura istoria unui miracol. Tinerii de atunci ar fi tineri şi astăzi, la cât de cruzi erau când au fost ucişi. Ei au ales să fie veşnici! Câţi dintre noi am fi ales astfel? Dacă ar fi să optăm între libertate şi pierderea vieţii, ne-am pune botniţa din nou şi biciul pe spinare şi am trăi fără compromisuri, doar ca să nu ni se clintească nici un fir de păr..

În memoria celor ce şi-au depăşit dragostea de sine şi şi-au îmormântat la propriu viitorul, spuneţi-le beneficiarilor acestei lumi că s-a murit masiv şi s-a plâns jalnic în decembrie 1989.

Predaţi lecţia aceasta de istorie trăitorilor de azi, ce n-au cunoscut-o şi explicaţi-le de ce într-o zi de Crăciun am spus: "Trageţi!!"

Decembrie 2011

II. AGONIA

Anul domnului 2013. Decembrie numără 24 de ani de la Revoluţie. Dar revoluţia din noi s-a sfârşit! Am capitulat, sătui de atâta libertate.

Vreau înapoi! Vreau cele două ore de întuneric programat, vreau program impus de doar două ore la TV., vreau să mi se raţionalizeze mâncarea, vreau să mi se demoleze casa… Tânjesc după anii aceia când făceam puşcărie la comun şi eram mai români decât azi. Sufeream, dar eram vii! Azi suntem

“morţi“ liberi. Păcălim cu sacoşa umilinţei fiecare zi trăită în plus. Sărăcie, deznădejde, inerţie, crime, indiferenţă, droguri, sinucideri, prostie, prostie, prostie...

S-a căţărat prostia şcolită pe umerii bietei noastre ţări. Mincinoşii, oportuniştii, împăraţii lui Andersen au trecut în prima linie. Trag în noi! Ne ţintesc SPERANŢA!

Acum 24 de ani românul îşi lăsa mămăliga umflată de prea multă umilinţă şi ieşea cu pieptul gol pe stradă să moară... Iar azi o luăm de la capăt! Ne bântuie din nou frica. Frica de şefi, de prieteni, de ziua de mâine. N-aş fi crezut vreodată că în „libertate” poţi să fii, de fapt, „ÎNCHIS!”

Dacă aş putea întoarce acel decembrie 1989 aş striga: Nu trageţi!
Lăsaţi-l pe Ceauşescu să trăiască!

Să mă ierte eroii, dar Ceauşescu, în forma aceea degradantă pe care am condamnat-o şi ucis-o, s-a multiplicat şi ne cotropeşte ţara şi neamul. Şi-atunci? Cu ce ne-am ales?

Istoria va răspunde, dar noi trăim AZI...!

C U P R I N S

♏ ♏ ♏ ♏ ♏

Datoria față de istorie, de memoria locurilor pe care le bătătorim, m-a îndemnat să imortalizez o pagină controversată din epopeea mersului prin vreme. Pentru a se şti. Pentru a lua aminte. Pentru a înțelege o realitate şi a nu lăsa loc interpretărilor. Pentru ca, din identitatea generațiilor, să alungăm legenda.

O fac cu ajutorul oamenilor de cuvânt care mi-au oferit mărturii, declarații, relatări despre fapte şi întâmplări la care au fost părtaşi sau le-au cunoscut în substanța lor.

Fiecare, şi toate la un loc, oferă o imagine a unui fenomen, o pârghie de analiză veridică pentru istorici, o clipă de meditație, un prilej de reevaluare, o posibilitate de a ne cunoaşte mai bine cine suntem. Faptul că, la peste 20 de ani, multe s-au uitat şi au intrat într-o stare de amorțeală, îmi întăreşte convingerea că demersul meu este benefic.

Am lăsat materialul crud, exprimările degajate, naturale, iar înregistrarea în pagină fără selecțiuni. Strădania a fost maximă, reuşita parțială!

Chiar şi aşa, o bucată de adevăr şi realitate înseamnă mult mai mult decât nimic...

Costel Vasilescu

